

ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS A.E.
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2014

Όθωνος 8, Αθήνα 105 57
www.eurobank.gr, Τηλ.: 210 333 7000
Αρ. Γ.Ε.Μ.Η.: 000223001000

Πίνακας Περιεχομένων των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	Σελίδα
Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.....	1
Ενοποιημένος Ισολογισμός	3
Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	4
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	5
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης.....	6
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	7
Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	
1. Γενικές πληροφορίες	8
2. Βασικές λογιστικές αρχές	8
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	37
4. Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας.....	41
5. Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις Ελληνικού Δημοσίου	41
6. Διαχείριση ιδίων κεφαλαίων.....	42
7. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων και εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων	46
8. Καθαρά έσοδα από τόκους	82
9. Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	83
10. Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες.....	83
11. Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες.....	83
12. Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών και επενδυτικών τίτλων	83
13. Λειτουργικά έξοδα.....	84
14. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	84
15. Λοιπές ζημιές απομείωσης και έκτακτα αποτελέσματα	85
16. Φόρος εισοδήματος και έκτακτες προσαρμογές φόρου.....	86
17. Αναβαλλόμενοι φόροι.....	88
18. Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.....	90
19. Κέρδη ανά μετοχή	92
20. Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	92
21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και λοιπές πληροφορίες για την κατάσταση ταμειακών ροών	93
22. Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	93
23. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένου του εμπορικού χαρτοφυλακίου)	94
24. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων	94
25. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	97
26. Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	98
27. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	99
28. Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις.....	102
29. Οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης.....	107

30. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	110
31. Επενδύσεις σε ακίνητα	111
32. Άυλα πάγια στοιχεία.....	112
33. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	114
34. Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες.....	116
35. Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	116
36. Υποχρεώσεις προς πελάτες	116
37. Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	117
38. Λοιπές υποχρεώσεις.....	118
39. Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	120
40. Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές	121
41. Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	123
42. Προνομιούχοι τίτλοι	123
43. Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	125
44. Ειδικά αποθεματικά	126
45. Μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	127
46. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιπές δεσμεύσεις	128
47. Λειτουργικές μισθώσεις	128
48. Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα	129
49. Απόκτηση θυγατρικών.....	132
50. Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού	132
51. Συνδεόμενα μέρη	132
52. Διοικητικό Συμβούλιο.....	134
53. Μεριίσματα	135

Προς τους Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας «Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E.»

Έκθεση επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Eurobank Ergasias A.E. και των θυγατρικών της («ο Όμιλος»), οι οποίες αποτελούνται από τον ενοποιημένο ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2014, τις ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περιλήψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2014 και τη χρηματοοικονομική του επίδοση και ταμειακές του ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έμφαση Θέματος

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη στη γνώμη μας, εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 2.1 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, όπου γίνεται αναφορά στις ουσιώδεις αβεβαιότητες που απορρέουν από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και τις τρέχουσες εξελίξεις, οι οποίες επηρεάζουν τον τραπεζικό κλάδο, κυρίως όσον αφορά στη ρευστότητα του. Οι ουσιώδεις αυτές αβεβαιότητες δύναται να δημιουργήσουν σημαντική αμφιβολία για τη δυνατότητα του Ομίλου να συνεχίσει απρόσκοπτα την επιχειρηματική του δραστηριότητα.

Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων

α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 3δ του άρθρου 43α του κωδ. Ν 2190/1920.

β) Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α, 108 και 37 του κωδ. Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2015

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

ΠράιςγουοτερχαουςΚούπερς

Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία

Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές

Λεωφ. Κηφισίας 268

152 32 Χαλάνδρι

ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Δέσποινα Μαρίνου

Αρ Μ ΣΟΕΛ 17681

Ενοποιημένος Ισολογισμός

	Σημείωση	31 Δεκεμβρίου	
		2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	20	1.948	1.986
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	22	3.059	2.567
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	23	360	375
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	24	2.134	1.264
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	25	42.133	45.610
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	27	17.849	18.716
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	30	702	770
Επενδύσεις σε ακίνητα	31	876	728
Άυλα πάγια στοιχεία	32	150	266
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	17	3.894	3.063
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	33	2.143	2.241
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	18	270	-
Σύνολο ενεργητικού		75.518	77.586
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	34	12.610	16.907
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	35	10.256	10.192
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	24	2.475	1.558
Υποχρεώσεις προς πελάτες	36	40.878	41.535
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	37	811	789
Λοιπές υποχρεώσεις	38	2.020	2.082
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	18	164	-
Σύνολο υποχρεώσεων		69.214	73.063
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	40	4.412	1.641
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	40	6.682	6.669
Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο		(6.485)	(5.095)
Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	41	950	950
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας		5.559	4.165
Προνομιούχοι τίτλοι	42	77	77
Δικαιώματα τρίτων		668	281
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		6.304	4.523
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		75.518	77.586

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 135 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημείωση	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
		2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Τόκοι έσοδα	8	2.903	2.797
Τόκοι έξοδα	8	(1.388)	(1.527)
Καθαρά έσοδα από τόκους		1.515	1.270
Έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		360	351
Έξοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		(160)	(152)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	9	200	199
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες	10	36	36
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	11	48	34
Έσοδα από μερίσματα		3	3
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	12	(5)	(16)
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	12	85	41
Λοιπά λειτουργικά αποτελέσματα		7	(9)
Λειτουργικά έσοδα		1.889	1.558
Λειτουργικά έξοδα	13	(1.055)	(1.037)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων και έκτακτων αποτελεσμάτων		834	521
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	26	(2.264)	(1.900)
Ζημιές απομείωσης άυλων στοιχείων ενεργητικού	32	(100)	(142)
Λοιπές ζημιές απομείωσης	15	(205)	(114)
Έσοδα αναδιάρθρωσης και λοιπά έκτακτα αποτελέσματα	15	57	(264)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	33	(0)	(2)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου		(1.678)	(1.901)
Φόρος εισοδήματος	16	462	454
Έκτακτες προσαρμογές φόρου	16	252	329
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(964)	(1.118)
Κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	18	(232)	(39)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)		(1.196)	(1.157)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν σε τρίτους		23	(3)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους μετόχους		(1.219)	(1.154)
		€	€
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή			
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	19	(0,11)	(0,41)
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	19	(0,09)	(0,40)

Η κατάσταση ενοποιημένων αποτελεσμάτων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014 περιλαμβάνει τα αποτελέσματα του Ομίλου του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και της Νέας Προton Τράπεζας, τα οποία ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου από τη 1 Σεπτεμβρίου 2013 και εφεξής.

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 135 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου			
	2014	2013	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)	(1.196)	(1.157)		
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση:				
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:				
Αντιστάθμιση ταμειακών ρών				
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	(28)	19		
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	18	52	(10)	71
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων				
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	(31)	60		
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους (σημ. 27)	(55)	(4)	(86)	56
Συναλλαγματικές διαφορές				
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	(35)	(22)	(35)	(22)
			(131)	105
Ποσά που δε θα αναταξινομηθούν στην κατάσταση αποτελεσμάτων:				
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους			(7)	(8)
Λοιπά αποτελέσματα			(138)	97
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο που αναλογεί σε:				
Μετόχους				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.107)	(1.014)		
- από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(249)	(43)	(1.356)	(1.057)
Δικαιώματα τρίτων				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	22	(3)		
- από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(0)	-	22	(3)
			(1.334)	(1.060)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 135 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης

	Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας							
	Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Ειδικά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	Προνομιούχοι Τίτλοι	Δικαιώματα τρίτων	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	1.222	1.451	1.212	(6.134)	950	367	277	(655)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-	(1.154)	-	-	(3)	(1.157)
Λοιπά αποτελέσματα μετά από φόρο απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	97	-	-	-	0	97
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2013	-	-	97	(1.154)	-	-	(3)	(1.060)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας των κοινών μετοχών	(1.211)	-	1.211	-	-	-	-	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου λόγω ανακεφαλαιοποίησης, μετά από έξοδα	1.136	4.537	-	-	-	-	-	5.673
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του προγράμματος διαχείρισης στοιχείων παθητικού, μετά από έξοδα	62	254	-	-	-	-	-	316
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της απόκτησης του Νέου ΤΤ, μετά από έξοδα	426	430	-	-	-	-	-	856
Απόκτηση ομίλου Νέου ΤΤ και της Νέας Proton	-	-	912	(1.169)	-	-	1	(256)
Απόκτηση λοιπών θυγατρικών	-	-	1	(1)	-	-	6	6
(Αγορά)/πώληση προνομιούχων τίτλων, μετά από φόρους	-	-	-	(17)	-	(290)	-	(307)
Μέρισμα προνομιούχων τίτλων, μετά από φόρους	-	-	-	(10)	-	-	-	(10)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους:	-	-	-	-	-	-	-	-
- Αξία παρεχόμενων υπηρεσιών από το προσωπικό	-	-	(8)	-	-	-	-	(8)
Αγορά ιδίων μετοχών	(0)	(0)	-	-	-	-	-	(0)
Πώληση ιδίων μετοχών, μετά από φόρους και έξοδα	6	(3)	-	(1)	-	-	-	2
Αντλοισμός αναβαλλόμενου φόρου επί ζημιών από πώληση ιδίων μετοχών	-	-	-	(34)	-	-	-	(34)
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	-	-	233	(233)	-	-	-	-
	419	5.218	2.349	(1.465)	-	(290)	7	6.238
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2013	1.641	6.669	3.658	(8.753)	950	77	281	4.523
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου 2014	1.641	6.669	3.658	(8.753)	950	77	281	4.523
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-	(1.219)	-	-	23	(1.196)
Λοιπά αποτελέσματα μετά από φόρο απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	(137)	-	-	-	(1)	(138)
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014	-	-	(137)	(1.219)	-	-	22	(1.334)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, μετά από έξοδα	2.771	13	-	-	-	-	-	2.784
Απόκτηση/μεταβολές των ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές επιχειρήσεις (σημ. 28)	-	-	-	(45)	-	-	376	331
(Αγορά)/πώληση ιδίων μετοχών	(0)	0	-	0	-	-	-	(0)
Αναβαλλόμενος φόρος επί συναλλαγών ιδίων μετοχών και προνομιούχων τίτλων	-	-	-	11	-	-	-	11
Διανεμηθέντα μερίσματα από θυγατρικές του Ομίλου με δικαιώματα τρίτων	-	-	-	-	-	-	(12)	(12)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους:	-	-	-	-	-	-	-	-
- Αξία παρεχόμενων υπηρεσιών από το προσωπικό	-	-	(0)	-	-	-	1	1
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	-	-	(228)	228	-	-	-	-
	2.771	13	(228)	194	-	-	365	3.115
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014	4.412	6.682	3.293	(9.778)	950	77	668	6.304
	Σημ. 40	Σημ. 40	Σημ. 44		Σημ. 41	Σημ. 42		

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 135 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	Σημείωση	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
		2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(1.678)	(1.901)
Προσαρμογές για:			
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις		2.264	1.900
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις		207	371
Αποσβέσεις ενσώματων και άυλων πάγιων στοιχείων		99	95
Λοιπά αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	21	(201)	(160)
Αποτελέσματα από πιστωτικούς τίτλους		8	8
Λοιπές προσαρμογές		(2)	(10)
		697	303
Μεταβολές λογαριασμών που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες			
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες		95	197
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		(14)	248
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		(622)	1.985
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		890	2.774
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		(40)	(241)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε λοιπά στοιχεία ενεργητικού		42	(351)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		(4.224)	(6.701)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε υποχρεώσεις προς πελάτες		(372)	(491)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε λοιπές υποχρεώσεις		(19)	115
		(4.264)	(2.465)
Φόρος εισοδήματος που πληρώθηκε		(41)	(19)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		(3.608)	(2.181)
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων		(216)	(120)
Εισπράξεις από πώληση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων		24	10
(Αγορές)/πωλήσεις και λήξεις επενδυτικών τίτλων		759	2.513
Απόκτηση θυγατρικών επιχειρήσεων, μετά από αποκτηθέντα ταμειακά διαθέσιμα		(0)	175
Πώληση συμμετοχών σε θυγατρικές επιχειρήσεις		139	9
Μερίσματα που εισπράχθηκαν από επενδυτικούς τίτλους, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες		2	3
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		708	2.590
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
(Αποπληρωμές)/εισπράξεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις		13	(612)
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (ΑΜΚ)		2.864	316
Έξοδα που πληρώθηκαν για ΑΜΚ		(107)	(74)
Αγορά προνομιούχων τίτλων		-	(298)
Μερίσματα που πληρώθηκαν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων		-	(15)
(Αγορά)/πώληση ιδίων μετοχών		(0)	2
Μερίσματα διανεμηθέντα από θυγατρικές εταιρείες που αναλογούν σε Δικαιώματα τρίτων		(12)	-
Εισφορά δικαιωμάτων τρίτων σε ΑΜΚ θυγατρικών, μετά από έξοδα		192	-
		2.950	(681)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Επίπτωση διακύμανσης συναλλαγματικών ισοτιμιών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(9)	(3)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
		41	(275)
Καθαρές ταμειακές ροές από μη συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		(38)	6
Καθαρές ταμειακές ροές από μη συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		24	6
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(14)	12
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	21	1.951	2.214
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	21	1.978	1.951

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 135 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

1. Γενικές πληροφορίες

Η Eurobank Εργασίας Α.Ε. (η «Τράπεζα») και οι θυγατρικές της εταιρείες (ο «Όμιλος») δραστηριοποιούνται στους τομείς τραπεζικής ιδιωτών πελατών και επιχειρήσεων, στον τομέα παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών διαχείρισης κεφαλαίων και χαρτοφυλακίων, ασφαλιστικών και άλλων υπηρεσιών. Η Τράπεζα έχει συσταθεί στην Ελλάδα και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα και στις περιοχές της Κεντρικής, Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 10 Μαρτίου 2015.

2. Βασικές λογιστικές αρχές

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται παρακάτω:

2.1 Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), και ειδικότερα με τα πρότυπα και τις διερμηνείες που είναι σε ισχύ ή έχουν εκδοθεί και εφαρμοστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους.

Εκτιμήσεις για τη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern), η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη από το Διοικητικό Συμβούλιο, αξιολογώντας τα ακόλουθα:

Μακροοικονομικό περιβάλλον

- Από το Μάιο του 2010, η Ελλάδα έχει εφαρμόσει σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας και την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης μέσω ενός προγράμματος που συμφωνήθηκε με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) (οι «Θεσμοί»). Αυτό οδήγησε σε πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα στο 2013 και το 2014, αλλά και σε μεταρρυθμιστική κόπωση και κοινωνική αναταραχή. Μετά τις πρόσφατες βουλευτικές εκλογές της 25 Ιανουαρίου, η νέα κυβέρνηση διαπραγματεύτηκε την τετράμηνη παράταση της Κύριας Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης (Master Financial Assistance Facility Agreement – MFFA), σκοπός της οποίας είναι η επιτυχής ολοκλήρωση της αξιολόγησης, βάσει των όρων της τρέχουσας συμφωνίας και της καλύτερης χρήσης της παρασχεθείσας ευελιξίας, με τη συνεργασία των Ελληνικών αρχών με τους Θεσμούς. Η παράταση αυτή θα λειτουργήσει ως γέφυρα για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για τις συζητήσεις σχετικά με μια ενδεχόμενη μεταγενέστερη συμφωνία μεταξύ του Euro Group, των Θεσμών και της Ελλάδας. Στις 23 Φεβρουαρίου, η Ελληνική κυβέρνηση παρουσίασε στους Θεσμούς μια πρώτη λίστα μεταρρυθμιστικών μέτρων τα οποία θα πρέπει να συγκεκριμενοποιηθούν περαιτέρω και να συμφωνηθούν έως το τέλος Απριλίου 2015. Η πρόσβαση της Ελλάδας στην τελευταία δόση της προηγούμενης συμφωνίας και/ ή σε περαιτέρω χρηματοδότηση από την Ευρωζώνη προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, στην έγκριση από τους Θεσμούς της ολοκλήρωσης της αξιολόγησης της συμφωνίας που έχει παραταθεί. Έως ότου να ολοκληρωθεί επιτυχώς αυτή η αξιολόγηση, οι τίτλοι που εκδίδονται ή που εγγυώνται από το Ελληνικό Κράτος δεν θα γίνονται αποδεκτοί για χρηματοδότηση από τις Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης (Main Refinancing Operations – MRO) της ΕΚΤ. Αυτές οι συνθήκες δημιουργούν σημαντική αβεβαιότητα για το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα, με ενδεχομένως σημαντικές επιπτώσεις στη ρευστότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια του Ελληνικού τραπεζικού τομέα.

Κίνδυνος ρευστότητας

- Η ρευστότητα, για ολόκληρο τον Ελληνικό τραπεζικό τομέα, επηρεάστηκε αρνητικά στις αρχές του 2015 λόγω της μείωσης των καταθέσεων, της μείωσης δανεισμού από συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων και της απόφασης της ΕΚΤ για άρση της εξαίρεσης των χρεογράφων που έχει εκδώσει ή εγγυηθεί το Ελληνικό Δημόσιο από τις προϋποθέσεις ελάχιστης πιστωτικής διαβάθμισης για την αποδοχή τους ως εξασφαλίσεων κατά τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος (δηλαδή ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου και ομόλογα στα πλαίσια του Δεύτερου και Τρίτου Πυλώνα

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Στήριξης του Νόμου 3723/2009). Ως αποτέλεσμα, οι Ελληνικές τράπεζες στράφηκαν ξανά στην εναλλακτική πηγή χρηματοδότησης, τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας (Emergency Liquidity Assistance - ELA), για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων αναγκών χρηματοδότησης. Σε αυτό το πλαίσιο, το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα και η Τράπεζα συγκεκριμένα, διατηρούν ακόμα επαρκή αποθέματα ρευστότητας για να ανταποκριθούν στις δυσμενείς συνθήκες ρευστότητας που εμμένουν και το Ευρωσύστημα έχει δηλώσει τη δέσμευση του για την υποστήριξη των Ελληνικών τραπεζών για όσο διάστημα η Ελλάδα παραμένει εντός του προγράμματος στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Η αρχική Συμφωνία μεταξύ της Ελλάδας και των Ευρωπαίων εταίρων της στη συνάντηση του Euro Group της 20 Φεβρουαρίου 2015, καθώς και η επιστολή του Υπουργού Οικονομικών προς τον Πρόεδρο του Euro Group της 23 Φεβρουαρίου 2015, είναι θετικά βήματα προς την άρση της αβεβαιότητας και λειτουργούν θετικά για τη βελτίωση της ρευστότητας του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος.
- Ειδικά για τον τραπεζικό τομέα, επιβεβαιώθηκε ξανά ότι τα κεφάλαια του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) παραμένουν διαθέσιμα στη διάρκεια της παράτασης του MFFA και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για τις ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών. Επιπρόσθετα, οι Ελληνικές αρχές εξέφρασαν την ισχυρή τους δέσμευση για μια βαθύτερη διαδικασία διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, εξασφαλίζοντας τη σταθερότητα και ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού κλάδου.

Κίνδυνος κεφαλαιακής επάρκειας

- Παρά το γεγονός ότι η Ελληνική οικονομία έδειξε πρώιμα σημάδια ανάκαμψης στη διάρκεια του 2014 για πρώτη φορά μετά το 2007, υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι σχετιζόμενοι με την πολιτική αβεβαιότητα και το δημοσιονομικό κενό χρηματοδότησης (όπως αναφέρθηκε παραπάνω) και τα χαμηλά επίπεδα επενδύσεων και κατανάλωσης, που μπορεί να υπονομεύσουν βραχυπρόθεσμα την ανάκαμψη. Επιπρόσθετα, ο αυξημένος πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις Ελληνικού Δημοσίου μπορεί να επηρεάσει περαιτέρω την κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας, που παρόλα αυτά είναι ισχυρή λαμβάνοντας υπόψη:
 - (α) την περαιτέρω ανακεφαλαιοποίηση του Ομίλου με την επιτυχή ολοκλήρωση τον Απρίλιο του 2014, της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 2.864 εκατ. (σημ. 6), που ενίσχυσε το Δείκτη Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (CET 1) κατά 770 μονάδες βάσης.
 - (β) τα αποτελέσματα της Συνολικής Αξιολόγησης από την ΕΚΤ, όπως ανακοινώθηκαν τον Οκτώβριο του 2014, που επιβεβαίωσαν την ισχυρή κεφαλαιακή θέση του Ομίλου (σημ. 6) και σύμφωνα με τα οποία δεν υπήρξε κεφαλαιακό έλλειμμα τόσο στο βασικό όσο και στο δυσμενές σενάριο.
 - (γ) το δείκτη CET 1 του Ομίλου που, την 31 Δεκεμβρίου 2014, ανήλθε σε 16,2% (15,2% pro-forma με τον εποπτικό χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ως οριστικών και εκκαθαρισμένων απαιτήσεων έναντι του Ελληνικού Δημοσίου), αρκετά υψηλότερα από το ελάχιστο απαιτούμενο στο «Πλαίσιο εποπτικών υποχρεώσεων για την Eurobank Ergasias A.E.» (Prudential Requirements for Eurobank Ergasias S.A.), όπως γνωστοποιήθηκε στην Τράπεζα με τη μορφή προσχέδιου απόφασης της ΕΚΤ τη 18 Δεκεμβρίου 2014.
- Παρά τις οικονομικές και δημοσιονομικές αβεβαιότητες που αναφέρθηκαν παραπάνω, η νέα Ελληνική κυβέρνηση επιβεβαίωσε την αφοσίωση της για την εφαρμογή των αναγκαίων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και την επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων. Ως εκ τούτου, παρά την ενδεχόμενη βραχυπρόθεσμη επιβράδυνση στη βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού και τη μείωση του κόστους άντλησης κεφαλαίων και την αύξηση των δανείων των πελατών, η μακροοικονομική τροχιά ανάκαμψης και η επιστροφή στην κερδοφορία μεσοπρόθεσμα, εξακολουθούν να αποτελούν το βασικό σενάριο για την Ελληνική οικονομία και τον Όμιλο αντίστοιχα.

Εκτίμηση για τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Το Διοικητικό Συμβούλιο, αξιολογώντας τους παράγοντες που αναφέρθηκαν παραπάνω σχετικά με την κεφαλαιακή θέση και την αναμενόμενη συνέχιση της παροχής ρευστότητας που λαμβάνει η Τράπεζα από το Ευρωσύστημα, και παρά τις σημαντικές αβεβαιότητες σχετικά με την επιτυχή ολοκλήρωση των συνεχιζόμενων διαπραγματεύσεων της Ελληνικής κυβέρνησης με τους Θεσμούς που είναι πέρα από τον έλεγχο της Τράπεζας, κρίνει ότι η Τράπεζα έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει απρόσκοπτα την επιχειρηματική της δραστηριότητα.

Οι αρχές που παρουσιάζονται παρακάτω έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια στις χρήσεις 2014 και 2013, εξαιρουμένων εκείνων που παρατίθενται παρακάτω. Τα συγκριτικά στοιχεία, όπου κρίθηκε αναγκαίο, έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση που υιοθέτησε ο Όμιλος για την παρούσα χρήση.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Νέα και τροποποιημένα πρότυπα που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2014:

ΔΛΠ 27, Τροποποίηση - Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις

Η τροποποίηση εκδόθηκε ταυτόχρονα με το ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις» και σε συνδυασμό τα δύο πρότυπα αντικαθιστούν το ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις». Η τροποποίηση καθορίζει τον λογιστικό χειρισμό και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για συμμετοχές σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις όταν μια οικονομική οντότητα ετοιμάζει ατομικές οικονομικές καταστάσεις.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 28, Τροποποίηση - Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες

Η τροποποίηση αντικαθιστά το ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις». Σκοπός της τροποποίησης είναι να καθορίσει το λογιστικό χειρισμό των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και να παραθέσει τις απαιτήσεις για την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης κατά τη λογιστική των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, κατόπιν εκδόσεως του ΔΠΧΑ 11. Απαλλαγή από την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης παρέχεται όταν μία επένδυση σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία κατέχεται από οικονομική οντότητα, ή κατέχεται εμμέσως μέσω οικονομικής οντότητας, η οποία είναι οργανισμός διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων (venture capital organization), αμοιβαίο κεφαλαίο (mutual fund), εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου (unit trust) ή παρόμοια οικονομική οντότητα συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών κεφαλαίων που συνδέονται με επενδύσεις (investment linked insurance funds). Σε αυτή την περίπτωση, οι επενδύσεις σε αυτές τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες δύναται να αποτιμηθούν στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 32, Τροποποίηση - Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με τις απαιτήσεις για τον συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 36, Τροποποίηση - Γνωστοποιήσεις ανακτήσιμης αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η τροποποίηση περιορίζει την απαίτηση για τη γνωστοποίηση της ανακτήσιμης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή μίας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ρών μόνο για τις περιόδους κατά τις οποίες έχει αναγνωριστεί ή αντιλογιστεί μια ζημιά απομείωσης.

Επίσης περιλαμβάνει λεπτομερείς απαιτήσεις για γνωστοποιήσεις όταν η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μίας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ρών προσδιορίζεται με βάση την εύλογη αξία μείον έξοδα πώλησης και ζημιά απομείωσης έχει αναγνωριστεί ή έχει αντιλογιστεί κατά την διάρκεια της περιόδου.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 39, Τροποποίηση - Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επimέτρηση

Η τροποποίηση αυτή παρέχει απαλλαγή από την υποχρέωση διακοπής της λογιστικής αντιστάθμισης όταν, ως αποτέλεσμα νόμων ή κανονισμών, ένα παράγωγο το οποίο έχει οριστεί ως μέσο αντιστάθμισης, ανανεώνεται νομικά (novated) προκειμένου να εκκαθαριστεί από έναν κεντρικό αντισυμβαλλόμενο, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 10, Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

Το ΔΠΧΑ 10 αντικαθιστά το μέρος του ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις» που αφορά τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και τη ΜΕΔ 12 «Ενοποίηση - Οικονομικές οντότητες ειδικού σκοπού». Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10, θεσπίζεται ένας νέος ορισμός του ελέγχου, ο οποίος παρέχει μια ενιαία βάση ενοποίησης για όλες τις οικονομικές οντότητες. Η βάση αυτή στηρίζεται στην έννοια της εξουσίας πάνω σε μια οικονομική οντότητα, στη μεταβλητότητα των αποδόσεων λόγω της συμμετοχής στην οικονομική οντότητα και τη σύνδεση αυτών, αντικαθιστώντας έτσι την έμφαση στο νομικό έλεγχο ή την έκθεση στους κινδύνους και τα οφέλη, ανάλογα με τη φύση της οικονομικής οντότητας.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ10 δεν είχε επίπτωση στην ενοποίηση των συμμετοχών του Ομίλου, ούτε στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 11, Από κοινού συμφωνίες

Το ΔΠΧΑ 11 αντικαθιστά το ΔΛΠ 31 «Συμμετοχές σε κοινοπραξίες» και τη ΜΕΔ 13 «Από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες - Μη χρηματικές συνεισφορές από κοινοπρακτούντες» και θέτει τις αρχές για την κατάρτιση χρηματοοικονομικών αναφορών από οικονομικές οντότητες που συμμετέχουν σε επιχειρηματικά σχήματα τα οποία ελέγχονται από κοινού.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, υπάρχουν μόνο δύο τύποι από κοινού συμφωνιών, οι από κοινού δραστηριότητες και οι κοινοπραξίες, η ταξινόμηση των οποίων βασίζεται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμμετεχόντων όπως προκύπτουν από το επιχειρηματικό σχήμα, παρά στη νομική του μορφή.

Η ενοποίηση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης είναι πλέον υποχρεωτική για τις κοινοπραξίες. Η εναλλακτική της αναλογικής μεθόδου ενοποίησης των κοινοπραξιών, η οποία δεν εφαρμόζονταν από τον Όμιλο, δεν επιτρέπεται πλέον. Οι συμμετέχοντες που μοιράζονται τον έλεγχο σε από κοινού δραστηριότητες αναγνωρίζουν στις οικονομικές τους καταστάσεις τα επιμέρους στοιχεία ενεργητικού, υποχρεώσεων και τις συναλλαγές που τους ανήκουν ή που τους αναλογούν από την από κοινού δραστηριότητα.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 11 δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 12, Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες

Το ΔΠΧΑ 12 καθορίζει τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις προκειμένου οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να μπορούν να αξιολογήσουν τη φύση των κινδύνων που συνδέονται με τη συμμετοχή της αναφέρουσας οικονομικής οντότητας σε θυγατρικές, συγγενείς επιχειρήσεις, από κοινού συμφωνίες και μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης (structured entities). Ακολούθως, ο Όμιλος υιοθέτησε τις εν λόγω γνωστοποιήσεις στην σημείωση 28, σημείωση 29 και σημείωση 33 των Οικονομικών Καταστάσεων για τη χρήση που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

ΔΠΧΑ 10, 11 και 12, Τροποποιήσεις- Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, από κοινού συμφωνίες και γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες : Οδηγίες μετάβασης

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τις οδηγίες μετάβασης στο ΔΠΧΑ 10 και παρέχουν επιπρόσθετες απαλλαγές κατά τη μετάβαση στα ΔΠΧΑ 10,11 και 12, καθώς απαιτούν η προσαρμοσμένη συγκριτική πληροφόρηση να παρέχεται μόνο για την προηγούμενη περίοδο σύγκρισης. Επιπλέον, για τις γνωστοποιήσεις σχετικά με τις μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης, η απαίτηση παρουσίασης συγκριτικής πληροφόρησης για περιόδους πριν την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 12 αφαιρείται.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 10, 12 και ΔΛΠ 27 Τροποποιήσεις - Εταιρείες Επενδύσεων

Οι τροποποιήσεις απαιτούν οι «εταιρείες επενδύσεων», όπως ορίζονται παρακάτω, να λογιστικοποιούν τις επενδύσεις σε ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες, καθώς και τις επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Μόνη εξαίρεση θα αποτελούν οι θυγατρικές που θεωρούνται ως προέκταση των επενδυτικών δραστηριοτήτων της εταιρείας επενδύσεων. Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις, μια «εταιρεία επενδύσεων» είναι μια οικονομική οντότητα που:

- (α) λαμβάνει κεφάλαια από έναν ή περισσότερους επενδυτές με σκοπό να προσφέρει σε αυτούς τους επενδυτές υπηρεσίες διαχείρισης επενδύσεων,
- (β) δεσμεύεται στους επενδυτές της ότι επιχειρηματικός της σκοπός είναι η επένδυση κεφαλαίων αποκλειστικά για αποδόσεις που θα προέρχονται από υπεραξία κεφαλαίου, έσοδα από επενδύσεις ή και τα δύο, και
- (γ) επιμετρά και αξιολογεί την απόδοση ουσιαστικά όλων των επενδύσεών της βάσει της εύλογης αξίας.

Οι τροποποιήσεις επίσης καθορίζουν τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για τις εταιρείες επενδύσεων.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Νέα πρότυπα και διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από τον Όμιλο

Ένα πλήθος νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών σε υπάρχοντα πρότυπα θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2014, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί για χρήση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή ο Όμιλος δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με τον Όμιλο έχουν ως ακολούθως:

ΔΛΠ 1, Τροποποίηση - Γνωστοποιήσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση διευκρινίζει τις οδηγίες του ΔΛΠ 1 σχετικά με τις έννοιες της σημαντικότητας και της συγκέντρωσης, την παρουσίαση των μερικών αθροισμάτων, την δομή των οικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38, Τροποποιήσεις- Διευκρίνιση των Επιτρεπτών Μεθόδων Απόσβεσης (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Αυτή η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλες για τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός περιουσιακού στοιχείου και επίσης διευκρινίζει πως τα έσοδα δεν θεωρούνται κατάλληλη βάση επιμέτρησης της ανάλωσης των οικονομικών οφελών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 19, Τροποποίηση - Παροχές σε Εργαζομένους (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016)

Η τροποποίηση εφαρμόζεται σε εισφορές των εργαζομένων ή τρίτων μερών στα προγράμματα καθορισμένων παροχών και απλοποιεί την λογιστικοποίηση των εισφορών όταν είναι ανεξάρτητες του αριθμού των ετών που παρέχεται η εργασία, για παράδειγμα, εισφορές εργαζομένων που υπολογίζονται βάσει ενός σταθερού ποσοστού του μισθού. Η τροποποίηση επιτρέπει οι εισφορές αυτές να αφαιρούνται από το σχετικό έξοδο, στην χρήση που η σχετική υπηρεσία παρέχεται από τον εργαζόμενο, αντί της κατανομής τους στις περιόδους υπηρεσίας του υπαλλήλου.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 27, Τροποποίηση - Ατομικές οικονομικές καταστάσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Αυτή η τροποποίηση επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιήσουν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς στις ατομικές τους οικονομικές καταστάσεις και επίσης αποσαφηνίζει τον ορισμό των ατομικών οικονομικών καταστάσεων. Συγκεκριμένα, ατομικές οικονομικές καταστάσεις είναι εκείνες που καταρτίζονται συμπληρωματικά των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή συμπληρωματικά των οικονομικών καταστάσεων ενός επενδυτή που δεν έχει επενδύσεις σε θυγατρικές αλλά έχει επενδύσεις σε συγγενείς ή κοινοπραξίες, οι οποίες επενδύσεις απαιτείται, βάσει του ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες, να λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 9, Χρηματοοικονομικά μέσα (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Τον Ιούλιο του 2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε στην τελική του μορφή το πρότυπο ΔΠΧΑ 9 το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Το ΔΠΧΑ 9 καθορίζει τις αναθεωρημένες απαιτήσεις αναφορικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, αναφέρεται στην αναγνώριση της μεταβολής της εύλογης αξίας του ίδιου χρέους που αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αντικαθιστά το υφιστάμενο μοντέλο το οποίο χρησιμοποιείται για την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού βάσει των πραγματοποιηθέντων ζημιών με ένα μοντέλο που βασίζεται στις αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο και, τέλος, ενσωματώνει αλλαγές σε ό,τι αφορά την λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων.

Το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) σε προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9 εισήγαγε νέες απαιτήσεις ταξινόμησης και επιμέτρησης (το 2009 και 2010) καθώς και ένα νέο λογιστικό μοντέλο αντιστάθμισης κινδύνων (το 2013). Η έκδοση του Ιουλίου του 2014 αποτελεί την τελική μορφή του προτύπου, αντικαθιστά την προηγούμενες εκδόσεις του και σηματοδοτεί την ολοκλήρωση του έργου του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων για την αντικατάσταση του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση».

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ταξινόμηση και Επιμέτρηση

Το ΔΠΧΑ 9 υιοθετεί μια ενιαία προσέγγιση για την ταξινόμηση όλων των κατηγοριών των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, σύμφωνα με την οποία η ταξινόμηση και επιμέτρηση τους βασίζεται στο επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο χρησιμοποιεί η εταιρεία για τη διαχείριση των στοιχείων αυτών και στα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων. Το επιχειρησιακό μοντέλο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού της με σκοπό τη δημιουργία ταμειακών ροών δια μέσου της συλλογής συμβατικών ταμειακών ροών ή της πώλησης στοιχείων ενεργητικού ή και τον συνδυασμό αυτών. Κατόπιν αξιολόγησης, κάθε χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ταξινομείται σε μια από τις τρεις ακόλουθες κατηγορίες: σε εκείνη στην οποία η επιμέτρηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος, σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων τα οποία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

Σε ό,τι αφορά στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, ο χειρισμός που ακολουθείται στο ΔΛΠ 39 μεταφέρεται στο ΔΠΧΑ 9, ουσιαστικά αμετάβλητος. Ωστόσο, σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, οι μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και αποδίδονται στον πιστωτικό κίνδυνο του εκδότη ('own credit risk') θα πρέπει να καταχωρούνται στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση κι όχι στα αποτελέσματα υπό τον όρο ότι αυτό δεν θα είχε ως αποτέλεσμα μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση («λογιστική ασυμμετρία»).

Απομείωση των Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, το ίδιο μοντέλο απομείωσης εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία υπόκεινται σε λογιστική απομείωση.

Το νέο μοντέλο απομείωσης εστιάζει στις μελλοντικές ζημιές και απαιτεί την αναγνώριση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, σε αντιδιαστολή με το ΔΛΠ 39, το οποίο απαιτούσε την αναγνώριση ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο μόνον μετά την επέλευση ενός ζημιογόνου γεγονότος. Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει μία προσέγγιση «τριών σταδίων» η οποία βασίζεται στην μεταβολή της πιστωτικής ποιότητας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού από την αρχική τους αναγνώριση. Ως εκ τούτου, κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, για τα μη απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού τους κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση, οι σχετικές ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο θα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα βάσει αυτών που αναμένονται σε χρονικό ορίζοντα 12-μηνου ('12-month expected credit losses'). Αν, ωστόσο, ο πιστωτικός κίνδυνος των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού αυξηθεί σημαντικά σε σχέση με αυτόν κατά την αρχική τους αναγνώριση, τότε απαιτείται ο σχηματισμός πρόβλεψης για αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για την εναπομένουσα διάρκεια τους ('lifetime expected losses').

Για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία, κατά την αρχική τους αναγνώριση, είναι απομειωμένα απαιτείται ο σχηματισμός πρόβλεψης για αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για την εναπομένουσα διάρκεια τους ('lifetime expected losses').

Για την επιμέτρηση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, πληροφορίες για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις σχετικά με τις μελλοντικές συνθήκες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Λογιστική Αντιστάθμισης

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα αναθεωρημένο μοντέλο λογιστικής αντιστάθμισης, το οποίο στοχεύει να ευθυγραμμίσει την λογιστική αντιστάθμιση με τις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων από τη διοίκηση έτσι ώστε αυτές να αντικατοπτρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της οικονομικής οντότητας. Σύμφωνα με το νέο μοντέλο, εφαρμόζονται νέες απαιτήσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης, η διακοπή της λογιστικής αντιστάθμισης είναι επιτρεπτή μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις και διευρύνεται, σε σχέση με το ΔΛΠ 39, ο αριθμός των στοιχείων που μπορούν να συμμετάσχουν σε μια σχέση αντιστάθμισης είτε ως μέσα αντιστάθμισης είτε ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία.

Ο Όμιλος επί του παρόντος εξετάζει την επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28, Τροποποιήσεις - Εταιρείες επενδύσεων: Εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση ενοποίησης (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής των εταιρειών επενδύσεων και των θυγατρικών τους από την υποχρέωση ενοποίησης.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 10 και ΔΛΠ 28, Τροποποιήσεις - Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και μιας συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας (η ημερομηνία ισχύος θα ανακοινωθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις διευθετούν μία ασυνέπεια μεταξύ των διατάξεων του ΔΠΧΑ 10 και του ΔΛΠ 28 σχετικά με την πώληση ή εισφορά των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και μιας συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι αναγνωρίζεται ολόκληρο το κέρδος ή η ζημιά μιας συναλλαγής που περιλαμβάνει μία επιχείρηση, ενώ μερικό κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν αποτελούν μια επιχείρηση, ακόμα και αν αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι εντός θυγατρικής. Τον Ιανουάριο του 2015, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έλαβε τη μη οριστική απόφαση να συμπεριλάβει απαραίτητες αλλαγές στο ΔΠΧΑ 10 και ΔΛΠ 28 εντός επικείμενων προτάσεων του για τροποποιήσεις προτύπων και ακολούθως ανέβαλε την ημερομηνία ισχύος των τροποποιήσεων (προγενέστερα 1 Ιανουαρίου 2016).

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 11, Τροποποίηση - Από κοινού Συμφωνίες (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Αυτή η τροποποίηση απαιτεί από έναν επενδυτή να εφαρμόσει την μέθοδο της εξαγοράς όταν αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα η οποία αποτελεί μία 'επιχείρηση'.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΠΧΑ 15, Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Το ΔΠΧΑ 15 θεσπίζει ένα ενιαίο, ολοκληρωμένο υπόδειγμα αναγνώρισης εσόδων με σκοπό την συστηματική εφαρμογή του σε όλες τις συμβάσεις πελατών, προσδιορίζει το χρόνο και το ύψος αναγνώρισης του εσόδου, πλην όμως, δεν επηρεάζει την αναγνώριση εσόδων από χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία υπόκεινται στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και ΔΛΠ 39. Επιπροσθέτως, το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά τα προγενέστερα πρότυπα ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις Κατασκευής» μαζί με συναφείς διερμηνείες σε ότι αφορά την αναγνώριση εσόδων.

Ο Όμιλος εξετάζει επί του παρόντος τις επιπτώσεις του ΔΠΧΑ 15 στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, ωστόσο, η υιοθέτησή του δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση σε αυτές.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2010-2012 (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2016)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε επτά ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2010-12 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

- Ορισμός της προϋπόθεσης κατοχύρωσης στο ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»
- Λογιστικός χειρισμός ενδεχόμενου τιμήματος σε μια συνένωση επιχειρήσεων στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»
- Συνάθροιση των λειτουργικών τομέων και συμφωνία του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού των τομέων προς αναφορά με τα στοιχεία ενεργητικού της οικονομικής οντότητας στο ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί τομείς»
- Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις στο ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»
- Μέθοδος αναπροσαρμογής – αναλογική αναδιατύπωση των συσσωρευμένων αποσβέσεων στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα πάγια»
- Βασικά διοικητικά στελέχη στο ΔΛΠ 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών»
- Μέθοδος αναπροσαρμογής – αναλογική αναδιατύπωση των συσσωρευμένων αποσβέσεων στο ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία»

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2011-2013 (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2015)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2011-13 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

- Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής για τις κοινοπραξίες στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»
- Εξαιρέση από το πεδίο εφαρμογής για τα χαρτοφυλάκια στο ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»
- Διευκρίνιση του συσχετισμού ανάμεσα στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και το ΔΛΠ 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα» κατά την κατηγοριοποίηση των ακινήτων ως επενδυτικά ή ιδιοχρησιμοποιούμενα στο ΔΛΠ 40, και
- Η έννοια των «ΔΠΧΑ σε ισχύ» στο ΔΠΧΑ 1 «Πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς».

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2012-2014 (σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2016, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2012-14 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

-Διευκρίνιση του ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες» πως όταν ένα περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) αναταξινομείται από «διακρατούμενο προς πώληση» σε «διακρατούμενο προς διανομή», ή το αντίθετο, αυτό δεν αποτελεί αλλαγή στο σχέδιο για πώληση ή διανομή και δεν πρέπει να λογιστικοποιείται σαν αλλαγή.

-Προσθήκη στο ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις» συγκεκριμένων οδηγιών προκειμένου να βοηθήσει τη διοίκηση να προσδιορίσει εάν οι όροι μίας συμφωνίας για εξυπηρέτηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο έχει μεταβιβαστεί συνιστούν συνεχιζόμενη ανάμειξη. Επιπλέον διευκρινίζει πως οι επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται βάσει της τροποποίησης του ΔΠΧΑ 7 «Γνωστοποιήσεις – Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων» δεν απαιτούνται για όλες τις ενδιάμεσες περιόδους, εκτός εάν απαιτείται από το ΔΛΠ 34.

-Διευκρίνιση στο ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» ότι όταν προσδιορίζεται το επιτόκιο προεξόφλησης για τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία, το σημαντικό είναι το νόμισμα στο οποίο παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις και όχι η χώρα στην οποία αυτές προκύπτουν.

-Διευκρίνιση στο ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» της έννοιας του «πληροφόρηση που γνωστοποιείται οπουδήποτε αλλού στην ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» που αναφέρεται στο πρότυπο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΕΔΔΠΧΑ 21, Εισφορές (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2015)

Αυτή η διερμηνεία ορίζει το λογιστικό χειρισμό μιας υποχρέωσης πληρωμής εισφοράς που έχει επιβληθεί από την κυβέρνηση και δεν είναι φόρος εισοδήματος. Η διερμηνεία διευκρινίζει πως το δεσμευτικό γεγονός βάσει+ του οποίου θα έπρεπε να σχηματιστεί η υποχρέωση καταβολής εισφοράς (ένα από τα κριτήρια για την αναγνώριση υποχρέωσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 37) είναι η ενέργεια όπως περιγράφεται στη σχετική νομοθεσία η οποία προκαλεί την πληρωμή της εισφοράς. Η διερμηνεία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση της υποχρέωσης αργότερα από ότι ισχύει σήμερα, ειδικότερα σε σχέση με εισφορές οι οποίες επιβάλλονται ως αποτέλεσμα συνθηκών που ισχύουν σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία.

Η υιοθέτηση της διερμηνείας δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τους διαθέσιμους προς πώληση επενδυτικούς τίτλους και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων (συμπεριλαμβανομένων των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων), τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί την υιοθέτηση εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες επηρεάζουν τα λογιστικά υπόλοιπα των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και τα υπόλοιπα των εσόδων και εξόδων της

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

περιόδου αναφοράς. Παρά το γεγονός ότι οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στη βέλτιστη γνώση της Διοίκησης σχετικά με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), που είναι το συναλλακτικό νόμισμα της Τράπεζας. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, για τα οικονομικά στοιχεία που παρουσιάζονται σε Ευρώ έχει γίνει στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο εκατομμύριο.

2.2 Ενοποίηση

(i) Θυγατρικές επιχειρήσεις

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες που ελέγχονται από τον Όμιλο. Ο Όμιλος ελέγχει μια εταιρεία όταν έχει έκθεση, ή δικαιώματα, σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμιξη του με την εταιρεία και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του πάνω στην εταιρεία. Ο Όμιλος ενοποιεί μια εταιρεία μόνο όταν συνυπάρχουν και τα τρία παραπάνω στοιχεία που συνιστούν έλεγχο.

Η εξουσία θεωρείται ότι υπάρχει όταν ο Όμιλος έχει υφιστάμενα δικαιώματα τα οποία του παρέχουν την τρέχουσα δυνατότητα να διευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες της εταιρείας, δηλαδή τις δραστηριότητες εκείνες που επηρεάζουν σημαντικά τις αποδόσεις της εταιρείας, και ο Όμιλος έχει στην πράξη την δυνατότητα να ασκήσει αυτά τα δικαιώματα. Η εξουσία πάνω σε μια εταιρεία μπορεί να προκύψει μέσω δικαιωμάτων ψήφου από συμμετοχικούς τίτλους όπως οι μετοχές, ή σε άλλες περιπτώσεις, μπορεί να προέρχεται από συμβατικές συμφωνίες.

Όταν τα δικαιώματα ψήφου είναι σχετικά, ο Όμιλος θεωρείται ότι έχει έλεγχο όταν κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, περισσότερα από τα μισά δικαιώματα ψήφου μιας εταιρείας, εκτός αν υπάρχουν ενδείξεις ότι κάποιος άλλος επενδυτής έχει στην πράξη την δυνατότητα να διευθύνει μονομερώς τις συναφείς δραστηριότητες.

Ο Όμιλος μπορεί να έχει εξουσία ακόμα και όταν κατέχει λιγότερα από την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας μέσω συμβατικής συμφωνίας με άλλους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου, δικαιωμάτων που προκύπτουν από άλλες συμβατικές συμφωνίες, ουσιαστών δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου, κατοχής του μεγαλύτερου ποσοστού των δικαιωμάτων ψήφου σε μια κατάσταση όπου τα υπόλοιπα δικαιώματα είναι ευρέως διασκορπισμένα («εκ των πραγμάτων εξουσία»), ή μέσω συνδυασμού των παραπάνω. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον ο Όμιλος διαθέτει εκ των πραγμάτων εξουσία, λαμβάνονται υπόψη όλα τα σχετικά γεγονότα και συνθήκες, περιλαμβανομένου του σχετικού μεγέθους των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει ο Όμιλος και της διασποράς των δικαιωμάτων που κατέχονται από άλλους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου, προκειμένου να καθοριστεί αν ο Όμιλος έχει στην πράξη την δυνατότητα να διευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες.

Ο Όμιλος έχει έκθεση ή δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμιξη του με μια εταιρεία όταν οι αποδόσεις αυτές δύνανται να μεταβάλλονται ως συνέπεια της επίδοσης της εταιρείας.

Για να αξιολογηθεί το κατά πόσον ο Όμιλος έχει την δυνατότητα να επηρεάζει το ύψος των αποδόσεων από την ανάμιξη του με την εταιρεία, ο Όμιλος καθορίζει αν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων λήψης αποφάσεων ενεργεί ως εντολοδόχος ή ως εντολέας. Ο Όμιλος ενεργεί ως εντολοδόχος όταν ενεργεί για λογαριασμό και προς όφελος ενός άλλου μέρους και ως εκ τούτου δεν ελέγχει την εταιρεία. Συνεπώς, σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος δεν ενοποιεί την εταιρεία. Κατά την παραπάνω αξιολόγηση, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη το εύρος της εξουσίας λήψης αποφάσεων επί της εταιρείας, τα δικαιώματα που κατέχονται από άλλα μέρη, την αμοιβή που δικαιούται ο Όμιλος από την ανάμιξη του, και την έκθεση του στη μεταβλητότητα των αποδόσεων από άλλες συμμετοχές του σε αυτή την εταιρεία.

Ο Όμιλος έχει συμμετοχές σε εταιρείες που έχουν δομηθεί κατά τέτοιον τρόπο ώστε τα δικαιώματα ψήφου δεν αποτελούν τον κύριο παράγοντα στην απόφαση ποιος ελέγχει την εταιρεία, όπως όταν τα δικαιώματα ψήφου σχετίζονται μόνο με θέματα διοικητικής φύσεως και οι συναφείς δραστηριότητες διευθύνονται μέσω συμβατικών δικαιωμάτων. Για να αξιολογηθεί το κατά πόσον ο Όμιλος έχει έλεγχο πάνω σε τέτοιου είδους οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης, λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ο σκοπός και ο σχεδιασμός της εταιρείας
- Αν ο Όμιλος κατέχει συγκεκριμένα δικαιώματα που του παρέχουν την δυνατότητα να διευθύνει μονομερώς τις δραστηριότητες της εταιρείας
- Η ύπαρξη ειδικής σχέσης με την εταιρεία
- Ο βαθμός έκθεσης του Ομίλου στην μεταβλητότητα των αποδόσεων από την ανάμιξη του με την εταιρεία

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Πληροφορίες σχετικά με τις οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης του Ομίλου παρέχονται στην σημ. 29.

Ο Όμιλος επαναξιολογεί το κατά πόσον ελέγχει ή όχι μια εταιρεία αν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι υπάρχουν μεταβολές σε ένα ή περισσότερα από τα στοιχεία που συνιστούν έλεγχο. Περιλαμβάνονται και οι περιπτώσεις εκείνες όπου τα δικαιώματα που κατέχονταν από τον Όμιλο, και τα οποία επρόκειτο να είναι προστατευτικής φύσεως, μετατρέπονται σε ουσιαστικά δικαιώματα λόγω της παραβίασης ρητρών ή της αθέτησης πληρωμών σε μια δανειακή σύμβαση και έχουν ως αποτέλεσμα ο Όμιλος να έχει εξουσία πάνω στην εταιρεία.

Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως από την ημέρα κατά την οποία ο Όμιλος αποκτά δικαίωμα ελέγχου, και παύουν να ενοποιούνται την ημέρα κατά την οποία ο Όμιλος παύει να έχει δικαίωμα ελέγχου. Το σύνολο των συνολικών εσόδων λογίζεται κατά αναλογία στους ιδιοκτήτες της μητρικής και στα δικαιώματα τρίτων, ακόμη και αν το υπόλοιπο που αναλογεί στα δικαιώματα τρίτων είναι χρεωστικό.

Μεταβολές των ποσοστών συμμετοχής του Ομίλου που δεν επιφέρουν απώλεια ελέγχου στις θυγατρικές επιχειρήσεις αναγνωρίζονται ως συναλλαγές στην καθαρή θέση και η διαφορά μεταξύ του τιμήματος και της συμμετοχής στη νέα καθαρή θέση της θυγατρικής που αποκτήθηκε αναγνωρίζεται απευθείας στην καθαρή θέση του Ομίλου. Κέρδη ή ζημιές από πωλήσεις ποσοστού συμμετοχής που δεν επιφέρουν απώλεια ελέγχου της θυγατρικής αναγνωρίζονται επίσης απευθείας στην καθαρή θέση του Ομίλου. Για πωλήσεις του ποσοστού συμμετοχής που επιφέρουν απώλεια ελέγχου, ο Όμιλος αποαναγνωρίζει τα στοιχεία ενεργητικού και τις υποχρεώσεις της θυγατρικής και τυχόν δικαιώματα τρίτων και λοιπών στοιχείων ιδίων κεφαλαίων και αναγνωρίζει κέρδη και ζημιές στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Όταν ο Όμιλος παύσει να έχει τον έλεγχο μιας θυγατρικής, τυχόν συμμετοχικά δικαιώματα που απομένουν επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία τους με όλες τις μεταβολές να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ενδοεταιρικές συναλλαγές, ενδοεταιρικά υπόλοιπα και ενδοομιλικά κέρδη που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται, όπως επίσης απαλείφονται και οι ενδοομιλικές ζημιές, εκτός αν η εν λόγω συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

(ii) Συνενώσεις επιχειρήσεων

Η απόκτηση θυγατρικών εταιρειών λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το μεταβιβασθέν αντάλλαγμα της απόκτησης ελέγχου υπολογίζεται βάσει της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που μεταφέρονται, τους συμμετοχικούς τίτλους που εκδίδονται ή ανταλλάσσονται ή των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται κατά την ημερομηνία εξαγοράς, συμπεριλαμβάνοντας την εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων που απορρέουν από μία ρύθμιση ενδεχόμενου ανταλλάγματος. Το σχετιζόμενο με τις αποκτήσεις κόστος θα λογιστικοποιείται ως έξοδο εντός των περιόδων κατά τη διάρκεια των οποίων ο αποκτών ανέλαβε το κόστος. Τα αναγνωρίσιμα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μια επιχειρηματική συνένωση, επιμετρώνται αρχικά κατά την ημερομηνία απόκτησης στην εύλογη αξία τους, ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής των δικαιωμάτων τρίτων. Εάν υπήρχαν ήδη συμμετοχικά δικαιώματα στον αποκτώμενο, αυτά επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία απόκτησης και ενδεχόμενο κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει κατά περίπτωση, την απόκτηση δικαιωμάτων τρίτων στον αποκτώμενο είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων του αποκτώμενου.

Το υπερβάλλον του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος, των δικαιωμάτων τρίτων και της εύλογης αξίας προηγούμενων συμμετοχικών δικαιωμάτων στον αποκτώμενο κατά την ημερομηνία απόκτησης, επί της εύλογης αξίας των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε, λογιστικοποιείται ως υπεραξία. Αν το σύνολο των παραπάνω είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από ρυθμίσεις ενδεχόμενου ανταλλάγματος επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους με τις μεταβολές στην αξία αυτή να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Δεσμεύσεις για αγορά δικαιωμάτων τρίτων, μέσω παραγώνων χρηματοοικονομικών μέσων, στα πλαίσια μιας συνένωσης επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση, χωρίς να αναγνωρίζονται δικαιώματα τρίτων. Η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετρώνται στην εύλογη αξία της, χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης που βασίζονται στις πιο κατάλληλες εκτιμήσεις, διαθέσιμες στη διοίκηση. Κάθε διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης κατά την αρχική της αναγνώριση και της ονομαστικής αξίας του μεριδίου των δικαιωμάτων τρίτων στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζεται ως μέρος της υπεραξίας. Μεταγενέστερες αναθεωρήσεις στην αποτίμηση των παραγώνων

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

χρηματοοικονομικών μέσων αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν αφορούν σε συνενώσεις επιχειρήσεων με ημερομηνία απόκτησης πριν από την 31 Δεκεμβρίου 2009, όπου αναπροσαρμόζουν το υπόλοιπο της υπεραξίας.

Όπου ήταν απαραίτητο, οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών επιχειρήσεων έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να συνάδουν με τις αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Οι θυγατρικές επιχειρήσεις της Τράπεζας παρουσιάζονται στη σημ. 28.

(iii) Συνενώσεις επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη» και δεδομένου ότι οι συνενώσεις επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων», οι εν λόγω συναλλαγές λογιστικοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με τη μέθοδο της συνένωσης συμφερόντων, λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πρόσφατες εκδόσεις άλλων φορέων θέσπισης λογιστικών προτύπων, οι οποίοι χρησιμοποιούν παρόμοιο εννοιολογικό πλαίσιο και συμμορφώνονται με τις γενικές αρχές που διέπουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, καθώς και τις αποδεκτές πρακτικές του κλάδου.

Στο πλαίσιο της μεθόδου συνένωσης συμφερόντων, ο Όμιλος αναγνωρίζει το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις της αποκτώμενης εταιρείας στις λογιστικές αξίες προ συνένωσης προερχόμενες από το υψηλότερο επίπεδο κοινού ελέγχου, χωρίς οποιαδήποτε προσαρμογή στην εύλογη αξία. Ενδεχόμενη διαφορά μεταξύ του κόστους της συναλλαγής και της λογιστική αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται λογιστικοποιείται στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου.

Το κόστος συμμετοχής των συνενώσεων αυτών, όπως αναγνωρίζεται από τον Όμιλο, είναι η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε, δηλαδή το ποσό των μετρητών που καταβλήθηκαν ή των μετοχών που εκδόθηκαν, ή αν αυτό δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, η εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης εταιρείας.

Ίδρυση νέας εταιρείας του Ομίλου για τη πραγματοποίηση μιας συνένωσης επιχειρήσεων

Οι συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο και οι οποίες περιλαμβάνουν την ίδρυση μιας νέας εταιρείας του Ομίλου με σκοπό την πραγματοποίηση μιας επιχειρηματικής συνένωσης, συνενώνοντας δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις κάτω από την νέα εταιρεία του Ομίλου, λογιστικοποιούνται επίσης με τη μέθοδο της συνένωσης συμφερόντων.

Άλλες συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο και περιλαμβάνουν την απόκτηση μιας υφιστάμενης εταιρείας του Ομίλου ή ενός ομίλου επιχειρήσεων από μια νέα εταιρεία που δημιουργήθηκε για αυτό τον σκοπό λογιστικοποιούνται ως κεφαλαιακές αναδιοργανώσεις, καθώς δεν υφίσταται κάποια συνένωση επιχειρήσεων ή κάποια ουσιώδης οικονομική μεταβολή στον Όμιλο. Σε μια κεφαλαιακή αναδιοργάνωση, ο αποκτών ενσωματώνει το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις της αποκτώμενης εταιρείας στις λογιστικές αξίες όπως παρουσιάζονται στα βιβλία της αποκτώμενης, αντί αυτών που προέρχονται από το υψηλότερο επίπεδο κοινού ελέγχου. Η διαφορά ανάμεσα στο κόστος της συναλλαγής και τη λογιστική αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια της νέας εταιρείας. Οι κεφαλαιακές αναδιοργανώσεις δεν έχουν κάποια επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

(iv) Συγγενείς επιχειρήσεις

Οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις λογίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Συγγενείς είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν έχει έλεγχο.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, το μερίδιο του Ομίλου επί των ετήσιων κερδών ή ζημιών των συγγενών επιχειρήσεων, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στον ισολογισμό παρουσιάζεται το μερίδιο συμμετοχής του Ομίλου στη συγγενή επιχείρηση ως το μερίδιό του στην καθαρή θέση της συγγενούς επιχείρησης πλέον οποιαδήποτε υπεραξία που προκύπτει κατά την εξαγορά μετά την αφαίρεση τυχόν συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Εάν το μερίδιο συμμετοχής του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς επιχείρησης είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το μερίδιο συμμετοχής του σε αυτή, τότε παύει να αναγνωρίζει το μερίδιό του επί των επιπλέον ζημιών, εκτός εάν έχει υφιστάμενες υποχρεώσεις ή έχει πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς επιχείρησης. Όπου ήταν απαραίτητο, οι λογιστικές αρχές των συγγενών εταιρειών έχουν αναπροσαρμοστεί, ώστε να συνάδουν με τις αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Εάν ο Όμιλος αποκτήσει ή παύσει να έχει ουσιώδη επιρροή σε μια επιχείρηση, τυχόν συμμετοχικά δικαιώματα που προϋπήρχαν ή απέμειναν επιμετρώνται εκ νέου στην εύλογη αξία τους και όλες οι μεταβολές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από τις περιπτώσεις εκείνες όπου μια συμμετοχή σε συγγενή επιχείρηση μετατρέπεται σε συμμετοχή σε κοινοπραξία, οπότε και το συμμετοχικό δικαίωμα που απομένει δεν επιμετράται εκ νέου και συνεχίζει η χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**(v) Από κοινού συμφωνίες**

Μια από κοινού συμφωνία είναι μια συμφωνία βάσει της οποίας ο Όμιλος έχει από κοινού έλεγχο μαζί με ένα ή περισσότερα άλλα μέρη. Από κοινού έλεγχος είναι η συμβατικώς συμφωνηθείσα κοινή άσκηση ελέγχου και υφίσταται μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις σημαντικές δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συναίνεση των μερών που ασκούν από κοινού τον έλεγχο. Οι συμμετοχές σε από κοινού συμφωνίες κατηγοριοποιούνται είτε ως κοινοπραξίες όταν τα μέρη που ασκούν από κοινού τον έλεγχο έχουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος είτε ως από κοινού δραστηριότητες όταν δύο ή περισσότερα μέρη έχουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες για τις υποχρεώσεις του σχήματος.

Ο Όμιλος εξετάζει τους συμβατικούς όρους των από κοινού συμφωνιών για να καθορίσει αν μια από κοινού συμφωνία αποτελεί κοινοπραξία ή από κοινού δραστηριότητα. Όλες οι από κοινού συμφωνίες στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος αποτελούν κοινοπραξίες.

Όπως και οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις, οι συμμετοχές του Ομίλου σε κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Συνεπώς, η λογιστική αρχή που περιγράφεται στη σημ. 2.2 (iv) ισχύει και για τις κοινοπραξίες. Όπου ήταν απαραίτητο, οι λογιστικές αρχές των κοινοπραξιών έχουν αναπροσαρμοστεί, ώστε να συνάδουν με τις αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Όταν ο Όμιλος παύει να έχει από κοινού έλεγχο σε μια οικονομική οντότητα, παύει τη χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης. Κάθε τυχόν συμμετοχικό δικαίωμα που απομένει στην οικονομική οντότητα επιμετράται εκ νέου στη εύλογη αξία του και κάθε μεταβολή στη λογιστική αξία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από τις περιπτώσεις εκείνες όπου μια συμμετοχή σε κοινοπραξία μετατρέπεται σε συμμετοχή σε συγγενή επιχείρηση, οπότε και το συμμετοχικό δικαίωμα που απομένει δεν επιμετράται εκ νέου και συνεχίζει η χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης.

Οι συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες του Ομίλου παρουσιάζονται στη σημ. 33

2.3 Ξένο νόμισμα**(i) Μετατροπή οικονομικών καταστάσεων θυγατρικών εξωτερικού**

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων των θυγατρικών εταιρειών εξωτερικού μετατρέπονται στο συναλλακτικό νόμισμα του Ομίλου με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με βάση τη μέση τιμή συναλλάγματος για την περίοδο αναφοράς.

Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων από θυγατρικές, οι οποίες δε σχεδιάζεται ή δεν αναμένεται να τακτοποιηθούν και αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές εξωτερικού, αναγνωρίζονται στην «Κατάσταση συνολικών εσόδων». Οι συναλλαγματικές διαφορές μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την πώληση της θυγατρικής. Όσον αφορά τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τα νομισματικά στοιχεία που αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη θυγατρική, αυτές μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την αποπληρωμή τους ή όταν αναμένεται να τακτοποιηθούν.

(ii) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη/ζημιές) που προκύπτουν κατά το διακανονισμό των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που είναι σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από εκείνες που προκύπτουν από τη μετατροπή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα που αντισταθμίζουν την καθαρή επένδυση σε θυγατρικές εξωτερικού ή τις ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, οι οποίες μεταφέρονται στα ίδια κεφάλαια.

Τα μη χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, εκτός από τα μη χρηματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα που αποτιμώνται σε εύλογη αξία και τα οποία μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία που προσδιορίστηκε η εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή οι συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από τη μεταβολή της εύλογης

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

αξίας και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας σε αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια, βάσει της κατηγοριοποίησης του μη χρηματικού στοιχείου.

2.4 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, περιλαμβάνουν κυρίως συμβάσεις ξένου συναλλάγματος (foreign exchange contracts), προθεσμιακές νομισματικές συμβάσεις (forward currency agreements) και συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης επιτοκίων - που πωλήθηκαν και αγοράστηκαν (interest rate options - written and purchased), ανταλλαγές συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate swaps), και άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Τα παράγωγα, αναγνωρίζονται αρχικά στον ισολογισμό στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία σύναψης του συμβολαίου, και ακολούθως επαναποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Ως εύλογη αξία θεωρείται η αγοραία αξία τους, λαμβάνοντας υπόψη πρόσφατες συναλλαγές στην αγορά, ενώ στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει αγοραία αξία, η εύλογη αξία υπολογίζεται βάσει μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών (discounted cash flow models) και αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης (options pricing models). Όταν η εύλογη αξία είναι θετική, τα παράγωγα περιλαμβάνονται στο ενεργητικό, ενώ όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις. Οι αρχές επιμέτρησης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, περιγράφονται στις σημ. 2.11 και 7.3. Κάποια παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά παράγωγα όταν οι κίνδυνοι και τα χαρακτηριστικά τους δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, και το κύριο συμβόλαιο δε λογίζεται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα αυτά παράγωγα, παρουσιάζονται στην εύλογη αξία, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Η μέθοδος αναγνώρισης κέρδους ή ζημιάς από μεταβολές στην εύλογη αξία, εξαρτάται από το αν το παράγωγο καταχωρείται και πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως μέσο αντιστάθμισης. Εφόσον καταχωρείται ως μέσο αντιστάθμισης, η μέθοδος αναγνώρισης καθορίζεται ανάλογα με τη φύση του στοιχείου που αντισταθμίζεται από το παράγωγο αυτό. Ο Όμιλος καταχωρεί ορισμένα παράγωγα ως: (α) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου των μεταβολών εύλογης αξίας αναγνωρισθέντων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ή μη αναγνωρισθέντων δεσμεύσεων (μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας), (β) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής των ταμειακών ροών από αναγνωρισθέντα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων ή από πολύ πιθανές προβλεπόμενες συναλλαγές (μέσο αντιστάθμισης ταμειακών ροών) ή (γ) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής της αξίας καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση εξωτερικού που σχετίζεται με τη μετάφραση της λογιστικής αξίας της επένδυσης στο νόμισμα βάσης του Ομίλου. Για τα παράγωγα που καταχωρούνται με τον τρόπο αυτό, χρησιμοποιείται η λογιστική αντιστάθμιση, με την προϋπόθεση ότι πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια.

Ο Όμιλος, κατά τη σύναψη της συναλλαγής, στοιχειοθετεί τη σχέση μεταξύ των μέσων αντιστάθμισης και των στοιχείων που αντισταθμίζονται, καθώς και το σκοπό και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου που εξυπηρετείται μέσω της σύναψης διαφόρων συναλλαγών αντιστάθμισης. Επίσης, στοιχειοθετεί την εκτίμησή του, κατά τη σύναψη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, για την αποτελεσματικότητα των παραγώγων - που χρησιμοποιούνται σε συναλλαγές αντιστάθμισης - στο να συμψηφίζουν μεταβολές στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των στοιχείων που αντισταθμίζουν.

(i) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Μεταβολές στην εύλογη αξία παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όπως και οι μεταβολές της εύλογης αξίας των στοιχείων που αντισταθμίζονται, οι οποίες οφείλονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται.

Αν η αντιστάθμιση παύσει να πληροί τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, το ποσό της αναπροσαρμογής της λογιστικής αξίας ενός αντισταθμισμένου στοιχείου για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, αποσβένεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μέχρι τη λήξη του.

(ii) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Η αποτελεσματική αναλογία της μεταβολής της εύλογης αξίας των παραγώγων που προσδιορίζονται και πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστούν ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση. Το κέρδος ή η ζημιά της μη αποτελεσματικής αναλογίας, αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ποσά που έχουν συσσωρευτεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις περιόδους κατά τις οποίες το αντισταθμισμένο στοιχείο επιδρά στο κέρδος ή τη ζημιά (π.χ. όταν πραγματοποιείται η προβλεπόμενη πώληση του στοιχείου που αντισταθμίζεται).

Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια κατά τη στιγμή εκείνη παραμένουν στα ίδια κεφάλαια και όταν η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί, τότε αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όταν μια προβλεπόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημιά που είχε καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(iii) Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Οι αντισταθμίσεις καθαρών επενδύσεων σε επιχειρήσεις εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αντισταθμίσεων χρηματικών στοιχείων που αποτελούν μέρος των καθαρών επενδύσεων σε επιχειρήσεις εξωτερικού, αντιμετωπίζονται με τρόπο παρόμοιο με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, δηλαδή, οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στο μέσο αντιστάθμισης σχετικά με την αποτελεσματική αναλογία της αντιστάθμισης, αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση, ενώ το κέρδος ή η ζημιά σχετικά με τη μη αποτελεσματική αναλογία, αναγνωρίζεται κατευθείαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Συσσωρευμένα κέρδη και ζημιές στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την πώληση της επιχείρησης εξωτερικού σαν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από την πώληση.

(iv) Παράγωγα που δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης

Ορισμένα παράγωγα δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία τους αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι εύλογες αξίες παραγώγων μέσων που κρατούνται για εμπορικούς σκοπούς και για σκοπούς αντιστάθμισης, παρουσιάζονται στη σημ. 24.

2.5 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν και μόνον όταν, ο Όμιλος έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών, και παράλληλα προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης του περιουσιακού στοιχείου εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

2.6 Κατάσταση αποτελεσμάτων**(i) Έσοδα και έξοδα από τόκους**

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε δεδουλευμένη βάση για όλα τα τοκοφόρα μέσα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματικό είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές ή εισροές κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή σε μικρότερη περίοδο όπου κρίνεται κατάλληλο, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή υποχρεώσεων. Για τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, οι ταμειακές ροές υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη όλους τους όρους του συμβολαίου του χρηματοοικονομικού μέσου εξαιρώντας τις μελλοντικές ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο. Ο υπολογισμός περιλαμβάνει τις αμοιβές και τις μονάδες βάσης που πληρώθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων μερών του συμβολαίου και που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, το κόστος συναλλαγών, και όλα τα άλλα υπέρ και υπό το άρτιο ποσά.

Όπου ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού έχει απομειωθεί, ως αποτέλεσμα της σχετικής ζημιάς απομείωσης, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με βάση το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών για το σκοπό της επιμέτρησης της ζημιάς απομείωσης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(ii) Αμοιβές και προμήθειες

Οι αμοιβές και προμήθειες αναγνωρίζονται γενικά σε δεδουλευμένη βάση. Οι προμήθειες και αμοιβές που σχετίζονται με συναλλαγές ανταλλαγής συναλλάγματος/νομίσματος, εισαγωγές/εξαγωγές, εμβάσματα, τραπεζικά έξοδα και χρηματοπιστηριακές δραστηριότητες, αναγνωρίζονται με την ολοκλήρωση της εν λόγω συναλλαγής.

2.7 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση του παγίου. Έξοδα μεταγενέστερα της ημερομηνίας κτήσης ενσωματώνονται στο κόστος του παγίου, μόνο όταν ο Όμιλος είναι πιθανό να έχει οικονομικά οφέλη στο μέλλον και είναι δυνατή η αξιόπιστη μέτρηση της αξίας του παγίου. Όταν προκύπτουν έξοδα επισκευών και συντήρησης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης βάσει της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων, προκειμένου να μειωθεί το κόστος κτήσης των παγίων στην τελική υπολειπόμενη αξία τους ως ακολούθως:

- Γήπεδα: μηδενική απόσβεση
- Κτίρια: 40-50 έτη
- Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων: κατά τη διάρκεια του συμβολαίου εκμίσθωσης ή της ωφέλιμης ζωής του παγίου εάν είναι μικρότερη
- Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και λογισμικά προγράμματα: 4-10 έτη
- Λοιπά έπιπλα και εξοπλισμός: 4-20 έτη
- Οχήματα: 5-7 έτη

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία εξετάζονται περιοδικά για απομείωση, και οποιαδήποτε ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ως επενδύσεις σε ακίνητα, καταχωρούνται τα ακίνητα που κατέχονται για αποδόσεις ενοικίων και/ή κεφαλαιουχικές ανατιμήσεις, και τα οποία δε χρησιμοποιούνται από εταιρείες του Ομίλου. Οι επενδύσεις σε ακίνητα, παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης, συνεπώς η πολιτική που περιγράφεται παραπάνω ισχύει και για αυτή την κατηγορία περιουσιακών στοιχείων.

2.8 Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία

(i) Υπεραξία

Για συνενώσεις επιχειρήσεων που ολοκληρώθηκαν μετά τη 1 Ιανουαρίου 2010, η υπεραξία αντιπροσωπεύει το υπερβάλλον της εύλογης αξίας του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος, των δικαιωμάτων τρίτων και της εύλογης αξίας των προηγούμενων συμμετοχικών δικαιωμάτων στον αποκτώμενο κατά την ημερομηνία της εξαγοράς επί της εύλογης αξίας του μεριδίου του Ομίλου επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν. Η υπεραξία που προκύπτει από την εξαγορά θυγατρικών εταιρειών, περιλαμβάνεται στα «άυλα πάγια στοιχεία». Η υπεραξία που προκύπτει κατά την εξαγορά συγγενών και από κοινού ελεγχόμενων επιχειρήσεων δεν γνωστοποιείται ούτε ελέγχεται ξεχωριστά για απομείωση, αλλά περιλαμβάνεται στις «συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις» και στις «συμμετοχές σε από κοινού ελεγχόμενες επιχειρήσεις».

Η υπεραξία κατά την εξαγορά θυγατρικών δεν αποσβένεται, αλλά ελέγχεται για απομείωση σε ετήσια βάση ή συχνότερα, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις ότι έχει προκύψει απομείωση. Ο έλεγχος απομείωσης του Ομίλου διενεργείται στο τέλος κάθε χρήσης. Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη εξωτερική πληροφόρηση όπως δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, συνεχή ύφεση στις χρηματοοικονομικές αγορές, αστάθεια στις αγορές και μεταβολές στα επίπεδα του κινδύνου αγοράς και του συναλλαγματικού κινδύνου, μια μη αναμενόμενη πτώση στην εμπορική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή αγοραία αξία κεφαλαιοποίησης μικρότερη της λογιστικής αξίας της καθαρής θέσης, μαζί με μια επιδείνωση σε εσωτερικούς δείκτες απόδοσης, προκειμένου να εκτιμηθεί αν υπάρχει κάποια ένδειξη απομείωσης.

Η υπεραξία λογίζεται στο κόστος μείον σωρευτικές ζημιές απομείωσης. Όταν επανεξετάζεται για απομείωση, η υπεραξία που αποκτήθηκε σε μια συνένωση επιχειρήσεων κατανέμεται σε εκείνες τις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να έχουν οφέλη από τις συνέργειες της συνένωσης επιχειρήσεων. Κάθε μονάδα ή ομάδα μονάδων στις οποίες έχει κατανεμηθεί υπεραξία αντιπροσωπεύει το χαμηλότερο επίπεδο εντός του Ομίλου στο οποίο παρακολουθείται η υπεραξία για σκοπούς εσωτερικής διοίκησης. Ο Όμιλος παρακολουθεί την υπεραξία είτε σε επίπεδο

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ξεχωριστής νομικής οντότητας είτε ομάδας νομικών οντοτήτων σύμφωνα με την εσωτερική παρακολούθηση των επιχειρηματικών τομέων.

Το μοντέλο ελέγχου απομείωσης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος συγκρίνει τη λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδας μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών με το ανακτήσιμο ποσό της. Η λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών βασίζεται στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών. Το ανακτήσιμο ποσό καθορίζεται με βάση την αξία λόγω χρήσης (value-in-use) η οποία είναι η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδα μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο προ φόρων που αντιπροσωπεύει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς σχετικά με την διαχρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που είναι συναφείς με το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και τις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

Μια ζημιά απομείωσης προκύπτει αν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του και αναγνωρίζεται αμέσως ως έξοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης δεν αντλιογίζονται μεταγενέστερα. Ο υπολογισμός των κερδών και των ζημιών από την πώληση μιας εταιρείας, περιλαμβάνει και τη λογιστική αξία της υπεραξίας που αντιστοιχεί στην εταιρεία που πωλείται.

(ii) Λογισμικά προγράμματα

Το κόστος που σχετίζεται με τη συντήρηση υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν προκύπτει. Το κόστος που σχετίζεται με την ανάπτυξη αναγνωρίσιμων και μοναδικών λογισμικών προγραμμάτων που ελέγχονται από τον Όμιλο και αναμένεται ότι θα επιφέρουν οφέλη μεγαλύτερα του κόστους πέραν του ενός έτους, αναγνωρίζεται ως άυλο πάγιο στοιχείο και αποσβένεται με τη σταθερή μέθοδο σε 4 έτη εκτός των λειτουργικών συστημάτων όπου η ωφέλιμη ζωή τους μπορεί να παραταθεί μέχρι τα 10 έτη.

(iii) Λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι πάγια στοιχεία που είναι διαχωρίσιμα ή προκύπτουν από συμβατικά ή άλλα νομικά δικαιώματα και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει άυλα πάγια στοιχεία που αποκτώνται από εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών.

(iv) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που έχουν ωφέλιμη ζωή αορίστου διάρκειας, εκτός από την υπεραξία, δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται ετησίως για απομείωση. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται εξετάζονται για απομείωση όποτε κάποια γεγονότα ή μεταβολές σε συνθήκες υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Μια ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο ανάμεσα στην εύλογη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου μείον το κόστος πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης του. Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα χαμηλότερα επίπεδα όπου μπορούν να προσδιοριστούν ξεχωριστές ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών). Τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που έχουν απομειωθεί εξετάζονται για πιθανό αντιλογισμό της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

2.9 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, καταχωρούνται, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, στις ακόλουθες κατηγορίες: χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω αποτελεσμάτων, δάνεια και απαιτήσεις, επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους και επενδυτικοί τίτλοι διαθέσιμοι προς πώληση. Η απόφαση για την κατηγοριοποίηση λαμβάνεται από τη Διοίκηση κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

(i) Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δύο υποκατηγορίες, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση, και αυτά που προσδιορίστηκαν στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού καταχωρείται ως προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση όταν αποκτάται κυρίως με σκοπό βραχυπρόθεσμης πώλησης ή βραχυπρόθεσμης επαναγοράς ή όταν αποτελεί μέρος χαρτοφυλακίου εξατομικευμένων χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν κοινή διαχείριση και για τα οποία υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών. Επίσης σε αυτήν την κατηγορία καταχωρούνται τα παράγωγα μέσα που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση, εκτός αν προσδιορίζονται και είναι αποτελεσματικά ως μέσα αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος προσδιορίζει κατά την αρχική αναγνώρισή τους ορισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όταν οποιοδήποτε από τα παρακάτω ισχύει:

- (α) απαλείφει ή μειώνει αισθητά μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση, ή
- (β) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μοιράζονται τους ίδιους κινδύνους και οι κίνδυνοι αυτοί αντιμετωπίζονται και εκτιμώνται με βάση την εύλογη αξία, ή
- (γ) σύνθετα προϊόντα περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν σημαντικά τις ταμειακές ροές του κύριου συμβολαίου.

(ii) Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές που δε διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, εκτός εκείνων που κατά την αρχική αναγνώριση προσδιορίστηκαν από τον Όμιλο ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ή ως διαθέσιμα προς πώληση. Τίτλοι που καταχωρούνται σε αυτήν την κατηγορία παρουσιάζονται στο χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων ως χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου.

(iii) Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη

Οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με συγκεκριμένη λήξη, με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές για τις οποίες η Διοίκηση του Ομίλου έχει τη θετική πρόθεση και δυνατότητα να διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους. Αν ο Όμιλος πωλούσε ένα σημαντικό μέρος των επενδύσεων αυτών, τότε ολόκληρη η κατηγορία θα ακυρωνόταν και οι επενδύσεις θα επανακατηγοριοποιούνταν ως διαθέσιμες προς πώληση.

(iv) Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι

Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι, είναι οι τίτλοι που αποκτούνται για ακαθόριστο χρονικό διάστημα, οι οποίοι μπορεί να πωληθούν, λόγω ανάγκης ρευστότητας, ή αλλαγών στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, ή στις τιμές των μετοχών.

Λογιστικός χειρισμός και υπολογισμός

Οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής, την ημερομηνία δηλαδή κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το στοιχείο ενεργητικού. Τα δάνεια που προέρχονται από τον Όμιλο αναγνωρίζονται όταν εκταμιεύονται μετρητά στους πιστούχους. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον των εξόδων συναλλαγής. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, παύουν να αναγνωρίζονται όταν τα δικαιώματα είσπραξης των ταμειακών ροών τους λήγουν ή όταν ο Όμιλος έχει ουσιαστικά μεταβιβάσει τους κινδύνους και τις αποδόσεις που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, και στις μεταγενέστερες περιόδους αποτιμώνται και παρουσιάζονται στην εύλογη αξία. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες, καθώς και οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, παρουσιάζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία της κατηγορίας «χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», περιλαμβάνονται, κατά την περίοδο που προκύπτουν, στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων καταχωρούνται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, μέχρι το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού να αποαναγνωρισθεί ή να υποστεί απομείωση, οπότε, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημιά που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι τόκοι τους όμως, που υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα μερίσματα από διαθέσιμους προς πώληση επενδυτικούς τίτλους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, όταν το δικαίωμα είσπραξης μερίσματος εγκριθεί από τους μετόχους.

2.10 Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων

Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στις ακόλουθες κατηγορίες: τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος, και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

αποτελεσμάτων. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν δύο υποκατηγορίες: τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις προοριζόμενες για εμπορική εκμετάλλευση και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση.

Ο Όμιλος προσδιορίζει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων όταν οποιοδήποτε από τα παρακάτω ισχύει:

- (α) απαλείφει ή μειώνει αισθητά μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση, ή
- (β) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μοιράζονται τους ίδιους κινδύνους και οι κίνδυνοι αυτοί αντιμετωπίζονται και εκτιμώνται με βάση την εύλογη αξία, ή
- (γ) σύνθετα προϊόντα περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν σημαντικά τις ταμειακές ροές του κύριου συμβολαίου.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν η σχετική υποχρέωση εξοφλείται, ακυρώνεται ή λήγει. Όταν η υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση του Ομίλου αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο αντισυμβαλλόμενο με ουσιωδώς διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται ουσιωδώς, μια τέτοια ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως εξόφληση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας υποχρέωσης, Η διαφορά ανάμεσα στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι όροι είναι ουσιωδώς διαφορετικοί, όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών σύμφωνα με τους νέους όρους, συμπεριλαμβανομένων οποιονδήποτε αμοιβών που πληρώθηκαν καθαρών από αμοιβές που ελήφθησαν προεξοφλημένες χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, διαφέρει κατά τουλάχιστον 10% από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών που απομένουν από την αρχική χρηματοοικονομική υποχρέωση.

Αν μια ανταλλαγή χρεωστικών τίτλων ή τροποποίηση όρων αντιμετωπιστεί λογιστικά ως εξόφληση, κάθε κόστος ή αμοιβή που πραγματοποιήθηκε αναγνωρίζεται ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας επί της εξόφλησης. Αν η ανταλλαγή ή τροποποίηση δεν αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση, κάθε κόστος ή αμοιβή που πραγματοποιείται αναπροσαρμόζει τη λογιστική αξία της υποχρέωσης και αποσβένεται κατά την εναπομένουσα διάρκεια της τροποποιημένης υποχρέωσης.

Παρομοίως, όταν ο Όμιλος επαναγοράζει χρεωστικούς τίτλους που έχουν εκδοθεί από τον Όμιλο, αντιμετωπίζει λογιστικά τις συναλλαγές αυτές ως εξόφληση χρέους.

2.11 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία είναι η τιμή που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός στοιχείου ενεργητικού ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων, στην κύρια, ή, ελλείψει αυτής, στην πλέον συμφέρουσα αγορά όπου ο Όμιλος έχει πρόσβαση, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Η εύλογη αξία μιας υποχρέωσης αντανακλά τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Ο Όμιλος επιμετράει την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας την επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε μία ενεργό αγορά για το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι συναλλαγές για το στοιχείο ενεργητικού ή την υποχρέωση λαμβάνουν χώρα με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται συνεχώς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη επίσημη χρηματιστηριακή τιμή, σε μία ενεργό αγορά, τότε ο Όμιλος χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν την χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η επιλεγμένη τεχνική αποτίμησης περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για την τιμολόγηση μία συναλλαγής.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί μέσες τιμές αγοράς ως ένα πρακτικό μέσο επιμέτρησης της εύλογης αξίας εντός του περιθωρίου ζήτησης-προσφοράς.

Η βέλτιστη απόδειξη της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου κατά την αρχική αναγνώριση είναι συνήθως η τιμή συναλλαγής, δηλαδή η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε ή λήφθηκε, εκτός εάν ο Όμιλος θεωρεί ότι η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση διαφέρει από την τιμή συναλλαγής. Σε αυτή την περίπτωση, εφόσον η εύλογη αξία αποδεικνύεται από διαπραγματεύσιμη τιμή σε ενεργό αγορά για πανομοιότυπο στοιχείο ενεργητικού ή υποχρέωση ή βάσει τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μόνο παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς, η διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας κατά την αρχική αναγνώριση και της τιμής συναλλαγής αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ως κέρδος ή ζημιά. Στην περίπτωση κατά την οποία η εύλογη αξία αποδεικνύεται βάσει μίας τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μη παρατηρήσιμα δεδομένα, τότε το

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

χρηματοοικονομικό μέσο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία και η διαφορά που προκύπτει με την τιμή συναλλαγής αναγνωρίζεται ως αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημιά. Στη συνέχεια το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημιά αποσβένεται με κατάλληλο τρόπο κατά τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή αναγνωρίζεται νωρίτερα εφόσον υπάρξει διαθέσιμη διαπραγματεύσιμη τιμή σε ενεργό αγορά ή παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς ή όταν το χρηματοοικονομικό μέσο πουληθεί.

Όλα τα στοιχεία ενεργητικού και οι υποχρεώσεις, των οποίων η εύλογη αξία επιμετράται ή γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις, κατηγοριοποιούνται εντός της ιεραρχίας εύλογης αξίας, με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που είναι σημαντικά για την συνολική επίτευξη της επιμέτρησης (σημ. 7.3).

Για στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις σε επαναλαμβανόμενη βάση, ο Όμιλος αναγνωρίζει μεταφορές εντός και εκτός της ιεραρχίας εύλογης αξίας στην αρχή του τριμήνου εντός του οποίου η μεταφορά χρηματοοικονομικού μέσου πραγματοποιήθηκε.

2.12 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν επιμετρώνται με τη μέθοδο της εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εξετάζει κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ή μιας ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού. Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή μιας ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού θεωρείται απομειωμένο και αναγνωρίζεται σχετική ζημιά απομείωσης, όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη, ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου («ζημιογόνο γεγονός»), και το ζημιογόνο αυτό γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, και μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα.

Ενδείξεις απομείωσης

Για την έκθεση του Ομίλου σε δάνεια λιανικής τραπεζικής, η αντικειμενική ένδειξη ότι ένα δάνειο ή ομάδα δανείων είναι απομειωμένο, αναφέρεται σε παρατηρήσιμα δεδομένα που περιέρχονται σε γνώση του Ομίλου σχετικά με τα ακόλουθα ζημιογόνα γεγονότα:

- (α) σημαντική οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου, σημαντική μείωση του ατομικού και/ή του οικογενειακού εισοδήματος ή απώλεια εργασίας,
- (β) αθέτηση ή παραβίαση συμβολαίου,
- (γ) σημαντικές αλλαγές στην χρηματοοικονομική θέση και συμπεριφορά του πιστούχου (για παράδειγμα καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των συμβατικών του υποχρεώσεων),
- (δ) μετρήσιμη μείωση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές από ομάδα δανείων μέσω ενός αρνητικού μοντέλου αποπληρωμής όπως μη πραγματοποιηθείσες πληρωμές, ή μείωση στη τιμή των ακινήτων,
- (ε) ο Όμιλος παραχωρεί στον πιστούχο, για οικονομικούς ή νομικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική του δυσχέρεια, διευκολύνσεις που ο δανειστής δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση, όπως μείωση της μηνιαίας δόσης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή προσωρινή ή μόνιμη μείωση του επιτοκίου,
- (στ) είναι πιθανό ο πιστούχος να περιέλθει σε διαδικασία πτώχευσης ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης, και
- (ζ) ζημιογόνα γεγονότα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητα του πιστούχου να αποπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις εντός του συμφωνηθέντος χρόνου όπως:
 - σοβαρή ασθένεια ή αδυναμία του οφειλέτη ή μέλους της οικογένειας,
 - θάνατος του πιστούχου.

Για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης σε επιχειρηματικά δάνεια, ο Όμιλος αξιολογεί ανά περίπτωση και σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- (α) σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή πιστούχου,
- (β) αθέτηση ή παραβίαση της σύμβασης,
- (γ) σημαντικές αλλαγές στην χρηματοοικονομική θέση του πιστούχου, οι οποίες επηρεάζουν την ικανότητά του να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις όπως:
 - λειτουργικές ζημιές
 - ανεπάρκεια κεφαλαίου κίνησης
 - αρνητική καθαρή θέση του πιστούχου

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- (δ) άλλα γεγονότα που υποδηλώνουν την επιδείνωση της χρηματοοικονομικής θέσης του πιστούχου, όπως παραβίαση ρητρών ή άλλων όρων του δανείου ή μερική διαγραφή των υποχρεώσεων του πιστούχου εξαιτίας οικονομικών ή νομικών λόγων σχετικών με την οικονομική του κατάσταση,
- (ε) σημαντική μεταβολή στην αξία των εξασφαλίσεων,
- (στ) ο Όμιλος παραχωρεί στον πιστούχο, για οικονομικούς ή νομικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική του δυσχέρεια, διευκολύνσεις που ο δανειστής δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση όπως μείωση της μηνιαίας δόσης για ορισμένο χρονικό διάστημα ή προσωρινή ή μόνιμη μείωση του επιτοκίου,
- (ζ) είναι πιθανό ο πιστούχος να περιέλθει σε διαδικασία πτώχευσης ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης,
- (η) σημαντικές δυσμενείς μεταβολές στις συνθήκες του κλάδου ή στη γεωγραφική περιοχή που δραστηριοποιείται ο οφειλέτης, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητά του να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις,
- (θ) πληροφορίες σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς που περιλαμβάνουν την κατάσταση άλλων δανειακών υποχρεώσεων του πιστούχου και
- (ι) σημαντική υποβάθμιση της πιστοληπτικής διαβάθμισης του οφειλέτη, είτε εσωτερικής είτε προερχόμενης από εξωτερικές πηγές, σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες.

(i) Στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης

Αξιολόγηση πρόβλεψης απομείωσης

Ο Όμιλος αρχικά αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης σε ατομική βάση για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που είναι από μόνα τους σημαντικά και σε συλλογική βάση για χρηματοοικονομικά στοιχεία που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά. Εάν δεν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης για κάποιο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού τότε αυτό περιλαμβάνεται σε μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, και αξιολογείται για απομείωση σε συλλογική βάση. Οι ζημιές απομείωσης που αναγνωρίζονται για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού χωρίς αντικειμενική ένδειξη απομείωσης (incurred but not reported loss – IBNR) αποτελούν ένα ενδιάμεσο βήμα μέχρι την αναγνώριση ζημιών απομείωσης σε μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία της ομάδας. Όταν υπάρξει διαθέσιμη πληροφόρηση που να υποδεικνύει την αναγνώριση ζημιών απομείωσης σε μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία της ομάδας, τότε τα στοιχεία αυτά αφαιρούνται από την ομάδα.

Στοιχεία ενεργητικού που αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση και για τα οποία υπάρχει και συνεχίζει να αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης, δεν περιλαμβάνονται στην αξιολόγηση για απομείωση σε συλλογική βάση.

Για να οριστεί εάν ένα δάνειο είναι από μόνο του σημαντικό για σκοπούς αξιολόγησης απομείωσης, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη διάφορους παράγοντες, όπως τη σημασία της επιμέρους δανειακής σχέσης και τον τρόπο διαχείρισης αυτής, το μέγεθος του δανείου και τη κατηγορία του προϊόντος. Συνεπώς, τα δάνεια σε επιχειρήσεις και σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως επίσης και οι επενδυτικοί τίτλοι θεωρούνται γενικώς από μόνα τους σημαντικά. Τα χαρτοφυλάκια δανείων λιανικής τραπεζικής αξιολογούνται γενικώς για απομείωση σε συλλογική βάση καθώς αποτελούνται από μεγάλα ομοιογενή χαρτοφυλάκια. Τα πιστωτικά ανοίγματα που υπόκεινται σε εξατομικευμένη διαχείριση αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης.

Επιμέτρηση πρόβλεψης απομείωσης

Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ζημιάς απομείωσης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που επιμετρώνται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης, το ποσό της ζημιάς υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων των μελλοντικών ζημιών από πιστωτικούς κινδύνους που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Αν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού φέρει κυμαινόμενο επιτόκιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο για τον υπολογισμό της ζημιάς απομείωσης, είναι το τρέχον πραγματικό επιτόκιο που καθορίζεται στο συμβόλαιο. Η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου, μειώνεται μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων ή απευθείας για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην πράξη, ο Όμιλος μπορεί να υπολογίζει τη ζημιά απομείωσης βάσει της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες τιμές αγοράς.

Η παρούσα αξία εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού με εξασφαλίσεις αντικατοπτρίζει τις ταμειακές ροές που μπορεί να προκύψουν από τη διαδικασία πλειστηριασμού, μετά την αφαίρεση των εξόδων εκποίησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν ο πλειστηριασμός είναι πιθανός.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Για σκοπούς απομείωσης σε συλλογική βάση, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ομαδοποιούνται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου (δηλαδή βάσει της διαδικασίας πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ομίλου που λαμβάνει υπόψη τον τύπο του στοιχείου ενεργητικού, τον επιχειρηματικό τομέα, τη γεωγραφική θέση, το είδος των εξασφαλίσεων, την ύπαρξη καθυστέρησης πληρωμών και άλλους σχετικούς παράγοντες). Αυτά τα χαρακτηριστικά σχετίζονται με την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών για ομάδες τέτοιων στοιχείων ενεργητικού, αφού είναι ενδεικτικά της ικανότητας του πιστούχου να αποπληρώσει όλες τις οφειλές του βάσει των όρων του συμβολαίου των στοιχείων ενεργητικού που αξιολογούνται.

Οι μελλοντικές ταμειακές ροές μιας ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αξιολογούνται ομαδικά για πρόβλεψη απομείωσης, εκτιμώνται βάσει των συμβατικών ταμειακών ροών των στοιχείων ενεργητικού της ομάδας και των ιστορικών δεδομένων για ζημιές στοιχείων ενεργητικού με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου παρόμοια με αυτά της ομάδας.

Οι εκτιμήσεις για αλλαγές στις μελλοντικές ταμειακές ροές μίας ομάδας στοιχείων ενεργητικού πρέπει να αντικατοπτρίζουν και να είναι ευθυγραμμισμένες με τις αλλαγές σε παρατηρήσιμα δεδομένα από περίοδο σε περίοδο (για παράδειγμα, αλλαγές σε ποσοστά ανεργίας, τιμές ακινήτων, καθεστώς αποπληρωμών, ή άλλους παράγοντες που υποδεικνύουν αλλαγές στην πιθανότητα ζημιών στην ομάδα των στοιχείων ενεργητικού και στο μέγεθός αυτών). Τα ιστορικά δεδομένα για ζημιές αναθεωρούνται βάσει των παρόντων παρατηρήσιμων δεδομένων, ώστε να ενσωματώνεται η επίδραση των τρεχουσών συνθηκών που δεν επηρέασαν την περίοδο στην οποία βασίζονται τα ιστορικά στοιχεία, και να απαλείψει την επίδραση των συνθηκών εκείνων που δεν υπάρχουν σήμερα. Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, αναθεωρούνται συχνά από τον Όμιλο σε τακτική βάση ώστε να μειώνουν τυχόν διαφορές μεταξύ των εκτιμώμενων ζημιών και των ζημιών που τελικώς πραγματοποιήθηκαν.

Αντιλογισμός πρόβλεψης απομείωσης

Αν σε μεταγενέστερη περίοδο το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της πρόβλεψης απομείωσης (όπως βελτίωση της πιστοληπτικής διαβάθμισης του πιστούχου), η προηγουμένως αναγνωρισθείσα ζημιά απομείωσης αντλιογίζεται μέσω αναπροσαρμογής του λογαριασμού προβλέψεων απομείωσης ή της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου ενεργητικού. Το ποσό που αντλιογίζεται αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Διαγραφή δανείων και απαιτήσεων

Ένα δάνειο και η σχετική πρόβλεψη απομείωσης διαγράφονται όταν δεν υπάρχει ρεαλιστική προοπτική ανάκτησης. Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη όλες τις σχετικές πληροφορίες όπως την πραγματοποίηση μιας σημαντικής αλλαγής στην οικονομική κατάσταση του πιστούχου, σε τέτοιο βαθμό ώστε ο τελευταίος να μην μπορεί να πληρώνει πλέον την υποχρέωση του.

Η χρονική στιγμή της διαγραφής εξαρτάται κυρίως από το εάν υπάρχουν εξασφαλίσεις, τις διαδικασίες πλειστηριασμού, καθώς επίσης και τις εκτιμήσεις του Ομίλου σχετικά με το εισπράξιμο ποσό. Ειδικά για τα πιστωτικά ανοίγματα με εξασφαλίσεις, η χρονική στιγμή των διαγραφών εξαρτάται κυρίως από τα κατά τόπους αρμόδια δικαστήρια και συνεπώς μπορεί να καθυστερήσει εξαιτίας διαφόρων νομικών κωλυμάτων. Ο αριθμός των ημερών καθυστέρησης αποτελεί για τον Όμιλο μια ένδειξη, χωρίς ωστόσο να θεωρείται ως καθοριστικός παράγοντας.

Το ανεξόφλητο χρέος εξακολουθεί να υπόκειται σε διαδικασίες ανάκτησης ακόμα και μετά τη διαγραφή, εκτός από περιορισμένες περιπτώσεις όπου Όμιλος χαρίζει το χρέος ως μια έκφραση κοινωνικής ευθύνης.

Οι μεταγενέστερες ανακτήσεις των ποσών που έχουν διαγραφεί μειώνουν το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τροποποιήσεις δανείων

Τροποποιήσεις στους συμβατικούς όρους των δανείων μπορεί να προκύψουν εξαιτίας διαφόρων παραγόντων όπως μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς, διατήρηση της σχέσης με τον πελάτη και άλλους λόγους, καθώς και πιθανή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου. Τα μέτρα ρύθμισης δανείων (forbearance measures) λαμβάνονται στις περιπτώσεις όπου οι συμβατικοί όροι αποπληρωμής του δανείου έχουν τροποποιηθεί λόγω επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου και ο Όμιλος έχει προβεί σε παραχωρήσεις, μέσω ευνοϊκότερων όρων και προϋποθέσεων, στις οποίες δεν θα προέβαινε εάν ο πιστούχος δεν αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες. Άλλες επαναδιαπραγματεύσεις, κυρίως επιχειρηματικής φύσης δεν θεωρούνται μέτρα ρύθμισης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Συνήθως, τα μέτρα ρύθμισης δεν οδηγούν στην αποαναγνώριση του υφισταμένου δανείου, εκτός εάν οι αρχικοί συμβατικοί όροι τροποποιηθούν σε τέτοιο βαθμό, ώστε να έχουν ως αποτέλεσμα την ουσιώδη διαφοροποίηση του. Τροποποιήσεις που δεν ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού περιλαμβάνουν:

- μείωση δόσεων ή πληρωμή μόνο των τόκων,
- διακοπές πληρωμής, περίοδος χάριτος,
- παράταση των περιόδων αποπληρωμής με επακόλουθη παράταση της αρχικής διάρκειας του δανείου,
- κεφαλαιοποίηση των ληξιπροθέσμων οφειλών, οι οποίες προστίθενται στο αρχικό κεφάλαιο, και
- μείωση επιτοκίων.

Σε περίπτωση που οι τροποποιημένοι όροι του ρυθμισμένου δανείου δεν έχουν ως αποτέλεσμα την αποαναγνώρισή του, τότε το δάνειο αξιολογείται για απομείωση, καθώς τα μέτρα ρύθμισης συνιστούν ένα είδος παραχώρησης στην οποία ο Όμιλος δεν θα προέβαινε υπό διαφορετικές συνθήκες. Η ζημιά απομείωσης υπολογίζεται βάσει της πολιτικής προβλέψεων του Ομίλου για τα ρυθμισμένα δάνεια (σημ. 7.2.1.2 (δ)).

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού αποαναγνωρίζεται, όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές του δανείου λήγουν ή ο Όμιλος μεταφέρει το δικαίωμα είσπραξης αυτών των ταμειακών ροών μέσω άμεσης πώλησης που ουσιαστικά έχει ως αποτέλεσμα την μεταφορά όλων των κινδύνων και των ωφελειών που απορρέουν από την κυριότητά του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού.

Επιπλέον, όταν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού τροποποιείται, ο Όμιλος καθορίζει εάν απαιτείται η αποαναγνώριση του και η αναγνώριση ενός νέου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, λαμβάνοντας υπόψη την έκταση των αλλαγών σε σχέση με τους αρχικούς συμβατικούς όρους. Τροποποιήσεις που ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού περιλαμβάνουν:

- μετατροπή ενός μη εξασφαλισμένου δανείου σε πλήρως εξασφαλισμένο,
- ενοποίηση οφειλών, όπου πολλά υφιστάμενα δάνεια ενοποιούνται σε ένα ενιαίο δάνειο,
- αφαίρεση ή προσθήκη δικαιωμάτων μετατροπής στη δανειακή σύμβαση,
- αλλαγή στο νόμισμα του κεφαλαίου και/ή των τόκων του δανείου,
- αλλαγή στη διαβάθμιση του χρηματοοικονομικού μέσου, και
- άλλες αλλαγές που έχουν ως αποτέλεσμα οι όροι της νέας σύμβασης να θεωρούνται ουσιαστικά διαφορετικοί από τους όρους του αρχικού δανείου.

Όταν οι όροι της νέας σύμβασης εκτιμώνται ως ουσιαστικά διαφορετικοί από αυτούς της αρχικής σύμβασης, το αρχικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται και ένα νέο δάνειο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία. Όποια διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του αποαναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου και της εύλογης αξίας του νέου δανείου, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Ο Όμιλος μπορεί περιστασιακά να εισέλθει σε συναλλαγή ανταλλαγής χρέους με απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου. Ομοίως, το τροποποιημένο δάνειο αποαναγνωρίζεται, ενώ οι συμμετοχικοί τίτλοι οι οποίοι λαμβάνονται ως αντάλλαγμα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, με κάθε προκύπτον κέρδος ή ζημιά να αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(ii) Στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση

Στον υπολογισμό απομείωσης των επενδύσεων σε μετοχικούς και χρεωστικούς τίτλους που έχουν αναγνωριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση, λαμβάνεται υπόψη τυχόν σημαντική και παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας του τίτλου κάτω από το κόστος του. Όπου υπάρχει τέτοια ένδειξη για διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, η συσσωρευμένη ζημιά – που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον τις ζημιές απομείωσης του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως στην κατάσταση αποτελεσμάτων – μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ζημιές απομείωσης σε μετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, δεν αντλιογίζονται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου που αναγνωρίστηκε ως διαθέσιμος προς πώληση αυξηθεί, και η αύξηση αυτή μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της ζημιάς απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων, η ζημιά απομείωσης αντλιογίζεται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.13 Συμφωνίες πώλησης, επαναγοράς και δανεισμού χρεογράφων

(i) Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς

Τα χρεόγραφα που πωλούνται με βάση συμφωνίες επαναγοράς («repos») συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό του Ομίλου, ενώ η σχετική υποχρέωση ανάλογα με το αντισυμβαλλόμενο μέρος περιλαμβάνεται στα οφειλόμενα ποσά σε άλλες τράπεζες, ή σε πελάτες. Χρεόγραφα που αγοράστηκαν βάσει συμφωνιών επαναπώλησης («reverse repos») αναγνωρίζονται ως δάνεια και προκαταβολές σε άλλες τράπεζες ή πελάτες αναλόγως. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς αναγνωρίζεται ως τόκος κατά τη διάρκεια της περιόδου της συμφωνίας επαναγοράς, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

(ii) Δανεισμός χρεογράφων

Χρεόγραφα που δανείζει ο Όμιλος σε τρίτους παραμένουν στις οικονομικές καταστάσεις. Χρεόγραφα που δανείζεται ο Όμιλος δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις, εκτός αν πωληθούν σε τρίτους, οπότε η αγορά και η πώληση καταχωρούνται και το κέρδος ή η ζημία περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών. Η υποχρέωση επιστροφής των χρεογράφων καταχωρείται στην εύλογη αξία ως εμπορική υποχρέωση (trading liability).

2.14 Μισθώσεις

(i) Λογιστική για μισθώσεις όταν ο Όμιλος είναι ο μισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις:

Οι μισθώσεις ενσώματων παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται στην αρχή της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία, μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου που εκμισθώθηκε και της παρούσας αξίας των ελάχιστων καταβολών μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα κατανέμεται μεταξύ της υποχρέωσης και των εξόδων χρηματοδότησης, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο σε σχέση με το υπόλοιπο της χρηματοδότησης που εκκρεμεί. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο πάνω στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης σε κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτούνται με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής τους και της περιόδου μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις:

Οι μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας παραμένουν στον εκμισθωτή καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Πληρωμές που αφορούν λειτουργικές μισθώσεις (μετά την αφαίρεση κινήτρων που εισπράχθηκαν από τον εκμισθωτή), αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

(ii) Λογιστική για μισθώσεις όταν ο Όμιλος είναι ο εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις:

Όταν στοιχεία ενεργητικού εκμισθώνονται βάσει χρηματοδοτικών μισθώσεων, η παρούσα αξία των καταβλητέων μισθωμάτων αναγνωρίζεται ως απαίτηση. Η διαφορά μεταξύ του μικτού ποσού της απαίτησης και της παρούσας αξίας της απαίτησης, αναγνωρίζεται ως μη δεδουλευμένο χρηματοοικονομικό έσοδο. Τα έσοδα από μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης, που αντικατοπτρίζει μια σταθερή περιοδική απόδοση.

Λειτουργικές μισθώσεις:

Στοιχεία ενεργητικού που εκμισθώνονται βάσει λειτουργικών μισθώσεων περιλαμβάνονται στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, σύμφωνα με παρόμοια ιδιότητα ενσώματα πάγια. Το έσοδο από νοίκια (μετά την αφαίρεση των κινήτρων που παραχωρήθηκαν σε μισθωτές) αναγνωρίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**2.15 Φόρος εισοδήματος****(i) Τρέχουσα φορολογία**

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών υπολογίζεται με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη.

(ii) Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται στο σύνολό του, με τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method), επί των προσωρινών διαφορών που προκύπτουν μεταξύ της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων και της λογιστικής αξίας τους στις οικονομικές καταστάσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι κυριότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, από τις αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, από συντάξεις και λουπές παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό, και από την αποτίμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται όταν αναμένεται ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα είναι διαθέσιμο έναντι του οποίου οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Το λογιστικό υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνεται στον βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ανάκτηση ολόκληρης ή μέρους της απαίτησης. Κάθε τέτοια μείωση αντλογίζεται στο βαθμό που καθίσταται πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα.

Ο αναβαλλόμενος φόρος, που σχετίζεται με τη μεταβολή στην εύλογη αξία των διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων και των μέσων αντιστάθμισης ταμειακών ροών που αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων, αναγνωρίζεται επίσης στην κατάσταση συνολικών εσόδων, και μεταφέρεται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων μαζί με το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημιά.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών αναγνωρίζονται ως στοιχείο ενεργητικού, όταν είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτές οι ζημιές.

(iii) Αθέβαιες φορολογικές θέσεις

Οι Ελληνικές ανώνυμες εταιρείες και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης των οποίων οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» το οποίο εκδίδεται κατόπιν φορολογικού έλεγχου ο οποίος διενεργείται από τον ίδιο νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (βλέπε σημ. 16).

Ο Όμιλος προσδιορίζει κι αξιολογεί όλες τις σημαντικές φορολογικές του θέσεις, συμπεριλαμβανομένων κι αυτών που τυχόν ενέχουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, για όλες τις φορολογικές χρήσεις που υπόκεινται σε αξιολόγηση (ή όταν η εκδίκαση της υπόθεσης βρίσκεται σε εξέλιξη) από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές.

Κατά την εκτίμηση των φορολογικών θέσεων, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες χώρες, ο Όμιλος αξιολογεί όλα τα αποδεικτικά στοιχεία (εγκύκλιοι του υπουργείου οικονομικών, μεμονωμένες δικαστικές αποφάσεις, φορολογική νομοθεσία, παλαιότερες διοικητικές πρακτικές, γνωμοδοτήσεις που άπτονται φορολογικών και νομικών θεμάτων, κλπ) στο βαθμό που αυτά είναι κατάλληλα για τα δεδομένα και τις συνθήκες της υπό εξέτασης ομλικής συναλλαγής/υπόθεσης.

Επιπροσθέτως, οι εκτιμήσεις σε ότι αφορά την αναγνώριση πρόβλεψης έναντι πιθανής δυσμενούς εξέλιξης των φορολογικών θέσεων, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από γνωμοδοτήσεις που λαμβάνονται από εσωτερικούς και εξωτερικούς νομικούς συμβούλους. Για φορολογικές υποθέσεις οι οποίες ενέχουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, ο Όμιλος, για κάθε συναλλαγή ξεχωριστά, κάνοντας χρήση της μεθόδου της «αναμενόμενης αξίας» (σταθμισμένης βάσει πιθανοτήτων), σχηματίζει: α) πρόβλεψη για εισπρακτέα φορολογική απαίτηση η οποία αφορά ποσό που έχει ήδη αναγνωριστεί και καταβληθεί ως φόρος εισοδήματος, αλλά η εκδίκαση του εκκρεμεί, ή β) υποχρέωση για ποσά φόρων που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.16 Παροχές στο προσωπικό

(i) Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος παρέχει ορισμένα προγράμματα συνταξιοδότησης καθορισμένων εισφορών. Οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλει ο Όμιλος επενδύονται και τοποθετούνται σε ειδικές κατηγορίες προϊόντων. Οι υπάλληλοι, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του προγράμματος, συμμετέχουν στην απόδοση των ανωτέρω επενδύσεων. Οι εισφορές του Ομίλου αναγνωρίζονται ως έξοδο στη χρήση κατά την οποία καταβάλλονται.

(ii) Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (SLSRI) και παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Ο Όμιλος παρέχει μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα καθορισμένων παροχών σε Ελλάδα, Βουλγαρία, Σερβία και Ρουμανία βάσει σχετικά παρεμφερών κανονιστικών πλαισίων. Σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, ο Όμιλος σχηματίζει υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για υπαλλήλους που δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση, όταν αυτοί παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης. Η αποζημίωση αυτή υπολογίζεται βάσει των ετών υπηρεσίας και των απολαβών των υπαλλήλων κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης. Το ποσό της υποχρέωσης σχηματίζεται βάσει αναλογιστικής μελέτης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το κόστος για αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια των χρόνων υπηρεσίας των υπαλλήλων, σύμφωνα με αναλογιστικές αποτιμήσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο.

Η υποχρέωση της αποζημίωσης εξόδου από την υπηρεσία υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών, χρησιμοποιώντας επιτόκια Ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Σε χώρες όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα είναι ανεπαρκές, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις κυβερνητικών ομολόγων στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνα με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τον υπολογισμό της αποζημίωσης αποχώρησης για τον Όμιλο αναγνωρίζονται απευθείας στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης την περίοδο που προκύπτουν και δεν μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους.

Το κόστος παρελθούσας προϋπηρεσίας και το έξοδο τόκου αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Για τον υπολογισμό της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, ο Όμιλος επιπλέον λαμβάνει υπόψη πιθανές αποχωρήσεις προσωπικού προ της κανονικής συνταξιοδότησης βάσει των όρων προηγούμενων προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου.

Οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία είναι πληρωτέες όταν η απασχόληση του εργαζομένου τερματίζεται από τον Όμιλο πριν από την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης, όταν ένας εργαζόμενος δέχεται προσφορά παροχών σε αντάλλαγμα για τον οικειοθελή τερματισμό της απασχόλησής του. Ο Όμιλος αναγνωρίζει παροχές εξόδου από την υπηρεσία το συντομότερο μεταξύ των παρακάτω ημερομηνιών: (α) όταν ο Όμιλος δεν έχει τη δυνατότητα να αποσύρει πλέον την προσφορά αυτών των παροχών και (β) όταν ο Όμιλος αναγνωρίζει τα κόστη μίας αναδιάρθρωσης και περιλαμβάνει την πληρωμή των παροχών εξόδου από την υπηρεσία. Σε περίπτωση που μία προσφορά γίνεται για να ενθαρρύνει την οικειοθελή αποχώρηση, οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία επιμετρώνται βάσει του αριθμού των εργαζομένων που αναμένεται να αποδεχτούν την προσφορά. Παροχές που καθίστανται καταβλητέες σε περισσότερο από 12 μήνες από το τέλος της περιόδου αναφοράς προεξοφλούνται σε παρούσα αξία.

(iii) Παροχές για συμμετοχή στα κέρδη (βασισμένες στην απόδοση των υπαλλήλων)

Η Διοίκηση περιοδικά και κατά βούληση, ανταμείβει με μετρητά (bonus) τους υπαλλήλους με υψηλή απόδοση. Παροχές σε μετρητά (bonus), οι οποίες απαιτούν μόνο την έγκριση της Διοίκησης, αναγνωρίζονται ως δεδουλευμένα έξοδα προσωπικού. Η διανομή κερδών στους υπαλλήλους, για την οποία απαιτείται έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά τη χρήση που εγκρίνεται από τους μετόχους του Ομίλου.

(iv) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (βασισμένες στην απόδοση των υπαλλήλων)

Η Διοίκηση του Ομίλου ανταμείβει περιοδικά και κατά βούληση τους υπαλλήλους με δωρεάν μετοχές και δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών. Οι παροχές σε μετοχές που δε συνδέονται με την απόδοση των υπαλλήλων, κατοχυρώνονται κατά την περίοδο στην οποία χορηγούνται. Οι παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους που συνδέονται με την επίτευξη ορισμένων στόχων και τη συμπλήρωση ορισμένου χρόνου υπηρεσίας, κατοχυρώνονται μόνο εάν πληρούνται και οι δύο ανωτέρω προϋποθέσεις.

Η εύλογη αξία των μετοχών που χορηγούνται αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού με αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (ονομαστική αξία) και της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού με αντίστοιχη αύξηση μη-διανεμόμενου αποθεματικού κατά την περίοδο κατοχύρωσης αυτών. Οι εισπράξεις μετά την αφαίρεση σχετικών εξόδων συναλλαγής, πιστώνονται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο κατά την άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης, με μεταφορά του μη-διανεμόμενου αποθεματικού στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

2.17 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

(i) Αναγνώριση εσόδων

Για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κάλυψης κατά ζημιών καθώς και για τα συμβόλαια ασφαλίσων ζωής βραχυπρόθεσμης διάρκειας, τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδο αναλογικά με τη διάρκεια της περιόδου ασφάλισης (δεδουλευμένα ασφάλιστρα). Για τα συμβόλαια που παραμένουν ενεργά κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, το μέρος του ασφάλιστρου που έχει εισπραχθεί και δεν έχει καταστεί δεδουλευμένο αναγνωρίζεται ως μη δεδουλευμένο ασφάλιστρο και αποτελεί στοιχείο υποχρεώσεων. Τα έσοδα από ασφάλιστρα εμφανίζονται πριν από τη μείωση από αναλογούσες προμήθειες ή αντασφαλιστικές εκχωρήσεις.

Για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια μακροπρόθεσμης διάρκειας τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδο, όταν καταστούν απαιτητά από τον συμβαλλόμενο. Τα έσοδα από ασφάλιστρα εμφανίζονται πριν από την αφαίρεση της προμίσθιας. Η υποχρέωση για τις συμβατικές παροχές οι οποίες αναμένεται να πραγματοποιηθούν στο μέλλον καταχωρείται ως στοιχείο υποχρεώσεων όταν το ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι σε ισχύ και αναγνωρίζονται τα ασφάλιστρα.

(ii) Ασφαλιστικές υποχρεώσεις

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις διακρίνονται σε:

Μαθηματικές προβλέψεις

Οι μαθηματικές προβλέψεις αντιπροσωπεύουν ασφαλιστικές υποχρεώσεις για τις μακροχρόνιες συμβάσεις ασφάλισης ζωής. Υπολογίζονται βάσει αναλογιστικών μεθόδων, λαμβάνοντας υπ' όψη τις αναλογιστικές παραδοχές που ορίζονται από τους αρμόδιους φορείς (πίνακας θνησιμότητας και τεχνικό επιτόκιο) που ήταν σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, και λογίζονται ως η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας των υποχρεώσεων που απορρέουν από το συμβόλαιο και της παρούσας αξίας των συμβατικά εισπρακτέων ασφαλίστρων.

Προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων και κινδύνων σε ισχύ

Οι προβλέψεις για τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα σχηματίζονται για τα βραχυπρόθεσμα συμβόλαια ασφαλίσων ζωής και τα συμβόλαια ασφαλίσων κατά ζημιών. Το ποσό της πρόβλεψης προκύπτει ως το μέρος των εγγεγραμμένων ασφαλίσεων που αντιστοιχεί στην περίοδο από την ημερομηνία ισολογισμού έως τη λήξη της περιόδου την οποία αφορούν τα ασφάλιστρα των συγκεκριμένων συμβολαίων και αναλογεί στην επόμενη χρήση. Επιπλέον, σχηματίζονται προβλέψεις για κινδύνους σε ισχύ όταν αναμένεται ότι τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα δεν επαρκούν για την κάλυψη των προβλεπόμενων ζημιών και εξόδων για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που βρίσκονται σε ισχύ την ημερομηνία υπολογισμού.

Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων

Οι προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων αφορούν υποχρεώσεις από απαιτήσεις που απορρέουν από ασφαλιστικά συμβάντα (ζημιές), οι οποίες έχουν αναγγελθεί αλλά δεν έχουν διακανονισθεί μέχρι την ημερομηνία ισολογισμού. Οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις σχηματίζονται ανά περίπτωση με τη μέθοδο φάκελο-προς-φάκελο, με τη συνδρομή ειδικών εκτιμητών βάσει των υφιστάμενων στοιχείων της αναγγελίας και του συμβάντος (πραγματογνωμοσύνες, ιατρικές εκθέσεις, δικαστικές αποφάσεις κλπ). Η επάρκεια των προβλέψεων εκκρεμών αποζημιώσεων εξετάζεται και με στατιστικές μεθόδους. Όταν το αποτέλεσμα των στατιστικών μεθόδων είναι μεγαλύτερο από τις σχηματισμένες τακτικές προβλέψεις για ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελθεί (incurred but not reported), ο Όμιλος αναγνωρίζει επιπλέον προβλέψεις.

(iii) Επάρκεια Ασφαλιστικών Προβλέψεων

Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς ο Όμιλος εξετάζει την επάρκεια των ασφαλιστικών προβλέψεων (Liability Adequacy Test-LAT) προκειμένου να εξετάσει κατά πόσο οι σχηματισθείσες ασφαλιστικές προβλέψεις είναι επαρκείς χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των αναμενόμενων ταμειακών ροών συμπεριλαμβάνοντας τα σχετικά έξοδα. Στις περιπτώσεις που οι σχηματισθείσες προβλέψεις δεν είναι επαρκείς υπό το πρίσμα των αναμενόμενων ταμειακών ροών, το σύνολο της διαφοράς αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(iv) Αντασφάλιση

Οι συμβάσεις που συνάπτονται με αντασφαλιστές όπου προβλέπεται ότι ο Όμιλος θα αποζημιώνεται για επελευθέρωσες ζημιές που καλύπτονται από ένα ή περισσότερα συμβόλαια που εκδίδονται από τον Όμιλο (πρωτασφαλιστήρια) και που πληρούν τις απαιτήσεις ταξινόμησης για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, ταξινομούνται ως αντασφαλιστικές συμβάσεις.

Οι παροχές τις οποίες ο Όμιλος δικαιούται σύμφωνα με τις ισχύουσες αντασφαλιστικές συμβάσεις, αναγνωρίζονται ως αντασφαλιστικό στοιχείο ενεργητικού. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από βραχυπρόθεσμα υπόλοιπα απαιτήσεων από αντασφαλιστές, καθώς και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις που εξαρτώνται από τις αναμενόμενες ζημιές και τα λοιπά οφέλη που απορρέουν από τις σχετικές αντασφαλιστικές συμβάσεις. Τα ποσά που μπορούν να ανακτηθούν και αποτελούν υποχρεώσεις ή απαιτήσεις από αντασφαλιστές υπολογίζονται σύμφωνα με τα ποσά που συνδέονται με τις αντασφαλιστικές συμβάσεις ασφάλισης και σύμφωνα με τους όρους της κάθε σύμβασης αντασφάλισης. Υποχρεώσεις αντασφάλισης είναι κατά κύριο λόγο ασφάλιστρα που καταβάλλονται για να καλύψουν τις αντασφαλιστικές συμβάσεις και αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν καταστούν απαιτητές.

Ο Όμιλος αξιολογεί εάν τα αντασφαλιστικά στοιχεία ενεργητικού έχουν υποστεί απομειώσεις σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι το αντασφαλιστικό στοιχείο ενεργητικού έχει απομειωθεί, ο Όμιλος μειώνει τη λογιστική αξία του αντασφαλιστικού στοιχείου ενεργητικού σύμφωνα με το ποσό της απομείωσης και το αναγνωρίζει ως ζημιά απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.18 Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα γήπεδα και κτίρια που αποκτούνται από πλειστηριασμούς για ανάκτηση απομειωθέντων δανείων, περιλαμβάνονται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού», εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά. Τα εν λόγω αποκτηθέντα πάγια στοιχεία κατέχονται προσωρινά για πώληση και αναγνωρίζονται στο χαμηλότερο ποσό μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Τα κέρδη ή ζημιές από την πώληση περιλαμβάνονται στα λοιπά λειτουργικά έσοδα.

2.19 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- (α) την οικονομική οντότητα που ασκεί έλεγχο πάνω στον Όμιλο και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται, ελέγχονται από κοινού ή επηρεάζονται σημαντικά από αυτή την οικονομική οντότητα, καθώς και τα βασικά μέλη της Διοίκησης αυτής και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα
- (β) τα βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου, τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα, και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από τα παραπάνω πρόσωπα
- (γ) τις συγγενείς εταιρείες, και
- (δ) τις συνδεδεμένες εταιρείες

Οι συναλλαγές παρόμοιας φύσης παρουσιάζονται σε συνολική βάση. Όλες οι τραπεζικές συναλλαγές που διενεργούνται με συνδεδεμένα μέρη, είναι μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και γίνονται με καθαρά εμπορικούς όρους.

2.20 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μια υπάρχουσα νομική ή τεκμηριωμένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, ο διακανονισμός της οποίας μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία και απαιτεί την εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικό όφελος.

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως πρόβλεψη αποτελεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται, για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση κατά την ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες που αφορούν το ποσό που αναγνωρίστηκε ως πρόβλεψη.

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναπροσαρμόζονται προκειμένου να αντιπροσωπεύουν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση. Αν μεταγενέστερα δεν είναι πλέον πιθανό ότι για να διακανονιστεί η δέσμευση θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη, τότε η πρόβλεψη αντλιογίζεται.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.21 Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα

Ο επιχειρηματικός τομέας είναι ένα ξεχωριστό τμήμα του Ομίλου που δραστηριοποιείται στην παροχή προϊόντων ή υπηρεσιών, οι οποίες μπορεί να αποφέρουν έσοδα και να δημιουργήσουν έξοδα, εντός ενός συγκεκριμένου οικονομικού περιβάλλοντος. Οι επιχειρηματικοί τομείς καθορίζονται βάσει των εσωτερικών αναφορών σχετικά με τα λειτουργικά αποτελέσματα των τμημάτων του Ομίλου, που επιβλέπει ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων και χρησιμοποιούνται για τη διάθεση των πόρων και την αξιολόγηση της απόδοσής τους. Επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων είναι η Διοικητική Επιτροπή (Executive Board), (η οποία αντικατέστησε την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού από τον Αύγουστο του 2013), η οποία λαμβάνει στρατηγικές αποφάσεις. Τα έσοδα, έξοδα και η απόδοση ανά τομέα περιλαμβάνουν και μεταφορές μεταξύ τομέων δραστηριοτήτων. Αυτές οι μεταφορές λογίζονται σε ανταγωνιστικές τιμές, οι οποίες είναι συναφείς με τις χρεώσεις σε μη συνδεδεμένους πελάτες για την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών.

2.22 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές και προνομιούχες μετοχές καταχωρούνται ως ίδια κεφάλαια. Τα έξοδα έκδοσης κοινών μετοχών ή δικαιωμάτων, μετά από φόρους, αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια αφαιρετικά του προϊόντος έκδοσης.

Η διανομή μερισμάτων αναγνωρίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, όταν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Τυχόν προμερίσματα αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου όταν εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Όταν εταιρείες του Ομίλου αγοράζουν μετοχές της Τράπεζας (ίδιες μετοχές) το ποσό που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των άμεσα σχετιζόμενων εξόδων (μετά την αφαίρεση φόρου), αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια μέχρι την ακύρωση, επανέκδοση ή πώληση των μετοχών. Όταν οι ίδιες μετοχές πωλούνται ή επανεκδίδονται σε μεταγενέστερο στάδιο, οποιοδήποτε ποσό εισπραχθεί περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια.

2.23 Προνομιούχοι τίτλοι

Οι προνομιούχοι τίτλοι που εκδίδονται από τον Όμιλο καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια όταν δεν υπάρχει συμβατική υποχρέωση να κομιστούν στον κάτοχο τους ταμειακά διαθέσιμα ή κάποιο άλλο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού. Τα επιπρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από την έκδοση νέων προνομιούχων τίτλων καταχωρούνται στην καθαρή θέση ως μείωση του προϊόντος της έκδοσης, μετά από φόρους.

Η διανομή μερίσματος στους κατόχους προνομιούχων τίτλων, αναγνωρίζεται ως μείωση της καθαρής θέσης, κατά την ημερομηνία που αναγνωρίζονται ως πληρωτέα.

Όταν ο Όμιλος αγοράζει προνομιούχους τίτλους που εκδίδει, το ποσό που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των άμεσα σχετιζόμενων εξόδων (μετά την αφαίρεση φόρου), αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια. Στην περίπτωση που πωλούνται ή ακυρώνονται σε μεταγενέστερο στάδιο, οποιοδήποτε ποσό εισπραχθεί περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια.

2.24 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης αποτελούν συμβόλαια, με τα οποία ο εκδότης δεσμεύεται να αποζημιώσει τον κάτοχο του συμβολαίου, σε περίπτωση που ο οφειλέτης αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τους όρους ενός χρηματοπιστωτικού μέσου. Τέτοιες χρηματοοικονομικές εγγυήσεις δίδονται σε τράπεζες, χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και άλλους φορείς για λογαριασμό πελατών για τη διασφάλιση δανείων, υπεραναλήψεων και άλλων τραπεζικών εργασιών.

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία χορήγησής τους στην εύλογη αξία. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης, οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις του Ομίλου επιμετρώνται στην υψηλότερη αξία μεταξύ της αρχικής, μείον τις υπολογισμένες αποσβέσεις, ώστε να αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων το δεδουλευμένο έσοδο από την προμήθεια με την ευθεία μέθοδο στη διάρκεια ζωής της εγγύησης και να εκτιμηθεί το κόστος που απαιτείται για τον διακανονισμό της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι εκτιμήσεις αυτές καθορίζονται βάσει της εμπειρίας από παρόμοιες συναλλαγές, του ιστορικού προηγούμενων ζημιών, καθώς και της κρίσης της Διοίκησης. Οποιαδήποτε μεταβολή στην υποχρέωση που σχετίζεται με εγγυήσεις μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.25 Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση όταν η λογιστική τους αξία θα ανακτηθεί μέσω μίας συναλλαγής πώλησης αντί μέσω συνεχούς χρήσης. Ένα μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ταξινομείται ως κατεχόμενο προς πώληση, όταν είναι διαθέσιμο προς άμεση πώληση στην παρούσα κατάσταση του, υπόκειται σε όρους συνήθεις

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

για πωλήσεις τέτοιων στοιχείων ενεργητικού και η πώληση θεωρείται πολύ πιθανή. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η διοίκηση έχει δεσμευτεί να πραγματοποιήσει την πώληση και ενεργώς προωθεί την πώληση του περιουσιακού στοιχείου σε μία τιμή που είναι λογική σε σχέση με την τρέχουσα εύλογη αξία. Η πώληση επιπλέον αναμένεται να πληροί τις προϋποθέσεις αναγνώρισης ως ολοκληρωμένη πώληση εντός ενός έτους από την ημερομηνία της ταξινόμησης. Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς πώληση επιμετρώνται στην χαμηλότερη μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων πώλησως.

Ο Όμιλος παρουσιάζει τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε ξεχωριστή γραμμή στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων εάν μία εταιρεία του Ομίλου ή ένα τμήμα μίας εταιρείας του Ομίλου έχει πωληθεί ή έχει ταξινομηθεί ως κατεχόμενο προς πώληση και:

- (α) Αντιπροσωπεύει μία ξεχωριστή δραστηριότητα ή γεωγραφική περιοχή λειτουργίας,
- (β) Είναι μέρος ενός μοναδικού σχεδίου πώλησης μίας ξεχωριστής δραστηριότητας ή γεωγραφικής περιοχής λειτουργίας, ή
- (γ) Αποτελεί μία θυγατρική η οποία αποκτήθηκε αποκλειστικά με σκοπό την μεταπώλησή της.

Τα κέρδη ή ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τα κέρδη ή ζημιές προ φόρων από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες, τα κέρδη ή ζημιές προ φόρων λόγω πώλησης των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων ή λόγω επιμέτρησης αυτών στην εύλογη αξία, αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και το φόρο των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων. Κατά την ταξινόμηση, μιας εταιρείας του Ομίλου ως μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, ο Όμιλος αναμορφώνει τις προηγούμενες περιόδους στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.26 Μεταφορά χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να μεταφέρει ένα μη παράγωγο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση από την κατηγορία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση, εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού δεν διακρατείται πλέον με σκοπό την πώλησή του στο προσεχές μέλλον. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, εκτός από αυτά που πληρούν τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων μπορεί να μεταφερθούν από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση μόνο σε σπάνιες περιστάσεις που προκύπτουν από ένα μοναδικό γεγονός που είναι ασύνηθες και εξαιρετικά απίθανο να επαναληφθεί στο προσεχές διάστημα. Επιπροσθέτως, ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να μεταφέρει χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, που πληρούν τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων, από αυτά που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση ή που είναι διαθέσιμα προς πώληση, εάν ο Όμιλος έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να τα διακρατήσει για το ορατό μέλλον ή έως την λήξη, κατά την ημερομηνία της μεταφοράς.

Οι μεταφορές χρηματοοικονομικών στοιχείων πραγματοποιούνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία μεταφοράς. Η εύλογη αξία αποτελεί το νέο κόστος ή την αναπόσβεστη αξία κτήσης, κατά περίπτωση, ενώ τα κέρδη ή ζημιές αποτίμησης που αναγνωρίστηκαν πριν από την ημερομηνία μεταφοράς δεν αντιλογίζονται μεταγενέστερα. Τα πραγματικά επιτόκια για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που μεταφέρθηκαν στις κατηγορίες των δανείων και απαιτήσεων και των διακρατούμενων μέχρι τη λήξη προσδιορίζονται την ημερομηνία μεταφοράς. Περαιτέρω αυξήσεις στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές προσαρμόζουν τα πραγματικά επιτόκια μελλοντικώς.

2.27 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως σε τράπεζες, άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης, με αρχικές ημερομηνίες λήξης τριών ή λιγότερων μηνών, και τραπεζικές επιταγές.

2.28 Δραστηριότητες εμπιστευματοδόχου

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής, εταιρικής διαχείρισης, διαχείρισης επενδύσεων, καθώς και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε τρίτους. Αυτό προϋποθέτει από τον Όμιλο να λαμβάνει αποφάσεις για την κατανομή, αγορά και πώληση σχετικά με ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών μέσων. Ο Όμιλος λαμβάνει έσοδο αμοιβών για την παροχή των υπηρεσιών αυτών. Τα περιουσιακά στοιχεία που κρατούνται υπό την ιδιότητα ως εμπιστευματοδόχου δεν αποτελούν περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Επιπλέον, ο Όμιλος δεν εγγυάται για τις επενδύσεις αυτές και συνεπώς δεν είναι εκτεθειμένος σε οποιονδήποτε πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με αυτές.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών του Ομίλου, η Διοίκηση προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που επηρεάζουν τα ποσά των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά τη διάρκεια του επόμενου οικονομικού έτους. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αξιολογούνται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά στοιχεία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων για μελλοντικά γεγονότα, οι οποίες, κάτω από τις παρούσες συνθήκες, είναι λογικές.

3.1 Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους

Ο Όμιλος επισκοπεί το δανειακό του χαρτοφυλάκιο σε διαρκή βάση προκειμένου να αξιολογήσει εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται σε ατομική βάση για τα δάνεια και απαιτήσεις που είναι από μόνα τους σημαντικά και σε συλλογική βάση για τα δάνεια και απαιτήσεις που δεν είναι μεμονωμένα σημαντικά. Η Διοίκηση χρησιμοποιεί την κρίση της κατά τη υιοθέτηση των παραδοχών και εκτιμήσεων για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένονται να εισπραχθούν από τα δάνεια και απαιτήσεις που αξιολογούνται τόσο σε ατομική όσο και σε συλλογική βάση.

Αξιολόγηση της πρόβλεψης απομείωσης σε ατομική βάση

Για τα δάνεια που αξιολογούνται σε ατομική βάση, κυρίως για το επιχειρηματικό δανειακό χαρτοφυλάκιο, η Διοίκηση χρησιμοποιεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση για να προσδιορίσει την παρούσα αξία των ταμειακών ροών που αναμένονται να εισπραχθούν. Για τον υπολογισμό αυτών των ταμειακών ροών, η Διοίκηση κάνει εκτιμήσεις σχετικά με την οικονομική κατάσταση του πιστούχου και την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των υφιστάμενων εξασφαλίσεων. Οι προσδοκώμενες ανακτήσεις από τα ακίνητα που λαμβάνονται ως εξασφαλίσεις, επηρεάζονται από την πτωτική τάση που παρατηρείται στις εμπορικές τους αξίες. Υπολογίζεται ότι μια πτώση της τάξεως του 10% στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης του επιχειρηματικού δανειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση πρόσθετης πρόβλεψης απομείωσης το 2014 ποσού € 115 εκατ. περίπου.

Κάθε δάνειο που αξιολογείται για απομείωση σε ατομική βάση, αξιολογείται κατά περίπτωση (σε συνεργασία της μονάδας διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και των επιχειρησιακών μονάδων) και στη συνέχεια εγκρίνεται ανεξάρτητα από την Διεύθυνση Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου.

Αξιολόγηση της πρόβλεψης απομείωσης σε συλλογική βάση

Η πρόβλεψη απομείωσης σε συλλογική βάση σχηματίζεται (α) για ομαδοποιημένα μη απομειωμένα ή ομαδοποιημένα απομειωμένα δάνεια λιανικής τραπεζικής που δε θεωρούνται μεμονωμένα σημαντικά και (β) για ομαδοποιημένα επιχειρηματικά ή δάνεια λιανικής τραπεζικής που θεωρούνται μεμονωμένα σημαντικά αλλά δεν είναι απομειωμένα σε ατομική βάση.

Προκειμένου να καθορίσει εάν υπάρχουν ζημιές απομείωσης που θα πρέπει να αναγνωριστούν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, η Διοίκηση εξετάζει κατά πόσο υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν σε μετρήσιμη μείωση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χαρτοφυλακίου δανείων, πριν την αναγνώριση της μείωσης αυτής σε μεμονωμένα δάνεια του χαρτοφυλακίου. Τέτοια ένδειξη είναι δυνατόν να περιλαμβάνει παρατηρήσιμα δεδομένα που υποδηλώνουν ότι υπάρχει μια δυσμενής μεταβολή στη δυνατότητα αποπληρωμής από την ομάδα των πιστούχων, ή στις εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με την ομαλή εξυπηρέτηση των δανείων του χαρτοφυλακίου.

Αξιολογώντας την ανάγκη για συλλογική πρόβλεψη απομείωσης, η Διοίκηση λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως την πιστοληπτική διαβάθμιση, το μέγεθος του χαρτοφυλακίου, τις συγκεντρώσεις κινδύνου και οικονομικούς παράγοντες. Η Διοίκηση χρησιμοποιεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών οι οποίες βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα ζημιών περιουσιακών στοιχείων με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου παρόμοια με αυτά του δανειακού χαρτοφυλακίου υπό αξιολόγηση. Η Διοίκηση ασκεί σημαντική κρίση προκειμένου να εκτιμήσει εάν οι τρέχουσες οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες είναι τέτοιες ώστε το πραγματικό επίπεδο της ζημιάς απομείωσης να είναι πιθανόν υψηλότερο ή χαμηλότερο από αυτό το οποίο προκύπτει με βάση τα ιστορικά δεδομένα.

Υπό κανονικές συνθήκες, τα ιστορικά δεδομένα παρέχουν αντικειμενική και συναφή πληροφόρηση για την αξιολόγηση της ζημιάς του κάθε χαρτοφυλακίου. Υπό άλλες συνθήκες, τα ιστορικά δεδομένα παρέχουν λιγότερο συναφή πληροφόρηση, για παράδειγμα όταν οι πρόσφατες τάσεις κινδύνου δεν αντικατοπτρίζονται επαρκώς στην ιστορική πληροφόρηση. Ειδικότερα, όταν οι αλλαγές στις οικονομικές, εποπτικές και συναλλακτικές συνθήκες συμπεριλαμβανομένων των νέων τάσεων που δημιουργούν στους

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

παράγοντες κινδύνου του χαρτοφυλακίου, δεν αντικατοπτρίζονται στο μοντέλο υπολογισμού απομείωσης που χρησιμοποιείται τότε ο Όμιλος αναπροσαρμόζει ανάλογα την πρόβλεψη απομείωσης που προκύπτει με βάση τα ιστορικά δεδομένα.

Η εκτίμηση της ζημιάς απομείωσης υπόκειται σε αβεβαιότητα, η οποία έχει αυξηθεί λόγω της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης και είναι ευαίσθητη σε παράγοντες όπως το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας, τους δείκτες χρεοκοπίας, τη γεωγραφική συγκέντρωση, τις αλλαγές σε νόμους και κανονισμούς, τις τιμές ακίνητης περιουσίας και το ύψος των επιτοκίων.

Για το στεγαστικό δανειακό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου, οι δείκτες ανάκτησης υπολογίζονται με βάση την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της Διοίκησης σχετικά με την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των αστικών ακινήτων που κατέχονται ως εξασφάλιση, όπως επίσης με το χρόνο της κατάσχεσης των ακινήτων, ο οποίος με τη σειρά του επηρεάζεται από το τοπικό νομικό πλαίσιο. Τόσο το ποσό όσο και ο χρόνος των αναμενόμενων ταμειακών ροών έχουν επηρεαστεί από την μείωση του επιπέδου δραστηριότητας στην αγορά ακινήτων και στις αλλαγές του εγχώριου φορολογικού και νομικού περιβάλλοντος, όπως η προσωρινή αναβολή των κατασχέσεων στην Ελλάδα. Υπολογίζεται ότι μία πτώση της τάξεως του 3% στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της πρόβλεψης απομείωσης του χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων του Ομίλου, θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση πρόσθετης πρόβλεψης το 2014 ποσού €108 εκατ. (2013: € 70 εκατ.).

Στο χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής, η στατιστική ανάλυση της ιστορικής εμπειρίας ζημιών είναι το κύριο εργαλείο με το οποίο μπορεί να προσδιοριστεί η μελλοντική συμπεριφορά του πελάτη και το σχέδιο πληρωμών. Εξαιτίας του δυσμενούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων, ανάλογα και με το χαρτοφυλάκιο υπό εξέταση, υπάρχει ένας βαθμός αβεβαιότητας όσον αφορά το επίπεδο των μελλοντικών ταμειακών ροών όπως επίσης και του χρονικού διαστήματος που αυτές θα εισπραχθούν. Όσον αφορά την έκθεση σε καταναλωτικά και δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις χωρίς εξασφάλιση, η Διοίκηση ασκεί σημαντική κρίση για να καθορίσει τους κατάλληλους δείκτες ανάκτησης οι οποίοι επηρεάζονται από τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες. Υπολογίζεται ότι μία πτώση στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης του χαρτοφυλακίου καταναλωτικών δανείων χωρίς εξασφάλιση κατά 5%, θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση πρόσθετης πρόβλεψης απομείωσης το 2014 ποσού € 42 εκατ. περίπου (2013: € 40 εκατ.), ενώ η ίδια μείωση στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης του χαρτοφυλακίου δανείων μικρών επιχειρήσεων, θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση πρόσθετης πρόβλεψης ποσού € 42 εκατ. περίπου (2013: € 50 εκατ.).

3.2 Εκτιμώμενη απομείωση της υπεραξίας

Ο Όμιλος εξετάζει σε ετήσια βάση κατά πόσον υπάρχει ένδειξη απομείωσης της υπεραξίας, σύμφωνα με τη λογιστική αρχή που παρουσιάζεται στη σημ. 2.8 (i). Τα ανακτήσιμα ποσά των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών προσδιορίζονται με βάση την αξία χρήσεώς τους. Ο προσδιορισμός της αξίας λόγω χρήσεως αποτελεί μια εγγενώς υποκειμενική διαδικασία που εμπεριέχει τη χρήση των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων και της κρίσης της διοίκησης, ειδικότερα όσον αφορά τις μελλοντικές ταμειακές ροές των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών ή των ομάδων μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών και τα κατάλληλα προεξοφλητικά επιτόκια.

Το ανακτήσιμο ποσό των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών καθορίζεται με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, το οποίο αντλείται από τους μελλοντικούς πενταετείς προϋπολογισμούς που έχουν εγκριθεί από την διοίκηση, και οι οποίοι προεκτείνονται για μια πρόσθετη πενταετή περίοδο διατηρήσιμης ανάπτυξης που ακολουθείται από μια μακροπρόθεσμη περίοδο ανάπτυξης στο διηνεκές. Οι προϋπολογισμοί και τα επιχειρηματικά σχέδια αντιπροσωπεύουν τις τρέχουσες προσδοκίες της διοίκησης αναφορικά με τις μεταβολές στα μεγέθη, τα περιθώρια και τις κεφαλαιακές απαιτήσεις λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμώμενες συνθήκες της αγοράς, τις δραστηριότητες του ανταγωνισμού και την επίδραση πρόσφατων θεσμικών ή νομοθετικών μεταβολών.

Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του κόστους κεφαλαίου για την μονάδα αυτή. Το 'Capital Asset Pricing Model' (CAPM) χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου.

Οι σημαντικές εκτιμήσεις για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης και τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στο μοντέλο που αναφέρεται παραπάνω, καθώς και η επίδραση πιθανών μεταβολών σε σημαντικές μεταβλητές, περιγράφονται στη σημ. 32 και ενδέχεται να διαφοροποιηθούν καθώς οι οικονομικές συνθήκες και οι συνθήκες της αγοράς μεταβάλλονται.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3.3 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δε διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Επιπρόσθετα, για χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία οι συναλλαγές είναι σπάνιες και η τιμολόγησή τους χαρακτηρίζεται από μικρή διαφάνεια, η εύλογη αξία είναι λιγότερο αντικειμενική και απαιτεί διαφόρων βαθμών κρίση ανάλογα με την ρευστότητα, τη συγκέντρωση, την αβεβαιότητα σχετικά με τους παράγοντες της αγοράς, τις παραδοχές αναφορικά με τις τιμές και τους λοιπούς κινδύνους που επηρεάζουν το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο.

Τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν μεθόδους παρούσας αξίας και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, προκειμένου να διατηρηθεί η αξιοπιστία της επιμέτρησης σε εύλογη αξία.

Μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση εξωχρηματιστηριακών παραγώγων και τίτλων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία. Σε αυτές τις περιπτώσεις η εύλογη αξία εκτιμάται από παρατηρήσιμα δεδομένα παρόμοιων χρηματοοικονομικών μέσων ή με τη χρήση μοντέλων.

Όπου χρησιμοποιούνται μέθοδοι αποτίμησης για τον καθορισμό της εύλογης αξίας, αυτές επικυρώνονται και εξετάζονται περιοδικά από προσωπικό με απαραίτητα προσόντα, ανεξάρτητο από το προσωπικό που πραγματοποίησε τις μεθόδους αποτίμησης. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν να χρησιμοποιηθούν και ρυθμίζονται έτσι ώστε να επιβεβαιώνουν ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και τις συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι κύριες παραδοχές και εκτιμήσεις που λαμβάνονται υπόψη από την διοίκηση όταν εφαρμόζεται ένα μοντέλο αποτίμησης περιλαμβάνουν:

- (α) Την πιθανότητα και την αναμενόμενη χρονική στιγμή των μελλοντικών ταμειακών ροών,
- (β) Την επιλογή του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου, που βασίζεται σε εκτίμηση ενός συμμετέχοντος στην αγορά για το κατάλληλο περιθώριο επιτοκίου επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου,
- (γ) Κρίση για τον καθορισμό του μοντέλου που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας.

Όπου είναι δυνατό, τα μοντέλα χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσεις από την αγορά, αλλά σε τομείς όπως ο πιστωτικός κίνδυνος (τόσο του Ομίλου όσο και του αντισυμβαλλόμενου μέρους), απαιτούνται εκτιμήσεις από τη Διοίκηση για παραμέτρους όπως η μεταβλητότητα (volatility) και οι συσχετίσεις (correlations) ώστε να αντανακλούν αβεβαιότητες στην εύλογη αξία, ως αποτέλεσμα της έλλειψης εισερχόμενων δεδομένων της αγοράς.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις αποτιμήσεις και βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα είναι εγγενώς αβέβαια, εξαιτίας του μικρού αριθμού ή της ανυπαρξίας των διαθέσιμων τρεχόντων δεδομένων της αγοράς. Εντούτοις, στις περισσότερες περιπτώσεις θα υπάρχουν κάποια ιστορικά δεδομένα στα οποία να βασιστεί η επιμέτρηση της εύλογης αξίας και συνεπώς ακόμη και όταν χρησιμοποιούνται μη παρατηρήσιμα δεδομένα, μερικά παρατηρήσιμα δεδομένα θα έχουν χρησιμοποιηθεί για τις εύλογες αξίες.

Τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των εύλογων αξιών περιγράφονται στη σημ. 7.3.

Δεδομένης της αβεβαιότητας και της υποκειμενικότητας που είναι εγγενείς στην εκτίμηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, αλλαγές στις παραδοχές της διοίκησης και στις εκτιμήσεις θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις αναφερόμενες εύλογες αξίες.

3.4 Απομείωση μετοχικού χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων

Για τα διαθέσιμα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού, μία σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία των μετοχικών επενδυτικών τίτλων κάτω του κόστους τους είναι αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Προκειμένου να καθοριστεί τι θεωρείται σημαντική ή παρατεταμένη, η διοίκηση του Ομίλου εξασκεί κρίση. Προκειμένου να εκτιμηθεί τι είναι σημαντικό, η μείωση στην εύλογη αξία συγκρίνεται με την τιμή κόστους, ενώ μία μείωση στην εύλογη αξία θεωρείται παρατεταμένη βάσει της περιόδου στην οποία η χρηματιστηριακή τιμή αγοράς είναι κάτω από την τιμή του κόστους. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Όμιλος θεωρεί μία μείωση ως «σημαντική» όταν η εύλογη αξία υπολείπεται της αξίας κτήσεως περισσότερο από 30% με 40%, βάσει του χρηματιστηριακού δείκτη μετοχών και ως «παρατεταμένη» την μείωση μίας περιόδου δώδεκα μηνών. Ο Όμιλος επίσης υπολογίζει, εκτός των άλλων παραγόντων, την ιστορική μεταβλητότητα στην μετοχική τιμή, την οικονομική υγεία της εκδότριας οικονομικής οντότητας (investee), τομέα και κλάδου δραστηριότητας, αλλαγές στην τεχνολογία και λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3.5 Τιτλοποιήσεις και ενοποίηση εταιρειών ειδικού σκοπού

Ως μέρος των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος προωθεί τη δημιουργία οχημάτων τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων, οι σημαντικές δραστηριότητες των οποίων έχουν προκαθοριστεί στα πλαίσια του αρχικού σχεδιασμού τους από τον Όμιλο. Ο Όμιλος έχει έκθεση στη μεταβλητότητα των αποδόσεων από τα οχήματα αυτά μέσω των χρεωστικών τίτλων που κατέχει καθώς και μέσω της παροχής χρηματοδότησης μειωμένης εξασφάλισης και διαφόρων μορφών κάλυψης πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με τους εκάστοτε συμβατικούς όρους. Για να αξιολογήσει αν έχει έλεγχο, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη κατά πόσον διευθύνει τις ουσιώδεις αποφάσεις που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις αποδόσεις των συγκεκριμένων οχημάτων. Συνεπώς, ο Όμιλος έχει καταλήξει ότι ελέγχει τα οχήματα αυτά. Περισσότερες λεπτομέρειες για τις τιτλοποιήσεις περιουσιακών στοιχείων αναφέρονται στη σημ. 29.

3.6 Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες και απαιτούνται εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για αναμενόμενα θέματα από φορολογικούς ελέγχους, βάσει εκτιμήσεων κατά πόσο θα προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των υποθέσεων διαφέρει από τα ποσά που αναγνωρίστηκαν αρχικά, οι διαφορές θα επηρεάσουν τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις, την περίοδο κατά την οποία γίνεται αυτός ο προσδιορισμός.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος αναγνωρίζει την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων οι μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές και οι εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές να μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Με σκοπό τον προσδιορισμό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί, απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις από τη Διοίκηση αναφορικά με τη πιθανότητα της χρονικής στιγμής και του ύψους των μελλοντικών φορολογητέων κερδών. Πραγματοποιώντας αυτή την εκτίμηση, ο Όμιλος μελετά όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων του ιστορικού ύψους κερδοφορίας, της πρόβλεψης της Διοίκησης για τα μελλοντικά φορολογητέα έσοδα και της φορολογικής νομοθεσίας που είναι κατά τόπους αρμόδια.

Η σημαντικότερη εκτίμηση αφορά την αξιολόγηση του Ομίλου σχετικά με την ανακτησιμότητα του μέρους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που σχετίζεται με τις μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, ποσό € 283 εκατ. έχει αναγνωριστεί αναφορικά με τις μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, με βάση τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις και παραδοχές του Ομίλου, όπως περιγράφονται παραπάνω. Οι σημαντικότερες υποθέσεις για το μέλλον και άλλες πηγές αβεβαιότητας κατά την ημερομηνία αναφοράς περιγράφονται στη σημ. 17.

3.7 Παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού εξαρτάται από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση με την χρήση παραδοχών.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό του καθαρού κόστους για υποχρεώσεις συνταξιοδότησης περιλαμβάνουν το επιτόκιο προεξόφλησης και μελλοντικές μισθολογικές αυξήσεις. Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων συνταξιοδότησης.

Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να υπολογιστεί η παρούσα αξία των εκτιμώμενων συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων, στο τέλος κάθε χρόνου. Για τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί επιτόκια Ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Σε χώρες όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα είναι ανεπαρκές, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις κυβερνητικών ομολόγων στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι σύμφωνοι με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια της αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Η παραδοχή για το ποσοστό αύξησης των μισθών καθορίζεται με επισκόπηση των αυξήσεων των μισθών του Ομίλου κάθε χρόνο.

Οι υπόλοιπες παραδοχές για την υποχρέωση συνταξιοδότησης, όπως η μεταβολή του πληθωρισμού, βασίζονται εν μέρει στις εκάστοτε συνθήκες αγοράς.

Για ανάλυση ευαισθησίας των παροχών αποχώρησης λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε λογικά πιθανές, κατά τον χρόνο προετοιμασίας αυτών των οικονομικών καταστάσεων, αλλαγές στις προαναφερθείσες κύριες αναλογιστικές παραδοχές, βλέπε σημ. 39.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

4. Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας

Η Τράπεζα συμμετέχει στο Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας βάσει του Νόμου 3723/2008, όπως τροποποιήθηκε με τους Νόμους 3844/2010, 3845/2010, 3872/2010, 3965/2011 και 4093/2012 και παρατάθηκε με τις Υπουργικές αποφάσεις στις 3 Ιουλίου 2014 και 14 Ιανουαρίου 2015, αντίστοιχα:

(α) Πρώτος πυλώνας στήριξης – προνομιούχες μετοχές

Η έκδοση 345.500.000 προνομιούχων μετοχών, χωρίς δικαίωμα ψήφου, μη διαπραγματεύσιμων, μη μεταβιβάσιμων, μη σωρευτικής απόδοσης 10 % φορολογικά εκπιπτόμενης και ονομαστικής αξίας € 950 εκατ. καλύφθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο με ομόλογα ίσης αξίας την 21 Μαΐου 2009 (σημ. 41).

(β) Δεύτερος πυλώνας στήριξης – ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, τα ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 13.717 εκατ. κατέχονταν από την Τράπεζα και τις θυγατρικές της με εξαίρεση ομόλογα ονομαστικής αξίας € 50 εκατ., τα οποία διακρατούνταν από τρίτους. Το Μάιο του 2014, έληξαν ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 332 εκατ. Επιπλέον, η Τράπεζα τον Δεκέμβριο, εξέδωσε ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 3.877 εκατ. και τον Ιούνιο, Σεπτέμβριο και Οκτώβριο του 2014 προχώρησε στην ακύρωση ομολόγων εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 1.910 εκατ., € 550 εκατ. και € 1.300 εκατ. αντίστοιχα. Τον Ιανουάριο του 2015 η Τράπεζα εξέδωσε ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 2.736 εκατ., τα οποία διακρατούνταν πλήρως από την Τράπεζα. (σημ. 37)

(γ) Τρίτος πυλώνας στήριξης – δανεισμός ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου

Η ρευστότητα που αντλείται από αυτόν τον πυλώνα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση στεγαστικών δανείων και δανείων σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η Τράπεζα είχε δανειστεί ειδικά ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 1.918 εκατ.

Σύμφωνα με το Νόμο 3723/2008, κατά τη χρονική περίοδο που η Τράπεζα συμμετέχει στο Πρόγραμμα μέσω των προνομιούχων μετοχών ή των ομολόγων εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου (βλέπε παραπάνω πυλώνες (α) & (β)), το Ελληνικό Δημόσιο δικαιούται να ορίσει εκπρόσωπό του στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, ο οποίος έχει το δικαίωμα να θέσει βέτο σε στρατηγικές αποφάσεις, ή σε αποφάσεις που μεταβάλλουν ουσιωδώς τη νομική ή χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας για την έγκριση των οποίων απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, ή σε αποφάσεις σχετικές με τη διανομή μερίσματος καθώς και να θέσει βέτο σε αποφάσεις για τις αμοιβές των μελών της Διοίκησης, των γενικών Διευθυντών και των αναπληρωτών τους, σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ή στην περίπτωση κατά την οποία ο εκπρόσωπος θεωρήσει ότι οι αποφάσεις μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσουν ουσιωδώς την φερεγγυότητα και την ομαλή λειτουργία της Τράπεζας.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Νόμο 3756/2009 όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 3844/2010 και συμπληρώθηκε με τους Νόμους 3965/2011, 4063/2012, 4144/2013 και 4261/2014, οι τράπεζες που συμμετέχουν στον πρώτο πυλώνα στήριξης του Προγράμματος Ενίσχυσης Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας επιτρέπεται να διανείμουν μέρος στους κατόχους κοινών μετοχών για τις χρήσεις 2008 έως 2013, μόνο με τη μορφή κοινών μετοχών, εκτός από ίδιες μετοχές. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Νόμο 3756/2009, οι τράπεζες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας δεν επιτρέπεται να προχωρήσουν σε αγορά ιδίων μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών.

5. Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις Ελληνικού Δημοσίου

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η συνολική λογιστική αξία των κυριότερων απαιτήσεων του Ομίλου από το Ελληνικό Δημόσιο ανερχόταν σε € 5.728 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 6.473 εκατ.). Στις ανωτέρω απαιτήσεις περιλαμβάνονται: α) Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 2.410 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 3.164 εκατ.), β) ΟΕΔ αξίας € 1.584 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 868 εκατ.), γ) παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα με το Ελληνικό Δημόσιο αξίας € 1.102 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 634 εκατ.), δ) χρηματοοικονομική εγγύηση που σχετίζεται με τον πιστωτικό κίνδυνο του Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 204 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 195 εκατ.), ε) δάνεια με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 198 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 238 εκατ.), στ) δάνεια προς ελληνικές τοπικές αρχές και δημόσιους οργανισμούς αξίας € 103 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 137 εκατ.), ζ) λοιπές απαιτήσεις αξίας € 20 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 40 εκατ.) και η) συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων αξίας € 107 εκατ. Τα ΟΕΔ που είχαν εκδοθεί ως κάλυψη για τις προνομιούχες μετοχές που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του Νόμου 3723/2008 «Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας», έληξαν το Μάιο του 2014 (31 Δεκεμβρίου 2013: € 1.197 εκατ.).

6. Διαχείριση ιδίων κεφαλαίων

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank

Σύμφωνα με το Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών (ΜΟΧΠ) του Δεύτερου Προγράμματος Προσαρμογής για την Ελλάδα, που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2013, το Ελληνικό Δημόσιο ανέλαβε να πωλήσει ένα σημαντικό μέρος της συμμετοχής που κατείχε το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) στη Eurobank σε ιδιώτη στρατηγικό επενδυτή έως το τέλος Μαρτίου 2014. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπονταν επίσης μια σειρά από ενδιάμεσα σημαντικά γεγονότα.

Οι κεφαλαιακές ανάγκες του Ομίλου αξιολογήθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) με βάση τη διαγνωστική μελέτη που διενεργήθηκε από τη BlackRock το 2013 για τις εκτιμώμενες προβλέψεις ζημιών από πιστωτικούς κινδύνους και την εκτιμώμενη μελλοντική δυνατότητα δημιουργίας κεφαλαιακών αποθεμάτων για την περίοδο Ιούνιος 2013-Δεκέμβριος 2016, με βάση τη συντηρητική προσαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης της Τράπεζας που υποβλήθηκε το Νοέμβριο 2013. Στην εν λόγω άσκηση, η BlackRock αξιολόγησε στοιχεία με μεγαλύτερη ανάλυση για τα εγχώρια χαρτοφυλάκια των δανείων, ενώ παρέιχε επίσης εκτίμηση για τα δάνεια των μεγαλύτερων θυγατρικών των ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικό. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών ήταν συντηρητική και οι κεφαλαιακές ανάγκες εκτιμήθηκαν με ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο του δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I) 8% στο βασικό σενάριο και 5,5 % στο δυσμενές σενάριο, ενώ η αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια περιορίστηκε στο 20% του δείκτη κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I). Στις 8 Απριλίου 2014, η ΤτΕ λαμβάνοντας υπόψη (α) τις κεφαλαιακές ανάγκες της Τράπεζας ποσού € 2.945 εκατ., οι οποίες εκτιμήθηκαν, βάσει του βασικού σεναρίου, στην άσκηση που ολοκληρώθηκε στις 6 Μαρτίου 2014 και (β) το σχέδιο κεφαλαιακής ενίσχυσης της Τράπεζας, το οποίο υποβλήθηκε από την Τράπεζα στις 24 Μαρτίου 2014, και βάσει του οποίου: (i) αναθεώρησε τις ενέργειες σχηματισμού κεφαλαίου με επιπλέον θετική επίδραση στα εποπτικά της κεφάλαια ποσού € 81 εκατ. και (ii) δήλωσε ότι προτίθεται να καλύψει το υπόλοιπο ποσό των κεφαλαιακών της αναγκών μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, κοινοποίησε στην Τράπεζα ότι τα κύρια βασικά ίδια κεφάλαιά της πρέπει να αυξηθούν κατά € 2.864 εκατ.

Στις 30 Μαρτίου 2014, το θεσμικό πλαίσιο για την ανακεφαλαιοποίηση των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα αναμορφώθηκε σημαντικά μετά την ψήφιση από την ολομέλεια της Βουλής του Νόμου 4254/2014 με τον οποίο τροποποιήθηκε ο Νόμος 3864/2010. Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις που επήλθαν με την ψήφιση του Νόμου 4254/2014 παρουσιάζονται παρακάτω:

(α) Η διάθεση των μετοχών που κατέχονται από το ΤΧΣ δύναται να πραγματοποιηθεί με πώληση των μετοχών του πιστωτικού ιδρύματος στο κοινό ή σε συγκεκριμένους επενδυτές ή ομάδα επενδυτών,

(β) Το ΤΧΣ δύναται να μειώνει την συμμετοχή του στα πιστωτικά ιδρύματα μέσω αύξησης του μετοχικού τους κεφαλαίου, με παραίτηση από την άσκηση ή με διάθεση των δικαιωμάτων προτίμησης που του αναλογούν,

(γ) Το ΤΧΣ μπορεί να καθορίζει την τιμή διάθεσης των μετοχών και την ελάχιστη τιμή αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, βάσει δύο εκθέσεων αποτιμήσεων, οι οποίες θα διενεργούνται από δύο ανεξάρτητους χρηματοοικονομικούς συμβούλους διεθνούς αναγνωρισμένου κύρους και με εμπειρία σε αντίστοιχα θέματα και ειδικότερα σε αποτιμήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι ανωτέρω οριζόμενες τιμές διάθεσης ή κάλυψης, δύναται να είναι χαμηλότερες της τιμής κτήσης των μετοχών από το ΤΧΣ ή της τρέχουσας χρηματιστηριακής τους τιμής,

(δ) Το ΤΧΣ θα έχει περιορισμένα δικαιώματα ψήφου στη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, στην περίπτωση κατά την οποία η ιδιωτική συμμετοχή στην πρώτη αύξηση κεφαλαίου μετά την δημοσιοποίηση του Νόμου 4254/2014, είναι τουλάχιστον ίση με το 50%, κατά τα οριζόμενα από τον νόμο. Σύμφωνα με αυτό το πλαίσιο, το ΤΧΣ ασκεί το δικαίωμα ψήφου μόνο για αποφάσεις που αφορούν στην τροποποίηση του καταστατικού της Τράπεζας, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχωνεύσεις, διασπάσεις, μετατροπές, αναβιώσεις, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της Τράπεζας, τη μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού (περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών), ή για οποιοδήποτε άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στον Νόμο 2190/1920.

Μετά την αξιολόγηση της ΤτΕ για τις κεφαλαιακές ανάγκες της Τράπεζας και σύμφωνα με το νέο θεσμικό πλαίσιο για την ανακεφαλαιοποίηση των πιστωτικών ιδρυμάτων, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε στις 12 Απριλίου 2014 την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου μέχρι € 2.864 εκατ. με την καταβολή μετρητών ή/και εισφορά σε είδος, την κατάρρηση των δικαιωμάτων προτίμησης των κοινών μετόχων, συμπεριλαμβανομένου του ΤΧΣ, και του μοναδικού

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

προνομιούχου μετόχου, δηλαδή του Ελληνικού Δημοσίου, και την έκδοση μέχρι 9.546.666.667 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 0,30 ανά μετοχή.

Στις 29 Απριλίου 2014, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι τόσο η δημόσια προσφορά των νέων κοινών ονομαστικών μετοχών στην Ελλάδα, όσο και η ιδιωτική τοποθέτηση των νέων κοινών ονομαστικών μετοχών σε επενδυτές εκτός Ελλάδας, υπερκαλύφθηκαν και η τιμή διάθεσής τους καθορίστηκε σε € 0,31 ανά νέα κοινή ονομαστική μετοχή. Ως αποτέλεσμα το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας αυξήθηκε κατά € 2.771,6 εκατ. και εκδόθηκαν 9.238.709.677 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές, οι οποίες εισήχθησαν στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών και η διαπραγμάτευσή τους ξεκίνησε στις 9 Μαΐου 2014. Το ποσό της αύξησης χρησιμοποιήθηκε για την αύξηση των βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier I Capital) σύμφωνα με την απόφαση της ΤτΕ της 8 Απριλίου 2014. Η επιτυχημένη ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας αποτελεί ένα βήμα προς την περαιτέρω ενίσχυση της κεφαλαιακής της θέσης και ενισχύει την ικανότητά της να στηρίξει την Ελληνική οικονομία.

Κεφαλαιακή θέση

	Pro-forma 31 Δεκεμβρίου 2014 ⁽¹⁾ € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2014 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2013 € εκατ.
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας	5.559	5.559	4.165
Συν: Εποπτικά δικαιώματα τρίτων	532	532	214
Μείον: Υπεραξία	(4)	(4)	(116)
Μείον: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	(158)	(193)	(287)
Μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier I Capital)/Core Tier I για 2013	5.929	5.894	3.976
Συν: Προνομιούχοι Τίτλοι	62	62	77
Μείον: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	(62)	(62)	-
Μέσα κεφαλαίου της Κατηγορίας (Tier I)	5.929	5.894	4.053
Μέσα κεφαλαίου και δάνεια μειωμένης εξασφάλισης αποδεκτά ως μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2	141	141	267
Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	15	15	(70)
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	6.085	6.050	4.250
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	39.062	36.430	38.135
Δείκτες:	%	%	%
Συντελεστής μέσων κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 Capital ratio)/Core Tier I για 2013	15,2	16,2	10,4
Συντελεστής μέσων κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (T 1 Capital ratio)	15,2	16,2	10,6
Συντελεστής Φερεγγυότητας (Total capital ratio)	15,6	16,6	11,1

⁽¹⁾ *pro-forma με τον εποπτικό χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ως οριστικών και εκκαθαρισμένων απαιτήσεων έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (σημ.17).*

Ο Όμιλος επιδιώκει να διατηρήσει μια ενεργά διαχειρίσιμη κεφαλαιακή βάση, ώστε να καλύπτει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου ελέγχεται χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων μεθόδων, τους κανόνες και τους δείκτες που θεσπίστηκαν από την Επιτροπή της Βασιλείας («Κανόνες/ δείκτες της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών») και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Τράπεζα της Ελλάδος για την εποπτεία της Τράπεζας. Από την 1 Ιανουαρίου 2014, ο υπολογισμός της κεφαλαιακής επάρκειας βασίζεται στους κανόνες της Βασιλείας III (CRDIV). Οι κύριες διαφορές του νέου πλαισίου σε σχέση με την Βασιλεία II αφορούν τον χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, των δικαιωμάτων τρίτων και της συμμετοχής σε ασφαλιστικές εταιρείες.

Τα τελευταία χρόνια ο Όμιλος, πέρα από την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που αναφέρθηκε παραπάνω, επικεντρώθηκε στην ενίσχυση της κεφαλαιακής του θέσης με την ενεργό μείωση του κινδύνου που απορρέει από τα δανειακά χαρτοφυλάκια, μέσω της θέσπισης αυστηρότερων πιστωτικών πολιτικών και της αλλαγής της σύνθεσης των δανειακών χαρτοφυλακίων σε πιο εξασφαλισμένα δάνεια, καθώς και λαμβάνοντας διάφορες στρατηγικές πρωτοβουλίες με σκοπό την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίου.

Τέλος, ο Όμιλος εξετάζει επιπρόσθετες ενέργειες προκειμένου να ενισχύσει την κεφαλαιακή του βάση, οι οποίες σχετίζονται με την αναδιάρθρωση, το μετασχηματισμό ή τη βελτιστοποίηση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, που θα δημιουργήσουν ή θα αποδεσμεύσουν κεφάλαια ή/και θα μειώσουν τα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**Σχέδιο αναδιάρθρωσης**

Στις 29 Απριλίου 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, το οποίο υποβλήθηκε μέσω του Υπουργείου Οικονομικών στις 16 Απριλίου 2014. Το Ελληνικό Δημόσιο έχει δεσμευτεί ότι η Τράπεζα θα εφαρμόσει συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις και θα επιτύχει τους στόχους που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εν λόγω σχεδίου αναδιάρθρωσης.

Οι κύριες δεσμεύσεις που πρέπει να υλοποιηθούν έως το τέλος του 2018 αφορούν (α) τη μείωση των λειτουργικών εξόδων και του δείκτη δανείων (μετά από προβλέψεις) προς καταθέσεις των δραστηριοτήτων του Ομίλου στην Ελλάδα, (β) τη μείωση του κόστους καταθέσεων της Τράπεζας, (γ) τη μείωση των στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου στο εξωτερικό, (δ) τη μείωση της συμμετοχής σε συγκεκριμένες θυγατρικές εταιρείες εκτός τραπεζών, (ε) την απομόχλευση του χαρτοφυλακίου τίτλων και (στ) περιορισμό στην παροχή κεφαλαίων στις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου στο εξωτερικό εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από το εποπτικό πλαίσιο της κάθε χώρας, στην αγορά τίτλων μη επενδυτικής διαβάθμισης (non investment grade), στις αμοιβές του προσωπικού, στην πιστωτική πολιτική που θα ακολουθηθεί και σε άλλες στρατηγικές αποφάσεις.

Συνολική Αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Την 26 Οκτωβρίου 2014, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή (ΕΤΑ) ανακοίνωσαν τα αποτελέσματα της Συνολικής Αξιολόγησης (ΣΑ) των σημαντικών συστημικών τραπεζών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η οποία πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τις εθνικές εποπτικές αρχές και την ΕΤΑ. Η ΣΑ πραγματοποιήθηκε πριν τη μεταβίβαση της πλήρους αρμοδιότητας για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων από τις εθνικές εποπτικές αρχές στην ΕΚΤ το Νοέμβριο του 2014 στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ).

Η ΣΑ αξιολόγησε την ανθεκτικότητα της κάθε τράπεζας, χρησιμοποιώντας μια κοινή μεθοδολογία και εφαρμόζοντάς την με συνέπεια σε όλες τις συμμετέχουσες τράπεζες. Τα αποτελέσματα προέκυψαν λαμβάνοντας υπ' όψιν τη συνδυαστική επίδραση των ακόλουθων δύο κύριων πυλώνων:

(α) Του Ελέγχου της Ποιότητας των Στοιχείων Ενεργητικού (AQR) – για να ενισχυθεί η διαφάνεια των τραπεζικών ισολογισμών, αξιολογώντας την ποιότητα των στοιχείων του ενεργητικού των τραπεζών, περιλαμβανομένης της επάρκειας των περιουσιακών στοιχείων, της αποτίμησης των εξασφαλίσεων και των σχετικών προβλέψεων,

(β) Της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (ST) – η οποία πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την ΕΤΑ για να εξετάσει την ανθεκτικότητα των ισολογισμών των τραπεζών σε δύο σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων: το βασικό και το δυσμενές.

Η κεφαλαιακή επάρκεια αξιολογήθηκε σε βάθος μίας τριετούς περιόδου (2014-2016) με το συντελεστή μέσω κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier I - CET 1) να έχει οριστεί στο 8,0% και στο 5,5%, στο βασικό και το δυσμενές σενάριο αντίστοιχα. Επιπλέον, η ΣΑ διεξήχθη και υπό αμφότερα τα σενάρια του Στατικού και Δυναμικού Ισολογισμού. Σύμφωνα με το σενάριο του Στατικού Ισολογισμού, ο ισολογισμός της 31 Δεκεμβρίου 2013 χρησιμοποιήθηκε ως σημείο αναφοράς, μη λαμβάνοντας κατά συνέπεια υπ' όψιν οποιαδήποτε άλλη μεταγενέστερη ενέργεια κεφαλαιακής ενίσχυσης ή/και πραγματοποιηθεισών αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου, καθώς και διορθωτικών βελτιώσεων των λειτουργικών αποτελεσμάτων. Σύμφωνα με το σενάριο του Δυναμικού Ισολογισμού, έχει ενσωματωθεί η επίδραση των μέτρων που έχουν ανακοινωθεί και αναληφθεί στα Σχέδια Αναδιάρθρωσης που εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την περίοδο 2014-2016. Τα δύο αυτά σενάρια εξετάστηκαν στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων τόσο υπό το βασικό, όσο και υπό το δυσμενές σενάριο.

Η ΣΑ συνιστά μια μοναδική άσκηση, με δεδομένη την ευρεία, αυστηρή και λεπτομερή αξιολόγηση 130 πιστωτικών ιδρυμάτων, και αποτελεί βασικό ορόσημο για την εναρμόνιση και την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Αυτή η άσκηση συμβάλει επίσης στη βελτίωση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος της ΕΕ και ενισχύει την εμπιστοσύνη ως προς την επάρκεια όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων που εξετάστηκαν. Ειδικότερα, στην περίπτωση της Eurobank, βάσει του AQR, αξιολογήθηκε το 84% του συνολικού δανειακού της χαρτοφυλακίου. Ειδικά όσον αφορά το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο δανείων στην Ελλάδα, πραγματοποιήθηκαν αξιολογήσεις πιστοδοτήσεων αξίας € 9,9 δις και των αντίστοιχων εξασφαλίσεών τους, που αντιπροσωπεύουν το 64% του σχετικού χαρτοφυλακίου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Αποτελέσματα ΣΑ για τη Eurobank

Οι κατωτέρω πίνακες συνοψίζουν τα αποτελέσματα της ΣΑ για τη Eurobank στο Στατικό και Δυναμικό βασικό και δυσμενές σενάριο, εξαιρουμένης της επίπτωσης του νέου νομοθετικού πλαισίου για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:

Αποτελέσματα AQR

	€ εκατ.	Δείκτης %
CET 1 2013	4.049	10,6
Επίπτωση AQR	(1.070)	(2,8)
Προσαρμοσμένος CET 1 με την επίπτωση του AQR	2.979	7,8
Προσαρμοσμένος CET 1 με την επίπτωση του AQR, μετά την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου € 2,9 δις	5.843	15,3

Αποτελέσματα ΣΑ

	Στατικό		Δυναμικό	
	Βασικό σενάριο	Δυσμενές σενάριο	Βασικό σενάριο	Δυσμενές σενάριο
Προσαρμοσμένος CET 1 (%) βάσει AQR & ST	2,0	(6,4)	15,1	5,5
Πλεόνασμα/(Έλλειμμα), € εκατ.	(2.282)	(4.628)	2.403	(18)
Πλεόνασμα/(Έλλειμμα), μετά την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου € 2,9 δις, € εκατ.	582	(1.764)	2.403	(18)

Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της ΣΑ από την Eurobank

Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ποσό των € 2,9 δις που αντλήθηκε από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2014, τα αποτελέσματα της ΣΑ υποδεικνύουν ότι η Eurobank, με δείκτη CET 1 15,3% μετά την προσαρμογή για την επίπτωση του AQR σε σύγκριση με το όριο αναφοράς του 8%, καλύπτει τα κεφαλαιακά όρια που ορίστηκαν για το σκοπό του AQR. Σημειώνεται ότι το έλλειμμα που εμφανίζεται επί τη βάση του Στατικού δυσμενούς σεναρίου σχετίζεται με τη χρήση του 2013 ως σημείου αναφοράς, καθώς πρόκειται για ένα έτος κατά το οποίο οι λειτουργικές επιδόσεις της Eurobank επηρεάστηκαν αρνητικά εξαιτίας συστημικών λόγων και ιδιαιτέρων για την Τράπεζα συνθηκών.

Η ΕΚΤ δήλωσε ότι θα χρησιμοποιήσει το Δυναμικό σενάριο για την αξιολόγηση της κεφαλαιακής θέσης του Ομίλου και ότι η Eurobank «ουσιαστικά δεν παρουσιάζει κεφαλαιακό έλλειμμα». Ως εκ τούτου, ο Όμιλος ανταποκρίνεται στα κεφαλαιακά όρια της ΣΑ τόσο στο βασικό, όσο και στο δυσμενές σενάριο, χωρίς να παρουσιάζει κεφαλαιακό έλλειμμα.

Περαιτέρω, οι κατωτέρω παράγοντες δημιουργούν ένα πλεόνασμα κεφαλαίων ποσού € 1,4 δις, αυξάνοντας τον δείκτη CET 1 στο πλαίσιο του Δυναμικού δυσμενούς σεναρίου από 5,5% σε 9,5%:

(α) Η θετική επίπτωση € 315 εκατ. που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ των πραγματικών προ-προβλέψεων εσόδων για το εννεάμηνο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2014 (Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων και έκτακτων αποτελεσμάτων) σε σχέση με εκείνα που χρησιμοποιήθηκαν ως παραδοχή στο Δυναμικό δυσμενές σενάριο, οδηγούν σε αύξηση του κεφαλαιακού δείκτη CET 1 κατά 90 μονάδες βάσης,

(β) Επιπροσθέτως, η εποπτική αντιμετώπιση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σύμφωνα με την πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση, μετά την έγκριση της ένταξης στις προβλέψεις του νέου νομοθετικού πλαισίου από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας στις 7 Νοεμβρίου 2014, έχει θετικό αντίκτυπο στο Δυναμικό δυσμενές σενάριο κατά € 1,1 δις ή 318 μονάδες βάσης (σημ. 17).

Επιπλέον, ο Όμιλος έχει υποβάλει προς έγκριση την εφαρμογή της μεθόδου των εσωτερικών συστημάτων διαβάθμισης (IRB) για τον πιστωτικό κίνδυνο του στεγαστικού χαρτοφυλακίου του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειευτηρίου (€ 4,9 δις), με την εφαρμογή της οποίας αναμένεται περαιτέρω ενίσχυση της κεφαλαιακής του θέσης.

Το AQR αποτελεί μία άσκηση προληπτικής εποπτείας, η οποία βασίστηκε σε μία ενιαία τυποποιημένη διαδικασία που καθορίστηκε από την ΕΚΤ. Η επίδραση € 1.070 εκατ. μετά από φόρο που αναφέρεται ανωτέρω σχετίζεται κυρίως με την προσαρμογή των προβλέψεων απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών και προσδιορίστηκε βάσει της μεθοδολογίας της ΕΚΤ. Η ανωτέρω μεθοδολογία αναπτύχθηκε ειδικά για την άσκηση της ΣΑ με σκοπό να διασφαλιστεί η συνέπεια σε όλες τις τράπεζες, χωρίς να εισάγονται περαιτέρω οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των λογιστικών κανόνων εκτός από εκείνες που εφαρμόστηκαν στα πλαίσια των εποπτικών μηχανισμών.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα αποτελέσματα του AQR δεν είχαν επίδραση στις λογιστικές αρχές, σχετικά με την αναγνώριση των προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών, που εφαρμόστηκαν από τον Όμιλο για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014, όπως αυτές περιγράφονται στη σημ. 2. Επιπλέον, η επίπτωση του AQR έχει ήδη αναγνωριστεί στο 2014 στο βαθμό που ενδείκνυται μέσω της εφαρμογής των υφιστάμενων λογιστικών πολιτικών απομείωσης του Ομίλου, οι οποίες ενσωματώνουν τη συνεχή αξιολόγηση και προσαρμογή των εκτιμήσεων και παραδοχών με βάση τις τελευταίες διαθέσιμες πληροφορίες (σημ. 26).

Τραπεζικός Επίτροπος

Το Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών (ΜΟΧΠ) του Δεύτερου Προγράμματος Προσαρμογής για την Ελλάδα, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), προβλέπει το διορισμό επιτρόπου (Monitoring Trustee) σε όλες τις τράπεζες που βρίσκονται σε καθεστώς Κρατικής Ενίσχυσης.

Την 22 Φεβρουαρίου 2013, η Τράπεζα όρισε την Grant Thornton ως Monitoring Trustee. Ο Monitoring Trustee παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους κανόνες της εταιρικής διακυβέρνησης και τις πρακτικές λειτουργίας, καθώς και την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης και αναφέρεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι γνωστοποιήσεις εποπτικής φύσεως σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια και τη διαχείριση κινδύνων, βάσει του Κανονισμού αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Βασιλεία III, Πυλώνας 3), είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

7. Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων και εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων

7.1 Χρήση χρηματοοικονομικών μέσων

Οι δραστηριότητες του Ομίλου σχετίζονται κυρίως με τη χρήση χρηματοοικονομικών μέσων, στα οποία περιλαμβάνονται και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Ο Όμιλος αποδέχεται καταθέσεις από πελάτες, τόσο με σταθερό όσο και κυμαινόμενο επιτόκιο για διάφορες χρονικές περιόδους και επιδιώκει την επίτευξη κέρδους, επενδύοντας τα κεφάλαια αυτά σε υψηλής ποιότητας περιουσιακά στοιχεία με επιτοκιακά περιθώρια μεγαλύτερα από το μέσο όρο. Ο Όμιλος επιδιώκει την αύξηση αυτών των περιθωρίων, μέσω της συγκέντρωσης βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων και της χορήγησης δανείων για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους με υψηλότερα επιτόκια, τηρώντας παράλληλα επαρκή ρευστότητα ώστε να ικανοποιεί όλες τις υποχρεώσεις του που μπορεί να καταστούν απαιτητές από τους δικαιούχους.

Επίσης, ο Όμιλος επιδιώκει την αύξηση των επιτοκιακών περιθωρίων, μέσω της είσπραξης περιθωρίων πάνω από το μέσο όρο, μετά από προβλέψεις, από τα δάνεια σε επιχειρήσεις και τα δάνεια λιανικής τραπεζικής εντός ενός εύρους πιστωτικού κινδύνου. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει τόσο δάνεια όσο και στοιχεία εκτός ισολογισμού όπως εγγυήσεις, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές δεσμεύσεις.

Ο Όμιλος επενδύει σε χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία διαπραγματεύονται σε οργανωμένες και μη οργανωμένες αγορές, συμπεριλαμβανομένων παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, με σκοπό την επίτευξη κέρδους από βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις στην αγορά μετοχών και ομολόγων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στα επιτόκια.

7.2 Παράγοντες Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (περιλαμβανομένου του συναλλαγματικού και επιτοκιακού κινδύνου), κίνδυνο ρευστότητας, καθώς και λειτουργικούς κινδύνους. Η στρατηγική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να έχουν οι ανωτέρω κίνδυνοι στη χρηματοοικονομική επίδοση, στη χρηματοοικονομική θέση και στις ταμειακές ροές του Ομίλου.

Οργάνωση Διαχείρισης Κινδύνων

Η στρατηγική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου διαμορφώνεται από την Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee - BRC) και τον Group Chief Risk Officer (GCRO), καθώς επίσης και από την Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee - TAC). Οι ανωτέρω επιτροπές αναφέρονται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Η δομή της Τράπεζας, οι εσωτερικές διαδικασίες και οι υφιστάμενοι ελεγκτικοί μηχανισμοί διασφαλίζουν αμφότερα την αρχή της ανεξαρτησίας και την άσκηση επαρκούς επίβλεψης.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι κυριότερες αρμοδιότητες του BRC για τη στρατηγική διαχείριση κινδύνων αφορούν το βαθμό ανάληψης κινδύνων, την κατηγοριοποίησή τους, τη διαχείριση στοιχείων ενεργητικού-υποχρεώσεων και την υιοθέτηση μηχανισμών διαχείρισης κινδύνων. Το BRC αποτελείται από πέντε συμβούλους (τρεις μη εκτελεστικούς ένας εκ των οποίων είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ, και δύο ανεξάρτητους μη εκτελεστικούς), συνεδριάζει τουλάχιστον μηνιαία και αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο σε τριμηνιαία βάση.

Ο Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, με επικεφαλή τον GCRO, είναι ανεξάρτητος από τις επιχειρηματικές μονάδες και αποτελείται από τον Τομέα Πίστης, τη Διεύθυνση Διεθνούς Πίστης, τον Τομέα Group Market & Counterparty Risk (GMCRS), τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου (GCCS), τον Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας & Εποπτικού Πλαισίου (πιστωτικός κίνδυνος) και τον Τομέα Λειτουργικού Κινδύνου.

Σε συνέχεια της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 47/9.2.2015 της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία ενισχύει περαιτέρω τις υφιστάμενες εποπτικές οδηγίες σχετικά με τη διαχείριση των πιστωτικών ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η Τράπεζα ανέλαβε μια σειρά πρωτοβουλιών με σκοπό την προσαρμογή στις απαιτήσεις της ανωτέρω οδηγίας και την ενίσχυση των διαδικασιών διαχείρισης των προβληματικών δανείων. Ειδικότερα, η Τράπεζα μετέβαλε το λειτουργικό μοντέλο προβληματικών δανείων σε μία κάθετη οργανωτική δομή μέσω της θέσπισης της Επιτροπής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee – TAC) και της δημιουργίας της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων του Ομίλου (Troubled Assets Group General Division- TAG).

Το TAC, με επικεφαλή τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Ομίλου επιβλέπει και παρακολουθεί τα προβληματικά δάνεια του Ομίλου. Ειδικότερα, οι κυριότερες αρμοδιότητες του TAC αφορούν την παρακολούθηση της διαχείρισης των δανείων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τη διαμόρφωση και εφαρμογή της στρατηγικής διαχείρισης των προβληματικών δανείων, καθώς και την έγκριση και αξιολόγηση της βιωσιμότητας των μέτρων ρύθμισης και οριστικής διευθέτησης. Η δημιουργία ενός ανεξάρτητου φορέα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την ευελιξία και ευθύνη της διοίκησης, και συμβάλει στην προστασία του τρόπου διαχείρισης, σε συνδυασμό με το αποδεκτό επίπεδο κινδύνου, των προβληματικών δανείων.

7.2.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, που είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις πληρωμών του κατά την ημερομηνία λήξης τους.

Ο πιστωτικός κίνδυνος περιλαμβάνει τον κίνδυνο χώρας, τον κίνδυνο τομέα και τον κίνδυνο διακανονισμού.

Κίνδυνος χώρας είναι ο κίνδυνος να προκύψουν ζημιές λόγω οικονομικών δυσχερειών ή πολιτικής αστάθειας σε μια χώρα, περιλαμβανομένου και του κινδύνου ζημιών ως συνέπεια κρατικοποιήσεων, απαλλοτριώσεων και ρύθμισης χρεών.

Κίνδυνος τομέα είναι ο κίνδυνος να προκύψουν ζημιές λόγω οικονομικών δυσχερειών ως αποτέλεσμα γεγονότων που επηρεάζουν ένα συγκεκριμένο τομέα ή κλάδο.

Κίνδυνος διακανονισμού είναι ο κίνδυνος ζημιών λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να ικανοποιήσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις με καταβολή μετρητών, παράδοση χρεογράφων ή λοιπών περιουσιακών στοιχείων, όταν διακανονίζονται οι πληρωμές χρηματοοικονομικών μέσων, περιλαμβανομένων παραγώγων και πράξεων συναλλάγματος. Ο κίνδυνος διακανονισμού προκύπτει όταν ο Όμιλος προβαίνει σε πληρωμές προτού μπορέσει να επιβεβαιώσει ότι έχουν πραγματοποιηθεί οι αντίστοιχες εισπράξεις από τον αντισυμβαλλόμενο.

Ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου προκύπτει κυρίως από το δανεισμό ιδιωτών και επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των μέτρων προστασίας που παρέχονται, όπως χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και πιστωτικές επιστολές, καθώς και από άλλες δραστηριότητες, όπως επενδύσεις σε ομόλογα, εμπορικές δραστηριότητες, δραστηριότητες σε κεφαλαιαγορές και δραστηριότητες διακανονισμού. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κυριότερος κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος, η διαχείρισή του γίνεται ενεργά, με τη δέουσα προσοχή και παρακολουθείται από κεντροποιημένες μονάδες κινδύνου, οι οποίες αναφέρονται στον GCRO.

(α) Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

Οι διαδικασίες έγκρισης των πιστοδοτήσεων και αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων είναι κεντροποιημένες σε επίπεδο χώρας. Ο επαρκής διαχωρισμός των καθηκόντων διασφαλίζει την ανεξαρτησία μεταξύ αυτών που είναι υπεύθυνοι για την σχέση με τον πελάτη, την διαδικασία έγκρισης και εκταμίευσης του δανείου, καθώς και την παρακολούθηση αυτού σε όλη τη διάρκεια του.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Επιτροπές Πιστοδοτήσεων

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει ποικίλες Επιτροπές Πιστοδοτήσεων με κλιμακούμενα εγκριτικά όρια, προκειμένου να διαχειριστεί τους πιστωτικούς κινδύνους που απορρέουν από την τραπεζική επιχειρήσεων, που περιλαμβάνουν:

- Επιτροπές Πιστοδοτήσεων, οι οποίες εγκρίνουν νέα πιστοδοτικά όρια, ανανεώνουν ή τροποποιούν τα υφιστάμενα, σύμφωνα με τα εγκριτικά τους όρια, και με βάση την συνολική έκθεση στον πιστούχο, την κατηγορία κινδύνου του πιστούχου (υψηλή, μεσαία, χαμηλή), την αξία και το είδος των παρεχόμενων εξασφαλίσεων,
- Περιφερειακές Επιτροπές Πιστοδοτήσεων, οι οποίες αποτελούν επιτροπές μόνο της Τράπεζας και είναι εξουσιοδοτημένες να εγκρίνουν τα πιστοδοτικά όρια των διεθνών δραστηριοτήτων του Ομίλου, όταν αυτά ξεπερνούν το εγκριτικό όριο που έχει η κάθε χώρα, ανάλογα και με τη διαβάθμιση του κινδύνου του πιστούχου, και
- Επιτροπές Ειδικών Πιστωτικών Χειρισμών, οι οποίες αποφασίζουν για θέματα πιστοδοτήσεων, και τις ενέργειες που θα ληφθούν για συγκεκριμένες περιπτώσεις προβληματικών δανείων.

Άλλες εξειδικευμένες επιτροπές έχουν θεσπιστεί με σκοπό την παρακολούθηση συγκεκριμένων χαρτοφυλακίων (π.χ. δάνεια σε καθυστέρηση που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης, δάνεια προσωπικού).

Οι επιτροπές πιστοδοτήσεων συνεδριάζουν σε εβδομαδιαία βάση ή και συχνότερα, όταν αυτό απαιτείται.

Τομέας Πίστης

Οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Πίστης περιλαμβάνουν:

- ανεξάρτητη αξιολόγηση των προτάσεων για πιστοδοτήσεις σε μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις,
- προετοιμασία γραπτής εισήγησης για κάθε πρόταση πριν την υποβολή της στην αρμόδια επιτροπή πιστοδότησης, στην οποία συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου, και
- έγκριση δανείων λιανικής τραπεζικής (μικρές επιχειρήσεις και νοικοκυριά), όταν η συνολική έκθεση ξεπερνά το προκαθορισμένο, κατά περίπτωση, όριο.

Διεύθυνση Διεθνούς Πίστης

Η Διεύθυνση Διεθνούς Πίστης δημιουργήθηκε τον Απρίλιο 2008, προκειμένου να διασφαλισθεί ο πλήρης εναρμονισμός με τα ισχύοντα στον Όμιλο πρότυπα και λόγω των αυξημένων απαιτήσεων διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου των επιχειρηματικών δανείων, στις χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Οι κύριες δραστηριότητες της Διεύθυνσης Διεθνούς Πίστης περιλαμβάνουν:

- αξιολόγηση των προτάσεων για δάνεια σε μεγάλες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όταν η συνολική έκθεση ξεπερνά το εγκριτικό όριο της κάθε χώρας και υποβολή των προτάσεων αυτών προς έγκριση στις Περιφερειακές Επιτροπές Πιστοδοτήσεων με συνοδευτική, κατά περίπτωση, εισήγηση,
- σύνταξη και αναθεώρηση, όταν απαιτείται, των πράξεων της διοίκησης αναφορικά με τις εγκριτικές διαδικασίες και τα εγκριτικά κλιμάκια,
- τήρηση ενιαίας πολιτικής πιστοδοτήσεων στις θυγατρικές εξωτερικού, σύμφωνα με τα πρότυπα της πολιτικής πιστοδοτήσεων του Ομίλου, και
- παρακολούθηση υψηλού κινδύνου πιστοδοτήσεων προς επιχειρήσεις.

Η εγκριτική διαδικασία για πιστοδοτήσεις προς μικρές επιχειρήσεις (με κύκλο εργασιών μέχρι € 2,5 εκατ.) γίνεται κεντροποιημένα, βάσει συγκεκριμένων οδηγιών σχετικά με τις αποδεκτές εξασφαλίσεις. Η αξιολόγηση στηρίζεται στην ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου, καθώς και σε στατιστικά υποδείγματα (statistical scorecards).

Η εγκριτική διαδικασία για πιστοδοτήσεις προς νοικοκυριά (Household Lending) γίνεται κεντροποιημένα. Υποστηρίζεται από την χρήση εξειδικευμένων υποδειγμάτων (credit scoring models), καθώς και την εφαρμογή πιστοδοτικών κριτηρίων που βασίζονται στην συμπεριφορά πληρωμών των δανειοληπτών, το είδος και την ποιότητα των εξασφαλίσεων, την ύπαρξη ακίνητης περιουσίας και άλλους παράγοντες. Η συνεχής παρακολούθηση της ποιότητας και της απόδοσης του χαρτοφυλακίου οδηγεί σε αναπροσαρμογή των πολιτικών και των διαδικασιών πιστοδοτήσεων, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τομέας Group Market and Counterparty Risk

Ο τομέας Group Market and Counterparty Risk (GMCRS) ευθύνεται για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και αναφορά της έκθεσης του Ομίλου στον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, δηλ. του κινδύνου ζημιάς λόγω αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων διαχείρισης διαθεσίμων, όπως συναλλαγές χρεογράφων και παραγώγων, συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης τίτλων και τοποθετήσεις στην διατραπεζική αγορά.

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει όρια κινδύνου αντισυμβαλλομένου, τα οποία βασίζονται κυρίως στην πιστωτική διαβάθμιση του αντισυμβαλλομένου, όπως αυτή παρέχεται από διεθνείς οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, και στην κατηγορία του προϊόντος (π.χ. όρια ελέγχου καθαρών θέσεων σε παράγωγα ανά ποσό και διάρκεια, έκθεσης σε κυβερνητικά ομόλογα και σε χρεόγραφα από τιτλοποιήσεις). Η χρήση των ανωτέρω ορίων, τυχόν υπερβάσεις αυτών, καθώς και η συνολική έκθεση ανά θυγατρική του Ομίλου, ανά αντισυμβαλλόμενο και κατηγορία προϊόντος παρακολουθούνται καθημερινά από τον Τομέα GMCR. Τα συμβόλαια μείωσης κινδύνου λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της τελικής έκθεσης.

Στην περίπτωση των μη εξασφαλισμένων συναλλαγών παραγώγων, ο Όμιλος επιμετρά την τρέχουσα έκθεση παράλληλα με την πιθανή μελλοντική έκθεση χρησιμοποιώντας χρηματοοικονομικά μοντέλα. Η συνολική έκθεση χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση της χρήσης των καθορισμένων ορίων.

Το σύστημα επιμέτρησης της έκθεσης στον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου που χρησιμοποιείται από το GMCRS είναι επίσης διαθέσιμο στην διεύθυνση διαχείρισης διαθεσίμων των θυγατρικών του Ομίλου, δίνοντάς τους με αυτόν τον τρόπο τη δυνατότητα παρακολούθησης τόσο της έκθεσης όσο και των διαθεσίμων ορίων ανά αντισυμβαλλόμενο.

(β) Παρακολούθηση Πιστωτικού Κινδύνου

Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου παρακολουθεί και αξιολογεί την ποιότητα όλων των δανειακών χαρτοφυλακίων και λειτουργεί ανεξάρτητα από τις άλλες μονάδες της Τράπεζας. Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου αναφέρεται απευθείας στον GCRO.

Οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- παρακολούθηση και επισκόπηση της απόδοσης όλων των δανειακών χαρτοφυλακίων του Ομίλου,
- πραγματοποίηση ελέγχων και σύνταξη γραπτών αναφορών προς τη Διοίκηση για την ποιότητα των δανειακών χαρτοφυλακίων όλων των μονάδων πιστοδοτήσεων του Ομίλου,
- επίβλεψη και έλεγχο των μονάδων διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου στις θυγατρικές εξωτερικού,
- συμμετοχή στην ανάπτυξη, έγκριση και εφαρμογή υποδειγμάτων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, σχεδιασμένων βάσει των χαρακτηριστικών του κάθε δανειακού χαρτοφυλακίου,
- επίβλεψη, υποστήριξη και συντήρηση της εφαρμογής Moody's Risk Advisor (MRA) που χρησιμοποιείται για την διαβάθμιση του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου,
- δημιουργία, επίβλεψη και υποστήριξη της εφαρμογής Transactional Rating (TR), η οποία υπολογίζει, για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, το συνολικό κίνδυνο μιας δανειακής σχέσης λαμβάνοντας υπόψη την πιστοληπτική ικανότητα του πιστούχου και τις προβλεπόμενες εξασφαλίσεις,
- τακτική παρακολούθηση και παρουσίαση ανά τρίμηνο της συνολικής εικόνας των πιστωτικών ανοιγμάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, με συνοδευτικές αναλύσεις,
- καθορισμό της πολιτικής προβλέψεων και τακτικό έλεγχο της επάρκειας των προβλέψεων σε όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου,
- συμμετοχή στην έγκριση νέων πιστωτικών πολιτικών και νέων δανειακών προϊόντων,
- συμμετοχή στην Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων, και
- παρουσία στις συνεδριάσεις των εγκριτικών Επιτροπών Πιστοδοτήσεων, καθώς επίσης και των Επιτροπών Πιστωτικών Χειρισμών χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Ο Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας & Εποπτικού Πλαισίου (πιστωτικού κινδύνου) ευθύνεται για την ανάπτυξη και τήρηση της μεθόδου των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (IRB approach) για τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου, με βάση το πλαίσιο της

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Βασιλείας (Basel) και της Οδηγίας Κεφαλαιακής Επάρκειας (Capital Adequacy Directive), την επιμέτρηση και παρακολούθηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων και την διαχείριση των θεμάτων πιστωτικού κινδύνου για εποπτικούς σκοπούς. Ο Τομέας αναφέρεται στον GCRO.

Οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας & Εποπτικού Πλαισίου (πιστωτικού κινδύνου) περιλαμβάνουν:

- διαχείριση των ελέγχων ποιότητας στοιχείων ενεργητικού (Asset Quality Reviews) και ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests) που διενεργούνται από τρίτους,
- ανάπτυξη, εφαρμογή και επικαιροποίηση των μοντέλων Εσωτερικής Διαβάθμισης (IRB) για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου,
- επιμέτρηση και παρακολούθηση των παραμέτρων κινδύνου και υπολογισμό κεφαλαιακής επάρκειας (Pillar I), καθώς και προετοιμασία των σχετικών αναφορών προς τη Διοίκηση και τις εποπτικές αρχές, και
- προετοιμασία αναλύσεων πιστωτικού κινδύνου για σκοπούς Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου και σκοπούς Pillar II.

Οι θυγατρικές του Ομίλου σε Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία, Κύπρο και Ουκρανία έχουν την ίδια δομή διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και τις ίδιες διαδικασίες ελέγχου με τη Τράπεζα και αναφέρονται απευθείας στον GCRO. Οι πολιτικές και οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου εγκρίνονται και παρακολουθούνται από τους τομείς πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι οδηγίες σε επίπεδο Ομίλου τηρούνται και ότι η στρατηγική πιστωτικού κινδύνου εφαρμόζεται ομοιόμορφα στον Όμιλο.

Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Ομίλου (Troubled Assets Group General Division – TAG) έχει την γενικότερη ευθύνη για τη διαχείριση των χαρτοφυλακίων προβληματικών δανείων του Ομίλου και διασφαλίζει τη στενή παρακολούθηση, τον αυστηρό έλεγχο και τη προσαρμογή των προγραμμάτων, αναγνωρίζοντας και λαμβάνοντας υπόψη τις μακροοικονομικές εξελίξεις, το εποπτικό και νομοθετικό πλαίσιο, τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις νέες ή εξελιγμένες εσωτερικές απαιτήσεις.

Η TAG συνεργάζεται με τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων για την αμοιβαία κατανόηση και ανάπτυξη της κατάλληλης μεθοδολογίας σχετικά με την αξιολόγηση των κινδύνων που απορρέουν από κάθε τύπο ρύθμισης και κατηγορία καθυστέρησης, ανά δανειακό χαρτοφυλάκιο. Οι εισηγήσεις και αναφορές της TAG στο Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλονται και στον GCRO, ο οποίος εκφράζει την γνώμη του.

Οι βασικές αρχές διακυβέρνησης της TAG περιλαμβάνουν:

- διατήρηση μιας σαφούς διαχωριστικής γραμμής μεταξύ των επιχειρηματικών μονάδων και της διαχείρισης προβληματικών δανείων,
- διασφάλιση της άμεσης συμμετοχής της ανώτατης διοίκησης στη διαχείριση των προβληματικών δανείων και στη στενή παρακολούθηση των αντίστοιχων χαρτοφυλακίων,
- διασφάλιση μιας ενιαίας προσέγγισης σχετικά με τη διαχείριση των προβληματικών δανείων σε όλα τα χαρτοφυλάκια,
- περιορισμός των μη ενήμερων δανείων μέσω έγκαιρης παρέμβασης και σαφούς ορισμού των βασικών χρηματοοικονομικών στόχων των προβληματικών δανείων,
- παρακολούθηση των στατιστικών στοιχείων σχετικά με τον βαθμό καθυστέρησης των δανείων, καθώς και προσδιορισμός των ενεργειών περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου,
- μεγιστοποίηση των στόχων σχετικά με τους πιστούχους που επιστρέφουν σε ενήμερη κατάσταση μέσω μέτρων ρύθμισης ή αποπληρωμών,
- παρακολούθηση των ζημιών που προέρχονται από προβληματικά δάνεια, και
- καθορισμός των κριτηρίων για την αξιολόγηση των βιωσιμότητας των προτεινόμενων μέτρων ρύθμισης ή λύσεων, καθώς και των μέτρων οριστικής διευθέτησης, και σχεδιασμός των σχετικών δέντρων αποφάσεων.

(γ) Δανειακές δεσμεύσεις

Ο κύριος σκοπός των δανειακών δεσμεύσεων, είναι η διασφάλιση της διαθεσιμότητας των συμφωνηθέντων κεφαλαίων στους πελάτες. Οι εγγυήσεις και οι πιστωτικές επιστολές σε αναμονή φέρουν τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο όπως τα δάνεια, καθώς αντιπροσωπεύουν ανέκκλητες διαβεβαιώσεις ότι ο Όμιλος θα προβεί σε πληρωμές, σε περίπτωση που κάποιος πελάτης δεν μπορεί να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις του προς τρίτους. Οι ενέγγυες πιστώσεις, οι οποίες είναι γραπτές δεσμεύσεις του Ομίλου, εκ

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

μέρους ενός πελάτη που εξουσιοδοτεί κάποιον τρίτο να εκδίδει διαταγές πληρωμής εις βάρος του Ομίλου, μέχρι ενός προκαθορισμένου ποσού και υπό ειδικούς όρους και συνθήκες, είναι εξασφαλισμένες από το υποκείμενο φορτίο εμπορευμάτων που σχετίζονται και συνεπώς φέρουν μικρότερο κίνδυνο από ότι ένα δάνειο. Οι δεσμεύσεις για επέκταση της πίστωσης αντιπροσωπεύουν συμβατικές υποχρεώσεις για επέκταση της πίστωσης σε μορφή δανείων, εγγυήσεων ή ενέγγυων πιστώσεων για τις οποίες ο Όμιλος συνήθως εισπράττει προμήθεια. Οι δεσμεύσεις αυτές είναι ανέκκλητες μέχρι τη λήξη της πίστωσης ή μπορούν να ανακληθούν μόνο μετά από σημαντικό δυσμενές γεγονός.

(δ) Κίνδυνος συγκέντρωσης

Ο Όμιλος καθορίζει τα επίπεδα πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει, με την επιβολή ορίων έκθεσης ανά πιστούχο ή ομάδα πιστούχων και ανά κλάδο δραστηριότητας. Η έκθεση σε κάθε πιστούχο περιορίζεται περαιτέρω με υπό-όρια που καλύπτουν την έκθεση σε στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού, και με ημερήσια όρια κινδύνου διακανονισμού σε σχέση με εμπορεύσιμα στοιχεία, όπως προθεσμιακά συμβόλαια ξένου συναλλάγματος.

Αυτού του είδους οι κίνδυνοι παρακολουθούνται σε περιοδική βάση και υπόκεινται σε ετήσια ή συχνότερη αναθεώρηση. Οι συγκεντρώσεις κινδύνου παρακολουθούνται τακτικά και αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου (Board Risk Committee – BRC). Οι αναφορές αυτές περιλαμβάνουν τα 20 μεγαλύτερα πιστωτικά ανοίγματα, τους κυριότερους πελάτες υπό επιτήρηση και προβληματικούς πελάτες, ανάλυση ανά κλάδο, ανάλυση ανά βαθμίδα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας, βαθμού καθυστέρησης και τα δανειακά χαρτοφυλάκια ανά χώρα.

(ε) Συστήματα διαβάθμισης

Διαβάθμιση μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διαφορετικά συστήματα αξιολόγησης των επιχειρήσεων-πιστούχων, προκειμένου να προσδιορίζονται ορθότερα οι κίνδυνοι από πιστούχους με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Κατά συνέπεια, υπάρχουν διαφορετικά συστήματα αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται σε παραδοσιακούς, καθώς επίσης και σε ειδικούς τομείς, του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου:

- παραδοσιακός δανεισμός επιχειρήσεων: Moody's Risk Advisor (MRA) / Εσωτερικά αναπτυγμένο σύστημα διαβάθμισης (Internal Credit Rating - ICR) για πελάτες που δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθούν με το MRA,
- ειδικές χρηματοδοτήσεις (ναυτιλία, χρηματοδότηση ακινήτων και έργων): ειδική διαβάθμιση (slotting methodology).

Το MRA συγκεντρώνει ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες για τις επιχειρήσεις, προκειμένου να αξιολογήσει την φερεγγυότητά τους και να διαβαθμίσει την πιστοληπτική τους ικανότητα. Ειδικότερα, λαμβάνει υπόψη τα οικονομικά αποτελέσματα της επιχείρησης, τις ταμειακές ροές της, τις τάσεις που υπάρχουν στον κλάδο δραστηριοποίησής της, την κατάσταση των ανταγωνιστών της, ποιοτικές εκτιμήσεις για την διοίκησή της, την εν γένει κατάστασή της και άλλους παράγοντες σχετικά με την δομή της αγοράς του κλάδου δραστηριότητάς της. Το MRA χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση όλων των επιχειρήσεων που τηρούν πλήρη φορολογικά βιβλία, ανεξάρτητα από την νομική τους μορφή, και προσαρμόζεται στο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Υπάρχουν ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων που δεν μπορεί να αξιολογηθούν με το MRA, λόγω ειδικών χαρακτηριστικών των οικονομικών τους καταστάσεων, όπως οι ασφαλιστικές εταιρείες, οι δημόσιοι οργανισμοί, οι χρηματιστηριακές εταιρείες και οι νεοσύστατες επιχειρήσεις. Στις περιπτώσεις αυτές χρησιμοποιείται το ICR, το οποίο, όπως και το MRA, συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης, όπως το μέγεθος της επιχείρησης, τα έτη δραστηριότητας, το ιστορικό συναλλακτικής συμπεριφοράς, ο κλάδος δραστηριότητας).

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα διενεργεί συνολική αξιολόγηση των επιχειρήσεων, η οποία βασίζεται τόσο στη διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου (MRA ή ICR) όσο και στις εξασφαλίσεις και εγγυήσεις της παρεχόμενης πίστωσης, με χρήση δεκαεταρτοβάθμιας (14) κλίμακας. Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, αποτελεί αντικείμενο λεπτομερούς αξιολόγησης από το κατά περίπτωση αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο της Τράπεζας, βάσει της αντίστοιχης συνολικής πιστοληπτικής κλίμακας. Οι επιχειρήσεις-πιστούχοι χαμηλού κινδύνου εξετάζονται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, ενώ αυτές που είναι υψηλότερου κινδύνου είτε σε εξαμηνιαία βάση ή σε τριμηνιαία βάση. Τα πιστωτικά ανοίγματα σε επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου, άνω των € 5 εκατ., εξετάζονται από τις Επιτροπές Ειδικών Πιστωτικών Χειρισμών σε εβδομαδιαία βάση.

Για τα χαρτοφυλάκια των ειδικών χρηματοδοτήσεων, δηλ. αυτά για τα οποία κύρια πηγή αποπληρωμής είναι τα έσοδα που δημιουργούνται από τα περιουσιακά στοιχεία που χρηματοδοτούνται και όχι η ανεξάρτητη ικανότητα της εμπορικής επιχείρησης,

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

η Τράπεζα χρησιμοποιεί ειδική διαβάθμιση (slotting method) προσαρμόζοντας και βελτιώνοντας τα κριτήρια της οδηγίας Capital Requirements Directive στις πρακτικές κινδύνου της Τράπεζας. Οι πελάτες που εμπίπτουν στην κατηγορία των ειδικών χρηματοδοτήσεων (ναυτιλία, χρηματοδότηση ακινήτων και έργων), εντάσσονται σε πέντε βαθμίδες: Strong-Ισχυρή, Good-Καλή, Satisfactory-Ικανοποιητική, Weak-Αδύναμη και Default-Αθέτηση.

Τα συστήματα διαβάθμισης που αναφέρθηκαν παραπάνω αποτελούν αναπόσπαστο μέρος στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διαχείρισης κινδύνων στις πιστοδοτήσεις μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων:

- στην εγκριτική διαδικασία, τόσο στην αρχική έγκριση όσο και στην ανανέωση πιστοδοτικών ορίων,
- στον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας από μια δανειακή σχέση (Economic Value Added) και την τιμολόγηση βάσει πιστωτικού κινδύνου (Risk Adjusted Pricing), και
- στην αξιολόγηση των επιταγών που λαμβάνονται ως ενέχυρο για την κάλυψη πιστοδοτήσεων.

Διαβάθμιση δανείων λιανικής τραπεζικής

Η Τράπεζα αξιολογεί την διαβάθμιση των δανείων λιανικής τραπεζικής, βάσει στατιστικών υποδειγμάτων τόσο κατά την έναρξη, όσο και σε διαρκή βάση, λαμβάνοντας υπόψη και τα υποδείγματα συμπεριφοράς (behavioral scorecards). Τα υποδείγματα αυτά έχουν αναπτυχθεί για να προβλέπουν, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (probability of default), την ζημία εφόσον υπάρξει αθέτηση (loss given default) και την έκθεση κατά την αθέτηση. Επίσης καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των προϊόντων της λιανικής τραπεζικής (πιστωτικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια, μη ασφαλισμένες ανακυκλούμενες χρηματοδοτήσεις, δάνεια για αγορά αυτοκινήτου, προσωπικά δάνεια, στεγαστικά δάνεια και χρηματοδοτήσεις μικρών επιχειρήσεων).

Τα υποδείγματα αναπτύχθηκαν βάσει ιστορικών στοιχείων τόσο της Τράπεζας όσο και της αγοράς (ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.). Τα υποδείγματα συμπεριφοράς υπολογίζονται αυτόματα σε μηνιαία βάση, διασφαλίζοντας έτσι ότι οι εκτιμήσεις για τον πιστωτικό κίνδυνο είναι επικαιροποιημένες.

Τα υποδείγματα χρησιμοποιούνται στην εγκριτική διαδικασία, στην διαχείριση των πιστοδοτικών ορίων, καθώς και στο πλαίσιο της διαδικασίας είσπραξης για την προτεραιοποίηση των δανειακών λογαριασμών προς άμεση ενέργεια. Επίσης, έχουν συχνά χρησιμοποιηθεί στην κατηγοριοποίηση των πελατών κατά πιστωτικό κίνδυνο. Χρησιμοποιούνται επίσης στην τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών (risk based pricing) σε συγκεκριμένους τομείς ή νέα προϊόντα.

Τα συστήματα διαβάθμισης που χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα πληρούν τις απαιτήσεις της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων της Βασιλείας III (Basel III IRB approach). Η Τράπεζα είναι πιστοποιημένη σε IRB από το 2008 για τα ελληνικά χαρτοφυλάκια, τα επιχειρηματικά και τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής (όπως περιγράφεται στις γνωστοποιήσεις της Βασιλείας III, Πυλώνας III, τα οποία είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της Τράπεζας).

Ο Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου παρακολουθεί ανεξάρτητα την δυνατότητα των συστημάτων διαβάθμισης και υποδειγμάτων αξιολόγησης προκειμένου να κατηγοριοποιήσει τους πιστούχους βάσει κινδύνου, καθώς και για να προβλέψει την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης και την ζημία εφόσον υπάρξει αθέτηση. Η πολιτική επικύρωσης της Τράπεζας είναι σύμφωνη με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις απαιτήσεις των εποπτικών αρχών. Η Τράπεζα επιβεβαιώνει την εγκυρότητα των συστημάτων διαβάθμισης και υποδειγμάτων αξιολόγησης σε ετήσια βάση και η επιβεβαίωση αυτή περιλαμβάνει τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά χαρακτηριστικά. Οι διαδικασίες τεκμηρίωσης καταγράφονται και επισκοπούνται σε τακτική βάση και αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων. Επιπλέον, ο Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου επισκοπεί ανεξάρτητα σε ετήσια βάση την διαδικασία επικύρωσης.

(στ) Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Ένα βασικό στοιχείο της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου είναι η μείωση του κινδύνου μέσω της χρήσης διαφόρων τεχνικών. Τα κυριότερα μέσα περιορισμού κινδύνων είναι οι ενεχυράσεις περιουσιακών στοιχείων, οι εγγυήσεις και οι κύριες συμβάσεις συμψηφισμού.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Είδη εξασφαλίσεων που γίνονται αποδεκτά από την Τράπεζα

Ο Όμιλος έχει εσωτερικές πολιτικές που περιλαμβάνουν τους παρακάτω τύπους εξασφαλίσεων που συνήθως γίνονται αποδεκτοί:

- οικιστικά και εμπορικά ακίνητα (γραφεία, εμπορικά κέντρα, κλπ.), βιομηχανικά κτήρια και οικόπεδα,
- εμπορικές απαιτήσεις, μεταχρονολογημένες επιταγές,
- χρεόγραφα συμπεριλαμβανομένων εισηγμένων μετοχών και ομολόγων
- καταθέσεις,
- εγγυήσεις και πιστωτικές επιστολές,
- ασφαλιστήρια συμβόλαια και
- εξοπλισμός, κυρίως οχήματα και πλοία.

Ένα συγκεκριμένο ποσοστό εξασφάλισης είναι προαπαιτούμενο, τόσο κατά την έγκριση όσο και σε διαρκή βάση για κάθε τύπο εξασφαλίσεων, όπως παρουσιάζεται στην πιστωτική πολιτική του Ομίλου.

Για θέσεις, εκτός από δάνεια πελατών (δηλαδή συμφωνίες επαναγοράς, παράγωγα), ο Όμιλος αποδέχεται ως εξασφάλιση μόνο μετρητά ή ρευστοποιήσιμα ομόλογα.

Αρχές αποτίμησης των αποδεκτών εξασφαλίσεων

Προκειμένου να προσδιοριστεί ο μέγιστος δείκτης εξασφάλισης για τα δάνεια, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη όλη τη σχετική διαθέσιμη πληροφόρηση, περιλαμβανομένων των χαρακτηριστικών των εξασφαλίσεων, εφόσον οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη τα εν λόγω χαρακτηριστικά κατά την τιμολόγηση των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων. Η αποτίμηση και οι προδιαγραφές των αποδεκτών εξασφαλίσεων στηρίζονται στις ακόλουθες αρχές:

- η εύλογη αξία της εξασφάλισης, δηλ. η τιμή εξόδου (exit price) που θα λάμβανε κάποιος για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου σε μια κανονική συναλλαγή στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς,
- η εύλογη αξία αντιπροσωπεύει την ικανότητα των συμμετεχόντων στην αγορά να παράγουν οικονομικά οφέλη από την μέγιστη και βέλτιστη χρήση του περιουσιακού στοιχείου ή από την πώληση του,
- μείωση της αξίας της εξασφάλισης εξετάζεται όταν ο τύπος, η τοποθεσία ή η κατάσταση (όπως η φθορά και η απαξίωση) του περιουσιακού στοιχείου το υποδεικνύουν,
- δεν υπάρχει αξία εξασφάλισης εάν η ενεργοποίηση της ενεχυρίασης στο αντικείμενο που αποτελεί την εξασφάλιση δεν μπορεί να εκτελεστεί νόμιμα.

Οι εκτιμήσεις των ακινήτων για όλες της μονάδες γίνονται από την Eurobank Property Services A.E., θυγατρική του Ομίλου που απευθύνεται στον GCRO. Η Eurobank Property Services εποπτεύεται από το Royal Institute of Chartered Surveyors και χρησιμοποιεί εσωτερικούς ή εξωτερικούς πιστοποιημένους εκτιμητές σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια (πιστοποιήσεις και εμπειρία). Όλες οι εκτιμήσεις λαμβάνουν υπόψη την περιοχή που βρίσκεται το ακίνητο, την ηλικία του και την εμπορευσιμότητά του, ελέγχονται δε επιπρόσθετα και προσυπογράφονται από έμπειρο προσωπικό της θυγατρικής. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται βασίζεται σε εσωτερικά κριτήρια εκτιμήσεων (Internal Valuation Standards), ενώ υπάρχουν μηχανισμοί ποιοτικού ελέγχου, όπως διαδικασίες επισκόπησης και ανεξάρτητοι έλεγχοι δείγματος από ανεξάρτητους και αξιόπιστους οίκους εκτιμήσεων.

Το 2006 η Τράπεζα, σε συνεργασία με τις μεγαλύτερες ελληνικές τράπεζες, ξεκίνησε ένα έργο με σκοπό τη δημιουργία δείκτη μεταβολών αξιών οικιστικών ακινήτων. Η μεθοδολογία, η οποία αναπτύχθηκε από ανεξάρτητη εξειδικευμένη εταιρεία στατιστικών ερευνών, έχει εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, η δε χρήση του δείκτη επιτρέπει την δυναμική παρακολούθηση των τιμών των οικιστικών ακινήτων και των τάσεων της αγοράς σε ετήσια βάση.

Για τα εμπορικά ακίνητα, διενεργούνται επανεκτιμήσεις τουλάχιστον κάθε δύο με τρία χρόνια από πιστοποιημένους εκτιμητές. Οι επανεκτιμήσεις γίνονται ακόμα συχνότερα είτε με φυσική αυτοψία είτε με επισκόπηση εγγράφων για δάνεια με σημαντικά υπόλοιπα, για πιστούχους που υποβαθμίστηκαν σε «υπό επιτήρηση»/«υψηλό κίνδυνο», καθώς και για πιστούχους που δραστηριοποιούνται στον κλάδο ακινήτων.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα των μεταχρονολογημένων επιταγών που γίνονται αποδεκτές ως εξασφάλιση, η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα σύστημα προεπιλογής, το οποίο λαμβάνει υπόψη έναν αριθμό κριτηρίων και παραμέτρων κινδύνου, ώστε να αξιολογηθεί η καταλληλότητα τους. Επιπρόσθετα, η αποτίμηση των μεταχρονολογημένων επιταγών παρακολουθείται

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

εβδομαδιαία με τη χρήση εξελιγμένων στατιστικών αναφορών και σε μηνιαία βάση μέσω της επισκόπησης λεπτομερούς πληροφόρησης σχετικά με την εισπραξιμότητα, την αντικατάσταση και σφράγιση τους ανά εκδότη.

Πολιτική εξασφαλίσεων και καταγραφή

Για τα δάνεια, οι οδηγίες που δίνονται από τον Όμιλο επικεντρώνονται στο γεγονός ότι οι πρακτικές και οι συνήθειες διαδικασίες που ακολουθούνται θα πρέπει να είναι έγκαιρες και να διεκπεραιώνονται με σύνεση, προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι καλύψεις είναι υπό τον έλεγχο των θυγατρικών του Ομίλου, και ότι η σχετική σύμβαση δανείου και ενεχύρου, καθώς και το αντικείμενο της εξασφάλισης μπορούν νομίμως να εκτελεστούν. Συνεπώς, οι θυγατρικές του Ομίλου θα διατηρούν το δικαίωμα να εκποιήσουν τις εξασφαλίσεις όταν ο οφειλέτης βρίσκεται σε οικονομική δυσχέρεια και θα είναι σε θέση να διεκδικήσουν και να ελέγξουν το προϊόν από τη διαδικασία εκποίησης.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί σε μεγάλο βαθμό τυποποιημένες συμβάσεις δανείων και ενεχύρων, διασφαλίζοντας τη νομική ισχύ τους.

Εγγυήσεις

Οι εγγυήσεις που χρησιμοποιούνται ως τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου από τον Όμιλο, παρέχονται σε μεγάλο βαθμό από τις κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται. Το ταμείο εγγυοδοσίας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ) και παρόμοια ταμεία, τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες είναι επιπροσθέτως σημαντικοί εγγυητές πιστωτικού κινδύνου.

Διαχείριση ανακτηθέντων ακινήτων

Ο αντικειμενικός σκοπός της διαχείρισης των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων από τον Όμιλο είναι να ελαχιστοποιηθεί η χρονική περίοδος μέχρι την εκποίηση του περιουσιακού στοιχείου και να μεγιστοποιηθεί η ανάκτηση του δεσμευμένου κεφαλαίου.

Για τον σκοπό αυτό, η διαχείριση των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων στοχεύει στη βελτίωση του εσόδου από ενοίκια και των άλλων εσόδων, μέσω της εκμετάλλευσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων, και ταυτόχρονα στη μείωση του κόστους διακράτησης και συντήρησής τους.

Ο Όμιλος ασχολείται ενεργά με τον εντοπισμό κατάλληλων ενδεχόμενων αγοραστών για το χαρτοφυλάκιο των ανακτηθέντων ακινήτων (περιλαμβανομένων εξειδικευμένων εταιρειών που ασχολούνται με την εξαγορά ειδικών χαρτοφυλακίων ανακτηθέντων ακινήτων), τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, προκειμένου να μειώσει το απόθεμα των ακινήτων σε έναν χρονικό ορίζοντα 3-5 ετών.

Τα ανακτηθέντα ακίνητα παρακολουθούνται στενά μέσω τεχνικών και νομικών αναφορών, προκειμένου η εμπορική τους αξία να αναφέρεται με ακρίβεια και να είναι επικαιροποιημένη σύμφωνα με τις τάσεις της αγοράς.

Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου

Ο Όμιλος περιορίζει τον κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου που απορρέει από τις δραστηριότητες διαχείρισης διαθεσίμων μέσω της σύναψης κύριων συμβάσεων συμψηφισμού και παρόμοιων συμφωνιών, καθώς και συμβάσεων ενεχυρίασης με τους αντισυμβαλλόμενους που διενεργεί μεγάλο όγκο συναλλαγών. Οι κύριες συμβάσεις συμψηφισμού δεν καταλήγουν γενικά στο συμψηφισμό των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων του ισολογισμού, καθώς οι συναλλαγές συνήθως διακανονίζονται σε μικτή βάση. Εντούτοις, ο πιστωτικός κίνδυνος μειώνεται μέσω των κύριων συμβάσεων συμψηφισμού, σε περίπτωση αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου μέρους να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, οπότε οι ανοιχτές θέσεις με τον αντισυμβαλλόμενο κλείνουν και διακανονίζονται σε καθαρή βάση.

Στην περίπτωση των παραγώγων, ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις ISDA (International Swaps and Derivatives Association), οι οποίες περιορίζουν την έκθεσή του μέσω του συμψηφισμού των ανοικτών θέσεων, και συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (CSAs - Credit Support Annex). Σύμφωνα με τις συμβάσεις αυτές, η συνολική έκθεση με τον αντισυμβαλλόμενο υπολογίζεται σε ημερήσια βάση λαμβάνοντας υπόψη τυχόν συμψηφισμούς και εξασφαλίσεις.

Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και στην περίπτωση των συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων (repos), όπου χρησιμοποιούνται συμβάσεις GMRA (Global Master Repurchase Agreements). Η έκθεση (η καθαρή διαφορά μεταξύ της αξίας του repo και της τρέχουσας αξίας των χρεογράφων) υπολογίζεται σε ημερήσια βάση, ενώ το υπόλοιπο των εξασφαλίσεων αναπροσαρμόζεται μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων, ελαχιστοποιώντας με αυτόν τον τρόπο την έκθεση.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί ένα σύστημα διαχείρισης εξασφαλίσεων για την παρακολούθηση των συμβάσεων ISDA, CSAs και GMRAs, δηλαδή η ημερήσια αποτίμηση των παραγώγων και η τρέχουσα αξία των χρεογράφων χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της έκθεσης με κάθε αντισυμβαλλόμενο. Οι εξασφαλίσεις που θα πρέπει να δοθούν επιπρόσθετα ή να απαιτηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο υπολογίζονται καθημερινά.

Με αυτό το σύστημα η Τράπεζα παρακολουθεί και ελέγχει τη ροή των εξασφαλίσεων στην περίπτωση των παραγώγων και των συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων, ανεξάρτητα από τον αντισυμβαλλόμενο. Η επίδραση κάθε διακύμανσης της αγοράς που αυξάνει την έκθεση της Τράπεζας αναφέρεται και η Τράπεζα προχωρά άμεσα σε αύξηση της εξασφάλισης.

7.2.1.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ εξασφαλίσεων

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων ισολογισμού:		
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.059	2.567
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:		
- Ομόλογα	98	111
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.134	1.264
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες:		
- Επιχειρηματικά δάνεια	19.475	19.748
- Στεγαστικά δάνεια	18.355	18.980
- Καταναλωτικά δάνεια	6.768	7.341
- Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	7.283	7.429
Μείον: συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(9.748)	(7.888)
Επενδυτικοί τίτλοι:		
- Ομόλογα	17.555	18.362
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.611	1.677
Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στοιχείων εκτός ισολογισμού (σημ. 46)	1.573	1.748
	68.163	71.339

Ο παραπάνω πίνακας απεικονίζει τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 31 Δεκεμβρίου 2013, αντίστοιχα, χωρίς να ληφθούν υπ' όψιν τυχόν εξασφαλίσεις ή άλλα μέτρα προστασίας που δεν πληρούν τα κριτήρια για συμψηφισμό στις οικονομικές καταστάσεις.

Τα στοιχεία του ισολογισμού, που περιλαμβάνονται στον παραπάνω πίνακα, εμφανίζονται στην καθαρή λογιστική τους αξία, όπως αυτή αναφέρεται στον ισολογισμό. Τα στοιχεία εκτός ισολογισμού περιλαμβάνουν εγγυήσεις, πιστωτικές επιστολές σε αναμονή, ανέκκλητες δεσμεύσεις πιστωτικών ορίων και ενέγγυες πιστώσεις.

7.2.1.2 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Παρακάτω παρατίθεται αναλυτική επισκόπηση της έκθεσης του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο προερχόμενο από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, σύμφωνα με τις δημοσιευμένες, την 30 Σεπτεμβρίου 2013, οδηγίες της Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στη διάρκεια του 2014, η κατηγοριοποίηση του χαρτοφυλακίου επιχειρηματικών δανείων σε δάνεια σε μεγάλες επιχειρήσεις και δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις βασίστηκε σε συγκεκριμένα κριτήρια σχετικά με τον αριθμό των υπαλλήλων, τον κύκλο εργασιών και/ή το σύνολο ενεργητικού της εταιρείας όπως έχουν οριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η κατηγοριοποίηση αυτή διαφέρει σε σχέση με αυτή που ίσχυε το 2013, που γινόταν βάσει του εσωτερικού τρόπου οργάνωσης και παρακολούθησης του Ομίλου..

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις οδηγίες για την εφαρμογή των τεχνικών προτύπων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (EBA ITS) που δημοσιεύτηκαν τον Ιούλιο 2014, ο Όμιλος εναρμόνισε τον ορισμό των ρυθμισμένων στοιχείων ενεργητικού (forborne assets) για σκοπούς εποπτικών και χρηματοοικονομικής αναφοράς, όπως αναφέρεται παρακάτω στην ενότητα (δ) «Μέτρα ρύθμισης δανείων και απαιτήσεων από πελάτες», με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2014.

(α) Ποιότητα του χαρτοφυλακίου των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες κατηγοριοποιούνται σε «δάνεια χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα», «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα» και «απομειωμένα δάνεια».

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η κατηγορία «δάνεια χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα» περιλαμβάνει τα δάνεια για τα οποία δεν υπάρχουν εκπρόθεσμες καταβολές, βάσει σύμβασης, καθώς και καμία άλλη ένδειξη απομείωσης.

Η κατηγορία «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα» περιλαμβάνει τα δάνεια για τα οποία υπάρχουν εκπρόθεσμες καταβολές, βάσει σύμβασης, τουλάχιστον για μία ημέρα, χωρίς ωστόσο να έχει απομειωθεί η αξία τους εκτός εάν υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες που να υποδεικνύουν το αντίθετο. Αυτό συνήθως συμβαίνει για τα καταναλωτικά δάνεια και τα δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις, τα οποία είναι υπερήμερα λιγότερο από 90 ημέρες, για τα στεγαστικά δάνεια, τα οποία είναι υπερήμερα λιγότερο από 180 ημέρες, ενώ για τα επιχειρηματικά δάνεια λαμβάνονται υπόψη τόσο οι ημέρες υπερημερίας όσο και η εσωτερική διαβάθμισή τους, η οποία αντανακλά τη γενικότερη χρηματοοικονομική κατάσταση του πιστούχου.

Για τα δάνεια των ανωτέρω κατηγοριών, παρόλο που δεν θεωρούνται απομειωμένα, ο Όμιλος αναγνωρίζει «συλλογική» πρόβλεψη απομείωσης (όπως αναφέρεται στη σημ. 2.12 «Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού»).

Η κατηγορία «απομειωμένα δάνεια», τα οποία αξιολογούνται για απομείωση «σε ατομική βάση», περιλαμβάνει τα επιχειρηματικά δάνεια καθώς και τα δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις και τα στεγαστικά δάνεια, για τα οποία αναγνωρίζεται «ατομική» πρόβλεψη απομείωσης. Τα υπόλοιπα δάνεια λιανικής τραπεζικής θεωρούνται απομειωμένα, όταν είναι σε υπερημερία μεγαλύτερη από 90 ημέρες για τα καταναλωτικά δάνεια και τα δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις και μεγαλύτερη από 180 ημέρες για τα στεγαστικά δάνεια, για τα οποία αναγνωρίζεται «συλλογική» πρόβλεψη απομείωσης. Επιπρόσθετα, τα απομειωμένα δάνεια σε καθεστώς ρύθμισης ενδέχεται να περιλαμβάνουν δάνεια σε υπερημερία μικρότερη από 90 ημέρες για τα καταναλωτικά δάνεια και τα δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις και μικρότερη από 180 ημέρες για τα στεγαστικά δάνεια.

Τα παρατηρήσιμα δεδομένα που αξιολογούνται από τον Όμιλο, ώστε να προσδιοριστεί αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ένα δάνειο ή ομάδα δανείων έχουν απομειωθεί αναφέρονται στη σημ. 2.12.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, προ απομείωσης, η οποία αποτελεί και τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ απομείωσης, καθώς και την κατηγοριοποίηση αυτών σε μη απομειωμένα (δηλ. «δάνεια χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα» και «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα») και απομειωμένα. Επίσης, οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν το υπόλοιπο της πρόβλεψης απομείωσης που έχει αναγνωρισθεί ανά κατηγορία δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και μέθοδο προσδιορισμού του υπολοίπου αυτής (δηλ. «ατομική» ή συλλογική» αξιολόγηση), τη συνολική καθαρή αξία των δανείων και απαιτήσεων, μετά την απομείωση, καθώς και την αξία των εξασφαλίσεων που κατέχονται για την μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

Για σκοπούς διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου, ο Δημόσιος Τομέας συμπεριλαμβάνεται στα επιχειρηματικά δάνεια. Ο Δημόσιος Τομέας περιλαμβάνει την έκθεση στην κεντρική κυβέρνηση, στις τοπικές αρχές, σε εταιρείες που συνδέονται με το κράτος και εταιρείες που ελέγχονται μερικώς ή πλήρως από το κράτος.

Επιπρόσθετα, η αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες έχει ανώτατο όριο το ύψος του δανείου, προ απομείωσης.

	31 Δεκεμβρίου 2014									
	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης			Συνολική καθαρή αξία μετά την απομείωση		
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική αξία προ απομείωσης	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική	16.063	4.309	2.929	9.105	32.406	(1.327)	(4.358)	26.721	20.617	
- Στεγαστικά δάνεια	11.012	2.841	80	4.422	18.355	(28)	(1.449)	16.878	15.973	
- Καταναλωτικά δάνεια	1.873	561	1	2.492	4.927	(0)	(1.909)	3.018	119	
- Πιστωτικές κάρτες	944	111	-	786	1.841	-	(556)	1.285	31	
- Μικρές επιχειρήσεις	2.234	796	2.848	1.405	7.283	(1.299)	(444)	5.540	4.494	
Επιχειρηματικά	8.860	2.028	7.986	-	18.874	(3.888)	(168)	14.818	10.431	
- Μεγάλες επιχειρήσεις	6.903	1.513	5.477	-	13.893	(2.981)	(100)	10.812	7.443	
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	1.957	515	2.509	-	4.981	(907)	(68)	4.006	2.988	
Δημόσιος τομέας	226	375	0	-	601	(0)	(7)	594	118	
- Ελλάδα	225	375	0	-	600	(0)	(7)	593	118	
- Λουπές Χώρες	1	-	-	-	1	-	-	1	0	
Σύνολο	25.149	6.712	10.915	9.105	51.881	(5.215)	(4.533)	42.133	31.166	

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013								
	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης			Συνολική καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση	Συνολική αξία προ απομείωσης	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική	16.981	6.570	2.689	7.510	33.750	(1.106)	(3.855)	28.789	21.638
- Στεγαστικά δάνεια	11.477	4.160	-	3.343	18.980	(0)	(1.080)	17.900	17.002
- Καταναλωτικά δάνεια	2.078	919	-	2.299	5.296	(0)	(1.799)	3.497	31
- Πιστωτικές κάρτες	1.127	122	-	796	2.045	-	(569)	1.476	0
- Μικρές επιχειρήσεις	2.299	1.369	2.689	1.072	7.429	(1.106)	(407)	5.916	4.605
Επιχειρηματικά	9.690	3.116	6.232	-	19.038	(2.730)	(187)	16.121	10.017
- Μεγάλες επιχειρήσεις	6.528	1.612	2.108	-	10.248	(1.197)	(153)	8.898	4.749
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	3.162	1.504	4.124	-	8.790	(1.533)	(34)	7.223	5.268
Δημόσιος τομέας	687	10	13	-	710	(10)	-	700	80
- Ελλάδα	602	4	13	-	619	(10)	-	609	57
- Λουπές Χώρες	85	6	-	-	91	-	-	91	23
Σύνολο	27.358	9.696	8.934	7.510	53.498	(3.846)	(4.042)	45.610	31.735

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα

Τα εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των πιστούχων που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, παρακολουθούν τα σημαντικά υπόλοιπα, βάσει ποσοτικών και ποιοτικών παραγόντων. Σχετικά με τα δάνεια και απαιτήσεις χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα, τα επιχειρηματικά δάνεια κατηγοριοποιούνται σε υψηλή διαβάθμιση, ικανοποιητική διαβάθμιση και υπό παρακολούθηση, ενώ τα δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις και τα στεγαστικά δάνεια, τα οποία αξιολογούνται για απομείωση σε «ατομική βάση», κατηγοριοποιούνται σε ικανοποιητική διαβάθμιση και υπό παρακολούθηση. Τα υπόλοιπα δάνεια λιανικής τραπεζικής, τα οποία δεν αξιολογούνται σε «ατομική βάση», δεν διαβαθμίζονται και κατηγοριοποιούνται σε ικανοποιητική διαβάθμιση λόγω της μη ύπαρξης καθυστέρησης πληρωμών.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα:

	31 Δεκεμβρίου 2014				
	Υψηλής διαβάθμισης	Ικανοποιητικής διαβάθμισης	Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	Σύνολο των χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένων	
				Αξία εξασφαλίσεων	Αξία
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική	0	16.023	40	16.063	11.604
- Στεγαστικά δάνεια	-	11.012	-	11.012	10.051
- Καταναλωτικά δάνεια	-	1.873	-	1.873	15
- Πιστωτικές κάρτες	-	944	-	944	0
- Μικρές επιχειρήσεις	0	2.194	40	2.234	1.538
Επιχειρηματικά	4.715	3.816	329	8.860	5.154
- Μεγάλες επιχειρήσεις	3.662	3.034	207	6.903	3.850
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	1.053	782	122	1.957	1.304
Δημόσιος τομέας	136	90	-	226	113
- Ελλάδα	136	89	-	225	113
- Λουπές Χώρες	0	1	-	1	0
Σύνολο	4.851	19.929	369	25.149	16.871

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Υψηλής διαβάθμισης € εκατ.	Ικανοποιητικής διαβάθμισης € εκατ.	Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου) € εκατ.	Σύνολο των χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένων € εκατ.	Αξία εξασφαλίσεων € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	-	16.944	37	16.981	12.389
- Στεγαστικά δάνεια	-	11.477	-	11.477	10.705
- Καταναλωτικά δάνεια	-	2.078	-	2.078	7
- Πιστωτικές κάρτες	-	1.127	-	1.127	0
- Μικρές επιχειρήσεις	-	2.262	37	2.299	1.677
Επιχειρηματικά	5.131	3.837	722	9.690	5.291
- Μεγάλες επιχειρήσεις	3.272	2.778	478	6.528	3.065
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	1.859	1.059	244	3.162	2.226
Δημόσιος τομέας	36	650	1	687	67
- Ελλάδα	2	599	1	602	48
- Λοιπές Χώρες	34	51	-	85	19
Σύνολο	5.167	21.431	760	27.358	17.747

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την χρονοανάλυση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε καθυστέρηση και μη απομειωμένων, προ αναγνωρισθείσας πρόβλεψης, ανά κατηγορία δανείου:

	31 Δεκεμβρίου 2014								
	Λιανική Τραπεζική			Επιχειρηματικά			Δημόσιος τομέας		Σύνολο των καθυστερημένων και μη απομειωμένων € εκατ.
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
έως 29 ημέρες	1.936	402	74	374	601	193	370	-	3.950
30 έως 59 ημέρες	486	105	24	247	162	38	-	-	1.062
60 έως 89 ημέρες	221	54	13	175	717	252	5	-	1.437
90 έως 179 ημέρες	198	-	-	-	33	32	0	-	263
180 έως 360 ημέρες	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Άνω των 360 ημερών	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	2.841	561	111	796	1.513	515	375	-	6.712
Αξία εξασφαλίσεων	2.462	2	0	519	978	327	5	-	4.293

	31 Δεκεμβρίου 2013								
	Λιανική Τραπεζική			Επιχειρηματικά			Δημόσιος τομέας		Σύνολο των καθυστερημένων και μη απομειωμένων € εκατ.
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
έως 29 ημέρες	2.827	708	77	873	787	608	4	6	5.890
30 έως 59 ημέρες	616	153	28	304	143	106	-	-	1.350
60 έως 89 ημέρες	297	58	17	192	663	708	-	-	1.935
90 έως 179 ημέρες	420	-	-	-	19	82	-	-	521
180 έως 360 ημέρες	-	-	-	0	-	-	-	-	0
Άνω των 360 ημερών	-	-	-	0	0	0	-	-	0
Σύνολο	4.160	919	122	1.369	1.612	1.504	4	6	9.696
Αξία εξασφαλίσεων	3.319	24	0	896	896	1.144	3	4	6.286

Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την κίνηση των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά κατηγορία δανείου. Το 2013, τα υπόλοιπα που προέκυψαν από την απόκτηση του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton παρουσιάζονται διακριτά στη γραμμή «Απομειωμένα δάνεια από απόκτηση επιχειρήσεων»:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2014								
	Λιανική Τραπεζική			Επιχειρηματικά			Δημόσιος τομέας		Σύνολο των απομειωμένων δανείων
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
Υπόλοιπο τη 31 Δεκεμβρίου	3.343	2.299	796	3.761	2.108	4.124	13	-	16.444
Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών δανείων	(0)	(0)	0	0	2.064	(2.064)	0	-	0
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	3.343	2.299	796	3.761	4.172	2.060	13	-	16.444
Μεταφορά σε μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(85)	(3)	(0)	(59)	(72)	(30)	-	-	(249)
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της χρήσης	1.384	418	89	899	1.099	573	0	-	4.462
Αναταξινόμηση ομολογιακών δανείων από χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση (σημ. 25)	-	-	-	-	535	57	-	-	592
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων	(92)	(99)	(3)	(250)	(100)	(69)	(13)	-	(626)
Εισπράξεις από απομειωμένα δάνεια	(43)	(40)	(30)	(19)	(76)	(66)	(0)	-	(274)
Διαγραφές απομειωμένων δανείων	(13)	(103)	(62)	(99)	(70)	(24)	(0)	-	(371)
Πωλήσεις απομειωμένων δανείων	-	-	-	(1)	(8)	(6)	-	-	(15)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	8	21	(4)	21	(3)	14	-	-	57
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.502	2.493	786	4.253	5.477	2.509	0	-	20.020
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(1.385)	(1.849)	(545)	(1.714)	(2.972)	(907)	(0)	-	(9.372)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου (καθαρή αξία)	3.117	644	241	2.539	2.505	1.602	0	-	10.648

	31 Δεκεμβρίου 2013								
	Λιανική Τραπεζική			Επιχειρηματικά			Δημόσιος τομέας		Σύνολο των απομειωμένων δανείων
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	1.788	1.916	629	3.250	752	2.631	21	-	10.987
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της χρήσης	855	319	73	762	633	1.311	0	-	3.953
Απομειωμένα δάνεια από απόκτηση επιχειρήσεων	787	189	120	45	805	384	6	-	2.336
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων	(62)	(111)	(10)	(268)	(17)	(27)	(12)	-	(507)
Εισπράξεις από απομειωμένα δάνεια	(33)	(34)	(19)	(19)	(64)	(122)	(3)	-	(294)
Διαγραφές απομειωμένων δανείων	(1)	(31)	(0)	(12)	(6)	(51)	-	-	(101)
Πωλήσεις απομειωμένων δανείων	-	-	-	-	(1)	(0)	-	-	(1)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	9	51	3	3	6	(2)	1	-	71
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	3.343	2.299	796	3.761	2.108	4.124	13	-	16.444
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(961)	(1.710)	(537)	(1.456)	(1.200)	(1.533)	(7)	-	(7.404)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου (καθαρή αξία)	2.382	589	259	2.305	908	2.591	6	-	9.040

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την χρονοανάλυση των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά κατηγορία δανείου, μετά από απομείωση, καθώς και την αξία των εξασφαλίσεων που κατέχονται για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

Για τα καταγγελλόμενα δάνεια, ο Όμιλος παύει να παρακολουθεί την κατάσταση καθυστέρησής τους και συνεπώς τα υπόλοιπα τους περιλαμβάνονται στην κατηγορία «άνω των 360 ημερών», με εξαίρεση τα καταναλωτικά δάνεια τα οποία παρακολουθούνται μέχρι τις 360 μέρες καθυστέρησης.

	31 Δεκεμβρίου 2014								
	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο των απομειωμένων δανείων € εκατ.
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
έως 29 ημέρες	418	68	1	375	592	270	-	-	1.724
30 έως 59 ημέρες	69	10	0	54	53	22	-	-	208
60 έως 89 ημέρες	43	6	0	50	262	87	-	-	448
90 έως 179 ημέρες	115	35	16	171	97	77	-	-	511
180 έως 360 ημέρες	417	36	15	141	194	220	0	-	1.023
άνω των 360 ημερών	2.055	489	209	1.748	1.307	926	0	-	6.734
Σύνολο	3.117	644	241	2.539	2.505	1.602	0	-	10.648
Αξία εξασφαλίσεων	3.460	102	31	2.437	2.615	1.357	0	-	10.002

	31 Δεκεμβρίου 2013								
	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο των απομειωμένων δανείων € εκατ.
	Στεγαστικά δάνεια € εκατ.	Καταναλωτικά δάνεια € εκατ.	Πιστωτικές κάρτες € εκατ.	Μικρές επιχειρήσεις € εκατ.	Μεγάλες επιχειρήσεις € εκατ.	Μικρομεσαίες ΜΜΕ € εκατ.	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Χώρες € εκατ.	
έως 29 ημέρες	49	5	0	48	150	311	6	-	569
30 έως 59 ημέρες	35	7	0	57	10	38	-	-	147
60 έως 89 ημέρες	32	9	0	65	54	81	-	-	241
90 έως 179 ημέρες	65	55	9	240	173	177	-	-	719
180 έως 360 ημέρες	465	65	15	187	152	469	-	-	1.353
άνω των 360 ημερών	1.736	448	235	1.708	369	1.515	0	-	6.011
Σύνολο	2.382	589	259	2.305	908	2.591	6	-	9.040
Αξία εξασφαλίσεων	2.980	0	-	2.030	789	1.897	6	-	7.702

β) Εξασφαλίσεις και ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία

Εξασφαλίσεις

Ο δείκτης δανείων προς αξία εξασφάλισης των στεγαστικών δανείων προσδιορίζει τη σχέση μεταξύ του δανειακού υπολοίπου, προ απομείωσης, και της τρέχουσας αξίας των ακινήτων που κατέχονται ως εξασφάλιση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Ο δείκτης δανείων προς αξία εξασφάλισης παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Στεγαστικά Δάνεια		
Μικρότερο από 50%	4.323	4.779
50%-70%	3.140	3.595
71%-80%	1.595	1.817
81%-90%	1.451	1.704
91%-100%	1.429	1.527
101%-120%	2.255	2.264
121%-150%	2.064	1.939
Μεγαλύτερο από 150%	2.098	1.355
Σύνολο	18.355	18.980
Μέσος Όρος του δείκτη δανείου προς αξία εξασφάλισης	83,56%	76,15%

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και εγγυήσεων παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

31 Δεκεμβρίου 2014					
Αξία εξασφαλίσεων					
	Ακίνητη περιουσία	Χρηματ/κές	Λοιπές	Σύνολο	Εγγυήσεις
Λιανική Τραπεζική	19.985	316	316	20.617	179
Επιχειρηματικά	5.771	1.304	3.356	10.431	267
Δημόσιος τομέας	2	110	6	118	30
Σύνολο	25.758	1.730	3.678	31.166	476

31 Δεκεμβρίου 2013					
Αξία εξασφαλίσεων					
	Ακίνητη περιουσία	Χρηματ/κές	Λοιπές	Σύνολο	Εγγυήσεις
Λιανική Τραπεζική	21.178	300	160	21.638	113
Επιχειρηματικά	6.717	1.508	1.792	10.017	111
Δημόσιος τομέας	3	17	60	80	11
Σύνολο	27.898	1.825	2.012	31.735	235

Ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αναγνωρίζει στον ισολογισμό τα περιουσιακά στοιχεία που κρατούνται ως εξασφαλίσεις, όταν αυτά έρχονται στην κατοχή του συνήθως μέσω νομικών διαδικασιών ή επικαλούμενος άλλες πιστωτικές ενισχύσεις. Η κύρια κατηγορία εξασφαλίσεων που ανακτάται από τον Όμιλο, σε αντιστάθμιση αποπληρωμής ή μείωσης του υπολοίπου των δανείων, αφορά σε ακίνητα περιουσιακά στοιχεία. Τα ακίνητα κατηγοριοποιούνται στα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία στην χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας (βλέπε επίσης σημ. 2.18 και 33). Στις περιπτώσεις που τα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για τις δραστηριότητες του, τότε αυτά κατηγοριοποιούνται ως ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία ή ως επενδύσεις σε ακίνητα αναλόγως (βλέπε σημ. 2.7, 30 και 31).

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζονται οι εξασφαλίσεις τις οποίες ο Όμιλος πήρε στη κατοχή του και τις αναγνώρισε στα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία, καθώς επίσης τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) που προέκυψαν από πωλήσεις τέτοιων περιουσιακών στοιχείων μέσα στη χρήση:

31 Δεκεμβρίου 2014							
	Αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	Εκ της οποίας: εντός της χρήσης	Καθαρή αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων	Καθαρή αξία πώλησης	Καθαρό κέρδος/(ζημιά) πώλησης
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανακτηθείσα ακίνητη περιουσία από πλειστηριασμούς	586	65	(88)	(40)	498	7	(0)
- Κατοικίες	285	34	(34)	(11)	251	1	(0)
- Εμπορικά ακίνητα	301	31	(54)	(29)	247	6	0
Λοιπές εξασφαλίσεις	6	4	(3)	(1)	3	4	(1)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

31 Δεκεμβρίου 2013							
Αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων € εκατ.	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης € εκατ.	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.	Εκ της οποίας: εντός της χρήσης € εκατ.	Καθαρή αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων € εκατ.	Καθαρή αξία πώλησης € εκατ.	Καθαρό κέρδος/(ζημιά) πώλησης € εκατ.	

Ανακτηθείσα ακίνητη περιουσία από πλειστηριασμούς	565	135	(54)	(22)	511	10	1
- Κατοικίες	268	46	(26)	(8)	242	7	0
- Εμπορικά ακίνητα	297	89	(28)	(14)	269	3	1
Λοιπές εξασφαλίσεις	12	8	(2)	(1)	10	6	0

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε ακίνητα ή ως ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία το 2014 και τα οποία προήλθαν είτε από ανάκτηση ή από μεταφορά από τα ανακτηθέντα πάγια περιουσιακά στοιχεία, ανήλθαν σε € 45 εκατ. (2013: € 175 εκατ.).

(γ) Γεωγραφική κατανομή και τομέας δραστηριότητας των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Όπως αναφέρεται στη σημ. 7.2.1, ο Όμιλος κατέχει διαφοροποιημένα χαρτοφυλάκια σε διαφορετικές αγορές και χώρες και εφαρμόζει όρια στη συγκέντρωση ανά γεωγραφική περιοχή ή τομέα δραστηριότητας των ομάδων των πιστούχων που μπορεί να επηρεαστούν παρόμοια από αλλαγές στις οικονομικές ή άλλες συνθήκες, ώστε να περιορίσει τον πιστωτικό κίνδυνο.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα συνολικά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, προ απομείωσης, τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, καθώς και τις προβλέψεις απομείωσης, ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή:

	31 Δεκεμβρίου 2014								
	Ελλάδα			Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες			Λοιπές χώρες		
	Σύνολο δανείων € εκατ.	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.	Σύνολο δανείων € εκατ.	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.	Σύνολο δανείων € εκατ.	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	28.667	11.026	(5.177)	3.733	1.008	(508)	6	-	-
- Στεγαστικά δάνεια	16.592	4.184	(1.363)	1.758	318	(114)	5	-	-
- Καταναλωτικά δάνεια	4.055	2.289	(1.761)	871	204	(148)	1	-	-
- Πιστωτικές κάρτες	1.529	707	(493)	312	79	(63)	-	-	-
- Μικρές επιχειρήσεις	6.491	3.846	(1.560)	792	407	(183)	-	-	-
Επιχειρηματικά	13.618	6.347	(3.090)	4.134	1.480	(849)	1.122	159	(117)
-Εμπόριο και Υπηρεσίες	5.836	2.759	(1.424)	1.616	374	(220)	392	60	(53)
-Βιομηχανία	3.249	1.129	(501)	517	201	(118)	18	-	-
-Ναυτιλία	71	19	(3)	101	46	(30)	571	37	(18)
-Κατασκευές	2.153	1.180	(484)	775	485	(222)	11	4	(0)
-Τουρισμός	1.159	503	(122)	59	16	(11)	-	-	-
-Ενέργεια	297	14	(13)	63	6	(0)	-	-	-
-Λοιπές	853	743	(543)	1.003	352	(248)	130	58	(46)
Δημόσιος τομέας	600	0	(7)	1	-	-	-	-	-
Σύνολο	42.885	17.373	(8.274)	7.868	2.488	(1.357)	1.128	159	(117)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013								
	Ελλάδα			Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες			Λοιπές χώρες		
	Σύνολο δανείων € εκατ.	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.	Σύνολο δανείων € εκατ.	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.	Σύνολο δανείων € εκατ.	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	29.401	9.217	(4.442)	4.333	982	(519)	16	-	-
- Στεγαστικά δάνεια	16.899	3.057	(952)	2.065	285	(128)	16	-	-
- Καταναλωτικά δάνεια	4.400	2.125	(1.680)	896	173	(119)	-	-	-
- Πιστωτικές κάρτες	1.630	709	(500)	415	88	(69)	-	-	-
- Μικρές επιχειρήσεις	6.472	3.326	(1.310)	957	436	(203)	-	-	-
Επιχειρηματικά	13.714	4.843	(2.181)	5.196	1.272	(666)	128	117	(70)
-Εμπόριο και Υπηρεσίες	5.293	2.029	(919)	2.097	481	(317)	69	62	(45)
-Βιομηχανία	3.498	1.192	(573)	458	129	(78)	-	-	-
-Ναυτιλία	694	37	(16)	215	81	(43)	39	35	(24)
-Κατασκευές	2.155	1.001	(310)	996	451	(168)	19	19	(1)
-Τουρισμός	1.155	279	(74)	36	2	(0)	1	1	(0)
-Ενέργεια	202	6	(4)	58	4	(4)	-	-	-
-Λοιπές	717	299	(285)	1.336	124	(56)	-	-	-
Δημόσιος τομέας	620	13	(10)	90	-	-	-	-	-
Σύνολο	43.735	14.073	(6.633)	9.619	2.254	(1.185)	144	117	(70)

(δ) Μέτρα ρύθμισης δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Οι συμβατικοί όροι των δανείων ενδέχεται να τροποποιηθούν λόγω διαφόρων παραγόντων, όπως αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς, διακράτηση πελατείας καθώς και λόγω ενδεχόμενης επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Ως συνέπεια της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, ο Όμιλος εφαρμόζει διάφορα προγράμματα ρύθμισης δανείων, προκειμένου να ενισχύσει τη διαχείριση των πελατειακών σχέσεων και την αποτελεσματικότητα της εισπραξιμότητας των απαιτήσεών του, να βελτιώσει την ανακτησιμότητά τους, καθώς και να περιορίσει τις ζημιές που προέρχονται τόσο από τα δάνεια λιανικής τραπεζικής όσο και από το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο.

Κατηγοριοποίηση Μέτρων Ρύθμισης

Μετά τη δημοσίευση του τελικού σχεδίου εκτελεστικών τεχνικών προτύπων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (EBA) το τρίτο τρίμηνο του 2014, ο Όμιλος άρχισε να θέτει σε εφαρμογή έναν κοινό ορισμό αναφορικά με τις ρυθμίσεις δανείων για σκοπούς εποπτικής και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Ως εκ τούτου, (α) ο Όμιλος προχώρησε στην επαναξιολόγηση όλων των τροποποιημένων και κατηγοριοποιημένων έως την 31 Δεκεμβρίου 2014 δανείων ως ρυθμισμένα, επανακαθορίζοντας την περίμετρο τους και (β) από την 1 Ιανουαρίου 2015, ο Όμιλος θα παρακολουθεί όλες τις πρακτικές ρύθμισης δανείων βάσει των προτύπων της EBA. Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τεχνικά πρότυπα της EBA είχαν μελλοντική εφαρμογή και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι δεν είναι πρακτικώς δυνατή η αναδρομική εφαρμογή τους για σκοπούς χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, ο Όμιλος αποφάσισε να μην προχωρήσει στην αναμόρφωση των μεγεθών της συγκριτικής περιόδου του 2013 σε ότι αφορά τις πρακτικές ρύθμισης δανείων.

Ο Όμιλος παρακολουθεί και γνωστοποιεί τις πρακτικές ρύθμισης δανείων μόνο στις περιπτώσεις εκείνες όπου οι συμβατικοί όροι πληρωμής της δανειακής σύμβασης έχουν τροποποιηθεί λόγω οικονομικής αδυναμίας του οφειλέτη να εξυπηρετήσει το δάνειο βάσει των υφιστάμενων όρων και ο Όμιλος παρείχε διευκολύνσεις τροποποιώντας ευνοϊκά τους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης, ενέργεια στην οποία δεν θα προέβαινε εάν ο οφειλέτης δεν βρισκόταν σε οικονομική δυσχέρεια.

Όλα τα άλλα είδη τροποποιήσεων που παρέχονται από τον Όμιλο και δεν οφείλονται στην οικονομική αδυναμία του οφειλέτη, αλλά καθορίζονται από παράγοντες επιχειρηματικής φύσεως, δεν αποτελούν μέτρα ρύθμισης δανείων.

Τα ρυθμισμένα δάνεια κατηγοριοποιούνται ως απομειωμένα αξιολογώντας τον βαθμό καθυστέρησης κατά την ημερομηνία αναφοράς, και την ημερομηνία κατά την οποία παρασχεθήκαν τα μέτρα ρύθμισης, και ειδικότερα για πιστωτικά ανοίγματα που αφορούν το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο λαμβάνεται υπόψη και η πιστοληπτική διαβάθμιση του οφειλέτη. Ως προς τα μη απομειωμένα ρυθμισμένα δάνεια που αφορούν το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής, αυτά κατηγοριοποιούνται είτε ως ενήμερα και μη απομειωμένα είτε σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα ανάλογα τον βαθμό καθυστέρησης κατά την ημερομηνία αναφοράς, ενώ για την κατηγοριοποίηση των πιστωτικών ανοιγμάτων σχετικά με το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, λαμβάνεται υπόψη τόσο η πιστοληπτική διαβάθμιση του οφειλέτη όσο και ο βαθμός καθυστέρησης κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα απομειωμένα ρυθμισμένα δάνεια υπόκεινται αρχικά σε δοκιμαστική περίοδο διάρκειας 12 μηνών κατά την οποία η συναλλακτική συμπεριφορά του οφειλέτη παρακολουθείται επισταμένως. Εάν οι οφειλέτες συμμορφώνονται με τους όρους του προγράμματος κατά τη διάρκεια της δωδεκάμηνης δοκιμαστικής περιόδου, το δάνειο γνωστοποιείται ως ρυθμισμένο και μη απομειωμένο. Επιπροσθέτως, τα μη απομειωμένα ρυθμισμένα δάνεια, συμπεριλαμβανομένων κι αυτών που προγενέστερα κατηγοριοποιήθηκαν ως απομειωμένα και μπήκαν σε πρόγραμμα ρύθμισης τηρώντας κατόπιν τους όρους αυτής, υπόκεινται σε διετή παρακολούθηση μέχρις ότου εξέλθουν του καθεστώτος ρύθμισης.

Επίσης, τα ρυθμισμένα δάνεια που δεν εξυπηρετούνται σύμφωνα με τους νέους τροποποιημένους όρους και τα οποία μεταγενέστερα καταγγέλλονται, παύουν να παρακολουθούνται ξεχωριστά βάσει των διαδικασιών που ο Όμιλος εφαρμόζει για τα προγράμματα ρύθμισης, και γνωστοποιούνται ως καταγγελλόμενα απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με τις διαδικασίες που εφαρμόζει ο Όμιλος για την διαχείριση και παρακολούθηση των καταγγελλόμενων δανείων.

Προγράμματα Ρύθμισης Δανείων

Τα μέτρα ρύθμισης δανείων παρέχουν στους οφειλέτες ευνοϊκότερους όρους συγκριτικά με αυτούς των αρχικών συμβάσεων, χορηγούνται κατόπιν αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη και της πρόθεσής του να αποπληρώσει την οφειλή του και μπορεί να είναι προσωρινής φύσης ή μεγαλύτερης διάρκειας. Ο σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι η διευκόλυνση των οφειλετών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες, μέσω μείωσης της μηνιαίας δόσης που καταβάλλουν ή επαναπροσδιορισμού των αποπληρωμών τους, καθώς και η προστασία του Ομίλου από ενδεχόμενες ζημιές.

Τα μέτρα ρύθμισης δανείων μπορεί να περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται απαραίτητα σε ένα ή και περισσότερα από τα παρακάτω:

- ενοποιήσεις δανειακών υποχρεώσεων, όπου υφιστάμενα δανειακά υπόλοιπα του πιστούχου ενοποιούνται σε ένα δάνειο,
- μείωση ή πληρωμή μόνο των τόκων,
- διακοπές πληρωμής, περίοδος χάριτος,
- παράταση των περιόδων αποπληρωμής με επακόλουθη παράταση της αρχικής διάρκειας του δανείου,
- κεφαλαιοποίηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι οποίες προστίθενται στο αρχικό κεφάλαιο,
- μείωση επιτοκίων,
- προσαρμογή ή μη ενεργοποίηση των ρητρών της σύμβασης,
- μερική διαγραφή της οφειλής του πιστούχου, όπως διαγραφή μέρους των δεδουλευμένων τόκων και/ή διαγραφή του μέρους του κεφαλαίου.

Ειδικά για τα καταναλωτικά δάνεια χωρίς εξασφάλιση (περιλαμβανομένων των πιστωτικών καρτών), τα προγράμματα ρύθμισης πραγματοποιούνται κυρίως μέσω της ενοποίησης των δανειακών υποχρεώσεων, όπου όλα τα υφιστάμενα υπόλοιπα καταναλωτικών δανείων αποαναγνωρίζονται, όπως περιγράφεται παρακάτω. Η πρακτική αυτή επιτρέπει την πιο αποτελεσματική διαχείριση του χρέους τόσο από τον πιστούχο όσο και από την τράπεζα. Μέσω της ενοποίησης των δανειακών υποχρεώσεων, επιτυγχάνεται η μείωση της μηνιαίας δόσης, ανακουφίζοντας τον οφειλέτη από μέρος των μηνιαίων οικονομικών του υποχρεώσεων. Επιπλέον, η ενοποίηση των δανειακών υποχρεώσεων χρησιμοποιείται ευρέως ως μέσο για τη μετατροπή πιστωτικών ανοιγμάτων χωρίς εξασφάλιση σε χρηματοδοτήσεις με εξασφάλιση μέσω της προσημείωσης ακινήτου, βελτιώνοντας σημαντικά την εισπραξιμότητα καθώς και την ποιότητα του χαρτοφυλακίου του Ομίλου.

Στην περίπτωση των στεγαστικών δανείων, η μείωση της δόσης μπορεί να επιτευχθεί μέσω διαφόρων τροποποιήσεων του υφιστάμενου δανείου, όπως την παράταση των περιόδων πληρωμής, την κεφαλαιοποίηση των καθυστερούμενων οφειλών, τη μείωση ή την πληρωμή μόνο τόκων.

Τα δάνεια μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων υπόκεινται σε ρύθμιση, όταν υπάρχουν ενδείξεις οικονομικών δυσχερειών του οφειλέτη, η οποία στοιχειοθετείται από ένα συνδυασμό παραγόντων μεταξύ των οποίων η επιδείνωση των οικονομικών του στοιχείων, η υποβάθμιση της πιστοληπτικής του αξιολόγησης, οι καθυστερήσεις πληρωμών και άλλοι.

Τα απομειωμένα δάνεια που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης παρακολουθούνται ξεχωριστά από τις ειδικές επιτροπές Διαχείρισης και Ανάκτησης Απαιτήσεων (Special Remedial Management Committees), οι οποίες αξιολογούν διαρκώς την αποτελεσματικότητα των μέτρων ρύθμισης, ελέγχουν τη συμμόρφωση με τους αναθεωρημένους όρους και τους βαθμούς αθέτησης, πραγματοποιούν ποιοτικούς ελέγχους σχετικά με την απόδοση των χαρτοφυλακίων ώστε να εντοπίσουν βασικούς παράγοντες κινδύνου. Βασικός στόχος της διαχείρισης των δανείων είναι η αύξηση των εξασφαλίσεων, κυρίως με ακίνητα τα οποία αυξάνουν την προοπτική ανάκτησης των χρεών. Επιπλέον, για τους οφειλέτες της λιανικής τραπεζικής που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης δανείων, απαιτείται η αποπληρωμή τουλάχιστον μίας δόσης στην αρχή του νέου προγράμματος.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Αξιολόγηση Απομείωσης

Στις περιπτώσεις που χορηγούνται ρυθμίσεις δανείων, ο Όμιλος αξιολογεί την οικονομική κατάσταση του πιστούχου και την ικανότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων του, σύμφωνα με το πλαίσιο των πολιτικών απομείωσης του Ομίλου που περιγράφονται στις σημειώσεις 2.12 και 7.2.1. Συγκεκριμένα, τα δάνεια λιανικής τραπεζικής διαχωρίζονται από τα άλλα χαρτοφυλάκια δανείων και η συλλογική αξιολόγηση απομείωσης αντανακλά τον κίνδυνο μεγαλύτερων ζημιών, με αποτέλεσμα τις υψηλότερες προβλέψεις/ κάλυψη σε σχέση με τα μη τροποποιημένα δάνεια. Η αξιολόγηση της απομείωσης των επιχειρηματικών δανείων πραγματοποιείται σε ατομική βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες πτυχές του κινδύνου (όπως την πιστοληπτική αξιολόγηση του δανειολήπτη, την οικονομική του κατάσταση, την τήρηση του προγράμματος ρύθμισης και το επίπεδο των εξασφαλίσεων) και η ζημιά απομείωσης υπολογίζεται αναλόγως.

Ανταλλαγή Χρέους με Απόκτηση Μετοχικού Κεφαλαίου

Στα επιχειρηματικά χαρτοφυλάκια, ο Όμιλος συμμετέχει σε ορισμένες περιπτώσεις σε συναλλαγές ανταλλαγής χρέους με μετοχές, ως μέρος της διαδικασίας στήριξης των επιχειρήσεων, όπως περιγράφεται στη σημ. 2.12. Το 2014, στο πλαίσιο ρύθμισης με την ανταλλαγή χρέους έναντι μετοχών, ο Όμιλος απέκτησε μειοψηφικό ποσοστό συμμετοχής 12,8% στην NGP Plastic αξίας € 1,3 εκατ. Ομοίως, το 2013, ο Όμιλος απέκτησε μειοψηφικό ποσοστό συμμετοχής 10,3% στην εισηγμένη στο Χ.Α. εταιρεία SATO A.E., αξίας € 4 εκατ.

Αποαναγνώριση δανείου

Ένα δάνειο του οποίου οι όροι τροποποιήθηκαν, αποαναγνωρίζεται και το ρυθμισμένο δάνειο αναγνωρίζεται ως νέο, όταν οι αλλαγές στους αρχικούς συμβατικούς όρους οδηγούν το δάνειο που υπόκειται σε μέτρα ρύθμισης να χαρακτηριστεί ως ένα ουσιωδώς διαφορετικό χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού. Περιπτώσεις που είναι πιθανό να οδηγήσουν σε αποαναγνώριση περιγράφονται στη σημ. 2.12. Κατά την αποαναγνώριση, η διαφορά του παλιού δανείου και της εύλογης αξίας του νέου δανείου αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Απομειωμένα δάνεια τα οποία αποαναγνωρίστηκαν ως συνέπεια των μέτρων ρύθμισης, εξακολουθούν να κατηγοριοποιούνται ως απομειωμένα έως ότου υπάρχουν επαρκή στοιχεία που αποδεικνύουν την σημαντική μείωση στον κίνδυνο αθέτησης μελλοντικών πληρωμών και την μη ύπαρξη ενδείξεων απομείωσης.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Ομίλου ανά είδος ρύθμισης την 31 Δεκεμβρίου 2014:

	2014 € εκατ.
Μέτρα ρύθμισης δανείων:	
Μετάθεση πληρωμής τόκων	152
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	1.639
Παροχή περιόδου χάριτος	767
Επέκταση διάρκειας δανείου	573
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	840
Διαγραφή μέρους του χρέους	21
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	1.215
Λοιπά	110
Σύνολο (καθαρή αξία)	5.317

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης ανά ποιοτική διαβάθμιση:

	31 Δεκεμβρίου 2014		
	Συνολικό ποσό δανείων € εκατ.	Συνολικό ποσό ρυθμισμένων δανείων € εκατ.	% Ρυθμισμένων δανείων
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	25.149	1.879	7,5
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	6.712	855	12,7
Απομειωμένα	20.020	3.482	17,4
Σύνολο	51.881	6.216	12,0
Ατομική πρόβλεψη απομείωσης	(5.215)	(404)	
Συλλογική πρόβλεψη απομείωσης	(4.533)	(495)	
Σύνολο (καθαρή αξία)	42.133	5.317	12,6
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	31.166	4.160	

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης ανά είδος δανείου:

	2014 € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	3.749
- Στεγαστικά δάνεια	2.688
- Καταναλωτικά δάνεια	194
- Πιστωτικές κάρτες	18
- Μικρές επιχειρήσεις	849
Επιχειρηματικά	1.568
- Μεγάλες επιχειρήσεις	856
- Μικρομεσαίες ΜΜΕ	712
Σύνολο (καθαρή αξία)	5.317

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που υπόκεινται σε μέτρα ρύθμισης ανά γεωγραφική κατανομή:

	2014 € εκατ.
Ελλάδα	4.602
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	715
Σύνολο (καθαρή αξία)	5.317

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

7.2.1.3 Ομόλογα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα ομόλογα του εμπορικού και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία πιστωτικής διαβάθμισης την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 2013, σύμφωνα με τις διαβαθμίσεις της Moody's ή αντίστοιχες διαβαθμίσεις:

	31 Δεκεμβρίου 2014				
	Ομόλογα εμπορικού χαρτοφυλακίου	Ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση	Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	Ομόλογα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Aaa	-	411	-	145	556
Aa1 έως Aa3	-	-	10.138	49	10.187
A1 έως A3	0	154	140	110	404
Χαμηλότερα από A3	98	4.735	1.288	353	6.474
Χωρίς διαβάθμιση	0	32	-	-	32
Σύνολο	98	5.332	11.566	657	17.653

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Ομόλογα εμπορικού χαρτοφυλακίου	Ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση	Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	Ομόλογα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Aaa	-	246	-	178	424
Aa1 έως Aa3	35	166	10.080	51	10.332
A1 έως A3	0	129	200	47	376
Χαμηλότερα από A3	75	1.993	4.577	465	7.110
Χωρίς διαβάθμιση	1	225	5	-	231
Σύνολο	111	2.759	14.862	741	18.473

Τα ομόλογα με διαβάθμιση χαμηλότερη από A3 περιλαμβάνουν: ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου αξίας € 3.994 εκατ. (2013: € 5.229 εκατ.), κρατικά ομόλογα χωρών μελών της Ευρωζώνης δηλ.. Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία και Ιρλανδία αξίας € 906 εκατ. (2013: € 200 εκατ.), ομόλογα Κυπριακού Δημοσίου αξίας € 223 εκατ. (2013: € 181 εκατ.), ομόλογα Ουκρανικού Δημοσίου αξίας € 61 εκατ. (2013: € 176 εκατ.) και κρατικά ομόλογα αξίας € 942 εκατ. που έχουν εκδοθεί κυρίως από λουπά μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και υποψήφια μέλη (2013: € 875 εκατ.).

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα ομόλογα του εμπορικού και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ανά γεωγραφική περιοχή, με βάση τη χώρα εγκατάστασης των αντισυμβαλλόμενων και τον τομέα δραστηριότητας:

	31 Δεκεμβρίου 2014			
	Ελλάδα	Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δημόσιο	3.994	12.747	165	16.906
Τράπεζες	32	187	0	219
Επιχειρήσεις	210	296	22	528
Σύνολο	4.236	13.230	187	17.653

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Ελλάδα	Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δημόσιο	5.229	12.086	93	17.408
Τράπεζες	41	235	0	276
Επιχειρήσεις	310	408	71	789
Σύνολο	5.580	12.729	164	18.473

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

7.2.1.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Οι γνωστοποιήσεις όπως παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων τα οποία:

α) συμψηφίζονται στον ισολογισμό του Ομίλου σύμφωνα με τα κριτήρια του ΔΛΠ 32 ή

β) υπόκεινται σε κύριες συμβάσεις συμψηφισμού ή παρόμοιες συμφωνίες οι οποίες καλύπτουν παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, ανεξάρτητα από το εάν συμψηφίζονται στον ισολογισμό.

Αναφορικά με την πρώτη κατηγορία, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό αυτών παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν υπάρχει νόμιμο δικαίωμα συμψηφισμού και πρόθεση διακανονισμού του καθαρού ποσού αυτών ή πρόθεση ταυτόχρονης είσπραξης της απαίτησης και εξόφλησης της υποχρέωσης («τα κριτήρια συμψηφισμού»), όπως παρατίθενται και στην λογιστική αρχή του Ομίλου 2.5.

Αναφορικά με την δεύτερη κατηγορία, οι συναλλαγές που εμπίπτουν σε συμβάσεις ISDA και παρόμοιες κύριες συμβάσεις συμψηφισμού δεν πληρούν τα κριτήρια του συμψηφισμού στον ισολογισμό, καθώς το δικαίωμα συμψηφισμού τίθεται σε ισχύ μόνο σε περίπτωση αθέτησης, χρεοκοπίας ή πτώχευσης του Ομίλου ή των αντισυμβαλλόμενων ή μετά από άλλα προκαθορισμένα γεγονότα. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος και οι αντισυμβαλλόμενοι του μπορεί να μην έχουν πρόθεση διακανονισμού του καθαρού ποσού των συναλλαγών ή πρόθεση ταυτόχρονης είσπραξης της απαίτησης και εξόφλησης της υποχρέωσης.

Παρόμοιες συμβάσεις με τις ISDA περιλαμβάνουν συμφωνίες εκκαθάρισης παραγώγων, global master repurchase agreements (GMRA) και global master securities lending agreements. Παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα περιλαμβάνουν παράγωγα, συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων («repos») και συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης τίτλων («reverse repos»), χρεόγραφα που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους. Χρηματοοικονομικά μέσα όπως δάνεια και καταθέσεις δεν υπόκεινται σε αυτήν την γνωστοποίηση εκτός εάν συμψηφίζονται στον ισολογισμό.

Ο Όμιλος δεν έχει συμψηφίσει κανένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και υποχρεώσεων την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 2013, δεδομένου ότι τα κριτήρια συμψηφισμού που αναφέρονται παραπάνω δεν πληρούνται. Συνεπώς, η λογιστική αξία των αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων ισούται με την αντίστοιχη καθαρή αξία στους παρακάτω πίνακες.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που δεν συμψηφίζονται στον ισολογισμό, όπως παρουσιάζονται παρακάτω, υπόκεινται σε εφαρμοστέες κύριες συμβάσεις συμψηφισμού και παρόμοιες συμφωνίες και έχουν κυρίως σχέση με παράγωγα, συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων και συμφωνίες επαναπώλησης χρεογράφων.

Όσον αφορά αυτές τις συναλλαγές, ο Όμιλος λαμβάνει και παρέχει εξασφαλίσεις με την μορφή χρεογράφων και ταμειακών διαθεσίμων, τα οποία περιλαμβάνονται στους παρακάτω πίνακες στις στήλες «Χρηματοοικονομικά μέσα (περιλαμβανομένων μη-ταμειακών εξασφαλίσεων)» και «Εγγυήσεις σε μετρητά» στην εύλογη αξίας τους.

31 Δεκεμβρίου 2014						
		Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό				
Λογιστική αξία χρηματ/μικών στοιχείων ενεργητικού συμψηφισμού	Λογιστική αξία χρηματ/μικών υποχρεώσεων που συμψηφίστηκαν	Καθαρή αξία χρηματ/μικών απαιτήσεων	Χρηματ/μικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων)	Ληφθείσες εγγυήσεις σε μετρητά	Καθαρό υπόλοιπο	
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού						
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.101	-	2.101	(1.978)	(54)	69

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2014					
	Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό					
	Λογιστική αξία χρηματικών υποχρεώσεων προ συμψηφισμού € εκατ.	Λογιστική αξία χρηματικών στοιχείων ενεργητικού που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματικών υποχρεώσεων € εκατ.	Χρηματικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Δεσμευμένες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων						
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.450	-	2.450	(879)	(1.522)	49
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με τράπεζες	9.594	-	9.594	(9.387)	(206)	-
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με πελάτες	53	-	53	(53)	-	0
Σύνολο	12.097	-	12.097	(10.319)	(1.728)	49

	31 Δεκεμβρίου 2013					
	Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό					
	Λογιστική αξία χρηματικών στοιχείων ενεργητικού προ συμψηφισμού € εκατ.	Λογιστική αξία χρηματικών υποχρεώσεων που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματικών απαιτήσεων € εκατ.	Χρηματικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Ληφθείσες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού						
Συμφωνίες επαναπώλησης χρεογράφων με τράπεζες	44	-	44	(44)	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.202	-	1.202	(522)	(21)	659
Σύνολο	1.246	-	1.246	(566)	(21)	659

	31 Δεκεμβρίου 2013					
	Σχετιζόμενα υπόλοιπα που δεν συμψηφίστηκαν στον ισολογισμό					
	Λογιστική αξία χρηματικών υποχρεώσεων προ συμψηφισμού € εκατ.	Λογιστική αξία χρηματικών στοιχείων ενεργητικού που συμψηφίστηκαν € εκατ.	Καθαρή αξία χρηματικών υποχρεώσεων € εκατ.	Χρηματικά μέσα (περιλαμβ. μη-ταμειακών εξασφαλίσεων) € εκατ.	Δεσμευμένες εγγυήσεις σε μετρητά € εκατ.	Καθαρό υπόλοιπο € εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων						
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.541	-	1.541	(522)	(1.016)	3
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με τράπεζες	9.249	-	9.249	(9.249)	-	-
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με πελάτες	38	0	38	(37)	0	1
Σύνολο	10.828	-	10.828	(9.808)	(1.016)	4

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων παρατίθενται στους παραπάνω πίνακες στην αξία με την οποία αναγνωρίστηκαν, είτε την εύλογη αξία (παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα) είτε στην αναπόσβεστη αξία κτήσης (όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά στοιχεία), ανάλογα με τον τύπο του χρηματοοικονομικού μέσου.

7.2.2 Κίνδυνος αγοράς

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους αγοράς. Οι κίνδυνοι αγοράς προκύπτουν από ανοικτές θέσεις σε προϊόντα επιτοκίων, προϊόντα συναλλάγματος και μετοχών, ή συνδυασμό αυτών, τα οποία επηρεάζονται από τις γενικές και ειδικές διακυμάνσεις της αγοράς. Ειδικότερα, οι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος είναι οι εξής:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(α) Κίνδυνος επιτοκίου

Η χρηματοοικονομική θέση και οι ταμειακές ροές του Ομίλου εκτίθενται σε κίνδυνο λόγω των διακυμάνσεων στα ισχύοντα επιτόκια αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου ταμειακών ροών είναι ο κίνδυνος οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να διακυμανθούν λόγω των αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίου εύλογης αξίας είναι ο κίνδυνος η αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου να διακυμανθεί λόγω των αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Η Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee) καθορίζει το όριο επιτοκιακού κινδύνου που μπορεί να αναληφθεί, ενώ η έκθεση παρακολουθείται καθημερινά.

(β) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η χρηματοοικονομική θέση και οι ταμειακές ροές του Ομίλου εκτίθενται σε κίνδυνο από την επίδραση των διακυμάνσεων στις ισχύουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee) καθορίζει τα όρια των ανοικτών θέσεων που επηρεάζονται από τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών, τα οποία παρακολουθούνται καθημερινά.

(γ) Μετοχικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος τιμής μετοχών ορίζεται ως ο κίνδυνος μείωσης της εύλογης αξίας τους, ως αποτέλεσμα της μεταβολής των μετοχικών δεικτών και της αξίας μεμονωμένων μετοχών. Η έκθεση στον κίνδυνο διακύμανσης των τιμών των μετοχών προέρχεται κυρίως από το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο. Η Επιτροπή Κινδύνων (Board Risk Committee) καθορίζει τα όρια των ανοικτών θέσεων σε μετοχές, τα οποία παρακολουθούνται καθημερινά.

Ο Όμιλος εφαρμόζει τη μέθοδο της Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk - VaR) για τη διαχείριση και παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς σε Ελλάδα και Κύπρο. Ο κίνδυνος αγοράς στον τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων υπολογίζεται και παρακολουθείται χρησιμοποιώντας κυρίως αναλύσεις ευαισθησίας. Οι πληροφορίες για τον τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων παρουσιάζονται ξεχωριστά, δεδομένου ότι προέρχονται από σημαντικά διαφορετικά οικονομικά περιβάλλοντα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κινδύνου.

(i) VaR για 2014 και 2013

Η μέθοδος VaR χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, υπολογίζοντας την πιθανή αρνητική μεταβολή της αγοραίας αξίας ενός χαρτοφυλακίου σε συγκεκριμένο διάστημα εμπιστοσύνης και για προκαθορισμένη διάρκεια. Το VaR που υπολογίζει ο Όμιλος είναι βασισμένο σε διάστημα εμπιστοσύνης 99% και περίοδο διακράτησης 1 ημέρας, υπολογισμένο με τη μέθοδο προσομοίωσης Monte Carlo (ολοκληρωμένη επανατιμολόγηση).

Τα μοντέλα VaR είναι σχεδιασμένα για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς σε ομαλές συνθήκες. Γίνεται η υπόθεση ότι οι ενδεχόμενες μεταβολές στους παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν τις ομαλές συνθήκες αγοράς, θα ακολουθήσουν κανονική κατανομή.

Παρόλο που το VaR είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς, οι υποθέσεις πάνω στις οποίες βασίζεται εγείρουν συγκεκριμένους περιορισμούς. Για το λόγο αυτό τα πραγματικά αποτελέσματα παρακολουθούνται συστηματικά μέσω της διενέργειας εκ των υστέρων ελέγχων («back testing»), ώστε να ελεγχθεί η εγκυρότητα των υποθέσεων και των παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του VaR.

Επειδή η μέθοδος VaR αποτελεί βασικό εργαλείο για την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς που είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος, έχουν θεσπιστεί όρια VaR για όλες τις ανοικτές θέσεις (εμπορικά και επενδυτικά χαρτοφυλάκια), ενώ η πραγματική έκθεση του Ομίλου επισκοπείται από τη διοίκηση σε καθημερινή βάση. Παρόλα αυτά, η χρήση αυτής της μεθοδολογίας δεν αποτρέπει ζημιές έξω από αυτά τα όρια σε περίπτωση ακραίων μεταβολών στην αγορά.

Μέσο VaR ανά κατηγορία κινδύνου (εμπορικό και επενδυτικό χαρτοφυλάκιο⁽¹⁾) - Ελλάδα και Κύπρος

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος Επιτοκίου	18	12
Κίνδυνος Συναλλάγματος	1	2
Μετοχικός Κίνδυνος	4	4
Σύνολο VaR	20	14

⁽¹⁾ Η διακύμανση των επιτοκίων έχει εφαρμοσθεί σε όλα τα χαρτοφυλάκια. Η διακύμανση των περιθωρίων φερεγγυότητας (credit spreads) έχει εφαρμοσθεί μόνο στις θέσεις του εμπορικού και του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου

Η διαφοροποίηση κινδύνων επιδρά θετικά στο συνολικό VaR από τον επιτοκιακό, συναλλαγματικό και μετοχικό κίνδυνο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το VaR επιτοκιακού κινδύνου λαμβάνει υπόψη τις μεταβολές στην εύλογη αξία όλων των στοιχείων που κατέχει ο Όμιλος, οι οποίες οφείλονται σε μεταβολές των επιτοκίων. Σε αυτό περιλαμβάνονται τα δάνεια και οι καταθέσεις, (πελάτες και διατραπεζική), χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα και πιστωτικοί τίτλοι, τα χρεόγραφα και τα παράγωγα που κατέχονται από τον Όμιλο. Παρά το μεγάλο σχετικό μέγεθος των χαρτοφυλακίων δανείων και καταθέσεων, της χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα και τους πιστωτικούς τίτλους, η αντιστοίχιση (matching) ημερομηνιών λήξης και ποσών, σε συνδυασμό με το τρέχον επίπεδο των επιτοκίων, σημαίνει ότι η οριακή συνεισφορά αυτών των στοιχείων στο VaR επιτοκιακού κινδύνου δεν είναι σημαντική. Το VaR επιτοκιακού κινδύνου του Ομίλου, οφείλεται κυρίως στον κίνδυνο που σχετίζεται με τα χρεόγραφα και τα παράγωγα που επιδεικνύουν ευαισθησία σε μεταβολές των επιτοκίων. Η έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο των χρεογράφων και παραγώγων του Ομίλου αναλύεται σε χρονικές περιόδους όπως παρουσιάζεται στους ακόλουθους πίνακες:

	31 Δεκεμβρίου 2014				
	Εντός 1 μήνα € εκατ.	1-3 μήνες € εκατ.	3-12 μήνες € εκατ.	1-5 έτη € εκατ.	Άνω των 5 ετών € εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	8	1	37	19	15
Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	8	1	37	19	15
Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	0	-	0	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	937	1.810	10.977	1.779	1.551
Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	799	1.196	934	1.779	1.551
Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	138	614	10.043	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα⁽¹⁾	1.073	(1.231)	1.357	(486)	(695)

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Εντός 1 μήνα € εκατ.	1-3 μήνες € εκατ.	3-12 μήνες € εκατ.	1-5 έτη € εκατ.	Άνω των 5 ετών € εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	47	2	5	37	23
Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	47	2	5	37	23
Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	0	-	0	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	1.460	1.549	12.733	1.239	835
Ομόλογα σταθερού επιτοκίου	1.209	982	1.474	1.239	835
Ομόλογα μεταβλητού επιτοκίου	251	567	11.259	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα⁽¹⁾	380	(1.175)	2.440	(1.105)	(540)

⁽¹⁾ Για γραμμικά παράγωγα επιτοκίου, οι ονομαστικές αξίες παρουσιάζονται αθροιστικά για όλα τα νομίσματα, στην κατάλληλη χρονική περίοδο. Για μη γραμμικά παράγωγα επιτοκίου, οι delta ισοδύναμες ονομαστικές αξίες παρουσιάζονται αθροιστικά για όλα τα νομίσματα, στην κατάλληλη χρονική περίοδο.

(ii) Ανάλυση ευαισθησίας για το 2014 και 2013

Η ανάλυση ευαισθησίας που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς στον τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων, εκτός Κύπρου, δεν αντιπροσωπεύει το χειρότερο δυνατό σενάριο.

	31 Δεκεμβρίου 2014		
	Ευαισθησία αποτελεσμάτων χρήσης € εκατ.	Ευαισθησία καθαρής θέσης € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Επιτόκιο: +100 μονάδες βάσης μετακίνηση	(2)	(19)	(21)
Μετοχές/Δείκτες μετοχών/Αμοιβαία κεφάλαια: -10% μείωση των τιμών	(0)	(0)	(0)
Συνάλλαγμα: -10% υποτίμηση στο νόμισμα βάσης σε σχέση με τα ξένα νομίσματα	11	(43)	(32)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013		
	Ευαισθησία αποτελεσμάτων χρήσης € εκατ.	Ευαισθησία καθαρής θέσης € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Επιτόκιο: +100 μονάδες βάσης μετακίνηση	(2)	(10)	(12)
Μετοχές/Δείκτες μετοχών/Αμοιβαία κεφάλαια: -10% μείωση των τιμών	(0)	(0)	(0)
Συνάλλαγμα: -10% υποτίμηση στο νόμισμα βάσης σε σχέση με τα ξένα νομίσματα	13	(59)	(46)

(iii) Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικό κίνδυνο για την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 2013:

	31 Δεκεμβρίου 2014							Σύνολο € εκατ.
	USD € εκατ.	CHF € εκατ.	RON € εκατ.	RSD € εκατ.	BGN € εκατ.	Λοιπά € εκατ.	ΕΥΡΩ € εκατ.	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	15	5	220	93	245	42	1.328	1.948
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	694	13	22	5	4	116	2.205	3.059
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	7	-	38	-	7	-	308	360
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	36	-	-	-	-	1	2.097	2.134
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	1.328	5.157	628	250	1.040	286	33.444	42.133
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	742	1	221	87	3	26	16.769	17.849
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	15	3	172	72	53	20	7.430	7.765
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	150	21	-	-	-	99	-	270
Σύνολο ενεργητικού	2.987	5.200	1.301	507	1.352	590	63.581	75.518
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς κεντρικές και λοιπές τράπεζες	312	2	16	3	3	23	22.507	22.866
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	60	-	336	-	376	1	1.702	2.475
Υποχρεώσεις προς πελάτες	4.281	58	1.317	83	1.404	407	33.328	40.878
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	8	-	-	-	-	-	803	811
Λοιπές υποχρεώσεις	31	-	45	3	16	5	1.920	2.020
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	62	-	-	-	-	83	19	164
Σύνολο υποχρεώσεων	4.754	60	1.714	89	1.799	519	60.279	69.214
Συναλλαγματική θέση στοιχείων ισολογισμού	(1.767)	5.140	(413)	418	(447)	71	3.302	6.304
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος	1.759	(5.181)	463	15	351	76	2.553	36
Σύνολο συναλλαγματικής θέσης	(8)	(41)	50	433	(96)	147	5.855	6.340

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013							Σύνολο € εκατ.
	USD € εκατ.	CHF € εκατ.	RON € εκατ.	RSD € εκατ.	BGN € εκατ.	Λοιπά € εκατ.	ΕΥΡΩ € εκατ.	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	16	7	363	139	257	82	1.122	1.986
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	505	6	37	-	1	93	1.925	2.567
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	14	-	41	-	2	25	293	375
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	41	-	1	-	-	1	1.221	1.264
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	1.519	5.438	603	234	944	428	36.444	45.610
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	651	8	140	81	8	66	17.762	18.716
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	48	2	192	76	63	45	6.642	7.068
Σύνολο ενεργητικού	2.794	5.461	1.377	530	1.275	740	65.409	77.586
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς κεντρικές και λοιπές τράπεζες	344	32	5	3	27	85	26.603	27.099
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	69	-	287	-	375	6	821	1.558
Υποχρεώσεις προς πελάτες	3.941	63	1.355	90	1.361	473	34.252	41.535
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	3	-	4	-	-	-	782	789
Λοιπές υποχρεώσεις	14	1	41	-	14	6	2.006	2.082
Σύνολο υποχρεώσεων	4.371	96	1.692	93	1.777	570	64.464	73.063
Συναλλαγματική θέση στοιχείων ισολογισμού	(1.577)	5.365	(315)	437	(502)	170	945	4.523
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος	1.643	(5.384)	445	5	346	(73)	4.232	1.214
Σύνολο συναλλαγματικής θέσης	66	(19)	130	442	(156)	97	5.177	5.737

⁽¹⁾ Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα, άυλα πάγια στοιχεία, αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και λοιπές απαιτήσεις.

7.2.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος εκτίθεται καθημερινά σε κινδύνους ρευστότητας από αναλήψεις καταθέσεων, λήξεις τίτλων μεσοπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης διάρκειας, λήξεις εξασφαλισμένης ή μη εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων («gepos») και διατραπεζικός δανεισμός), χρηματοδοτήσεις δανείων και καταπτώσεις εγγυήσεων. Επιπρόσθετα, οι λογαριασμοί περιθωρίου για συναλλαγές εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (από την ΕΚΤ και την αγορά) και για συμβόλαια μείωσης κινδύνου (CSAs, GMRAs) έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιπέδων ρευστότητας. Ο Όμιλος διατηρεί διαθέσιμα για να καλύψει όλες αυτές τις ανάγκες. Η Επιτροπή Κινδύνων της Τράπεζας καθορίζει επαρκή όρια ρευστότητας για να καλυφθούν οι ενδεχόμενες ανάγκες.

Η προηγούμενη εμπειρία έχει δείξει ότι οι ανάγκες ρευστότητας που δημιουργούνται από καταπτώσεις εγγυητικών και πιστωτικών επιστολών είναι σημαντικά λιγότερες από το ποσό της δέσμευσης. Το ίδιο ισχύει και για τις δεσμεύσεις για αύξηση της πίστωσης, όπου το συνολικό συμβατικό ποσό δεν αντιπροσωπεύει κατ' ανάγκη μελλοντικές ανάγκες μετρητών, καθώς αρκετές από αυτές τις δεσμεύσεις θα λήξουν ή θα τερματιστούν χωρίς να χρηματοδοτηθούν.

Θεμελιώδης αρχή της διοίκησης του Ομίλου, είναι η αντιστοίχιση (matching) και η ελεγχόμενη αναντιστοιχία (mismatch) των ημερομηνιών λήξης και των επιτοκίων των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων. Είναι ασυνήθιστο για τράπεζες να έχουν πλήρη αντιστοίχιση, καθώς οι συναλλαγές είναι συχνά αβέβαιης διάρκειας και διαφορετικής φύσεως. Όταν οι λήξεις δε συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί και ο κίνδυνος ζημιών.

Οι λήξεις των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και η δυνατότητα αντικατάστασης, με αποδεκτό κόστος, των τοκοφόρων υποχρεώσεων κατά τη λήξη τους, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την αξιολόγηση της ρευστότητας του Ομίλου.

Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας

Η Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας του Ομίλου ορίζει την ακόλουθη εποπτική και ελεγκτική δομή:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- Η Επιτροπή Κινδύνων είναι υπεύθυνη για τη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και για την παρακολούθηση των ποσοτικών και ποιοτικών διαστάσεων του κινδύνου ρευστότητας.
- Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Υποχρεώσεων του Ομίλου (Assets and Liabilities Committee) είναι εξουσιοδοτημένη να διαμορφώνει και να εφαρμόζει την πολιτική διαχείρισης ρευστότητας και να ελέγχει τη διαθέσιμη ρευστότητα τουλάχιστον σε μηνιαία βάση.
- Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Υποχρεώσεων του Ομίλου (Assets and Liabilities Committee) είναι εξουσιοδοτημένη να διαμορφώνει και να εφαρμόζει την πολιτική διαχείρισης ρευστότητας και να ελέγχει τη διαθέσιμη ρευστότητα της Τράπεζας τουλάχιστον σε μηνιαία βάση.
- Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Ομίλου (Treasury) είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της στρατηγικής της Τράπεζας όσον αφορά στη ημερήσια διαχείριση ρευστότητας της Τράπεζας και για την προετοιμασία και παρακολούθηση του προϋπολογισμού ρευστότητας της Τράπεζας.
- Ο Τομέας Global Market and Counterparty Risk Sector (GMCRS) είναι υπεύθυνος για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και ενημέρωση σχετικά με τη ρευστότητα του Ομίλου.

Οι παρακάτω αναφορές ετοιμάζονται σε περιοδική βάση:

- (α) Η εποπτική ανάλυση του ανοίγματος ρευστότητας (liquidity gap) μαζί με τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας,
- (β) Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Οι ασκήσεις αυτές αξιολογούν τον αντίκτυπο ενός αριθμού συστημικών έκτακτων γεγονότων στη ρευστότητα του Ομίλου,
- (γ) Αναφορά επί των προειδοποιητικών δεικτών έλλειψης ρευστότητας και αναλύσεων ευαισθησίας κινδύνων αγοράς που επηρεάζουν τη ρευστότητα.
- (δ) Εκτίμηση δεικτών κάλυψης ρευστότητας (Liquidity coverage ratios -LCR) (νέος δείκτης στα πλαίσια της Βασιλείας III)

Χρονοανάλυση στοιχείων ενεργητικού και στοιχεία ενεργητικού διακρατούμενα για την αντιμετώπιση του κινδύνου ρευστότητας

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση της ληκτότητας των στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 2013, βασισμένη στις λογιστικές τους αξίες. Τα δάνεια μη ορισμένης λήξης παρουσιάζονται στην «εντός ενός μηνός» κατηγορία. Ο Όμιλος έχει συνάψει συμβάσεις μείωσης πιστωτικού κινδύνου με αντισυμβαλλόμενους στη διατραπεζική αγορά (ISDA/CSA). Λόγω αυτών των συμβάσεων ο Όμιλος έχει ήδη δώσει εξασφαλίσεις, οι οποίες δεν παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες. Για τις απαιτήσεις από παράγωγα που δεν καλύπτονται από συμβάσεις ISDA/CSA, η θετική αποτίμηση παρουσιάζεται στην εύλογη αξία στην «άνω του ενός έτους» κατηγορία.

	31 Δεκεμβρίου 2014				
	Εντός 1 μήνα € εκατ.	1 - 3 μήνες € εκατ.	3 μήνες έως 1 έτος € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.948	-	-	-	1.948
- Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	611	97	5	751	1.464
- Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	10.656	619	1.973	28.885	42.133
- Ομόλογα	849	1.189	982	14.633	17.653
- Μετοχές και προϊόντα Unit linked	-	-	-	556	556
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-	-	-	1.306	1.306
- Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	38	23	103	7.601	7.765
- Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	120	13	40	97	270
	14.222	1.941	3.103	53.829	73.095
	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Εντός 1 μήνα € εκατ.	1 - 3 μήνες € εκατ.	3 μήνες έως 1 έτος € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.986	-	-	-	1.986
- Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	500	52	-	752	1.304
- Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	11.192	1.662	2.886	29.870	45.610
- Ομόλογα	1.254	983	2.710	13.526	18.473
- Μετοχές και προϊόντα Unit linked	-	-	-	618	618
- Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-	-	-	814	814
- Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	50	16	73	6.929	7.068
	14.982	2.713	5.669	52.509	75.873

⁽¹⁾ Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν τα ενώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα, άλλα πάγια στοιχεία, αναβαλλόμενες φορολογικές και λοιπές απαιτήσεις.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Όμιλος κατέχει ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο μετρητών και στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης, προκειμένου να εξυπηρετήσει τις υποχρεώσεις του και ενδεχόμενες αναλήψεις καταθέσεων σε συνθήκες πίεσης αγοράς. Τα διακρατούμενα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου για την αντιμετώπιση του κινδύνου ρευστότητας περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- (α) Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες,
- (β) Ομόλογα υψηλής ρευστοποίησης και λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποδεκτά ως εγγύηση,
- (γ) Διατραπεζικές καταθέσεις λήξης εντός ενός μήνα.

Τα μη χρησιμοποιηθέντα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία περιλαμβάνουν στοιχεία ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης και αποδεκτά από τις κεντρικές τράπεζες, παρέχουν δυνητικό απόθεμα ρευστότητας αξίας € 14,5 δις την 31 Δεκεμβρίου 2014 (2013: € 12 δις). Επιπρόσθετα, ο Όμιλος κατέχει και άλλους τύπους στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης, όπως ορίζονται από τις εποπτικές αρχές, αξίας € 2,1 δις (ρευστοποιήσιμη αξία) (2013: € 1,6 δις).

Χρονοανάλυση των υποχρεώσεων

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές για το 2014 και το 2013. Τα στοιχεία των υποχρεώσεων μη ορισμένης λήξης (καταθέσεις όψεως και ταμειευτηρίου) εμφανίζονται στην «εντός ενός μηνός» κατηγορία. Ο Όμιλος έχει συνάψει συμβάσεις μείωσης πιστωτικού κινδύνου με αντισυμβαλλόμενους στη διατραπεζική αγορά (ISDA/CSA). Λόγω αυτών των συμβάσεων, ο Όμιλος έχει ήδη δώσει εξασφαλίσεις οι οποίες καλύπτουν την αποτίμηση των καθαρών του υποχρεώσεων από παράγωγα στη διατραπεζική αγορά. Για τις υποχρεώσεις από παράγωγα που δεν καλύπτονται από συμβάσεις ISDA/CSA η υποχρέωση παρουσιάζεται στην εύλογη αξία στην «εντός ενός μηνός» κατηγορία.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το χειρότερο πιθανό σενάριο αφού βασίζεται στην παραδοχή ότι όλες οι υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν νωρίτερα από το αναμενόμενο (όλες οι προθεσμιακές καταθέσεις αποσύρονται στη συμβατική τους λήξη). Το πρόσφατο παρελθόν έχει δείξει ότι ακόμη και σε περιόδους συστημικής χρηματοοικονομικής κρίσης, η πιθανότητα ενός τέτοιου γεγονότος είναι απομακρυσμένη.

	31 Δεκεμβρίου 2014				
	Εντός 1 μήνα € εκατ.	1 - 3 μήνες € εκατ.	3 μήνες έως 1 έτος € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.	(εισορές)/ εκροές € εκατ.
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός παραγώγων:					
- Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	14.936	5.834	89	2.072	22.931
- Υποχρεώσεις προς πελάτες	24.482	6.807	9.112	896	41.297
- Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	0	6	71	676	753
- Χρεόγραφα από τιτλοποίηση (αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων) ⁽¹⁾	3	6	25	94	128
- Λοιπές υποχρεώσεις	192	123	523	1.518	2.356
- Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	79	51	32	2	164
	39.692	12.827	9.852	5.258	67.629
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	51	-	-	-	51

Στοιχεία εκτός ισολογισμού

	Εντός 1 έτους € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.
Δανειακές δεσμεύσεις	1.020	553
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	9	-
Υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις	22	26
	1.051	579

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Εντός 1 μήνα € εκατ.	1 - 3 μήνες € εκατ.	3 μήνες έως 1 έτος € εκατ.	Άνω του 1 έτους € εκατ.	(εισορές)/ εκροές € εκατ.
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός παραγώνων:					
-Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	24.582	1.915	148	488	27.133
- Υποχρεώσεις προς πελάτες	23.568	8.250	9.045	1.020	41.883
- Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	-	309	4	462	775
- Χρεόγραφα από τιτλοποίηση (αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων) ⁽¹⁾	33	10	44	209	296
- Λοιπές υποχρεώσεις	212	178	716	988	2.094
	<u>48.395</u>	<u>10.662</u>	<u>9.957</u>	<u>3.167</u>	<u>72.181</u>
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα:	<u>33</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>33</u>

⁽¹⁾ Οι εκροές από τιτλοποιήσεις καλύπτονται πλήρως από τις αντίστοιχες εισροές από στεγαστικά δάνεια που λήγουν στον ίδιο χρονικό ορίζοντα.

Στοιχεία εκτός ισολογισμού

	Εντός 1 έτους € εκατ.	Άνω 1 έτους € εκατ.
Δανειακές δεσμεύσεις	936	812
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	8	-
Υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις	23	17
	<u>967</u>	<u>829</u>

Λόγω της κρίσης του ελληνικού χρέους, οι ελληνικές τράπεζες απέκτησαν μέρος της χρηματοδότησης τους από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ). Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η καθαρή χρηματοδότηση που είχε λάβει ο Όμιλος από αυτές τις πηγές ανήλθε σε € 12,5 δις (2013: € 16,9 δις). Οι βασικοί λόγοι για τη μείωση της χρηματοδότησης από ΕΚΤ/ΤτΕ ήταν η ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας (σημ. 6) και η απομόχλευση στοιχείων ενεργητικού. Στη διάρκεια του 2014, η Τράπεζα εξάλειψε την εξασφαλισμένη χρηματοδότηση από την ΤτΕ (Emergency Liquidity Assistance – ELA) (2013: € 5,6 δις).

Από τις αρχές Δεκεμβρίου 2014, οι εξελίξεις στην Ελλάδα είχαν αρνητική επίδραση στη ρευστότητα του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, κυρίως λόγω της μείωσης των καταθέσεων, που αντικαταστάθηκαν πλήρως από χρηματοδότηση, με χρήση εξασφαλίσεων, από το Ευρωσύστημα. Επιπρόσθετα, οι συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων («repos») που έληξαν, αντικαταστάθηκαν με χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα, καθώς οι εγγυήσεις που ήταν προγενέστερα αποδεκτές από τους συμμετέχοντες στην αγορά, ήταν αποδεκτές για χρηματοδότηση από την ΕΚΤ (κατά το μεγαλύτερο μέρος) ή τον ELA.

Επιπλέον, η ΕΚΤ αποφάσισε την 4 Φεβρουαρίου ότι τα έντοκα γραμμάτια ελληνικού δημοσίου, τα ομόλογα ελληνικού δημοσίου και τα ομόλογα με εγγύηση ελληνικού δημοσίου δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να γίνονται αποδεκτά ως εγγύηση για πράξεις αναχρηματοδότησης, οδηγώντας τις ελληνικές τράπεζες να αυξήσουν σημαντικά τη χρηματοδότηση τους από τον ELA. Η αρχική συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ της Ελλάδας και των Ευρωπαίων εταίρων της στη συνάντηση του Euro Group της 20 Φεβρουαρίου 2015 συνέβαλε στη βελτίωση της ρευστότητας του ελληνικού τραπεζικού τομέα. Ορισμένα πρώτα σημάδια της τάσης έχουν ήδη παρατηρηθεί, δεδομένης της σταθεροποίησης των καταθέσεων στο διάστημα μετά τη συμφωνία. Την 27 Φεβρουαρίου 2015, η καθαρή χρηματοδότηση του Ομίλου από την ΕΚΤ και τον ELA ανήλθε σε € 9,5 δις και € 19,5 δις, αντίστοιχα, ενώ ο Όμιλος κατείχε μη χρησιμοποιηθέντα υψηλής ρευστοποίησης στοιχεία ενεργητικού (ρευστοποιήσιμη αξία) περίπου € 14,7 δις.

7.3 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Η εύλογη αξία είναι η τιμή που μία οντότητα θα λάμβανε κατά την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή θα κατέβαλε για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά, κατά την ημερομηνία της επιμέτρησης και υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς (ήτοι, τιμή εξόδου). Όταν δεν υπάρχει παρατηρήσιμη τιμή για πανομοιότυπο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, η εύλογη αξία επιμετράται με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών αποτίμησης μεγιστοποιώντας τη χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιώντας τη χρήση μη παρατηρήσιμων. Τα παρατηρήσιμα δεδομένα προκύπτουν χρησιμοποιώντας στοιχεία της αγοράς, όπως πληροφορίες διαθέσιμες στο κοινό σχετικά με πραγματικά γεγονότα ή συναλλαγές, και αντανακλούν τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν οι συμμετέχοντες στην αγορά για την τιμολόγηση χρηματοοικονομικών μέσων, όπως διαθέσιμες επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για παρόμοια μέσα, επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων, τεκμαρτή μεταβλητότητα και περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία**

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς, παράγωγα και άλλες συναλλαγές που έγιναν για εμπορικούς σκοπούς, καθώς και επενδυτικοί τίτλοι διαθέσιμοι προς πώληση και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αποτιμώνται στην εύλογη αξία με αναφορά σε επίσημες τιμές ενεργούς αγοράς, όπου αυτές είναι διαθέσιμες. Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες τιμές αγοράς, τότε οι εύλογες αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης (βλ. επίσης σημ. 3.3).

Αυτά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία κατηγοριοποιούνται την 31 Δεκεμβρίου 2014 σε ένα από τα τρία επίπεδα ιεραρχίας εύλογης αξίας ανάλογα με το αν η αποτίμησή τους βασίζεται σε παρατηρήσιμα ή μη παρατηρήσιμα δεδομένα, ως ακολούθως:

- α) Επίπεδο 1 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται βάσει επίσημων τιμών σε ενεργές αγορές για πανομοιότυπα χρηματοοικονομικά στοιχεία στα οποία μια εταιρεία μπορεί να έχει πρόσβαση κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Ενεργός θεωρείται η αγορά στην οποία οι τιμές αυτές είναι άμεσα και σε τακτά χρονικά διαστήματα διαθέσιμες από κάποιο χρηματιστήριο, χρηματιστή, διαπραγματευτή, βιομηχανικό κλάδο, υπηρεσία τιμών ή ρυθμιστική αρχή και αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές. Στο επίπεδο 1 περιλαμβάνονται ενεργά διαπραγματεύσιμοι χρεωστικοί τίτλοι, μετοχές και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήρια, καθώς επίσης αμοιβαία κεφάλαια και προϊόντα unit-linked τα οποία έχουν τακτικά και συχνά δημοσιευμένες τιμές.
- β) Επίπεδο 2 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης, με τα ακόλουθα δεδομένα: i) επίσημες τιμές για παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε ενεργές αγορές, ii) επίσημες τιμές για πανομοιότυπα ή παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε αγορές που δεν είναι ενεργές, iii) δεδομένα, εκτός των επίσημων τιμών, που είναι άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα, όπως επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων παρατηρήσιμα σε τακτά χρονικά διαστήματα, επιτόκια προθεσμιακών συμβολαίων ξένου συναλλάγματος, τιμές μετοχών, περιθώρια φερεγγυότητας και τεκμαρτή μεταβλητότητα που λαμβάνονται από διεθνείς οργανισμούς παροχής τιμών αγοράς και iv) ενδεχόμενα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που δεν είναι σημαντικά για τη συνολική επιμέτρηση της εύλογης αξίας. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του επιπέδου 2 περιλαμβάνουν κυρίως εξωχρηματιστηριακά παράγωγα και χρεωστικούς τίτλους πιο χαμηλής ρευστοποίησης.
- γ) Επίπεδο 3 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης στις οποίες τα σημαντικότερα δεδομένα είναι μη παρατηρήσιμα. Κατά την ανάπτυξη των μη παρατηρήσιμων δεδομένων, χρησιμοποιούνται οι καλύτερες διαθέσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων του Ομίλου, ενώ ταυτόχρονα αντανακλώνται οι υποθέσεις των συμμετεχόντων στην αγορά (π.χ. παραδοχές σχετικά με τον κίνδυνο). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του επιπέδου 3 περιλαμβάνουν μη εισηγμένες μετοχές και συγκεκριμένα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

Η κατηγοριοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων του Ομίλου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους σύμφωνα με τα τρία επίπεδα ιεραρχίας της εύλογης αξίας για το 2014 και 2013 αντίστοιχα, παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2014			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επιμετρούμενα στην εύλογη αξία:				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία εμπορικού χαρτοφυλακίου	116	1	0	117
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στη εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	243	-	-	243
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-	2.132	2	2.134
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων	5.506	69	51	5.626
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	5.865	2.202	53	8.120
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων επιμετρούμενα στην εύλογη αξία:				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1	2.474	-	2.475
Υποχρεώσεις προς τους πελάτες:				
- Σύνθετες καταθέσεις	-	32	-	32
- Προϊόντα Unit linked	248	246	-	494
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις:				
- Σύνθετοι τίτλοι	-	37	-	37
Υποχρεώσεις συναλλαγών	16	-	-	16
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων	265	2.789	-	3.054

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επιμετρούμενα στην εύλογη αξία:				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία εμπορικού χαρτοφυλακίου	142	26	0	168
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στη εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	207	-	-	207
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0	1.264	-	1.264
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων	2.702	131	280	3.113
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	3.051	1.421	280	4.752
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων επιμετρούμενα στην εύλογη αξία:				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1	1.557	-	1.558
Υποχρεώσεις προς τους πελάτες:				
- Σύνθετες καταθέσεις	-	16	-	16
- Προϊόντα Unit linked	212	267	-	479
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις:				
- Σύνθετοι τίτλοι	-	34	-	34
Υποχρεώσεις συναλλαγών	0	-	-	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων	213	1.874	-	2.087

Ο Όμιλος αναγνωρίζει μεταφορές εντός και εκτός των επιπέδων ιεραρχίας της εύλογης αξίας στην αρχή του τριμήνου κατά το οποίο έχει πραγματοποιηθεί η μεταφορά ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου. Δεν υπήρξαν μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και Επιπέδου 2 και το αντίστροφο, καθώς επίσης και δεν υπήρξαν αλλαγές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014, κατόπιν επισκόπησης της κατηγοριοποίησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων στα επίπεδα ιεραρχίας εύλογης αξίας από τη διοίκηση, ο Όμιλος μετέφερε από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα € 7 εκατ., τα οποία αποτιμούνται χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης, όπου ο

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

υπολογισμός της αποτίμησης του πιστωτικού κινδύνου (Credit Risk Valuation Adjustment – CVA) βασίζεται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα μια σημαντική αναπροσαρμογή του δείκτη CVA για το σύνολο της εύλογης αξίας των παραγώγων (2013: 48 εκατ. μη εισηγμένοι διαθέσιμοι προς πώληση μετοχικοί τίτλοι και € 226 εκατ. διαθέσιμα προς πώληση ομολογιακά δάνεια, μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 λόγω της σημαντικότητας των μη παρατηρήσιμων δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας τους).

Συμφωνία των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Επιπέδου 3

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο τη 1 Ιανουαρίου	280	-
Μεταφορά σε επίπεδο 3	7	274
Μεταφορά από επίπεδο 3	-	(1)
Μεταφορά σε Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (σημ.25)	(150)	-
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών εταιρειών	-	25
Προσθήκες μετά από πωλήσεις και λήξεις	(25)	1
Σύνολο κερδών/(ζημιών) χρήσης που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(61)	(24)
Σύνολο κερδών/(ζημιών) χρήσης που περιλαμβάνονται στα λοιπά αποτελέσματα	(0)	5
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	2	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	53	280

Από τη συνολική ζημιά ποσού € 61 εκατ. για την χρήση 2014, € 60 εκατ. περιλαμβάνονται στην γραμμή «Λοιπές ζημιές απομείωσης» και € 1 εκατ. στη γραμμή «Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών» (2013: το σύνολο της ζημιάς € 24 εκατ. εμφανίζεται στην γραμμή «Λοιπές ζημιές απομείωσης»).

Διαδικασίες αποτίμησης του Ομίλου

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί ευρέως αναγνωρισμένα μοντέλα αποτίμησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των κοινών χρηματοοικονομικών μέσων, όπως τις ανταλλαγές επιτοκίων και τις ανταλλαγές συναλλάγματος (interest and cross currency swaps), που χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς και απαιτούν λίγη κρίση και εκτίμηση από τη διοίκηση. Οι παρατηρήσιμες τιμές ή τα δεδομένα των μοντέλων αποτίμησης είναι συνήθως διαθέσιμα στην αγορά για τους εισηγμένους χρεωστικούς και μετοχικούς τίτλους, τα διαπραγματεύσιμα και τα απλά εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Η διαθεσιμότητα παρατηρήσιμων τιμών της αγοράς και των δεδομένων των μοντέλων αποτίμησης μειώνει την ανάγκη διενέργειας εκτιμήσεων από τη διοίκηση και επίσης μειώνει την αβεβαιότητα σχετικά με τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών.

Όπου χρησιμοποιούνται τεχνικές αποτίμησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, αυτές επικυρώνονται έναντι ιστορικών στοιχείων και, όπου είναι εφικτό, έναντι τρεχουσών ή πρόσφατων παρατηρούμενων συναλλαγών σε διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα, και επανεξετάζονται περιοδικά από κατάλληλο προσωπικό ανεξάρτητο από το προσωπικό που τα δημιούργησε. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν να χρησιμοποιηθούν και προσαρμόζονται έτσι ώστε να επιβεβαιώνεται ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι εκτιμήσεις των εύλογων αξιών που λαμβάνονται από τα μοντέλα προσαρμόζονται με τυχόν άλλους παράγοντες, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας ή την αβεβαιότητα των μοντέλων, στο βαθμό που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα τους λάβουν υπόψη κατά την τιμολόγηση του χρηματοοικονομικού μέσου. Οι εύλογες αξίες αντανakλούν τον πιστωτικό κίνδυνο του μέσου και περιλαμβάνουν προσαρμογές ώστε να ληφθούν υπόψη ο πιστωτικός κίνδυνος της εταιρείας του Ομίλου και του αντισυμβαλλομένου, όπου κρίνεται αναγκαίο.

Ο τομέας Global Market Counterparty Risk Sector (GMCRS) θεσπίζει τις διαδικασίες που διέπουν την επιμέτρηση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου. Μερικές από τις διαδικασίες ελέγχου των μοντέλων αποτίμησης περιλαμβάνουν: επιβεβαίωση των παρατηρήσιμων τιμολογήσεων, επαναυπολογισμό των αποτιμήσεων του μοντέλου, επισκόπηση και διαδικασία έγκρισης για τα νέα μοντέλα ή/και αλλαγές στα υφιστάμενα, προσαρμογή και διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχων (back-testing) έναντι παρατηρήσιμων συναλλαγών στην αγορά, όπου είναι εφικτό, ανάλυση σημαντικών μεταβολών αποτίμησης, κλπ. Όταν για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρησιμοποιούνται οι αποτιμήσεις τρίτων, αυτές ελέγχονται προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές ΚαταστάσειςΤεχνικές επιμέτρησης της εύλογης αξίας

Τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στην εύλογη αξία με προεξόφληση των αναμενόμενων ταμειακών ροών, χρησιμοποιώντας επιτόκια της αγοράς κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Αναπροσαρμογές για τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου και τον πιστωτικό κίνδυνο της Τράπεζας εφαρμόζονται στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, όπου κρίνεται απαραίτητο. Για τις εν λόγω αναπροσαρμογές του πιστωτικού κινδύνου λαμβάνονται υπόψη οι αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ του Ομίλου και των αντισυμβαλλομένων με βάση τους σχετικούς όρους των συναλλαγών παραγώγων και η επίδραση του πιστωτικού κινδύνου στην αποτίμηση αυτών των ταμειακών ροών. Ανάλογα με τις συνθήκες, ο Όμιλος λαμβάνει επίσης υπόψη την επίδραση τυχόν διακανονισμών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων, συμβάσεων εξασφάλισης και σύναψης κύριων συμβάσεων συμψηφισμού για την αποτίμηση του πιστωτικού κινδύνου (Credit Risk Valuation Adjustment - CVA). Για τον υπολογισμό του CVA χρησιμοποιούνται οι πιθανότητες αθέτησης υποχρεώσεων, βασισμένες σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς όπως τα περιθώρια των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικών κινδύνων (Credit Default Swaps - CDS), ανάλογα με την περίπτωση, ή τα εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης. Ο Όμιλος εφαρμόζει παρόμοια μεθοδολογία για τον υπολογισμό του δικού του πιστωτικού κινδύνου (Debit Value Adjustments - DVA) όταν μπορεί να εφαρμοστεί. Όπου οι τεχνικές αποτίμησης βασίζονται σε εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης και το αντίστοιχο CVA είναι πολύ σημαντικό στο σύνολο της επιμέτρησης της εύλογης αξίας, τότε τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα κατηγοριοποιούνται στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας. Μια εύλογα πιθανή μεταβολή του κύριου μη παρατηρήσιμου δεδομένου (δηλ. του ποσοστού ανάκτησης) που χρησιμοποιείται στην αποτίμησή τους, δεν θα είχε σημαντική επίδραση στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας τους.

Ο Όμιλος προσδιορίζει την εύλογη αξία των χρεωστικών τίτλων που κατέχει με βάση επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για τίτλους με παρόμοιο επίπεδο πιστωτικού κινδύνου, λήξη και απόδοση ή με τη μέθοδο προεξόφλησης μελλοντικών ταμειακών ροών.

Για τους χρεωστικούς τίτλους που έχουν εκδοθεί από τον Όμιλο και επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με προεξόφληση των αναμενόμενων ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον κίνδυνο, όπου ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου έχει προσδιοριστεί χρησιμοποιώντας δεδομένα έμμεσα παρατηρήσιμα, δηλαδή επίσημες τιμές τίτλων με παρόμοια χαρακτηριστικά που εκδίδονται από τον Όμιλο ή από άλλους εκδότες Ελληνικών τίτλων.

Η εύλογη αξία των μη εισηγμένων μετοχικών τίτλων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας (i) εκθέσεις αποτίμησης τρίτων, οι οποίες βασίζονται στην καθαρή θέση των εταιρειών όπου η διοίκηση δεν εκτελεί περαιτέρω σημαντικές προσαρμογές, και (ii) αποτιμήσεις καθαρής θέσης προσαρμοσμένες, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Η εύλογη αξία των μη εισηγμένων διαθέσιμων προς πώληση ομολογιακών δανείων τα οποία μεταφέρθηκαν στα Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες την 30 Σεπτεμβρίου 2014 (σημ. 25) προσδιορίστηκε με προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών για το χρονικό διάστημα που αναμενόταν να ανακτηθούν, συμπεριλαμβανομένης και της εκποίησης οποιασδήποτε διακρατούμενης εξασφάλισης. Για το σκοπό της αποτίμησης αυτών των δανείων το 2013, ο Όμιλος έκανε υποθέσεις σχετικά με τα αναμενόμενα ανακτήσιμα ποσά και το χρονοδιάγραμμα εκποίησης της εξασφάλισης. Το κύριο μη παρατηρήσιμο δεδομένο που χρησιμοποιήθηκε ήταν το ποσοστό ανάκτησης, το οποίο για το 2013 ήταν κατά μέσο όρο 50%. Μια εύλογα πιθανή μεταβολή κατά 3% στο ποσοστό ανάκτησης που χρησιμοποιήθηκε δεν θα είχε σημαντική επίδραση στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας τους.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία στον ισολογισμό, καθώς και την κατηγοριοποίηση της εύλογης αξίας αυτών στα τρία επίπεδα ιεραρχίας:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2014				
	Επίπεδο 1 € εκατ.	Επίπεδο 2 € εκατ.	Επίπεδο 3 € εκατ.	Εύλογη αξία € εκατ.	Λογιστική αξία € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	42.060	42.060	42.133
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων					
- Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	415	10.631	-	11.046	11.566
- Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι	343	280	-	623	657
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	758	10.911	42.060	53.729	54.356
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	298	341	-	639	774
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων	298	341	-	639	774
	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Επίπεδο 1 € εκατ.	Επίπεδο 2 € εκατ.	Επίπεδο 3 € εκατ.	Εύλογη αξία € εκατ.	Λογιστική αξία € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	45.930	45.930	45.610
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων					
- Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	2.524	11.886	-	14.410	14.862
- Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι	256	437	-	693	741
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	2.780	12.323	45.930	61.033	61.213
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	637	-	637	755
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων	-	637	-	637	755

Οι υποθέσεις και οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία του ισολογισμού είναι σύμφωνες με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία και έχουν ως εξής:

- α) Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες: για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες δεν υπάρχουν τιμές αγοράς, καθώς δεν υπάρχουν ενεργές αγορές στις οποίες διαπραγματεύονται. Οι εύλογες αξίες εκτιμώνται προεξοφλώντας τις μελλοντικές αναμενόμενες ταμειακές ροές για το χρονικό διάστημα που αναμένεται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας κατάλληλα επιτόκια προσαρμοσμένα με τον κίνδυνο. Τα δάνεια ομαδοποιούνται σε ομοιογενή περιουσιακά στοιχεία με παρόμοια χαρακτηριστικά, όπως αυτά παρακολουθούνται από τη Διοίκηση ανά προϊόν, τύπο δανειολήπτη και βαθμό καθυστέρησης, προκειμένου να βελτιωθεί η ακρίβεια των εκτιμώμενων αποτελεσμάτων αποτίμησης. Κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, ο Όμιλος κάνει υποθέσεις σχετικά με αναμενόμενες προκαταβολές, τα περιθώρια του προϊόντος και το χρονοδιάγραμμα εκποίησης των εξασφαλίσεων. Τα προεξοφλητικά επιτόκια ενσωματώνουν δεδομένα για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και τα επιτόκια, κατά περίπτωση.
- β) Επενδυτικοί τίτλοι που αποτιμώνται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης: η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών τίτλων προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για τίτλους με παρόμοια-χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, διάρκεια και απόδοση ή χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προεξόφλησης των ταμειακών ροών.
- γ) Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις: η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Αν οι τιμές της αγοράς δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με βάση επίσημες τιμές αγοράς για πιστωτικούς τίτλους με παρόμοια χαρακτηριστικά ή προεξοφλώντας τις αναμενόμενες ταμειακές ροές με επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον κίνδυνο, όπου ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας στοιχεία έμμεσα παρατηρήσιμα, δηλαδή επίσημες τιμές παρόμοιων τίτλων που εκδίδονται από τον Όμιλο ή από άλλους Έλληνες εκδότες.

Για τα υπόλοιπα χρηματοπιστωτικά μέσα που είναι βραχυπρόθεσμα ή επανατιμολογούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα (ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες, απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις προς πελάτες), η λογιστική αξία τους προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

8. Καθαρά έσοδα από τόκους

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Τόκοι έσοδα		
Πελάτες	2.241	2.343
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	40	29
Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	0	2
Λοιποί επενδυτικοί τίτλοι	316	326
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	306	97
	2.903	2.797
Τόκοι έξοδα		
Πελάτες	(785)	(956)
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(222)	(430)
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	(29)	(24)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(352)	(117)
	(1.388)	(1.527)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.515	1.270
Σύνολο από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	14	24
Σύνολο	1.529	1.294

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα έσοδα από τόκους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, ανά κατηγορία δανείου και ποιοτική διαβάθμιση:

	31 Δεκεμβρίου 2014		
	Τόκοι έσοδα από μη- απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Τόκοι έσοδα από απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	1.148	262	1.410
Επιχειρηματικά ⁽¹⁾	614	217	831
Σύνολο τόκων εσόδων από πελάτες	1.762	479	2.241
	31 Δεκεμβρίου 2013		
	Τόκοι έσοδα από μη- απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Τόκοι έσοδα από απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	1.196	231	1.427
Επιχειρηματικά ⁽¹⁾	742	173	915
Σύνολο τόκων εσόδων από πελάτες	1.938	405	2.343

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τόκοι έσοδα από δάνεια και απαιτήσεις προς το Δημόσιο τομέα

Η μεταβολή της παρούσας αξίας της ζημιάς απομείωσης (σημ. 26) € 286 εκατ. (δάνεια λιανικής τραπεζικής € 193 εκατ., επιχειρηματικά δάνεια € 93 εκατ.) περιλαμβάνεται στα έσοδα από τόκους από απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις πελατών (2013: δάνεια λιανικής τραπεζικής € 177 εκατ., επιχειρηματικά δάνεια € 72 εκατ.).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

9. Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Προμήθειες και λοιπά έσοδα από δάνεια	110	112
Προμήθειες αμοιβαίων κεφαλαίων και διαχείρισης περιουσίας	36	33
Προμήθειες υπηρεσιών κεφαλαιαγοράς	30	30
Λοιπές προμήθειες	23	24
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	200	199
Σύνολο από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	3	4
Σύνολο	203	203

10. Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Ασφάλιστρα και λοιπά έσοδα ασφαλιστικών εργασιών	327	308
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις και παροχές καταβληθείσες	(168)	(188)
Μεταβολή ασφαλιστικών προβλέψεων και έξοδα	(123)	(84)
Σύνολο	36	36

Επιπλέον, το 2014 η νέα παραγωγή και οι ανανεώσεις των προϊόντων unit linked που περιλαμβάνονται στις «Υποχρεώσεις προς πελάτες», ανήλθαν σε € 70 εκατ. (2013: € 35 εκατ.).

11. Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες

Τα έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν έσοδα από εκμίσθωση ακινήτων και λοιπά έσοδα υπηρεσιών που παρέχονται από τον Όμιλο (π.χ. υπηρεσίες μισθοδοσίας, ηλεκτρονικό εμπόριο).

12. Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών και επενδυτικών τίτλων

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Ομόλογα και λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα	29	77
Μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια	76	44
Κέρδη/(ζημιές) από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(24)	(105)
Συναλλαγματικές διαφορές	(1)	8
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	80	25
Σύνολο από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	9	1
Σύνολο	89	26

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

13. Λειτουργικά έξοδα

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού (σημ. 14)	(571)	(573)
Διοικητικά έξοδα	(326)	(308)
Αποσβέσεις ενσώματων πάγιων στοιχείων	(61)	(65)
Αποσβέσεις άυλων πάγιων στοιχείων	(38)	(30)
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	(59)	(61)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.055)	(1.037)
Σύνολο από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(22)	(33)
Σύνολο	(1.077)	(1.070)

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, τα διοικητικά έξοδα περιλαμβάνουν € 42 εκατ., που αφορούν την ετήσια εισφορά της Τράπεζας για το σκέλος εξυγίανσης του Ελληνικού Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει από το 2007 Πολιτική για την Ανεξαρτησία των Εξωτερικών Ελεγκτών στην οποία ορίζονται, μεταξύ άλλων, οι επιτρεπόμενες και μη επιτρεπόμενες υπηρεσίες που μπορούν να παρασχεθούν από τους ελεγκτές του Ομίλου, πέρα από τις υπηρεσίες υποχρεωτικού τακτικού ελέγχου. Για οποιαδήποτε τέτοιες υπηρεσίες που υφίσταται πρόθεση να ανατεθούν στους ελεγκτές του Ομίλου, υπάρχουν συγκεκριμένοι ελεγκτικοί μηχανισμοί προκειμένου η Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας να διασφαλίζει ότι υπάρχει ικανοποιητική ισορροπία μεταξύ των ελεγκτικών και των μη ελεγκτικών εργασιών. Τέλος, σύμφωνα με την Πολιτική της Τράπεζας, οι τακτικοί ελεγκτές υπόκεινται σε περιοδική διαγωνιστική διαδικασία τουλάχιστον ανά τέσσερα έτη, προκειμένου να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία των Εξωτερικών Ελεγκτών.

Οι αμοιβές που κατέβαλλε ο Όμιλος στον κύριο ανεξάρτητο ελεγκτή “PricewaterhouseCoopers” για ελεγκτικές και λοιπές υπηρεσίες που του παρασχέθηκαν αναλύονται ως ακολούθως:

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Τακτικός έλεγχος	(3,8)	(3,5)
Φορολογικός έλεγχος-άρθρο 65α, Ν.4174/2013	(0,6)	(0,5)
Λοιπές ελεγκτικές υπηρεσίες	(0,1)	(0,4)
Λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες	(1,8)	(0,6)
Σύνολο	(6,3)	(5,0)

14. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Μισθοί, ημερομίσθια και έκτακτες αμοιβές	(428)	(418)
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	(91)	(96)
Αμοιβές συνταξιοδότησης και λοιπές παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	(17)	(18)
Λοιπά έξοδα	(35)	(41)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(571)	(573)
Σύνολο από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(10)	(16)
Σύνολο	(581)	(589)

Ο μέσος αριθμός των εργαζομένων του Ομίλου κατά τη διάρκεια της χρήσης ανήλθε σε 18.428 εκ των οποίων 809 ήταν οι εργαζόμενοι των θυγατρικών στην Ουκρανία (2013: 20.053 εκ των οποίων 878 ήταν οι εργαζόμενοι των θυγατρικών στην Ουκρανία). Την 31 Δεκεμβρίου 2014, ο αριθμός των καταστημάτων του Ομίλου ανήλθε σε 1.070 εκ των οποίων 47 ήταν τα καταστήματα των θυγατρικών στην Ουκρανία.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

15. Λοιπές ζημιές απομείωσης και έκτακτα αποτελέσματα

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Ζημιές απομείωσης και αποτίμησης από επενδύσεις σε ακίνητα και ακίνητα ανακτηθέντα από πλειστηριασμούς	(95)	(132)
Ζημιές απομείωσης από ομόλογα	(82)	(39)
Ζημιές απομείωσης από αμοιβαία κεφάλαια και μετοχές	(23)	(18)
Ζημιές απομείωσης από λοιπές απαιτήσεις	(5)	-
Αντιλογισμός ζημιάς απομείωσης από έκθεση σε χρέος Ελληνικού Δημοσίου	-	75
Λοιπές ζημιές απομείωσης	(205)	(114)
Αντιλογισμός πρόβλεψης/(πρόβλεψη) για απαιτήσεις υπό αμφισβήτηση (σημ.46)	103	(103)
Έξοδα συνένωσης που σχετίζονται με την λειτουργική συγχώνευση/ έξοδα απόκτησης του Νέου ΤΤ και της Νέας Proton	(16)	(14)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(27)	(10)
Λοιπά έξοδα	(3)	-
Έξοδα Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου	-	(87)
Ζημιές αποτίμησης από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-	(33)
Έξοδα που σχετίζονται με την Προαιρετική Δημόσια Πρόταση της ΕΤΕ	-	(17)
Έξοδα αναδιάρθρωσης και λοιπά έκτακτα αποτελέσματα	57	(264)
Σύνολο	(148)	(378)

Την 31 Δεκεμβρίου 2014 ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιές απομείωσης και αποτίμησης σε επενδυτικά ακίνητα και ανακτηθέντα ακίνητα ποσού € 56 εκατ. (σημ. 31) και € 39 εκατ. αντίστοιχα, λόγω της επίδρασης των μακροοικονομικών συνθηκών στην πραγματική οικονομία και της συνεχούς πτώσης στις τιμές της αγοράς των ακινήτων στην Ελλάδα και την Νοτιοανατολική Ευρώπη, και λαμβάνοντας υπόψη και λοιπές ενδείξεις απομείωσης στοιχείων ενεργητικού βάσει τεχνικών και νομικών αναφορών.

Το τελευταίο τρίμηνο του 2014, η Τράπεζα αναγνώρισε ζημιές απομείωσης ποσού € 29 εκατ. για τα κρατικά ομόλογα της Ουκρανίας που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων στη λήξη, λόγω της αυξανόμενης οικονομικής και πολιτικής αβεβαιότητας στη χώρα.

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, ο Όμιλος αναγνώρισε έξοδα αναδιάρθρωσης ποσού € 27 εκατ., τα οποία αφορούν κυρίως το κλείσιμο των υποκαταστημάτων στα πλαίσια του εξορθολογισμού του δικτύου της Τράπεζας. Ποσό € 17 εκατ. σχετίζεται με τις Διεθνείς δραστηριότητες του Ομίλου, ενώ το υπόλοιπο ποσό των € 10 εκατ. με τις δραστηριότητες στην Ελλάδα.

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και συνένωσης περιλαμβάνουν αποσβέσεις και διαγραφές ποσού € 12 εκατ.

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, ο Όμιλος αναγνώρισε λοιπά έξοδα ποσού € 3 εκατ. σχετικά με τη διαγνωστική μελέτη της BlackRock το 2013, για τα εγχώρια χαρτοφυλάκια δανείων των ελληνικών τραπεζών και των μεγαλύτερων θυγατρικών εταιρειών τους στο εξωτερικό. Η άσκηση πραγματοποιήθηκε από την ΤτΕ στα πλαίσια της αξιολόγησης των κεφαλαιακών αναγκών των ελληνικών τραπεζών.

Το πρώτο τρίμηνο του 2013, ο Όμιλος προχώρησε στον αντιλογισμό ζημιάς απομείωσης ποσού € 75 εκατ., η οποία αρχικά αναγνωρίστηκε το 2011 για συγκεκριμένο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο δεν ανταλλάχθηκε στο πρόγραμμα PSI+ και αναμένεται να αποπληρωθεί πλήρως.

Από την 30 Ιουνίου 2013, ο Όμιλος υιοθέτησε την καμπύλη «overnight index swap» για την αποτίμηση των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που είναι εγγυημένα με χρηματικά διαθέσιμα. Κατά την ανωτέρω ημερομηνία αναγνωρίστηκαν ζημιές αποτίμησης ποσού € 23 εκατ. Επιπλέον, ο Όμιλος το 2013 αναγνώρισε ζημιά αποτίμησης € 10 εκατ. για παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα με το Ελληνικό Δημόσιο.

Κατά τη διάρκεια του 2013, ο Όμιλος σχεδίασε και ενεργοποίησε Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου για το προσωπικό στην Ελλάδα, έχοντας ως κύριο στόχο την αύξηση της αποδοτικότητας της λειτουργίας. Ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα ήταν 965 για την Τράπεζα και 1.066 για τον Όμιλο και το συνολικό κόστος του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου ανήλθε περίπου σε € 82,9 εκατ. για την Τράπεζα και € 86,5 εκατ. για τον Όμιλο, μετά από προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Ως αποτέλεσμα του Προγράμματος, η ετήσια εκτιμώμενη εξοικονόμηση ανέρχεται σε € 55,6 εκατ. για την Τράπεζα και € 60,2 εκατ. για τον Όμιλο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

16. Φόρος εισοδήματος και έκτακτες προσαρμογές φόρου

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Τρέχων φόρος	(63)	(60)
Αναβαλλόμενος φόρος	525	514
Φόρος εισοδήματος	462	454
Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (Α.Φ.Α.) βάσει εγκυκλίου 1143/15.05.2014	34	-
Αναγνώριση Α.Φ.Α. για προβλέψεις απομείωσης της Νέας Proton	167	-
Αντιλογισμός Α.Φ.Α. - φορολογικός νόμος 4172/2013	-	(89)
Επίπτωση από την μεταβολή των φορολογικών συντελεστών	-	596
Επαναπροσδιορισμός Α.Φ.Α. των θυγατρικών του Ομίλου	-	(77)
Έκτακτες προσαρμογές Α.Φ.Α.	201	430
Προβλέψεις για επίδικες φορολογικές υποθέσεις και παρακρατούμενους φόρους	43	(98)
Ωφέλεια φόρου βάσει εγκυκλίου 1143/15.05.2014	6	-
Λουιές έκτακτες προσαρμογές φόρου	2	(3)
Έκτακτες προσαρμογές τρέχοντος φόρου εισοδήματος	51	(101)
Συνολικός φόρος εισοδήματος (έξοδο)/ωφέλεια φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	714	783
Συνολικός φόρος εισοδήματος (έξοδο)/ωφέλεια φόρου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	26	4
Σύνολο	740	787

Βάσει του Νόμου 4172/2013, ο φορολογικός συντελεστής των εταιρειών στην Ελλάδα είναι 26% για τα έσοδα των χρήσεων από το 2014 και έπειτα. Επιπρόσθετα, τα μερίσματα που διανέμονται υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 10%, εκτός των ενδοομιλικών μερισμάτων τα οποία υπό προϋποθέσεις απαλλάσσονται του φόρου. Το Μάιο του 2014, το Υπουργείο Οικονομικών με την Εγκύκλιο 1143/15.05.2014 παρείχε διευκρινίσεις για την εφαρμογή του φορολογικού Νόμου 4172/2013. Πιο συγκεκριμένα, με την ανωτέρω Εγκύκλιο, διευκρινίστηκε ότι οι συσσωρευμένες ζημιές από τις μετοχές και τα παράγωγα, οι οποίες είχαν αναγνωρισθεί σύμφωνα με τον προγενέστερο φορολογικό Νόμο 2238/1994, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για φορολογικούς σκοπούς (δηλ. έχουν προστεθεί στις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές). Κατά συνέπεια, κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014, ο Όμιλος αναγνώρισε στην κατάσταση αποτελεσμάτων μια εφάπαξ ωφέλεια φόρου € 40 εκατ.

Κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014, μετά από ευνοϊκή απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ), ο Όμιλος αναγνώρισε έκτακτο φορολογικό έσοδο € 43 εκατ. λόγω αντιλογισμού της πρόβλεψης για απαιτήσεις από παρακρατούμενους φόρους. Επιπρόσθετα, ο Όμιλος αναγνώρισε στο τρίτο τρίμηνο 2014 αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση € 167 εκατ. για τις προβλέψεις απομείωσης του δανειακού χαρτοφυλακίου που αποκτήθηκε, μέσω συγχώνευσης, από τη Νέα Proton, σε συνέχεια της εκτίμησής του ότι οι ανωτέρω ζημιές απομείωσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικές περιόδους βάσει του επιχειρηματικού του σχεδίου.

Από τη χρήση 2011 και έπειτα, οι ελληνικές ανώνυμες εταιρείες και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης των οποίων οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» που προβλέπεται στο άρθρο 82 του Νόμου 2238/1994 (το άρθρο 65α του Νόμου 4174/2013 έχει εφαρμογή για τις χρήσεις που ξεκινούν από 1 Ιανουαρίου 2014), το οποίο εκδίδεται, μετά τη διενέργεια σχετικού φορολογικού ελέγχου, από τον νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Δεκαοκτώ μήνες μετά την έκδοση του φορολογικού πιστοποιητικού χωρίς διατύπωση επιφύλαξης και υπό την προϋπόθεση ότι ενδεχόμενοι επανέλεγχοι των φορολογικών αρχών δεν έχουν επιφέρει άλλα φορολογικά θέματα, ο έλεγχος θεωρείται περαιωμένος. Επιπρόσθετοι φορολογικοί έλεγχοι διενεργούνται σε περίπτωση εντοπισμού παραβάσεων από το Υπουργείο Οικονομικών (π.χ. παραβάσεις της νομοθεσίας περί ξεπλύματος χρήματος, πλαστών ή εικονικών τιμολογίων, συναλλαγές με μη υπαρκτές φορολογικά εταιρείες ή παραβάσεις της νομοθεσίας περί transfer pricing).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές έως και τη χρήση 2009, δεν έχει ελεγχθεί για τη χρήση 2010 και έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς διατύπωση επιφύλαξης για τις χρήσεις 2011-2013, ενώ ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2014 από ορκωτούς ελεγκτές βρίσκεται σε εξέλιξη. Επιπροσθέτως, το Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και η Νέα Proton, οι οποίες συγχωνεύθηκαν με την Τράπεζα το 2013, έλαβαν από ορκωτούς ελεγκτές φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς διατύπωση επιφύλαξης με θέμα έμφασης για τις ανέλεγκτες από τις φορολογικές αρχές χρήσεις/περιόδους 18/1-30/6/2013 και 9/10/2011-31/12/2012 αντίστοιχα, σχετικά με ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις που προέκυψαν κατά το μετασηματισμό τους σε νέα πιστωτικά ιδρύματα (carve out). Η Τράπεζα έχει σχηματίσει επαρκείς προβλέψεις και για τις δύο ανωτέρω περιπτώσεις. Οι Ελληνικές θυγατρικές εταιρείες που υπόκεινται σε τακτικό έλεγχο από ορκωτούς ελεγκτές έχουν λάβει φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς διατύπωση επιφύλαξης για τις χρήσεις 2011-2013, ενώ ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2014 βρίσκεται σε εξέλιξη. Σύμφωνα με την προαναφερθείσα φορολογική νομοθεσία και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές προϋποθέσεις, ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2011 για την Τράπεζα και τις ανωτέρω θυγατρικές εταιρείες θεωρείται περαιωμένος.

Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις των θυγατρικών τραπεζών του Ομίλου στο εξωτερικό έχουν ως εξής: (α) Bancpost S.A. (Ρουμανία), 2011-2014, (β) Eurobank Cyprus Ltd, 2012-2014, (γ) Eurobank Bulgaria A.D. 2013-2014 (δ) Eurobank A.D. Beograd (Σερβία), 2009-2014, και (ε) Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., 2009-2014. Οι λοιπές θυγατρικές εταιρείες (περιλαμβανομένων των ελληνικών θυγατρικών), συγγενείς και κοινοπραξίες του Ομίλου (σημ. 28 και 33), οι οποίες εδρεύουν σε χώρες, όπου προβλέπεται από τη νομοθεσία τακτικός φορολογικός έλεγχος, έχουν από 1 έως 10 ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις.

Ο φόρος εισοδήματος επί των καθαρών (προ φόρου) κερδών του Ομίλου, διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, όπως αναλύεται παρακάτω:

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.678)	(1.901)
Φόρος βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή	436	494
Φορολογική επίδραση από:		
- έσοδα και έξοδα απαλλασσόμενα από φόρο	47	(17)
- διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές σε διάφορες χώρες	(14)	(2)
- την μεταβολή του φορολογικού συντελεστή	(0)	596
- προβλέψεις για επίδικες φορολογικές υποθέσεις και παρακρατούμενους φόρο	43	(98)
- λοιπές έκτακτες προσαρμογές φόρου	209	(169)
- λοιπά	(7)	(21)
Συνολικός φόρος εισοδήματος (έξοδο)/ωφέλεια φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	714	783
Συνολικός φόρος εισοδήματος (έξοδο)/ωφέλεια φόρου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	26	4
Σύνολο	740	787

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

17. Αναβαλλόμενοι φόροι

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται με τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method) επί όλων των προσωρινών διαφορών, συμπεριλαμβανομένων των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών και χρησιμοποιώντας το φορολογικό συντελεστή που αναμένεται να ισχύει στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση.

Η κίνηση του λογαριασμού αναβαλλόμενης φορολογίας παρουσιάζεται παρακάτω:

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουάριου	3.055	2.098
Λοιπά έσοδα/(έξοδα) στην κατάσταση αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	726	944
Λοιπά έσοδα/(έξοδα) στην κατάσταση αποτελεσμάτων από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	26	4
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων	21	(9)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	5	(21)
Κόστος συναλλαγών καθαρής θέσης	28	61
Λοιπά	11	(22)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	3.872	3.055

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/(υποχρέωση) προκύπτει από τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω:

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ζημιές που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+	1.211	1.256
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	1.980	1.234
Μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές	283	311
Μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	250	200
Κόστος συναλλαγών καθαρής θέσης	48	48
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	35	30
Μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίζονται απευθείας στο αποθεματικό εύλογης αξίας	12	(6)
Πάγια περιουσιακά στοιχεία	(8)	(17)
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών	9	7
Λοιπά	52	(8)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος	3.872	3.055

Στα ανωτέρω περιλαμβάνεται αύξηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων από προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις € 115 εκατ., με ισόποση μείωση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων από μεταβολές στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μετά τη μεταφορά συγκεκριμένων εταιρικών ομολογιακών δανείων από το χαρτοφυλάκιο Διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων στο χαρτοφυλάκιο Δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (σημ.25).

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναλύεται παρακάτω:

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	3.894	3.063
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (σημ.38)	(22)	(8)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος	3.872	3.055

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο αναβαλλόμενος φόρος (έξοδο)/έσοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων προκύπτει από τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω:

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	631	241
Μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές	(66)	263
Μεταβολή των φορολογικών συντελεστών	-	596
Αντιλογισμός αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης λόγω του φορολογικού νόμου 4172/2013	-	(89)
Ζημιές που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+	(45)	(45)
Μεταβολή στην εύλογη αξία και λοιπές προσωρινές διαφορές	232	(18)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου έσοδο/(έξοδο)	752	948

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, ο Όμιλος αναγνώρισε καθαρές φορολογικές απαιτήσεις € 3,9 δις που αναλύονται παρακάτω:

- (α) € 1.211 εκατ. αφορούν σε φορολογικές ζημιές από τη συμμετοχή του Ομίλου στο πρόγραμμα PSI+ και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες υπόκεινται σε απόσβεση για φορολογικούς σκοπούς (δηλ. 1/30 των ζημιών ετησίως αρχίζοντας από την χρήση 2012 και εφεξής),
- (β) € 1.980 εκατ. αφορούν σε προσωρινές διαφορές λόγω προβλέψεων απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικές περιόδους χωρίς καθορισμένο χρονικό περιορισμό και σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα που δραστηριοποιείται ο Όμιλος,
- (γ) € 283 εκατ. αφορούν σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές. Η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν οι μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές λήγει κατά το μεγαλύτερο μέρος αυτών το 2018,
- (δ) € 48 εκατ. αφορούν κυρίως σε έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, υποκείμενα σε δεκαετή απόσβεση για φορολογικούς σκοπούς, με έναρξη από το έτος που πραγματοποιήθηκαν, και
- (ε) € 350 εκατ. αφορούν σε λοιπές προσωρινές διαφορές, η πλειονότητα των οποίων μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μελλοντικές περιόδους χωρίς καθορισμένο χρονικό περιορισμό και σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Η αναγνώριση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που απεικονίζονται ανωτέρω, βασίζεται στην εκτίμηση της Διοίκησης ότι οι εταιρείες του Ομίλου θα έχουν επαρκή φορολογητέα κέρδη ώστε να συμψηφίσουν τις μη χρησιμοποιηθείσες μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, καθώς και τις εκπιπτόμενες φορολογικά προσωρινές διαφορές.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν.4303/2014 (προστέθηκε το νέο άρθρο 27Α στο Ν.4172/2013), το οποίο αφορά τα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που έχουν αναγνωρισθεί ή που θα αναγνωριστούν επί των ζημιών από τη συμμετοχή του Ομίλου στο πρόγραμμα PSI+ και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, στις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου αναφορικά με υφιστάμενες απαιτήσεις κατά την 31 Δεκεμβρίου 2014 (εξαιρουμένων τυχόν απαιτήσεων από εταιρείες του Ομίλου ή συνδεδεμένα μέρη), μπορούν να μετατραπούν σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, αν το λογιστικό, μετά από φόρους αποτέλεσμα της χρήσης είναι ζημία. Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις οι οποίες πληρούσαν τα ανωτέρω κριτήρια για μετατροπή τους σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ανέρχονταν σε 3.204 εκατ.

Το συνολικό ποσό της απαίτησης θα προσδιορίζεται πολλαπλασιάζοντας τις ανωτέρω αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική, μετά από φόρους ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων μη συμπεριλαμβανομένης της ζημίας χρήσης μετά από φόρους.

Η απαίτηση θα γεννάται κατά τον χρόνο έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων και θα συμψηφίζεται με τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος. Σε περίπτωση που ο αναλογούν φόρος εισοδήματος δεν επαρκεί να καλύψει την ανωτέρω απαίτηση, το εναπομένον υπόλοιπο θα μετατρέπεται σε άμεσα εισπράξιμη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Για τον σκοπό αυτό, θα σχηματίζεται ειδικό αποθεματικό το οποίο θα προορίζεται αποκλειστικά για την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και την έκδοση δωρεάν δικαιωμάτων κτήσης μετοχών υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο θα αντιστοιχεί στο 110% της ανωτέρω απαίτησης. Τα ανωτέρω δικαιώματα θα είναι μετατρέψιμα σε κοινές μετοχές και ελεύθερα μεταβιβάσιμα. Οι υφιστάμενοι μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα εξαγοράς μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα μετά την έκδοση των δικαιωμάτων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την ένταξη της Τράπεζας στον ανωτέρω μηχανισμό, ο οποίος θα έχει εφαρμογή από το φορολογικό έτος 2015 και εφεξής.

18. Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Πώληση των δραστηριοτήτων στην Πολωνία

Βάσει των όρων της επενδυτικής συμφωνίας που υπογράφηκε με την Raiffeisen Bank International AG (RBI) το Φεβρουάριο του 2011, ο Όμιλος αναγνώρισε την 31 Μαρτίου 2011 την πώληση των δραστηριοτήτων του στην Πολωνία.

Την 30 Απριλίου 2012, ο Όμιλος μεταβίβασε το 70% της Πολωνικής θυγατρικής του τράπεζας (Polbank) στην RBI, αφού έλαβε τις απαραίτητες εγκρίσεις από την Πολωνική Ρυθμιστική Αρχή για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (KNF) και εξάσκησε το δικαίωμα προαίρεσης που κατείχε για το υπόλοιπο 13% στην Raiffeisen Polbank. Από την 30 Απριλίου 2012, η Polbank και η RBI Poland (Πολωνική θυγατρική τράπεζα της RBI) ενοποιήθηκαν. Το τίμημα της συναλλαγής υποβλήθηκε σε (α) προσαρμογές βάσει των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της Polbank κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής και (β) την πιστωτική απόδοση του χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων.

Μέχρι τα τέλη Μαρτίου 2014, ο Όμιλος είχε εισπράξει συνολικά € 814 εκατ. σε μετρητά, εκ των οποίων τα € 178 εκατ. εισπράχθηκαν τον Φεβρουάριο του 2014. Τον Απρίλιο του 2014, βάσει συμφωνίας με την RBI, ο Όμιλος εισέπραξε επιπλέον € 30 εκατ. σε τακτοποίηση του εναπομείναντος τιμήματος € 100 εκατ. Επομένως, την 31 Μαρτίου 2014 τα κέρδη από την πώληση των δραστηριοτήτων στην Πολωνία, αναπροσαρμόστηκαν κατά € 70 εκατ. ζημιές προ φόρων (€ 52 εκατ. ζημιές μετά φόρων), ενώ η σχετική πρόβλεψη η οποία είχε αναγνωριστεί το 2013 βάσει εκτιμήσεων της διοίκησης αναφορικά με το τελικό τίμημα προς είσπραξη, αντλιογίστηκε. Τον Νοέμβριο 2014, ο Όμιλος αντλόγησε πρόβλεψη ποσού € 1,5 εκατ. για έξοδα σχετιζόμενα με την πώληση των δραστηριοτήτων του στην Πολωνία, επηρεάζοντας αντίστοιχα τη ζημιά από την πώληση.

Δραστηριότητες στην Ουκρανία ταξινομημένες ως κατεχόμενες προς πώληση

Τον Μάρτιο του 2014, η Διοίκηση δεσμεύτηκε σε σχέδιο πώλησης των δραστηριοτήτων του Ομίλου στην Ουκρανία, (συμπεριλαμβανομένων της Public J.S.C. Universal Bank και της ERB Property Services Ukraine LLC). Η πώληση θεωρήθηκε πιθανή και ως εκ τούτου οι δραστηριότητες του Ομίλου στην Ουκρανία ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενες προς πώληση. Οι δραστηριότητες του Ομίλου στην Ουκρανία παρουσιάζονται στον τομέα Διεθνών δραστηριοτήτων.

Σε συνέχεια της ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων ως κατεχόμενα προς πώληση, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5, αναγνωρίστηκαν ζημιές απομείωσης € 164 εκατ. μετά από φόρους, οι οποίες προέκυψαν από την επιμέτρηση των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας μειωμένης με τα έξοδα πώλησης. Αυτή είναι μια έκτακτη επιμέτρηση εύλογης αξίας, κατηγοριοποιημένη στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας της εύλογης αξίας λόγω της σημαντικότητας των μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η εύλογη αξία αφαιρουμένων των εξόδων πωλήσεως, η οποία αντικατοπτρίζει την αβεβαιότητα των οικονομικών και πολιτικών συνθηκών στη χώρα που αυξήθηκε στη διάρκεια του 2014, προσδιορίστηκε χρησιμοποιώντας προσφορές τρίτων, όπου για την πώληση των δραστηριοτήτων του Ομίλου στην Ουκρανία ο Όμιλος δεν πραγματοποίησε περαιτέρω σημαντικές προσαρμογές. Οι ανωτέρω ζημιές απομείωσης επιμερίστηκαν σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού (€ 18 εκατ.), δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (€ 138 εκατ.) και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (€ 8 εκατ.). Την 31 Δεκεμβρίου 2014, οι συσσωρευμένες ζημιές σχετικά με τις κατεχόμενες προς πώληση δραστηριότητες στην Ουκρανία που έχουν αναγνωριστεί στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση ήταν € 65 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 49 εκατ.).

Την 14 Αυγούστου 2014, η Eurobank υπέγραψε με εταιρείες του Ουκρανικού Ομίλου Delta Bank σύμβαση πώλησης της θυγατρικής της στην Ουκρανία «Public J.S.C. Universal Bank» και μεταβίβασης ουκρανικών στοιχείων ενεργητικού έναντι συνολικού τιμήματος € 95 εκατ. Η συναλλαγή που τελούσε υπό την αίρεση της λήψης των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές και της ύπαρξης συγκεκριμένων συνθηκών σχετικά με την πολιτική και οικονομική κατάσταση στην Ουκρανία, δεν ολοκληρώθηκε καθώς δεν παρασχέθηκαν οι ανάλογες εγκρίσεις και κατόπιν τούτου η Eurobank αποφάσισε τη λύση της σύμβασης. Ο Όμιλος συνεχίζει να ταξινομεί τις δραστηριότητες του στην Ουκρανία ως κατεχόμενες προς πώληση, καθώς παραμένει η δέσμευση του για το σχέδιο πώλησης των δραστηριοτήτων αυτών.

Τα αποτελέσματα του Ομίλου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες, περιλαμβανομένων των δραστηριοτήτων κατεχόμενων προς πώληση για το 2014 παρουσιάζονται παρακάτω. Τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναπροσαρμοσθεί αντίστοιχα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
	2014	2013
	€ ΕΚΑΤ.	€ ΕΚΑΤ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	14	24
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	3	4
Λοιπά έσοδα	9	1
Λειτουργικά έξοδα	(22)	(33)
Προβλέψεις και επιμέτρηση ζημιών από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(175)	(20)
Κέρδη/ (ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες, προ φόρου	(171)	(25)
Φόρος εισοδήματος ⁽¹⁾	8	4
Κέρδη/(ζημιές) μετά φόρων από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(163)	(21)
Κέρδη/(ζημιές) από την πώληση μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων (Πολωνίας και Τουρκίας)	(69)	(17)
Ζημιά από την επιμέτρηση των μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	(18)	-
Φόρος εισοδήματος από την πώληση μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων (Πολωνίας και Τουρκίας)	18	(0)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(232)	(39)
Καθαρά κέρδη από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν σε τρίτους	(0)	(0)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν στους μετόχους	(232)	(39)

⁽¹⁾ Για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014, το ποσό αφορά το φόρο εισοδήματος που προέκυψε από την επιμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση.

Οι βασικές κατηγορίες των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που αναγνωρίστηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση αναλύονται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2014 € ΕΚΑΤ.
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	29
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1
Χαρτοφυλάκιο εμπορικών και επενδυτικών τίτλων	44
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	194
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	270
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	4
Υποχρεώσεις προς πελάτες	157
Λοιπές υποχρεώσεις	3
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	164
Χρηματοδότηση από τον Όμιλο των ουκρανικών στοιχείων ενεργητικού κατεχόμενων προς πώληση	141
Καθαρή θέση των δραστηριοτήτων προς πώληση	(35)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

19. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών, με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης, εξαιρώντας το μέσο αριθμό ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή του Όμιλος κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Τα προσαρμοσμένα (diluted) κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται προσαρμόζοντας το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία με την παραδοχή ότι όλοι οι δυνητικοί τίτλοι μετατρέψιμοι σε κοινές μετοχές, μετατρέπονται σε μετοχές. Οι κατηγορίες των δυνητικών τίτλων του Ομίλου είναι οι εξής: α) δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών (έως το Δεκέμβριο 2014, σημ. 43). Για την προσαρμογή του μέσου σταθμισμένου αριθμού μετοχών με τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών, καθορίζεται ο αριθμός των μετοχών που θα μπορούσε να αγοραστεί στην εύλογη αξία (λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής της Τράπεζας για τη χρήση) με βάση την αξία των δικαιωμάτων συνδρομής που ενσωματώνονται στα δικαιώματα προαίρεσης μετοχών σε κυκλοφορία. Ο αριθμός των μετοχών από τον παραπάνω υπολογισμό, προστίθεται στο μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία για να καθοριστεί ο μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή, και β) μετατρέψιμους, υπό ορισμένες συνθήκες, προνομιούχους τίτλους (Σειρά Δ, σημ.42).

	Χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	
	2014	2013
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών (μετά την αφαίρεση των μερισμάτων που αναλογούν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων και συμπεριλαμβανομένων των κερδών/(ζημιών) από τους προνομιούχους τίτλους)	€ εκατ. (1.219)	(1.177)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (μετά την αφαίρεση των μερισμάτων που αναλογούν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων και συμπεριλαμβανομένων των κερδών/ (ζημιών) από τους προνομιούχους τίτλους)	€ εκατ. (987)	(1.138)
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών σε κυκλοφορία για τα προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	11.517.559.367	2.871.586.813
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή		
- Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	€ (0,11)	(0,41)
Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
- Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/ (ζημιές) ανά μετοχή	€ (0,09)	(0,40)

Οι βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές ανά μετοχή από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το 2014 ανήλθαν σε € 0,02 (2013: € 0,01).

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών δεν επηρέασαν τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή για το 2013, καθώς η τιμή εξάσκησής τους ήταν υψηλότερη της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής της Τράπεζας για τη χρήση. Η Σειρά Δ των προνομιούχων τίτλων, δε λήφθηκε υπόψη στον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή, δεδομένου ότι η μετατροπή της δε θα επιδρούσε μειωτικά στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή.

20. Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ταμείο	579	591
Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.369	1.395
	1.948	1.986
εκ των οποίων:		
Υποχρεωτικές και ενεχυριασμένες καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες	856	965
Καταθέσεις στην ΕΚΤ	150	-

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι υποχρεωτικές καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες, περιλαμβάνουν (α) καταθέσεις αξίας € 822 εκατ. (2013: € 837 εκατ.) στην Τράπεζα της Ελλάδος και στις λοιπές κεντρικές τράπεζες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το ελάχιστο μέσο μηνιαίο υπόλοιπο που υποχρεούνται να τηρούν οι τράπεζες και το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι άμεσα διαθέσιμο, εφόσον τηρείται το ελάχιστο μέσο μηνιαίο υπόλοιπο, (β) καταθέσεις αξίας € 34 εκατ. (2013: € 68 εκατ.) στην Κεντρική Τράπεζα της Αγγλίας, σύμφωνα με τις εποπτικές ρυθμίσεις που ισχύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο και (γ) για το 2013, € 60 εκατ. ενεχυριασμένες καταθέσεις για άντληση ρευστότητας από το μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και λοιπές πληροφορίες για την κατάσταση ταμειακών ροών

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα υπόλοιπα, με λήξη μικρότερη των 90 ημερών:

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες (εξαιρουμένων των υποχρεωτικών και ενεχυριασμένων καταθέσεων σε κεντρικές τράπεζες)	1.092	1.021
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	823	875
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	25	55
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	38	-
	1.978	1.951

Τα λοιπά αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους που παρουσιάζονται στις ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής:

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και δεδουλευμένοι τόκοι (Κέρδη)/ζημιές από πωλήσεις	(114)	(114)
Έσοδα από μερίσματα	(85)	(43)
	(2)	(3)
	(201)	(160)

22. Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Ενεχυριασμένες καταθέσεις σε τράπεζες	2.225	1.597
Τοποθετήσεις σε τράπεζες και λοιπές απαιτήσεις έναντι τραπεζών	427	638
Τρεχούμενοι λογαριασμοί και υπόλοιπα σε διακανονισμό με τράπεζες	407	332
	3.059	2.567

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, οι ενεχυριασμένες καταθέσεις του Ομίλου σε τράπεζες περιλάμβαναν κυρίως εξασφαλίσεις σχετικές με τις συμβάσεις μείωσης πιστωτικού κινδύνου για συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα και για συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων (CSAs, GMRAs). Επιπρόσθετα, περιλάμβαναν ποσό € 13 εκατ. που σχετίζεται με τη πώληση των δραστηριοτήτων του Ομίλου στη Τουρκία.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την γεωγραφική κατανομή των απαιτήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου:

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Ελλάδα	14	78
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	2.537	2.229
Λοιπές χώρες	508	260
Σύνολο	3.059	2.567

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

23. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένου του εμπορικού χαρτοφυλακίου)

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Ομόλογα		
- Ομόλογα ελληνικού δημοσίου	10	9
- Έντοκα γραμμάτια ελληνικού δημοσίου	33	2
- Λοιπά κυβερνητικά ομόλογα	55	98
- Λοιποί εκδότες	0	2
	98	111
Προϊόντα Unit linked	243	207
Μετοχές	19	57
	262	264
Σύνολο	360	375

24. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων

24.1 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παρακάτω παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για αντιστάθμιση χρηματοπιστωτικών κινδύνων και για εμπορικούς σκοπούς:

Οι προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος (currency forwards) αποτελούν υποχρεώσεις αγοράς ή πώλησης ξένων και εγχώριων νομισμάτων. Τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate futures) αποτελούν συμβατικές υποχρεώσεις (α) για την είσπραξη ή την πληρωμή ενός καθαρού ποσού, το οποίο προσδιορίζεται με βάση τις μεταβολές των τιμών συναλλάγματος και των επιτοκίων αναφοράς και (β) για την αγορά ή πώληση συναλλάγματος ή χρηματοοικονομικών μέσων σε δεδομένη μελλοντική χρονική στιγμή και σε τιμή διαμορφωμένη σε οργανωμένη χρηματαγορά. Δεδομένου ότι τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης είναι εξασφαλισμένα με χρηματικά διαθέσιμα ή χρεόγραφα, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία τους τακτοποιούνται ημερησίως με την ανταλλαγή, ο πιστωτικός τους κίνδυνος είναι αμελητέος.

Οι συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate swaps) αποτελούν δεσμεύσεις ανταλλαγής ενός συνόλου ταμειακών ροών έναντι άλλου. Οι συμβάσεις ανταλλαγής αποσκοπούν στην ανταλλαγή συναλλάγματος ή επιτοκίων (π.χ. ανταλλαγή σταθερού επιτοκίου έναντι κυμαινόμενου επιτοκίου) ή στο συνδυασμό όλων αυτών (π.χ. συμβάσεις αμοιβαίας ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων - cross currency interest rate swaps). Κατά τη συναλλαγή δε λαμβάνει χώρα ανταλλαγή κεφαλαίου, εκτός από συγκεκριμένες συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος. Ο πιστωτικός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος, αποτελείται από το ενδεχόμενο κόστος αντικατάστασης των συμβάσεων ανταλλαγής, σε περίπτωση που οι αντισυμβαλλόμενοι δεν είναι συνεπείς ως προς την ικανοποίηση των υποχρεώσεών τους. Ο κίνδυνος αυτός παρακολουθείται διαρκώς με βάση τις εύλογες αξίες, την αναλογία της ονομαστικής αξίας που αναφέρεται στη σύμβαση και τη ρευστότητα της αγοράς. Προκειμένου να παρακολουθείται το επίπεδο του αναληφθέντος πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος αξιολογεί τους αντισυμβαλλόμενους χρησιμοποιώντας τις ίδιες τεχνικές με αυτές που χρησιμοποιεί κατά τη χορήγηση δανείων ή/και αναπροσαρμόζει με βάση τις τρέχουσες αξίες αγοράς τις αμφοτεροβαρείς συμβάσεις των οποίων η αξία είναι πέραν ενός προκαθορισμένου ορίου.

Τα δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος και επιτοκίων είναι συμβάσεις σύμφωνα με τις οποίες ο πωλητής χορηγεί στον αγοραστή το δικαίωμα αλλά όχι την υποχρέωση, να αγοράσει (call option) ή να πωλήσει (put option) σε προκαθορισμένη ημερομηνία ή σε προκαθορισμένη περίοδο, συγκεκριμένη ποσότητα συναλλάγματος ή συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο σε προκαθορισμένη τιμή. Ο αγοραστής καταβάλλει στον πωλητή ένα τίμημα για το δικαίωμα (premium), ως αντάλλαγμα του κινδύνου από τη διακύμανση των τιμών συναλλάγματος ή των επιτοκίων που ο τελευταίος αναλαμβάνει. Τα δικαιώματα αγοράς είτε είναι διαπραγματεύσιμα σε κάποια αγορά, είτε διαπραγματεύονται απευθείας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών (OTC). Ο πιστωτικός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος, αφορά αγορασθέντα δικαιώματα και περιορίζεται στη λογιστική τους αξία, η οποία είναι και η εύλογη αξία τους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η ονομαστική αξία ορισμένων κατηγοριών των χρηματοοικονομικών μέσων είναι ενδεικτική της αξίας μέσων που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό, χωρίς να προσδιορίζει απαραίτητα τα ποσά των μελλοντικών ταμειακών ροών, που σχετίζονται με αυτά τα μέσα ή ακόμη την εύλογη αξία τους και για το λόγο αυτό δεν αντικατοπτρίζει τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο αγοράς στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα καθίστανται θετικά (ενεργητικό) ή αρνητικά (υποχρεώσεις) λόγω των μεταβολών των συγκεκριμένων επιτοκίων ή τιμών συναλλάγματος που σχετίζονται με αυτά. Η συνολική συμβατική ή ονομαστική αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει ο Όμιλος, κατά πόσο αυτά καθίστανται θετικά ή αρνητικά και κατά συνέπεια η συνολική τους εύλογη αξία, μπορεί να μεταβληθεί σημαντικά μέσα στη χρήση. Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχονται, παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

	31 Δεκεμβρίου 2014			31 Δεκεμβρίου 2013		
	Ονομαστική αξία	Εύλογη αξία		Ονομαστική αξία	Εύλογη αξία	
	€ εκατ.	Απαιτήσεων € εκατ.	Υποχρεώσεων € εκατ.	€ εκατ.	Απαιτήσεων € εκατ.	Υποχρεώσεων € εκατ.
Παράγωγα διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς						
<i>Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα συναλλάγματος</i>						
- Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος	340	4	17	388	8	2
- Προθεσμιακές συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος	1.602	12	3	1.831	4	8
- Εξωχρηματιστηριακά δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και πώλησης συναλλάγματος	918	14	13	413	2	4
		30	33		14	14
<i>Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επιτοκίων</i>						
- Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	18.704	1.775	1.564	18.000	1.030	920
- Συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων	2.914	101	100	3.523	72	69
- Εξωχρηματιστηριακά δικαιώματα προαίρεσης επιτοκίων	6.155	119	162	5.427	87	92
		1.995	1.826		1.189	1.081
Διαπραγματεύσιμα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης επιτοκίων	206	-	1	326	0	1
		1.995	1.827		1.189	1.082
<i>Λοιπά παράγωγα</i>						
Τίτλοι παραστατικών δικαιωμάτων κτήσης μετοχών (Warrants)	2.381	17	-	3.195	38	-
Λοιπά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (βλ. παρακάτω)	346	31	31	261	3	3
		48	31		41	3
Σύνολο παραγώγων διακρατούμενων για εμπορικούς σκοπούς		2.073	1.891		1.244	1.099
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση εύλογης αξίας						
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	1.188	0	415	1.293	0	323
		-	415		-	323
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών						
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	430	-	98	1.232	0	107
Συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων	4.301	61	71	6.338	19	29
		61	169		19	136
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση καθαρών επενδύσεων σε θυγατρικές εξωτερικού						
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος ανταλλαγής συναλλάγματος	20	-	0	23	1	(0)
Σύνολο παραγώγων στοιχείων ενεργητικού/ υποχρεώσεων διακρατούμενων για αντιστάθμιση κινδύνων		61	584		20	459
Σύνολο παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων		2.134	2.475		1.264	1.558

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα λοιπά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα περιλαμβάνουν εξωχρηματιστηριακά δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και πώλησης μετοχών, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης επί δεικτών που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήριο, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και πώλησης συναλλάγματος που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήριο, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και πώλησης δεικτών που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήριο, συμβάσεις ανταλλαγής εμπορευμάτων, προθεσμιακά συμβόλαια επενδυτικών τίτλων και προθεσμιακά συμβόλαια επιτοκίου.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την έκθεση του Ομίλου σε παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, ανά γεωγραφικό τομέα και κλάδο δραστηριότητας:

	31 Δεκεμβρίου 2014			
	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες € εκατ.	Λοιπές χώρες € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Δημόσιο	1.198	0	0	1.198
Τράπεζες	27	448	383	858
Επιχειρήσεις	60	5	13	78
	1.285	453	396	2.134

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Ελλάδα € εκατ.	Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες € εκατ.	Λοιπές χώρες € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Δημόσιο	669	-	-	669
Τράπεζες	-	347	176	523
Επιχειρήσεις	45	2	25	72
	714	349	201	1.264

24.2 Λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα προϊόντα για σκοπούς αντιστάθμισης προκειμένου να μειώσει την έκθεσή του σε κινδύνους αγοράς και μη παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για τη διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου. Οι πρακτικές αντιστάθμισης και η λογιστική απεικόνισή τους παρουσιάζονται στη σημ. 2.4.

(α) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και ανταλλαγής ξένων νομισμάτων και επιτοκίων, προκειμένου να αντισταθμίσει μέρος του υφιστάμενου επιτοκιακού κινδύνου από πιθανή μείωση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού σταθερού επιτοκίου, τα οποία εκφράζονται σε εγχώρια και ξένα νομίσματα. Η καθαρή εύλογη αξία αυτών των συμβάσεων ανταλλαγής την 31 Δεκεμβρίου 2014 ήταν € 415 εκατ. υποχρέωση (2013: € 323 εκατ. υποχρέωση). Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά € 2 εκατ. (2013: € 9 εκατ. ζημιά) λόγω της μεταβολής στην εύλογη αξία των αντισταθμιζόμενων στοιχείων, μετά από συμψηφισμό της μεταβολής στην εύλογη αξία των μέσων αντιστάθμισης.

(β) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων προκειμένου να αντισταθμίσει μέρος του υφιστάμενου επιτοκιακού κινδύνου που απορρέει από τις διακυμάνσεις των ταμειακών ροών των απαιτήσεων και υποχρεώσεων κυμαινόμενου επιτοκίου ή μη αναγνωρισμένων πιθανών μελλοντικών συναλλαγών. Η καθαρή εύλογη αξία αυτών των συμβάσεων ανταλλαγής την 31 Δεκεμβρίου 2014 ήταν € 108 εκατ. υποχρέωση (2013: € 117 εκατ. υποχρέωση). Το 2014, το μη αποτελεσματικό μέρος των συναλλαγών αντιστάθμισης ταμειακών ροών που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ήταν μηδέν (2013: μηδέν).

(γ) Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και δάνεια τα οποία έχουν οριστεί ως μέσα αντιστάθμισης, προκειμένου να αντισταθμίσει μέρος του συναλλαγματικού κινδύνου που συνδέεται με την καθαρή επένδυση σε θυγατρικές του εξωτερικού. Τα αποτελέσματα αυτών εμφανίζονται στο αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών των ιδίων κεφαλαίων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα ανωτέρω δάνεια και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανέρχονται σε € 334 εκατ. (2013: € 304 εκατ.) και αναλύονται σε RON 1,5 δις (2013: RON 1,3 δις και TRY 65 εκατ.) και είχαν ως αποτέλεσμα συναλλαγματικά κέρδη για την χρήση € 2 εκατ. (2013: € 3 εκατ. κέρδη), τα οποία επηρέασαν θετικά το αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών.

25. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	31 Δεκεμβρίου 2014	Προσαρμογή για αναταξινομημένα δάνεια	31 Δεκεμβρίου 2014 (μετά τη προσαρμογή για αναταξινομημένα δάνεια	31 Δεκεμβρίου 2013
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Επιχειρηματικά δάνεια	19.033	442	19.475	19.748
Στεγαστικά δάνεια	18.355	-	18.355	18.980
Καταναλωτικά δάνεια ⁽¹⁾	6.768	-	6.768	7.341
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	7.283	-	7.283	7.429
	51.439	442	51.881	53.498
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης (σημ. 26)	(9.306)	(442)	(9.748)	(7.888)
	42.133	-	42.133	45.610

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των πιστωτικών καρτών

Την 30 Σεπτεμβρίου 2014, σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, ο Όμιλος μετέφερε συγκεκριμένα απομειωμένα εταιρικά ομολογιακά δάνεια από το χαρτοφυλάκιο «Διαθεσίμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων» στο χαρτοφυλάκιο «Δανείων και απαιτήσεων από πελάτες» που πληρούν τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων και ο Όμιλος έχει την πρόθεση και είναι σε θέση να διακρατήσει στο προσεχές μέλλον ή μέχρι τη λήξη τους. Η μεταφορά των ομολογιακών δανείων πραγματοποιήθηκε στην εύλογη αξία € 150 εκατ. (€ 592 εκατ. μείον προσαρμογές στην εύλογη αξία € 442 εκατ.) την 30 Σεπτεμβρίου 2014, η οποία αποτελεί και το αναπόσβεστο κόστος αυτών κατά την ανωτέρω ημερομηνία μεταφοράς.

Δεδομένου ότι τα αναταξινομημένα εταιρικά ομολογιακά δάνεια είναι απομειωμένα, η προσαρμογή στην εύλογη αξία κατά € 442 εκατ. αντιπροσώπευε τις ζημιές που είχαν ήδη αναγνωριστεί από τον Όμιλο κατά την ημερομηνία μεταφοράς. Αντίστοιχα, για σκοπούς παρακολούθησης και αναφοράς του πιστωτικού κινδύνου, τα παραπάνω αναταξινομημένα δάνεια παρουσιάστηκαν στα «Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες» σε μικτή βάση. Συνεπώς, τόσο το υπόλοιπο των δανείων προ προβλέψεων όσο και η συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις είχε αυξηθεί κατά το ποσό της προσαρμογής στην εύλογη αξία € 442 εκατ. Το υπόλοιπο προ προβλέψεων των εταιρικών ομολογιακών δανείων που μεταφέρθηκε στα επιχειρηματικά δάνεια ήταν € 592 εκατ., εκ του οποίου € 570 εκατ. αφορούσε δάνεια σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών. Κατά την ημερομηνία αναταξινόμησης, το πραγματικό επιτόκιο των αναταξινομημένων ομολογιακών δανείων ήταν κατά μέσο όρο 2,6%, ενώ οι μη προεξοφλημένες αναμενόμενες ανακτήσιμες ροές από αυτά τα δάνεια ανερχόταν σε € 161 εκατ.

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2014, οι ζημιές απομείωσης των αναταξινομημένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού € 49 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 36 εκατ.), αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων πριν την μεταφορά τους, ενώ δεν υπήρχαν ποσά που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση αναφορικά με τα δάνεια αυτά. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η λογιστική αξία των αναταξινομημένων δανείων ανήλθε σε € 120 εκατ. που προσεγγίζει την εύλογη αξία τους (κατά τη διάρκεια του τέταρτου τριμήνου του 2014, δάνεια λογιστικής αξίας € 6 εκατ. αποαναγνωρίστηκαν λόγω της αναδιάρθρωσης τους και καταχωρήθηκαν ζημιές απομείωσης ποσού € 24 εκατ.).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις όπως αναλύονται παρακάτω:

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις:		
Έως 1 έτος	707	682
Άνω του 1 έτους και έως 5 έτη	461	542
Άνω των 5 ετών	600	736
	1.768	1.960
Μη δεδουλευμένα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(177)	(280)
Καθαρό ποσό απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	1.591	1.680
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(441)	(305)
	1.150	1.375
Το καθαρό ποσό των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται παρακάτω:		
Έως 1 έτος	678	637
Άνω του 1 έτους και έως 5 έτη	383	419
Άνω των 5 ετών	530	624
	1.591	1.680
Μείον: Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	(441)	(305)
	1.150	1.375

26. Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους ανά κατηγορία δανείων αναλύεται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2014				
	Επιχειρηματικά	Στεγαστικά	Καταναλωτικά ⁽¹⁾	Μικρές επιχειρήσεις	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	2.927	1.080	2.368	1.513	7.888
Προβλέψεις χρήσης	928	537	320	479	2.264
Ανακτήσεις προβλέψεων απομείωσης από διαγραφές	1	0	12	1	14
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	(102)	(13)	(167)	(100)	(382)
Προβλέψεις απομείωσης για μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(93)	(70)	(10)	(113)	(286)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(43)	(46)	(2)	(36)	(127)
	3	(11)	(56)	(1)	(65)
	3.621	1.477	2.465	1.743	9.306
Προσαρμογή για δάνεια που αναταξινομήθηκαν (σημ. 25)	442	-	-	-	442
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.063	1.477	2.465	1.743	9.748
	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Επιχειρηματικά	Στεγαστικά	Καταναλωτικά ⁽¹⁾	Μικρές επιχειρήσεις	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	1.182	425	1.846	1.217	4.670
Προβλέψεις χρήσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	803	353	352	392	1.900
Προβλέψεις χρήσης από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	14	(1)	6	1	20
Ανακτήσεις προβλέψεων απομείωσης από διαγραφές	4	0	19	2	25
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	(57)	(1)	(31)	(12)	(101)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(72)	(47)	(18)	(112)	(249)
	(5)	(14)	(71)	(5)	(95)
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	1.058	365	265	30	1.718
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	2.927	1.080	2.368	1.513	7.888

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των πιστωτικών καρτών

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Όμιλος αξιολογεί και προσαρμόζει διαρκώς τις σημαντικές εκτιμήσεις του για τις ζημιές απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων βάσει των τελευταίων διαθέσιμων πληροφοριών. Κατά τη διάρκεια του 2014 ο Όμιλος, λαμβάνοντας υπόψη όλη τη διαθέσιμη πληροφόρηση καθώς και τις αβεβαιότητες που απορρέουν από τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες, προσαρμόσε τα μοντέλα προβλέψεων σχετικά με το χαρτοφυλάκιο στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων στην Ελλάδα, ώστε να αντικατοπτρίζουν τη μείωση των αναμενόμενων ανακτήσεων των δανείων αυτών. Επιπλέον, ο Όμιλος επικαιροποίησε τις εκτιμήσεις του σχετικά με την αξία των ακινήτων που έχουν ληφθεί ως εξασφάλιση στον τομέα διεθνών δραστηριοτήτων και προσαρμόσε τις παραμέτρους των μοντέλων προβλέψεων σχετικά με τα δεδομένα ανακτησιμότητας, αντικατοπτρίζοντας περαιτέρω επιδείνωση το 2014.

27. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων	5.626	3.113
Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	11.566	14.862
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδυτικών τίτλων	657	741
	17.849	18.716

Τον Μάιο του 2014, έληξαν Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου € 1,2 δις, που εκδόθηκαν ως κάλυψη για την έκδοση προνομιούχων μετοχών του Νόμου 3723/2008 «Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας».

Το 2008 και το 2010, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π. 39, ο Όμιλος μετέφερε χρεωστικούς τίτλους που πληρούσαν τα κριτήρια από το χαρτοφυλάκιο των «Διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων» στο χαρτοφυλάκιο «Δανειακών χρεωστικών τίτλων», το οποίο αποτιμάται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης. Οι τόκοι από τους τίτλους που έχουν μεταφερθεί, συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στα έσοδα από τόκους, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η λογιστική αξία των τίτλων που έχουν μεταφερθεί, ανερχόταν σε € 1.127 εκατ. Εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η παραπάνω μεταφορά, η μεταβολή στην εύλογη αξία των μεταφερθέντων τίτλων για την περίοδο από την ημερομηνία μεταφοράς έως την 31 Δεκεμβρίου 2014, θα είχε ως αποτέλεσμα € 368 εκατ. ζημιές, μετά από φόρους, οι οποίες θα αναγνωρίζονταν στο αποθεματικό αναπροσαρμογής των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων.

27.1 Ταξινόμηση των επενδυτικών τίτλων ανά κατηγορία

	31 Δεκεμβρίου 2014			Σύνολο
	Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι	Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ομόλογα				
- Ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ	-	10.061	-	10.061
- Ομόλογα ελληνικού δημοσίου	683	891	-	1.574
- Έντοκα Γραμμάτια ελληνικού δημοσίου	2.377	-	-	2.377
- Λοιπά κυβερνητικά ομόλογα	2.013	411	372	2.796
- Λοιποί εκδότες	259	203	285	747
	5.332	11.566	657	17.555
Μετοχές	294	-	-	294
Σύνολο	5.626	11.566	657	17.849

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι	Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ομόλογα				
- Ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ	107	10.080	-	10.187
- Ομόλογα ελληνικού δημοσίου	4	2.052	-	2.056
- Έντοκα Γραμμάτια ελληνικού δημοσίου	1.079	2.083	-	3.162
- Λοιπά κυβερνητικά ομόλογα	1.190	400	305	1.895
- Λοιποί εκδότες	379	247	436	1.062
	<u>2.759</u>	<u>14.862</u>	<u>741</u>	<u>18.362</u>
Μετοχές	354	-	-	354
Σύνολο	<u>3.113</u>	<u>14.862</u>	<u>741</u>	<u>18.716</u>

27.2 Κίνηση των επενδυτικών τίτλων

	31 Δεκεμβρίου 2014			
	Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι	Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	3.113	14.862	741	18.716
Αγορές, πωλήσεις και λήξεις	2.725	(3.413)	(67)	(755)
Μεταφορές σε δάνεια (σημ. 25)	(150)	-	-	(150)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης από μεταβολή στην εύλογη αξία	(47)	-	-	(47)
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και τόκοι	93	20	1	114
Απόσβεση αποτίμησης των μεταφερθέντων τίτλων	-	2	2	4
Μεταβολή στην εύλογη αξία λόγω αντιστάθμισης	-	74	-	74
Ζημιές απομείωσης/αντιλογισμός ζημιών	(64)	-	(29)	(93)
Συναλλαγματικές διαφορές	28	21	9	58
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(72)	-	(0)	(72)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	5.626	11.566	657	17.849

	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι	Χρεωστικοί τίτλοι δανειακού χαρτοφυλακίου	Διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	3.183	4.897	1.389	9.469
Υπόλοιπο από απόκτηση θυγατρικών	1.041	4.827	-	5.868
Αγορές, πωλήσεις και λήξεις	(1.158)	5.099	(654)	3.287
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης από μεταβολή στην εύλογη αξία	74	-	-	74
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και τόκοι	38	87	(1)	124
Απόσβεση αποτίμησης των μεταφερθέντων τίτλων	-	2	10	12
Μεταβολή στην εύλογη αξία λόγω αντιστάθμισης	-	(111)	-	(111)
Ζημιές απομείωσης/αντιλογισμός ζημιών	(45)	69	-	24
Συναλλαγματικές διαφορές	(20)	(8)	(3)	(31)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	<u>3.113</u>	<u>14.862</u>	<u>741</u>	<u>18.716</u>

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27.3 Αποθεματικό ιδίων κεφαλαίων: αναπροσαρμογή των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων

Τα κέρδη/(ζημιές) από τη μεταβολή στην εύλογη αξία του χαρτοφυλακίου των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων, αναγνωρίζονται στο αποθεματικό αναπροσαρμογής των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων. Η κίνηση του αποθεματικού αναλύεται παρακάτω:

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	49	(9)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μεταβολή στην εύλογη αξία	(47)	74
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	16	(14)
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων (Νέο ΤΤ και Νέα Proton), μετά από φόρους	-	2
	(31)	62
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(85)	(74)
Μεταφορά ζημιών απομείωσης στο λογαριασμό αποτελεσμάτων	12	6
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος σε καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	11	16
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος επί ζημιών απομείωσης που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων	(3)	(1)
	(65)	(53)
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές που μεταφέρθηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων από αντιστάθμιση της εύλογης αξίας/ απόσβεση της αποτίμησης	12	58
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	(2)	(9)
	10	49
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(37)	49

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

28. Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Παρακάτω παρατίθενται οι θυγατρικές εταιρείες της Τράπεζας την 31 Δεκεμβρίου 2014, που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014:

<u>Επωνυμία εταιρείας</u>	<u>Σημείωση</u>	<u>Ποσοστό συμμετοχής</u>	<u>Χώρα εγκατάστασης</u>	<u>Τομέας δραστηριότητας</u>
Be-Business Exchanges A.E. Δικτύων Εταιρικών Συναλλαγών και Παροχής Λογιστικών και Φορολογικών Υπηρεσιών		98,01	Ελλάδα	Ηλεκτρονικό εμπόριο μέσω διαδικτύου, παροχή λογιστικών και φορολογικών υπηρεσιών
Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε.	θ	20,48	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Α.Ε.Μ.Α.		100,00	Ελλάδα	Μεσίτεια ασφαλίσεων
Eurobank Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.		100,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και περιουσίας
Eurobank Α.Ε. Οργανωτικών Συστημάτων Μισθοδοσίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών		100,00	Ελλάδα	Παροχή υπηρεσιών μισθοδοσίας και συμβουλευτικών υπηρεσιών
Eurobank Equities Α.Ε.Π.Ε.Υ.		100,00	Ελλάδα	Χρηματοστηριακές και συμβουλευτικές υπηρεσίες
Eurobank Ergasias Leasing Α.Ε.	η	100,00	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Eurobank Factors Α.Ε.Π.Ε.Α.		100,00	Ελλάδα	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
Eurobank Υπηρεσίες Διαχείρισης Απαιτήσεων Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Διαχείριση ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων πελατών
Eurobank Υπηρεσίες Προώθησης και Διαχείρισης Προϊόντων Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Προώθηση/ διαχείριση προϊόντων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης
GRIVALIA PROPERTIES Α.Ε. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία	θ	20,48	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες ακινήτων
Eurobank Υπηρεσίες Ενημέρωσης Οφειλετών Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Ενημέρωση οφειλετών με ληξιπρόθεσμες οφειλές
Eurolife ERB Α.Ε.Γ.Α.		100,00	Ελλάδα	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
Eurolife ERB Α.Ε.Α.Ζ.		100,00	Ελλάδα	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
Hellenic Post Credit Ανώνυμη Εταιρία Παροχής Πιστώσεων		50,00	Ελλάδα	Διαχείριση πιστωτικών καρτών και παροχή λοιπών υπηρεσιών
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ταχυδρομικού Ταμειουρίου - Ελληνικών Ταχυδρομείων		51,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων
T Credit Ανώνυμη Εταιρεία Λειτουργικών Μισθώσεων		100,00	Ελλάδα	Μίσθωση μεταφορικών μέσων και εξοπλισμού
Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών	στ	100,00	Ελλάδα	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 1	ζ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 2	ζ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Eurobank Bulgaria A.D.		99,99	Βουλγαρία	Τράπεζα
Bulgarian Retail Services A.D.		100,00	Βουλγαρία	Παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και διαχείριση πιστωτικών καρτών
ERB Property Services Sofia A.D.	ι	100,00	Βουλγαρία	Υπηρεσίες ακινήτων
ERB Leasing E.A.D.	ε	100,00	Βουλγαρία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
IMO 03 E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO Central Office E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO Property Investments Sofia E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO Rila E.A.D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd		100,00	Νησιά Cayman	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Berberis Investments Ltd		100,00	Νησιά Channel	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
ERB Hellas Funding Ltd		100,00	Νησιά Channel	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Eurobank Cyprus Ltd		100,00	Κύπρος	Τράπεζα
CEH Balkan Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
Chamia Enterprises Company Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού
ERB New Europe Funding III Ltd		100,00	Κύπρος	Παροχή Πιστώσεων
Foramnio Ltd	β	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις Ακινήτων
NEU 03 Property Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
NEU II Property Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
NEU BG Central Office Ltd	α	100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
NEU Property Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Τράπεζα
Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Διαχείριση κεφαλαίων
Eurobank Holding (Luxembourg) S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
ERB New Europe Funding B.V.		100,00	Ολλανδία	Παροχή πιστώσεων
ERB New Europe Funding II B.V.		100,00	Ολλανδία	Παροχή πιστώσεων
ERB New Europe Holding B.V.		100,00	Ολλανδία	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Bancpost S.A.		99,11	Ρουμανία	Τράπεζα
Eliade Tower S.A.	θ	20,48	Ρουμανία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
ERB IT Shared Services S.A.		100,00	Ρουμανία	Επεξεργασία στοιχείων πληροφορικής
ERB Leasing IFN S.A.		100,00	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
ERB Retail Services IFN S.A.		100,00	Ρουμανία	Διαχείριση πιστωτικών καρτών
ERB ROM Consult S.A.		100,00	Ρουμανία	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες
Eurobank Finance S.A.		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες
Eurobank Property Services S.A. (Romania)		80,00	Ρουμανία	Υπηρεσίες ακινήτων
Eurolife ERB Asigurari De Viata S.A.		100,00	Ρουμανία	Ασφαλιστικές Υπηρεσίες

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

<u>Επωνυμία εταιρείας</u>	<u>Σημείωση</u>	<u>Ποσοστό αυμοτοχής</u>	<u>Χώρα εγκατάστασης</u>	<u>Τομέας δραστηριότητας</u>
Eurolife ERB Asigurari Generale S.A.		100,00	Ρουμανία	Ασφαλιστικές Υπηρεσίες
IMO Property Investments Bucuresti S.A.		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO-II Property Investments S.A.		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
Retail Development S.A.	θ	20,48	Ρουμανία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Seferco Development S.A.	θ	20,48	Ρουμανία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Eurobank A.D. Beograd		99,98	Σερβία	Τράπεζα
ERB Asset Fin d.o.o. Beograd		100,00	Σερβία	Υπηρεσίες διαχείρισης περιουσίας
ERB Leasing A.D. Beograd		99,99	Σερβία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
ERB Property Services d.o.o. Beograd		80,00	Σερβία	Υπηρεσίες ακινήτων
IMO Property Investments A.D. Beograd		100,00	Σερβία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
Reco Real Property A.D.	θ	20,48	Σερβία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
EFG Istanbul Holding A.S.		100,00	Τουρκία	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Public J.S.C. Universal Bank	δ	99,97	Ουκρανία	Τράπεζα
ERB Property Services Ukraine LLC		100,00	Ουκρανία	Υπηρεσίες ακινήτων
ERB Hellas Plc		100,00	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Anaptyxi II Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Anaptyxi SME I Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Byzantium Finance Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Daneion 2007-1 Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Daneion APC Ltd		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Karta II Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion II Mortgage Finance Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion III Mortgage Finance Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion IV Mortgage Finance Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion Mortgage Finance Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων

Ο Όμιλος κατέχει λιγότερο του μισού των δικαιωμάτων ψήφου στην GRIVALIA PROPERTIES A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία και τις θυγατρικές εταιρείες της: Cloud Hellas Κτηματική Α.Ε., Ελλάδα, Eliade Tower S.A., Retail Development S.A., Seferco Development S.A., Ρουμανία, Reco Real Property A.D., Σερβία («υπό-όμιλος GRIVALIA»), οι οποίες ελέγχονται από τον Όμιλο βάσει των όρων της σχετικής συμφωνίας με την Fairfax (βλέπε παρακάτω). Επιπλέον ο Όμιλος κατέχει το μισό των δικαιωμάτων ψήφου στην Hellenic Post Credit A.E. Παροχής Πιστώσεων, που ενοποιείται πλήρως. Η Τράπεζα, με τη σύμφωνη γνώμη του άλλου μετόχου που κατέχει το υπόλοιπο 50% του μετοχικού κεφαλαίου, έχει ορίσει τη πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και κατευθύνει τις τρέχουσες δραστηριότητες που επηρεάζουν σημαντικά τις αποδόσεις της εταιρείας.

Οι ακόλουθες εταιρείες δεν περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κυρίως λόγω μη σημαντικότητας:

(i) Εταιρείες χαρτοφυλακίου εταιρειών ειδικού σκοπού του Ομίλου για τη συγκέντρωση κεφαλαίων: Anaptyxi II Holdings Ltd, Anaptyxi SME I Holdings Ltd, Daneion Holdings Ltd, Karta II Holdings Ltd, Themeleion III Holdings Ltd και Themeleion IV Holdings Ltd

(ii) Εταιρείες οι οποίες είναι αδρανείς/υπό ρευστοποίηση: Enalios Αξιοποιήσεις Ακινήτων Α.Ε.Ε., Global Διαχείριση Κεφαλαίων Α.Ε.Π.Ε.Υ., Ξενοδοχεία της Ελλάδος Α.Ε., Ασφαλιστική Πρακτορική Αθηνών ΕΠΕ, Συστήματα Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Τραπεζής Αθηνών ΕΠΕ, Proton Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων

(iii) Εταιρείες οι οποίες ελέγχονται από τον Όμιλο βάσει σχετικών συμφωνητικών ενεχυρίασης των μετοχών των εταιρειών: α) Finas A.E. β) Rovinvest A.E., Provet A.E. και Promivet A.E. Ως συνέπεια της καταγγελίας των δανείων που είχαν χορηγηθεί στις Rovinvest A.E. και Provet A.E., και βάσει των όρων των σχετικών συμφωνητικών ενεχυρίασης μετοχών, ο Όμιλος απέκτησε ουσιαστικά δικαιώματα τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα τον έλεγχο σε αυτές τις εταιρείες και στην Promivet A.E., της οποίας οι μετοχές είχαν επίσης ενεχυριαστεί στο πλαίσιο των σχετικών δανειακών συμβάσεων. Οι παραπάνω εταιρείες δραστηριοποιούνται στους τομείς παραγωγής κτηνιατρικών φαρμάκων και στη διανομή ζωοτροφών, και δεν είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά. Τα δάνεια που χορηγήθηκαν στις Rovinvest A.E. και Provet A.E. καλύπτονται πλήρως από προβλέψεις.

(α) NEU BG Central Office Ltd, Κύπρος

Τον Μάρτιο του 2014, η επωνυμία της εταιρείας NEU III Property Holdings Ltd μεταβλήθηκε σε NEU BG Central Office Ltd.

(β) Foramonio Ltd, Κύπρος

Τον Μάιο του 2014, ο Όμιλος απέκτησε τη Foramonio Ltd, μια εταιρεία επενδύσεων ακινήτων που δραστηριοποιείται στην Κύπρο.

(γ) Andromeda Leasing I Holdings Ltd και Andromeda Leasing I Plc, Ηνωμένο Βασίλειο

Τον Ιούλιο του 2014, ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση των εταιρειών Andromeda Leasing I Holdings Ltd και Andromeda Leasing I Plc.

(δ) Public J.S.C. Universal Bank, Ουκρανία

Τον Αύγουστο του 2014, η Eurobank υπέγραψε με εταιρείες του Ουκρανικού Ομίλου Delta Bank σύμβαση πώλησης της θυγατρικής της στην Ουκρανία Public J.S.C. Universal Bank και μεταβίβασης ουκρανικών στοιχείων ενεργητικού («η Συναλλαγή»). Τον Σεπτέμβριο 2014, η Eurobank ανακοίνωσε ότι δεν παραστέθηκαν οι απαραίτητες εγκρίσεις για την ολοκλήρωση της Συναλλαγής και κατόπιν τούτου η Eurobank αποφάσισε τη λύση της σύμβασης με τον Όμιλο Delta Bank (σημ. 18).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

(ε) ERB Leasing E.A.D. και ERB Auto Leasing E.O.O.D., Βουλγαρία

Τον Αύγουστο του 2014, η ERB Leasing E.A.D συγχωνεύτηκε με την ERB Auto Leasing E.O.O.D.

(στ) Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών, Ελλάδα

Το Σεπτέμβριο του 2014, η Τράπεζα ίδρυσε ως 100% θυγατρική εταιρεία την Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών («Η Εταιρεία»). Η αρχική εισφορά κεφαλαίου αποτελείται από: (α) εισφορά του συνόλου των μετοχών που κατείχε άμεσα η Τράπεζα στις ελληνικές ασφαλιστικές εταιρείες Eurolife ERB A.E.Γ.Α., Eurolife ERB A.E.Α.Ζ. και ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Α.Ε.Μ.Α., συμπεριλαμβανομένης της έμμεσης συμμετοχής (μέσω των ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών) στις ρουμάνικες ασφαλιστικές εταιρείες Eurolife ERB Asigurari de Viata S.A. και Eurolife ERB Asigurari Generale S.A. και (β) καταβολή μετρητών € 3,7 εκατ. Η αποτίμηση της παραπάνω εισφοράς σε είδος, σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 4 του Νόμου 2190/1920, ανήλθε σε € 346,3 εκατ. και συνεπώς το σύνολο του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου της «Εταιρείας» ανήλθε σε € 350 εκατ.

(ζ) Herald Greece 1 και Herald Greece 2, Ελλάδα

Το Σεπτέμβριο του 2014, ο Όμιλος απέκτησε το 100% των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου των εταιρειών Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 1 (Herald Greece 1) και Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 2 (Herald Greece 2) (σημ. 49).

(η) Eurobank Ergasias Leasing A.E. και T Leasing A.E. Χρηματοδοτικής Μίσθωσης, Ελλάδα

Το Νοέμβριο του 2014, η Eurobank Ergasias Leasing A.E. συγχωνεύτηκε με την T Leasing A.E.

Γεγονός μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Τον Ιανουάριο 2015, ο Όμιλος απέκτησε το 49% της «Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου-Ελληνικών Ταχυδρομείων» από την «Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ)», με συνέπεια το συνολικό ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στην εταιρεία να ανέρχεται πλέον σε 100%.

Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές χωρίς την απώλεια ελέγχου

(θ) GRIVALIA PROPERTIES A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία, Ελλάδα (πρώην Eurobank Properties A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία)

Συναλλαγή με την Fairfax Financial Holdings Limited της GRIVALIA PROPERTIES A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (πρώην Eurobank Properties A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία)

Τη 19 Ιουνίου 2013, η Eurobank και η Fairfax Financial Holdings Limited (Fairfax) ανακοίνωσαν ότι συμφώνησαν στους κύριους όρους μιας προτεινόμενης συναλλαγής με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας τους ως μετόχων της Eurobank Properties A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (Eurobank Properties), και παράλληλα την επέκταση σε σημαντικό βαθμό της δυνατότητας και την παροχή πόρων που θα επιτρέψουν στη Eurobank Properties να καταστεί η κορυφαία εταιρεία διαχείρισης ακίνητης περιουσίας στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή.

Τη 17 Οκτωβρίου 2013, η Eurobank και η Fairfax κατέληξαν στις οριστικές συμφωνίες και έλαβαν ορισμένες βασικές εγκρίσεις από τις εποπτικές αρχές αναφορικά με τη συνεργασία τους ως μέτοχοι της Eurobank Properties.

Οι βασικοί όροι της συναλλαγής είχαν ως εξής:

(i) Η Eurobank Properties θα προχωρούσε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (η Αύξηση) ποσού περίπου € 193 εκατ. με δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων (τα Δικαιώματα) και τιμή διάθεσης € 4,80 ανά νέα μετοχή,

(ii) Η Fairfax είχε δεσμευτεί να αγοράσει τα Δικαιώματα της Eurobank έναντι συνολικού τιμήματος περίπου € 20 εκατ. σε μετρητά και να εξασκήσει τα εν λόγω Δικαιώματα καθώς και αυτά που αναλογούν στις μετοχές τις οποίες κατείχε, επενδύοντας συνολικά περίπου € 144 εκατ. στην Αύξηση. Ως αποτέλεσμα της Αύξησης, η Fairfax θα αύξανε το ποσοστό συμμετοχής της στην Eurobank Properties σε περίπου 41% (από περίπου 19% που κατείχε την 31 Δεκεμβρίου 2013) και η Eurobank θα διακρατούσε περίπου το 33,5% της Eurobank Properties, με την παραδοχή της πλήρους κάλυψης της Αύξησης από τους υπολοίπους μετόχους της Eurobank Properties, και

(iii) Η Eurobank και η Fairfax θα συνεργάζονταν ώστε, έως την 30 Ιουνίου 2020, η Eurobank να διατηρήσει τον έλεγχο της διοίκησης και να ενοποιεί πλήρως τη Eurobank Properties, ενώ η Fairfax θα έχει εκπροσώπηση στο διοικητικό συμβούλιο της Eurobank Properties με συνήθη για τέτοιου τύπου συναλλαγές δικαιώματα βέτο. Η συμφωνία αυτή ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι η

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

συμμετοχή της Eurobank στη Eurobank Properties δεν θα μειωθεί κάτω από το 20%. Σε τέτοια περίπτωση, τα δικαιώματα διοίκησης θα μεταφερθούν αυτόματα στη Fairfax και η Eurobank θα διατηρήσει συνήθη δικαιώματα βέτο ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής της στην Eurobank Properties.

Την 21 Ιανουαρίου 2014, στο πλαίσιο της ανωτέρω επενδυτικής συμφωνίας, οι θυγατρικές εταιρείες της Fairfax απέκτησαν από την Τράπεζα 33.888.849 δικαιώματα προτίμησης στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Properties έναντι συνολικού τιμήματος € 19.994.420,91, ήτοι € 0,59 ανά δικαίωμα προτίμησης.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Properties ποσού € 193 εκατ. καλύφθηκε εξολοκλήρου με μετρητά και την 6 Φεβρουαρίου 2014, πραγματοποιήθηκε η έκδοση 40.260.000 νέων κοινών μετοχών. Ως αποτέλεσμα, ο Όμιλος τεκμαίρεται ότι έχει πωλήσει το 21,99% των μετοχών που κατείχε στην Eurobank Properties.

Συναλλαγή με θεσμικούς επενδυτές της GRIVALIA PROPERTIES A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (πρώην Eurobank Properties A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία)

Την 25 Ιουνίου 2014, η Τράπεζα πώλησε 13.636.848 κοινές μετοχές με δικαιώματα ψήφου της Eurobank Properties, οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 13,47% του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι συναλλαγές πραγματοποιήθηκαν σε τιμή € 8,75 ανά μετοχή και το συνολικό εισπραχθέν τίμημα ανήλθε € 119 εκατ.

Μετά την ολοκλήρωση των συναλλαγών (i) και (ii), το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στον υπο-όμιλο GRIVALIA μειώθηκε από 55,94% σε 20,48% (εκ του οποίου ποσοστό 0,48% κατέχεται έμμεσα μέσω των ασφαλιστικών εταιρειών του Ομίλου) χωρίς απώλεια ελέγχου. Ο έλεγχος διατηρήθηκε από τον Όμιλο βάσει της συμφωνίας με την Fairfax, η οποία όπως περιγράφεται ανωτέρω στο σημείο (iii), παραχώρησε στον Όμιλο την δυνατότητα να διευθύνει τις σημαντικές δραστηριότητες της Eurobank Properties. Ως εκ τούτου, οι ανωτέρω συναλλαγές αναγνωρίστηκαν ως συναλλαγές καθαρής θέσης σε θυγατρική εταιρεία με συνέπεια την αύξηση των δικαιωμάτων τρίτων, κατά € 376 εκατ.

Η επίπτωση των ανωτέρω συναλλαγών στα κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας και στα εποπτικά κεφάλαια, παρουσιάζεται κατωτέρω:

	30 Δεκεμβρίου 2014 € εκατ.
Αξία συμμετοχής στον Όμιλο της Eurobank properties που πωλήθηκε ⁽¹⁾	(376)
Τίμημα που λήφθηκε από τους τρίτους ⁽²⁾	331
Μείωση στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας	(45)
Αύξηση στα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου	256

⁽¹⁾ Περιλαμβάνεται τεκμαιρόμενη πώληση μέσω της προαναφερθείσας αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της ERB Properties.

⁽²⁾ Το τίμημα παρουσιάζεται μετά από τα έξοδα που σχετίζονται με τις προαναφερόμενες συναλλαγές.

(i) ERB Property Services Sofia A.D., Βουλγαρία

Τον Οκτώβριο του 2014, η Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε. απέκτησε από την Lamda Development A.E. το 20% της ERB Property Services Sofia A.D., με συνέπεια το συνολικό ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στην εταιρεία να ανέρχεται πλέον σε 100%.

Κατά το 2013 δεν αυξήθηκε το ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές του Ομίλου ή μειώσεις χωρίς απώλεια ελέγχου.

Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές με απώλεια ελέγχου

Κατά το 2014 δεν υπήρξαν μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές του Ομίλου που να οδήγησαν σε απώλεια ελέγχου.

Τον Ιούνιο του 2013, ο Όμιλος πούλησε το 100% της εταιρείας Eurobank EFG Ukraine Distribution LLC. Δεν αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο σημαντικά κέρδη/ζημιές από την πώληση.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Θυγατρικές εταιρείες με σημαντικά δικαιώματα τρίτων

Η GRIVALIA PROPERTIES A.E.E.A.Π. και οι θυγατρικές της είναι οι μοναδικές εταιρείες με σημαντικά δικαιώματα τρίτων που ανέρχονται σε 79,52% το 2014 (2013: 44,06%). Οι οικονομικές πληροφορίες σχετικά με τον υπο-όμιλο GRIVALIA, πριν από ενδοομιλικές απαλοιφές με τις λοιπές εταιρείες του Ομίλου, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Συνολικά έσοδα	61	46
Συνολικά έξοδα	(28)	(52)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές)	33	(6)
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρά θέση	(0)	-
Συνολικό αποτέλεσμα	33	(6)
Συνολικό αποτέλεσμα που αναλογεί σε δικαιώματα τρίτων	24	(2)
Σύνολο ενεργητικού	919	769
Σύνολο υποχρεώσεων	84	143
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	835	626
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αναλογούν σε δικαιώματα τρίτων	664	276
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) λειτουργικές δραστηριότητες	37	25
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) επενδυτικές δραστηριότητες	(211)	18
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) χρηματοδοτικές δραστηριότητες	168	(14)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(5)	30
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	191	161
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	185	191
Μερίσματα που πληρώθηκαν σε δικαιώματα τρίτων	12	-

Η χώρα δραστηριοποίησης των εταιρειών του υπο-ομίλου GRIVALIA είναι η ίδια με τη χώρα εγκατάστασής τους.

Τα δικαιώματα ψήφου που αναλογούν στα δικαιώματα τρίτων είναι αντίστοιχα του ποσοστού συμμετοχής των τρίτων στις ανωτέρω εταιρείες.

Σημαντικοί περιορισμοί στην δυνατότητα του Ομίλου αναφορικά με την πρόσβαση ή χρήση των περιουσιακών του στοιχείων και τον διακανονισμό των υποχρεώσεων του

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντικούς περιορισμούς αναφορικά με τη δυνατότητα πρόσβασης ή χρήσης των περιουσιακών του στοιχείων και διακανονισμού των υποχρεώσεών του, εκτός από αυτούς που απορρέουν από κανονιστικές ή νομοθετικές απαιτήσεις, από συμβατικούς όρους, καθώς και από τα δικαιώματα προστασίας των μετόχων μειοψηφίας, ως ακολούθως:

- Οι θυγατρικές τράπεζες και οι λοιπές θυγατρικές εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα του Ομίλου, υπόκεινται σε εποπτικούς περιορισμούς και στις απαιτήσεις των κεντρικών τραπεζών των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται. Το εποπτικό αυτό πλαίσιο απαιτεί από τις θυγατρικές εταιρείες να τηρούν ελάχιστα κεφαλαιακά αποθέματα και συγκεκριμένους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιορισμών αναφορικά με την έκθεση τους και/ή τη μεταφορά κεφαλαίων προς την Τράπεζα και τις άλλες θυγατρικές εντός του Ομίλου. Κατά συνέπεια, ακόμη και όταν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού των θυγατρικών εταιρειών δεν είναι ενεχυριασμένα σε επίπεδο εταιρείας, η μεταφορά τους εντός του Ομίλου μπορεί να είναι περιορισμένη λόγω του υπάρχοντος εποπτικού πλαισίου. Σε αυτή την περίπτωση, ο εντοπισμός μεμονωμένων στοιχείων ισολογισμού, τα οποία δεν μπορούν να μεταφερθούν, δεν είναι εφικτός. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η λογιστική αξία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων των θυγατρικών εταιρειών χρηματοπιστωτικού τομέα, προ ενδοεταιρικών απαλοιφών, ανήλθε σε €17,9 δις και € 15,6 δις, αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2013: €19,4 δις και € 17,1 δις).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- Οι θυγατρικές εταιρείες λειτουργούν βάσει καθορισμένου νομικού πλαισίου, το οποίο αφορά κυρίως στο ύψος του μετοχικού τους κεφαλαίου και στα συνολικά ίδια κεφάλαια που πρέπει να τηρούν, στη διανομή κεφαλαίων και ειδικών αποθεματικών, καθώς και στην πληρωμή μερισμάτων στους κατόχους κοινών μετοχών. Πληροφορίες αναφορικά με τα μη διανεμόμενα αποθεματικά του Ομίλου παρέχεται στην σημ. 44. Επιπροσθέτως, η διανομή μερίσματος στους κατόχους προνομιούχων μετοχών, καθώς και στους κατόχους προνομιούχων τίτλων υπόκεινται σε περιορισμούς που απορρέουν από το Ν. 3723/2008 σε συνδυασμό με το Ν. 2190/1920 (σημ. 41) και το ενημερωτικό δελτίο των προνομιούχων τίτλων (σημ. 42), αντίστοιχα.
- Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες του Ομίλου, οι οποίες επίσης υπόκεινται σε περιορισμούς βάσει του εποπτικού και νομικού τους πλαισίου λειτουργίας, διακρατούν χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού προκειμένου να ικανοποιήσουν τις υποχρεώσεις τους έναντι των ασφαλισμένων ποσού € 1.799 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: 1.667 εκατ.), προ ενδοεταιρικών απαλοιφών.
- Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ως εξασφάλιση για συναλλαγές συμφωνιών επαναγοράς (repo) και παραγώγων, εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς κεντρικές και άλλες τράπεζες, καθώς και για τιτλοποιήσεις. Ως εκ τούτου, τα δεσμευμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού δεν επιτρέπεται να μεταφερθούν εντός του Ομίλου. Πληροφορίες σχετικά με τα δεσμευμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου παρατίθεται στις σημ. 22, 33 και 45.
- Ο Όμιλος υποχρεούται να διατηρεί καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες και επιπλέον προβαίνει σε ενεχυρίαση ταμειακών διαθεσίμων προκειμένου να λάβει χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα. Πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεωτικές και ενεχυριασμένες καταθέσεις σε κεντρικές τράπεζες παρατίθενται στη σημ. 20.
- Σύμφωνα με τους όρους της Συμφωνίας των Μετόχων της GRIVALIA PROPERTIES A.E. Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία, οι μέτοχοι μειοψηφίας έλαβαν συγκεκριμένα δικαιώματα προστασίας σύμφωνα με τα οποία απαιτείται η συγκατάθεση τους για συγκεκριμένες σημαντικές συναλλαγές και συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη που αφορούν στο σύνολο του ενεργητικού και στις υποχρεώσεις του ομίλου της GRIVALIA PROPERTIES, προ ενδοεταιρικών απαλοιφών, ποσού € 919 εκατ. και € 84 εκατ., αντίστοιχα.

29. Οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης

Ο Όμιλος συμμετέχει σε διαφόρους τύπους οικονομικών οντοτήτων, όπως φορείς τιτλοποίησης, αμοιβαία κεφάλαια και ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια.

Οικονομική οντότητα ειδικής διάρθρωσης είναι η οικονομική οντότητα που έχει σχεδιαστεί ώστε τα δικαιώματα ψήφου ή παρόμοια δικαιώματα να μην αποτελούν τον κυρίαρχο παράγοντα για την άσκηση ελέγχου της οικονομικής οντότητας ειδικής διάρθρωσης, όπως όταν τα τυχόν δικαιώματα ψήφου αφορούν μόνο διοικητικά καθήκοντα και οι σχετικές δραστηριότητες κατευθύνονται μέσω συμβατικών ρυθμίσεων. Μία οικονομική οντότητα ειδικής διάρθρωσης συχνά έχει περιορισμένες δραστηριότητες, έναν περιορισμένο και σαφώς καθορισμένο σκοπό, ανεπαρκή κεφάλαια για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της χωρίς τη χρήση χρηματοδότησης μειωμένης εξασφάλισης και χρηματοδότησης με την μορφή πολλαπλών, συμβατικά συνδεδεμένων, τίτλων προς επενδυτές που δημιουργούν συγκεντρώσεις σε πιστωτικό ή άλλους κινδύνους.

Ως συμμετοχή σε μία οικονομική οντότητα ειδικής διάρθρωσης ορίζεται η συμβατική και μη συμβατική σχέση που εκθέτει τον Όμιλο σε μεταβλητές αποδόσεις από την δραστηριότητα της οικονομικής οντότητας ειδικής διάρθρωσης. Παραδείγματα συμμετοχής σε Οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης περιλαμβάνουν την διακράτηση χρεωστικών και συμμετοχικών τίτλων, συμβατικές ρυθμίσεις, ενίσχυση της ρευστότητας, πιστωτική ενίσχυση, υπολειμματικές συμμετοχές.

Οι οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης μπορεί να έχουν συσταθεί από τον Όμιλο ή από τρίτα μέρη και ενοποιούνται όταν η ουσία της σχέσης είναι τέτοια ώστε οι οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης να ελέγχονται από τον Όμιλο όπως φαίνεται στην σημ. 2.2(i). Ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης που πραγματοποιείται αναφορικά με την ύπαρξη υποχρέωσης ενοποίησης, ο Όμιλος συμμετέχει τόσο σε ενοποιούμενες όσο και μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης, όπως περιγράφεται παρακάτω.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**Ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης**

Ο Όμιλος, στα πλαίσια της εξεύρεσης πηγών χρηματοδότησης, συμμετέχει σε συναλλαγές τιτλοποίησης διαφόρων κατηγοριών δανείων (στεγαστικών, καταναλωτικών, πιστωτικών καρτών και ομολογιακών δανείων) οι οποίες συνήθως έχουν ως αποτέλεσμα την μεταβίβαση των παραπάνω στοιχείων ενεργητικού στις οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης (φορείς τιτλοποίησης), οι οποίες με την σειρά τους εκδίδουν χρεωστικούς τίτλους διακρατούμενους από επενδυτές και τις εταιρείες του Ομίλου. Οι ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης του Ομίλου παρατίθενται στη σημ. 28.

Ο Όμιλος παρακολουθεί την πιστωτική ποιότητα των τιτλοποιημένων δανείων, καθώς και τη πιστωτική διαβάθμιση των εκδοθέντων χρεωστικών τίτλων, κατά περίπτωση και παρέχει πιστωτική ενίσχυση στους φορείς τιτλοποίησης και/ή μεταφέρει νέα δάνεια στην ομάδα των τιτλοποιημένων δανείων, όπου κρίνεται απαραίτητο, σύμφωνα με τους όρους των ισχυόντων σχετικών συμβατικών ρυθμίσεων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, η ονομαστική αξία των χρεωστικών τίτλων που εκδόθηκαν από τους φορείς τιτλοποίησης που ιδρύθηκαν από τον Όμιλο ανήλθε σε € 4.945 εκατ., εκ των οποίων € 4.814 εκατ. έχουν διακρατηθεί από τις εταιρείες του Ομίλου, προκειμένου να λάβουν εξασφαλισμένη χρηματοδότηση.

Ο Όμιλος δεν παρείχε μη συμβατική οικονομική ή άλλη στήριξη σε αυτές τις οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης εντός του 2014 και επί του παρόντος δεν έχει πρόθεση να προβεί σε τέτοια στο προσεχές μέλλον.

Μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης

Ο Όμιλος συμμετέχει σε συναλλαγές με μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης, που δεν ελέγχονται από τον Όμιλο, μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών, προκειμένου να παράσχει υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων και να εκμεταλλευτεί συγκεκριμένες επενδυτικές ευκαιρίες.

Κεφάλαια που διαχειρίζεται ο Όμιλος

Ο Όμιλος συστήνει και διαχειρίζεται οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης προκειμένου να παρέχει στους πελάτες, θεσμικούς ή όχι, επενδυτικές ευκαιρίες. Ακολούθως, ο Όμιλος μέσω των θυγατρικών του εταιρειών Eurobank Asset Management A.E.Δ.Α.Κ., A.E.Δ.Α.Κ. Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου - Ελληνικών Ταχυδρομείων, Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A. και ERB Asset Fin d.o.o. Beograd, μετέχει στη διαχείριση διαφόρων τύπων αμοιβαίων κεφαλαίων, περιλαμβανομένων αμοιβαίων κεφαλαίων σταθερού εισοδήματος, μετοχικών, funds of funds και διαχείρισης διαθεσίμων.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος δικαιούται να λαμβάνει αμοιβή διαχείρισης και άλλες προμήθειες και μπορεί να έχει επενδύσεις σε αυτά τα αμοιβαία κεφάλαια για ιδίους επενδυτικούς σκοπούς καθώς και προς όφελος των πελατών του σε σχέση με τα unit linked products.

Ο Όμιλος εμπλέκεται στον αρχικό σχεδιασμό των αμοιβαίων κεφαλαίων και, με την ιδιότητά του ως διαχειριστής κεφαλαίων, λαμβάνει επενδυτικές αποφάσεις αναφορικά με την επιλογή των επενδύσεων, εντούτοις εντός ενός προκαθορισμένου, από νόμους και κανονισμούς, πλαισίου αποφάσεων. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος έχει καταλήξει ότι δεν ασκεί εξουσία επί αυτών των κεφαλαίων.

Επιπρόσθετα, με την ιδιότητά του ως διαχειριστής κεφαλαίων, ο Όμιλος πρωταρχικά ενεργεί ως εκπρόσωπος (agent) στην άσκηση των αποφάσεων επί αυτών. Βάσει των ανωτέρω, ο Όμιλος έχει αξιολογήσει ότι δεν έχει έλεγχο επί αυτών των αμοιβαίων κεφαλαίων και ως αποτέλεσμα δεν τα ενοποιεί. Ο Όμιλος δεν έχει καμία συμβατική υποχρέωση να παράσχει οικονομική ενίσχυση στα υπό διαχείριση κεφάλαια και η απόδοσή τους δεν είναι εγγυημένη.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Κεφάλαια που δεν διαχειρίζεται ο Όμιλος

Ο Όμιλος αγοράζει και διακρατεί μερίδια κεφαλαίων τρίτων περιλαμβανομένων αμοιβαίων κεφαλαίων καθώς και ιδιωτικών και λοιπών επενδυτικών κεφαλαίων.

Τιτλοποιήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει σε μη ενοποιούμενους φορείς τιτλοποίησης, μέσω επενδύσεων σε τιτλοποιημένα στεγαστικά δάνεια και λοιπά τιτλοποιημένα ομόλογα που εκδίδονται από αυτές τις εταιρείες.

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει την λογιστική αξία των συμμετοχών του Ομίλου σε μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης, που έχουν αναγνωριστεί στον Ενοποιημένο Ισολογισμό στις 31 Δεκεμβρίου 2014, η οποία αντιπροσωπεύει τη μέγιστη δυνατή έκθεσή του σε ζημιά από αυτές τις συμμετοχές. Επιπλέον, ο πίνακας παρέχει πληροφορίες αναφορικά με το συνολικό έσοδο από τις συμμετοχές σε μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης που αναγνωρίστηκαν είτε στα αποτελέσματα είτε στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση, κατά την διάρκεια του 2014 (όπως προμήθειες, έσοδα τόκων, καθαρά κέρδη ή ζημιές από επαναμέτρηση και αποαναγνώριση):

31 Δεκεμβρίου 2014			
Τύπος μη ενοποιούμενης οικονομικής οντότητας ειδικής διάρθρωσης			
Τιτλοποιήσεις	Κεφάλαια που διαχειρίζεται ο Όμιλος	Κεφάλαια που δεν διαχειρίζεται ο Όμιλος	Σύνολο
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.

Συμμετοχή του Ομίλου - στοιχεία ενεργητικού

Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	285	65	138	488
Χρηματοοικονομικά στοιχεία εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	7	7	14
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (unit linked)	-	242	-	242
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	1	-	1
Σύνολο ενεργητικού αναφορικά με συμμετοχές του Ομίλου σε μη ενοποιούμενες οικονομικές οντότητες ειδικής διάρθρωσης	285	315	145	745
Συνολικό έσοδο από συμμετοχές του Ομίλου	3	32	3	38

Το συνολικό έσοδο από τις συμμετοχές του Ομίλου αναφορικά με κεφάλαια που διαχειρίζεται ο Όμιλος, το οποίο ανήλθε σε € 32 εκατ. το 2014 όπως παρουσιάζεται στον παραπάνω πίνακα, αποτελείται από ζημιές ποσού € 6 εκατ. και κέρδη ποσού 11 εκατ., που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση και στα αποτελέσματα χρήσης, αντίστοιχα, αναφορικά με κέρδη ή ζημιές επαναμέτρησης και αποαναγνώρισης συμμετοχών, καθώς και από έσοδο ποσού € 27 εκατ. από αμοιβές διαχείρισης και λοιπές προμήθειες αναφορικά με την διαχείριση των κεφαλαίων. Επιπροσθέτως, από το συνολικό έσοδο που προέρχεται από τα κεφάλαια που δεν διαχειρίζεται ο Όμιλος και το οποίο ανήλθε σε € 3 εκατ., το 2014 όπως περιγράφεται ανωτέρω και προήλθε από κέρδη ή ζημιές επαναμέτρησης και αποαναγνώρισης συμμετοχών, κέρδη ποσού € 8 εκατ. αναγνωρίστηκαν στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση, ενώ € 5 εκατ. σχετίζονται με ζημιές που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα χρήσης. Το έσοδο αναφορικά με συμμετοχές σε φορείς τιτλοποίησης αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα χρήσης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, το σύνολο ενεργητικού των κεφαλαίων που διαχειρίζεται ο Όμιλος όπως επίσης και αυτό των μη ενοποιούμενων φορέων τιτλοποίησης ανήλθε σε € 2.155 εκατ. και € 14.137 εκατ., αντίστοιχα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

30. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία

	31 Δεκεμβρίου 2014			
	Οικόπεδα, κτίρια και βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικά προγράμματα € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Αξία κτήσεως:				
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	875	261	434	1.570
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	0	0	-	0
Μεταφορές	(15)	(1)	12	(4)
Μεταφορές από/προς ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	-	-	0
Αγορές	7	6	13	26
Πωλήσεις και διαγραφές	(14)	(8)	(27)	(49)
Απομείωση	(1)	(0)	-	(1)
Συναλλαγματικές διαφορές	(3)	-	(1)	(4)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(14)	(11)	(4)	(29)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	835	247	427	1.509
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:				
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(214)	(208)	(378)	(800)
Μεταφορές	1	1	(3)	(1)
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	0	0	-	-
Πωλήσεις και διαγραφές	10	7	23	40
Αποσβέσεις χρήσεως	(28)	(14)	(20)	(62)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	0	1	1
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	4	8	3	15
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(227)	(206)	(374)	(807)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	608	41	53	702
	31 Δεκεμβρίου 2013			
	Οικόπεδα, κτίρια και βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικά προγράμματα € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Αξία κτήσεως:				
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	771	253	447	1.471
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	116	15	5	136
Μεταφορές	3	1	0	4
Μεταφορές από/προς ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία	1	0	-	1
Αγορές	9	7	11	27
Πωλήσεις και διαγραφές	(15)	(14)	(29)	(58)
Απομείωση	(7)	(0)	(0)	(7)
Συναλλαγματικές διαφορές	(2)	(1)	(0)	(3)
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	(1)	(0)	(0)	(1)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	875	261	434	1.570
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:				
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(195)	(201)	(385)	(781)
Μεταφορές	(0)	(0)	0	(0)
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	(4)	(6)	(2)	(12)
Πωλήσεις και διαγραφές	13	13	29	55
Αποσβέσεις χρήσεως	(28)	(14)	(21)	(63)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	(0)	1	1
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	0	0	0	0
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(214)	(208)	(378)	(800)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	661	53	56	770

Οι βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων αφορούν κτίρια που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για τις δραστηριότητές του.

Στα ανωτέρω στοιχεία την 31 Δεκεμβρίου 2014 περιλαμβάνονται πάγια περιουσιακά στοιχεία υπό κατασκευή αξίας € 0,5 εκατ. (2013: € 0,6 εκατ.).

Στα ενσώματα πάγια στοιχεία την 31 Δεκεμβρίου 2014 περιλαμβάνεται η αναπόσβεστη αξία των χρηματοδοτικών μισθώσεων αξίας € 2 εκατ. (2013: € 2 εκατ.).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

31. Επενδύσεις σε ακίνητα

Η κίνηση της αναπόσβεστης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα αναλύεται παρακάτω:

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Αξία κτήσεως:		
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	779	658
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων ⁽¹⁾	21	63
Μεταφορές από ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία	40	97
Μεταφορές	15	(6)
Αγορές	163	77
Πωλήσεις και διαγραφές	(20)	(9)
Απομείωση	(56)	(100)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	(1)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(5)	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	937	779
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:		
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(51)	(42)
Μεταφορές	(1)	0
Πωλήσεις και διαγραφές	0	0
Αποσβέσεις χρήσεως	(9)	(10)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	1
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(61)	(51)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	876	728

⁽¹⁾ Ποσό € 21 εκατ. σχετίζεται με ακίνητα που κατέχουν οι θυγατρικές εταιρείες Herald Greece 1 και Herald Greece 2 που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο το Σεπτέμβριο του 2014 (σημ. 49).

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014, αναγνωρίστηκε στο λογαριασμό εσόδων από μη τραπεζικές υπηρεσίες της κατάστασης αποτελεσμάτων ποσό € 42 εκατ. (2013: € 24 εκατ.), το οποίο αφορά ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα. Την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 2013, δεν υπήρχαν δεσμεύσεις κεφαλαίων για επενδύσεις σε ακίνητα.

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η εύλογη αξία για κάθε κατηγορία επενδύσεων σε ακίνητα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα. Οι κύριες κατηγορίες επενδύσεων σε ακίνητα έχουν προσδιοριστεί με βάση την φύση, τα χαρακτηριστικά και τους κινδύνους που ενσωματώνουν τα ακίνητα αυτά. Οι εύλογες αξίες των επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου κατηγοριοποιούνται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

	31 Δεκεμβρίου 2014		31 Δεκεμβρίου 2013	
	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Οικιστικά				
Ελλάδα	0	0	0	0
Χώρες τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων	67	65	68	67
Σύνολο	67	65	68	67
Εμπορικά ακίνητα				
Ελλάδα	524	504	347	332
Χώρες τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων	169	158	179	173
Σύνολο	693	662	526	505
Οικόπεδα				
Ελλάδα	6	4	8	6
Χώρες τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων	57	57	70	68
Σύνολο	63	61	78	74
Βιομηχανικά				
Ελλάδα	53	42	35	29
Χώρες τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων	47	46	58	53
Σύνολο	100	88	93	82
Σύνολο	923	876	765	728

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου είναι η προσέγγιση βάσει του εισοδήματος (κεφαλαιοποίηση εσόδων/μέθοδος προεξοφλημένων ταμειακών ροών), η προσέγγιση βάσει της αγοράς (συγκρίσιμων συναλλαγών) και η προσέγγιση βάσει κόστους, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και συνδυαστικά, ανάλογα με την κατηγορία του ακινήτου που αποτιμάται.

Η μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων του Ομίλου σε εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία υπολογίζεται μέσω της εκτίμησης μίας σειράς μελλοντικών ταμειακών ροών, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες υποθέσεις σχετικά με τα οφέλη και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιοκτησία των ακινήτων (λειτουργικά έσοδα και έξοδα, δείκτες κενής θέσης, ανάπτυξη εισοδήματος), συμπεριλαμβανομένης και της υπολειμματικής αξίας που αναμένεται να έχει το ακίνητο στο τέλος της προεξοφλητικής περιόδου. Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εν λόγω ταμειακών ροών εφαρμόζεται κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο της αγοράς.

Με την προσέγγιση βάσει εισοδήματος, η οποία χρησιμοποιείται επίσης και για την κατηγορία των επενδύσεων σε εμπορικά ακίνητα, η εύλογη αξία του ακινήτου είναι το αποτέλεσμα από την διαίρεση των καθαρών λειτουργικών εσόδων που παράγονται από το ακίνητο με το επιτόκιο κεφαλαιοποίησης (επιτόκιο απόδοσης).

Η προσέγγιση βάσει της αγοράς χρησιμοποιείται για επενδύσεις σε οικιστικά, εμπορικά ακίνητα και οικόπεδα. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει δεδομένων για συγκρίσιμες συναλλαγές, είτε αναλύοντας τις πραγματικές συναλλαγές για παρόμοια ακίνητα, είτε χρησιμοποιώντας τις τιμές οι οποίες προκύπτουν μετά την διενέργεια των απαραίτητων προσαρμογών.

Η προσέγγιση βάσει κόστους χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων του Ομίλου σε οικιστικά και βιομηχανικά ακίνητα. Η προσέγγιση αυτή αναφέρεται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας βάσει του τρέχοντος κόστους αναπαραγωγής/αντικατάστασης (εκτιμώμενο κόστος κατασκευής), το οποίο εν συνεχεία μειώνεται βάσει κατάλληλου συντελεστή, προκειμένου να αντανakλά τις αποσβέσεις του ακινήτου.

32. Άυλα πάγια στοιχεία

	31 Δεκεμβρίου 2014			31 Δεκεμβρίου 2013		
	Υπεραξία € εκατ.	Λοιπά άυλα πάγια στοιχεία € εκατ.	Σύνολο € εκατ.	Υπεραξία € εκατ.	Λοιπά άυλα πάγια στοιχεία € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Αξία κτήσεως:						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	537	346	883	536	308	844
Υπόλοιπο από απόκτηση θυγατρικών επιχειρήσεων	-	-	-	-	23	23
Μεταφορές	-	(8)	(8)	-	2	2
Αγορές	4	28	32	-	21	21
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(8)	(8)	-	(6)	(6)
Απομείωση	-	(2)	(2)	-	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά	-	(1)	(1)	1	(2)	(1)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(8)	(8)	-	(0)	(0)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	541	347	888	537	346	883
Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης/ αποσβέσεις:						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(421)	(196)	(617)	(279)	(159)	(438)
Υπόλοιπο από απόκτηση θυγατρικών επιχειρήσεων	-	-	-	-	(13)	(13)
Μεταφορές	-	3	3	-	0	0
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(38)	(38)	-	(31)	(31)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	8	8	-	6	6
Απομείωση (βλ. παρακάτω)	(98)	-	(98)	(142)	-	(142)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	1	1	-	1	1
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	3	3	-	0	0
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	(519)	(219)	(738)	(421)	(196)	(617)
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου	22	128	150	116	150	266

Στα ανωτέρω στοιχεία την 31 Δεκεμβρίου 2014 περιλαμβάνονται πάγια υπό κατασκευή € 0,2 εκατ. (2013: € 0,3 εκατ.).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Η υπεραξία που προκύπτει από συνενώσεις επιχειρήσεων κατανέμεται, κατά την ημερομηνία απόκτησης, στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ρών (ΜΔΤΡ), οι οποίες αναμένεται να έχουν οφέλη από τη συνένωση και οι οποίες αποτελούν μέρος των βασικών επιχειρηματικών τομέων του Ομίλου, όπως περιγράφονται στην σημ. 2.8 (i). Η λογιστική αξία της υπεραξίας κατανέμεται στους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς (Eurobank Equities A.E.Π.Ε.Υ)	-	2
Διαχείριση Επενδύσεων (Eurolife ERB A.E.Γ.Α.)	22	22
Διεθνείς Δραστηριότητες (Βουλγαρία)	-	92
Σύνολο υπεραξίας	22	116

Οι νομικές οντότητες, οι οποίες περιλαμβάνονται στους τομείς Επενδυτικής Τραπεζικής και Προϊόντων Κεφαλαιαγοράς και Διαχείρισης Επενδύσεων, συγκροτούν τις ΜΔΤΡ που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας. Οι ΜΔΤΡ του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων, προσδιορίζονται σε επίπεδο χώρας, το οποίο αντιπροσωπεύει και το χαμηλότερο επίπεδο εντός του Ομίλου, στο οποίο η υπεραξία ελέγχεται εσωτερικά από τη Διοίκηση. Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ προσδιορίζονται με βάση υπολογισμούς της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Οι υπολογισμοί αυτοί, χρησιμοποιούν εκτιμήσεις ταμειακών ρών, βασιζόμενες σε πενταετή επιχειρηματικά σχέδια, εγκεκριμένα από την Διοίκηση. Για τον υπολογισμό των ταμειακών ρών από το έκτο έως και το δέκατο έτος, χρησιμοποιούνται συγκεκριμένες παραδοχές αναφορικά με τη λειτουργική δραστηριότητα και τις συνθήκες αγοράς. Οι ταμειακές ροές μετά την πρώτη 10ετία (στο διηνεκές), έχουν εκτιμηθεί με βάση τους συντελεστές ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.

Οι βασικές παραδοχές για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης σχετίζονται με τους συντελεστές προεξόφλησης, τους συντελεστές ανάπτυξης και την εκτίμηση των ταμειακών ρών με βάση την αύξηση των δανείων μετά από απομείωση και των καταθέσεων (ή την αύξηση των μικτών εγγεγραμμένα ασφαλιστρών για τις ασφαλιστικές εταιρείες). Η Διοίκηση υπολογίζει τις ταμειακές ροές βασιζόμενη στην εμπειρία των προηγούμενων ετών, τις πραγματικές αποδόσεις και προσδοκίες, αναφορικά με το ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς. Για τον υπολογισμό της προεξόφλησης των ταμειακών ρών, χρησιμοποιούνται διαφορετικοί συντελεστές κόστους κεφαλαίου ανά χώρα, οι οποίοι βασίζονται στο μοντέλο αποτίμησης κεφαλαιακών περιουσιακών στοιχείων. Τα επιμέρους στοιχεία για τον υπολογισμό (επιτόκιο άνευ κινδύνου, ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς, κίνδυνος χώρας και συντελεστής beta), βασίζονται σε εξωτερικές πηγές πληροφόρησης. Οι συντελεστές ανάπτυξης βασίζονται είτε σε εσωτερικές είτε σε εξωτερικές προβλέψεις και δεν ξεπερνούν τον μέσο μακροπρόθεσμο δείκτη ανάπτυξης για τις σχετικές αγορές.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης για το 2014 και το 2013 για την Eurolife ERB Ανώνυμη Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων ως η μοναδική ΜΔΤΡ του Ομίλου στην οποία έχει αποδοθεί υπεραξία την 31 Δεκεμβρίου 2014, είναι οι ακόλουθες:

	Eurolife ERB A.E.Γ.Α.	
	2014	2013
Συντελεστής προεξόφλησης (προ φόρου)	22%	19%
Συντελεστής ανάπτυξης	3%	3%
Αύξηση μικτών εγγεγραμμένων	7.4%	6.6%

Τα μικτά εγγεγραμμένα ασφάλιστρα αποτελούν τον κύριο παράγοντα για τα έσοδα και τα κόστη της Eurolife ERB A.E.Γ.Α. στον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης. Ο ετήσιος μέσος σταθμισμένος συντελεστής ανάπτυξης για την πρώτη 5ετία, παρουσιάζεται στον παραπάνω πίνακα.

(i) Τομείς Διαχείρισης Επενδύσεων και Επενδυτικής Τραπεζικής και Προϊόντων Κεφαλαιαγοράς

Αναφορικά με την Eurolife ERB A.E.Γ.Α., καμία λογική πιθανή μεταβολή σε οποιαδήποτε από τις προαναφερθείσες βασικές παραδοχές δεν θα οδηγούσε τη λογιστική αξία να υπερβεί το ανακτήσιμο ποσό, καθώς το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει σημαντικά την αντίστοιχη λογιστική αξία.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά απομείωσης ποσού € 4 εκατ. για την υπεραξία που είχε αρχικά αναγνωριστεί κατά την εξαγορά των Herald Greece 1 και Herald Greece 2, με βάση αναθεωρημένες

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

εκτιμήσεις για την αναμενόμενη απόδοση από τις αντίστοιχες επενδύσεις σε ακίνητη περιουσία. Κατά συνέπεια, η υπεραξία που είχε αναγνωρισθεί για τις Herald Greece 1 και Herald Greece 2 μηδενίστηκε, και η λογιστική αξία των δυο εταιρειών μειώθηκε στο ανακτήσιμο ποσό τους. Ο προ-φόρων συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού των δύο εταιρειών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία ήταν 17%. Επιπροσθέτως, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης € 2 εκατ. για την υπεραξία που είχε αποδοθεί στην Eurobank Equities A.E.Π.Ε.Υ. από την εξαγορά της Accentis A.E., καθώς η υπεραξία δεν μπορούσε πλέον να υποστηριχθεί από την ανάλυση ταμειακών ροών για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, δεν προέκυψε απομείωση της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί στις ΜΔΤΡ των τομέων Διαχείρισης Επενδύσεων και Επενδυτικής Τραπεζικής και Προϊόντων Κεφαλαιαγοράς.

(ii) Τομέας Διεθνών Δραστηριοτήτων

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά απομείωσης € 92 εκατ. για την υπεραξία που είχε κατανεμηθεί στην Βουλγαρία. Ως αποτέλεσμα, η υπεραξία για τη Βουλγαρία απομειώθηκε πλήρως και η λογιστική αξία μειώθηκε στο ανακτήσιμο ποσό της το οποίο ήταν € 415 εκατ. Το προεξοφλητικό επιτόκιο προ φόρων που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού για τη Βουλγαρία ήταν 13% (2013: 11%).

Οι ζημιές απομείωσης προέκυψαν από επανεκτιμήσεις των αρχικών παραδοχών, προκειμένου να αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και πιο συντηρητικές παραδοχές αναφορικά με την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του Ομίλου στη χώρα.

Η συνολική ζημιά απομείωσης της υπεραξίας ποσού € 98 εκατ. αναγνωρίστηκε σε διακριτή γραμμή «Ζημιές απομείωσης άυλων στοιχείων ενεργητικού» στην Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Την 31 Δεκεμβρίου 2013, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά απομείωσης € 142 εκατ. για την υπεραξία του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα, αναγνωρίστηκε ζημιά υπεραξίας € 97 εκατ. για την Βουλγαρία, € 35 εκατ. για την Σερβία και € 10 εκατ. για την Ρουμανία.

33. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Απαιτήσεις από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων	668	657
Ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς και σχετικές προκαταβολές	526	558
Ενεχυριασμένο ποσό που σχετίζεται με χρηματοοικονομική εγγύηση για τον πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου	257	250
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	243	223
Προπληρωμένα έξοδα και δεδουλευμένα έσοδα	57	67
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες (βλ. παρακάτω)	6	6
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	386	480
	2.143	2.241

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού ποσού € 386 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 480 εκατ.) αφορούν κυρίως απαιτήσεις από α) υπόλοιπα σε διακανονισμό με πελάτες, β) εγγυήσεις, γ) δημόσιους οργανισμούς, δ) νομικές υποθέσεις και περιπτώσεις λειτουργικών κινδύνων μετά από προβλέψεις και ε) ασφαλιστικές και χρηματιστηριακές δραστηριότητες.

Αναφορικά με τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες του Ομίλου, καμία από αυτές δεν θεωρείται σε ατομική βάση σημαντική για τον Όμιλο, με βάση το μέγεθός ή τις δραστηριότητες της.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις κοινοπραξίες του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2014:

<u>Επωνυμία εταιρείας</u>	<u>Χώρα εγκατάστα σης</u>	<u>Τομέας δραστηριότητας</u>	<u>Ποσοστό συμμετοχής</u>
Femion Ltd	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	66,45
Κάρντλινκ Α.Ε.	Ελλάδα	Διαχείριση συστημάτων POS	50,00
ΤΕΦΙΝ Α.Ε. Εμπορίας αυτοκινήτων και μηχανημάτων ⁽¹⁾	Ελλάδα	Εταιρεία χρηματοδότησης πωλήσεων μεταφορικών μέσων	50,00
Sinda Enterprises Company Ltd	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	48,00
Unitfinance Α.Ε. Προώθησης τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών ⁽¹⁾	Ελλάδα	Χρηματοδοτική επιχείρηση	40,00
Rosequeens Properties Ltd	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	33,33
Rosequeens Properties SRL	Ρουμανία	περιουσίας ακινήτων	33,33

⁽¹⁾ Το Δεκέμβριο του 2013, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων των εταιρειών αποφάσισε τη ρευστοποίησή τους.

Σημείωση: Η Φιλοξενία Θεατών, Επισκεπτών, Τουριστών Α.Ε. είναι αδρανής και υπό ρευστοποίηση συγγενής επιχείρηση, η οποία δεν ενοποιείται λόγω μη σημαντικότητας.

Η Femion Ltd λογιστικοποιείται ως κοινοπραξία του Ομίλου σύμφωνα με την ουσία και το σκοπό της κοινοπρακτικής σύμβασης και τους όρους συμφωνίας των μετόχων, που απαιτούν την ομόφωνη συναίνεση των μετόχων για τις σημαντικές αποφάσεις και ορίζουν από κοινού έλεγχο μέσω της ίσης εκπροσώπησης των μετόχων στα διοικητικά όργανα της εταιρείας.

Η λογιστική αξία συνολικά των κοινοπραξιών του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2014 ανερχόταν σε € 6 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 6 εκατ.). Η αναλογία του Ομίλου επί των κερδών ή ζημιών και των συνολικών αποτελεσμάτων των παραπάνω εταιρειών δεν ήταν σημαντική (31 Δεκεμβρίου 2013: ζημιές € 2 εκατ.).

Η μόνη συγγενής επιχείρηση του Ομίλου είναι η Odyssey GP S.a.r.l. Την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 2013, η αναλογία του Ομίλου επί των κερδών ή ζημιών και των συνολικών εσόδων της παραπάνω εταιρείας δεν ήταν σημαντική.

Ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει ζημιές από τη συμμετοχή του στις κοινοπραξίες του, καθώς το ποσό της αναλογίας του επί των ζημιών ήταν μεγαλύτερο από τη συμμετοχή του σε αυτές και δεν έχει υφιστάμενες υποχρεώσεις ή δεν έχει πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό τους. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014, το ποσό των μη αναγνωρισμένων ζημιών για τις κοινοπραξίες του Ομίλου ανερχόταν σε € 5,4 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 1,4 εκατ.). Το σωρευτικό ποσό των μη αναγνωρισμένων ζημιών για τις κοινοπραξίες ανερχόταν σε € 6,8 εκατ.

Ο Όμιλος δεν έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναφορικά με τη συμμετοχή του σε συγγενείς επιχειρήσεις ή κοινοπραξίες, ούτε μη αναγνωρισμένες δεσμεύσεις σε σχέση με τη συμμετοχή του σε κοινοπραξίες οι οποίες θα μπορούσαν να προκαλέσουν μελλοντική εκροή διαθεσίμων ή λοιπών στοιχείων.

Δεν υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί (π.χ. που να προκύπτουν από δανειακές συμβάσεις, κανονιστικές απαιτήσεις ή συμβατικές συμφωνίες) στην ικανότητα των συγγενών επιχειρήσεων ή των κοινοπραξιών να μεταφέρουν κεφάλαια στον Όμιλο, είτε με τη μορφή μερισμάτων ή μέσω της αποπληρωμής δανείων που έχουν χορηγηθεί από τον Όμιλο.

Γεγονός μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Τον Ιανουάριο 2015, ο Όμιλος πούλησε το ποσοστό συμμετοχής 50% που κατείχε στην Κάρντλινκ Α.Ε. Το σύνολο των μετοχών της Κάρντλινκ Α.Ε., που κατείχε ο Όμιλος πωλήθηκε σε εταιρεία του ομίλου «Quest Συμμετοχών Α.Ε.», έναντι συνολικού τιμήματος € 7,5 εκατ.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

34. Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς την ΕΚΤ και την ΤτΕ	12.610	16.887
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς λοιπές κεντρικές τράπεζες	-	20
	12.610	16.907

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η Τράπεζα μείωσε την εξάρτησή της από το μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος σε € 12,6 δις, ως αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της (σημ. 40) και της απομόχλευσης επιλεγμένων στοιχείων ενεργητικού.

35. Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς λοιπές τράπεζες	9.695	9.359
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	290	293
Λοιπές υποχρεώσεις προς διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	108	225
Διατραπεζικός δανεισμός	80	287
Τρεχούμενοι λογαριασμοί τραπεζών και υπόλοιπα σε διακανονισμό	83	28
	10.256	10.192

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η πλειοψηφία των εξασφαλισμένων υποχρεώσεων προς λοιπές τράπεζες αφορούσε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εξωτερικού, με εξασφαλίσεις ομόλογα έκδοσης του Ευρωπαϊκού ΤΧΣ (σημ. 27).

36. Υποχρεώσεις προς πελάτες

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Προθεσμιακές καταθέσεις	24.505	25.850
Καταθέσεις ταμειυτηρίου και τρεχούμενοι λογαριασμοί	15.258	13.678
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων	515	1.408
Προϊόντα unit linked	494	479
Λοιπά προθεσμιακά προϊόντα	106	120
	40.878	41.535

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η λογιστική αξία των σύνθετων καταθέσεων και των υποχρεώσεων από προϊόντα unit-linked που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ανήλθε σε € 526 εκατ. (2013: € 495 εκατ.) ενώ η σωρευτική μεταβολή στην εύλογη αξία τους, λόγω μεταβολής των συνθηκών αγοράς, σε € 76 εκατ. ζημιά (2013: € 90 εκατ. ζημιά).

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των σύνθετων καταθέσεων και των υποχρεώσεων από προϊόντα unit linked συμψηφίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων από αντίθετη μεταβολή στην εύλογη αξία σύνθετων παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων και χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αντίστοιχα.

Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και των συμβατικών μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων πληρωτέων στη λήξη των σύνθετων καταθέσεων ανήλθε σε € 3 εκατ. (2013: € 2 εκατ.).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

37. Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)	409	288
Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης	218	206
Ομόλογα από τιτλοποίηση	131	295
Ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου	53	0
	811	789

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η λογιστική αξία των σύνθετων τίτλων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ανήλθε σε € 37 εκατ. (2013: € 34 εκατ.), ενώ η σωρευτική μεταβολή της εύλογης αξίας τους σε € 0,3 εκατ. ζημιά (2013: € 2 εκατ. κέρδος). Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των σύνθετων τίτλων λαμβάνεται υπόψη ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου. Το σύνολο της αποτίμησης των σύνθετων τίτλων την 31 Δεκεμβρίου 2014 λόγω μεταβολής του πιστωτικού κινδύνου ανήλθε σε € 4 εκατ. κέρδος (2013: € 7 εκατ. κέρδος). Η μεταβολή στην εύλογη αξία των σύνθετων τίτλων που οφείλεται σε κίνδυνο αγοράς, εξαιρουμένου του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου, συμψηφίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων από αντίθετη μεταβολή στην εύλογη αξία σύνθετων παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και των συμβατικών μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων πληρωτέων στη λήξη των σύνθετων τίτλων ανήλθε σε € 4 εκατ. (2013: € 8 εκατ.).

Η χρηματοδότηση του Ομίλου προέρχεται από τίτλους στα πλαίσια του προγράμματος EMTN, τιτλοποιήσεις διαφόρων κατηγοριών δανείων, καλυμμένες ομολογίες και ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου:

Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)

Τον Ιούνιο του 2014, ο Όμιλος εξέδωσε μεσοπρόθεσμους τίτλους στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN ονομαστικής αξίας € 500 εκατ. Οι τίτλοι έχουν διάρκεια τέσσερα έτη με ετήσιο σταθερό επιτόκιο 4,25%. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, μεσοπρόθεσμοι τίτλοι ονομαστικής αξίας € 140 εκατ. της ανωτέρω έκδοσης, κατέχονταν από την Τράπεζα και τις θυγατρικές της.

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, οι μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTNs) που κατείχαν πελάτες του Ομίλου ανήλθαν σε € 58 εκατ. (2013: € 59 εκατ.) και εμφανίζονταν στις «Υποχρεώσεις προς πελάτες» (σημ. 36).

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, έληξαν τίτλοι αξίας ονομαστικής αξίας € 247 εκατ., οι οποίοι είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN από εταιρείες ειδικού σκοπού του Ομίλου.

Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier-II)

Τον Ιούνιο του 2007, ο Όμιλος εξέδωσε ομολογιακό δάνειο κυμαινόμενου επιτοκίου μέσω της θυγατρικής του ERB Hellas Plc. Το Φεβρουάριο του 2012, η ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd αντικατέστησε την ERB Hellas Plc, ως εκδότης των τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier-II). Οι προαναφερθείσες εταιρείες είναι εταιρείες ειδικού σκοπού του Ομίλου. Τα ομόλογα λήγουν σε δέκα έτη με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής μετά από πέντε έτη. Ο τόκος πληρώνεται ανά τρίμηνο και υπολογίζεται με βάση το Euribor τριμήνου πλέον 160 μονάδων βάσης. Τα ομόλογα αποτελούν ομολογιακό δάνειο μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier II) για τον Όμιλο και είναι εισηγμένα στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η υποχρέωση ανήλθε σε € 218 εκατ. (2013: € 206 εκατ.).

Το Μάρτιο του 2014, το Διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας αποφάσισε την αντικατάσταση της ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd από την Τράπεζα, ως εκδότη των τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (Lower Tier II).

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, τα ομόλογα που κατείχαν πελάτες του Ομίλου ανήλθαν σε € 49 εκατ. (2013: € 61 εκατ.) και εμφανίζονταν στις «Υποχρεώσεις προς πελάτες»(σημ. 36).

Ομόλογα από τιτλοποιήσεις

Τον Ιούνιο του 2004, ο Όμιλος εξέδωσε ομόλογα με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων και μέσο κόστος άντλησης κεφαλαίων Euribor τριμήνου πλέον 47 μονάδες βάσης. Από το Δεκέμβριο του 2011, ο εκδότης έχει το δικαίωμα ανάκλησης της έκδοσης στην ονομαστική αξία σε κάθε ημερομηνία πληρωμής τόκων (clean-up call option). Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η υποχρέωση ανήλθε σε € 10 εκατ. (2013: € 15 εκατ.).

Τον Ιούνιο του 2005, ο Όμιλος εξέδωσε ομόλογα με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων και μέσο κόστος άντλησης κεφαλαίων Euribor τριμήνου πλέον 44 μονάδες βάσης. Από τον Ιούλιο του 2012, ο εκδότης έχει το δικαίωμα ανάκλησης της έκδοσης στην

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

ονομαστική αξία σε κάθε ημερομηνία πληρωμής τόκων (step-up call option). Την 31 Δεκεμβρίου 2014 η υποχρέωση ανήλθε σε € 27 εκατ. (2013: € 41 εκατ.).

Τον Ιούνιο του 2006, ο Όμιλος εξέδωσε ομόλογα με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων και μέσο κόστος άντλησης κεφαλαίων Euribor τριμήνου πλέον 21 μονάδες βάσης. Η αρχική εκτιμώμενη διάρκεια της έκδοσης ήταν επτά χρόνια. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η υποχρέωση ανήλθε σε € 44 εκατ. (2013: € 56 εκατ.).

Τον Ιούνιο του 2007, ο Όμιλος εξέδωσε ομόλογα με τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων και μέσο κόστος άντλησης κεφαλαίων Euribor τριμήνου πλέον 37 μονάδες βάσης. Από τον Αύγουστο του 2012, ο εκδότης έχει το δικαίωμα ανάκλησης της έκδοσης στην ονομαστική αξία σε κάθε ημερομηνία πληρωμής τόκων (step-up call option). Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η υποχρέωση ανήλθε σε € 50 εκατ. (2013: € 157 εκατ.).

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, ο Όμιλος προχώρησε στην επαναγορά ομολόγων από τιτλοποίηση στεγαστικών δανείων αξίας € 104 εκατ., τα οποία είχαν εκδοθεί από εταιρείες ειδικού σκοπού του Ομίλου.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, ο Όμιλος προχώρησε στην πρόωρη αποπληρωμή ομολόγων από τιτλοποίηση που απέκτησε από το Νέο ΤΤ ονομαστικής αξίας € 26 εκατ., στη λογιστική τους αξία.

Ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου και καλυμμένες ομολογίες

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, οι καλυμμένες ομολογίες και τα ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας (σημ. 4) ονομαστικής αξίας € 13.717 εκατ. και € 3.150 εκατ., αντίστοιχα, κατέχονταν από την Τράπεζα και τις θυγατρικές της, με εξαίρεση ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 50 εκατ. τα οποία κατέχονταν από τρίτους.

Το Μάρτιο του 2014, ο Όμιλος προχώρησε στην πρόωρη αποπληρωμή καλυμμένων ομολογιών ονομαστικής αξίας € 250 εκατ. Επιπρόσθετα τον Οκτώβριο του 2014, ο Όμιλος προχώρησε στην πρόωρη αποπληρωμή καλυμμένων ομολογιών ονομαστικής αξίας € 400 εκατ.

Το Μάιο του 2014, έληξαν ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 332 εκατ. Επιπρόσθετα, τον Ιούνιο, Σεπτέμβριο και Οκτώβριο του 2014, ο Όμιλος προχώρησε στην ακύρωση ομολόγων εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 1.910 εκατ., € 550 εκατ. και € 1.300 εκατ., αντίστοιχα.

Τον Δεκέμβριο του 2014, ο Όμιλος εξέδωσε νέα ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 3.877 εκατ.

Οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις σχετικά με τις εκδοθείσες καλυμμένες ομολογίες, βάσει της Π.Δ.Τ.Ε. 2620/28.08.2009, είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

Γεγονός μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Τον Ιανουάριο του 2015, η Τράπεζα εξέδωσε ομόλογα εγγύησης ελληνικού δημοσίου ονομαστικής αξίας € 2.736 εκατ. τα οποία κατέχονταν πλήρως από την Τράπεζα.

38. Λοιπές υποχρεώσεις

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ασφαλιστικές προβλέψεις	1.267	1.189
Λοιπές προβλέψεις	97	202
Προεισπραγμένα έσοδα και έξοδα δεδουλευμένα	88	79
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	17	59
Χρηματοοικονομική εγγύηση για τον πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου	52	55
Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	41	27
Υπόλοιπα σε διακανονισμό με πελάτες ⁽¹⁾	48	72
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (σημ. 17)	22	8
Λοιπές υποχρεώσεις	388	391
	2.020	2.082

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται υπόλοιπα από χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, οι λοιπές υποχρεώσεις ποσού € 388 εκατ. αφορούν κυρίως σε α) υποχρεώσεις σε προμηθευτές και πιστωτές, β) τραπεζικές επιταγές και εμβάσματα, γ) εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, δ) υποχρεώσεις από λοιπούς φόρους και τέλη, ε) συναλλαγές πιστωτικών καρτών υπό τακτοποίηση και στ) υποχρεώσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες.

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, οι λοιπές προβλέψεις ποσού € 97 εκατ. αφορούν σε α) εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και απαιτήσεις υπό αμφισβήτηση € 60 εκατ. και β) λοιπές προβλέψεις για λειτουργικούς κινδύνους € 15 εκατ., αποζημίωση για μη ληφθείσες άδειες € 11 εκατ. και λοιπές προβλέψεις € 11 εκατ.

Η κίνηση των λοιπών προβλέψεων του Ομίλου παρουσιάζεται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2014		
	Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και απαιτήσεις υπό αμφισβήτηση € εκατ.	Λοιπά € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουάριου	153	49	202
Προβλέψεις χρήση	13	15	28
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	(1)	(3)	(4)
Ανακτήσεις χρήσης (σημ. 46)	(105)	(3)	(108)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	0	(21)	(21)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	60	37	97

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, οι λοιπές προβλέψεις περιλαμβάνουν ποσό € 41 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 38 εκατ.) για εκκρεμή δικαστική υπόθεση με την ΔΕΜΚΟ Α.Ε. Έπειτα από την απόφαση του Εφετείου Αθηνών τον Οκτώβριο 2014, ο Όμιλος αύξησε τις προβλέψεις κατά € 3 εκατ., ποσό που αντιστοιχεί στον πρόσθετο τόκο επί του επίδικου ποσού έως την 31 Δεκεμβρίου 2014.

Ασφαλιστικές προβλέψεις

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Μαθηματικές προβλέψεις ασφαλειών ζωής	1.103	1.031
Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων ασφαλειών ζωής	53	53
Προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλειών ζωής	18	16
Προβλέψεις για συμβόλαια ασφαλίσεων κατά ζημιών	93	89
	1.267	1.189

Η κίνηση των ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλειών ζωής αναφέρεται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2014		
	Μαθηματικές προβλέψεις ασφαλειών ζωής € εκατ.	Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων ασφαλειών ζωής € εκατ.	Προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλειών ζωής € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	1,031	53	16
Νέα παραγωγή, ανανεώσεις	216	-	4
Πληρωθείσες αποζημιώσεις, λήξεις και ακυρώσεις	(146)	(13)	(2)
Λοιπές κινήσεις	2	13	0
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	1,103	53	18

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013		
	Μαθηματικές προβλέψεις ασφαλειών ζωής	Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων ασφαλειών ζωής	Προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλειών ζωής
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	1,019	53	11
Νέα παραγωγή, ανανεώσεις	184	-	2
Πληρωθείσες αποζημιώσεις, λήξεις και ακυρώσεις	(177)	(13)	(2)
Λοιπές κινήσεις	5	13	5
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	1,031	53	16

39. Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη αποζημίωσης του προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους υπαλλήλους του στην Ελλάδα και το εξωτερικό, που δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση όταν αυτοί παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης. Η αποζημίωση αυτή υπολογίζεται βάσει των ετών υπηρεσίας και των απολαβών των υπαλλήλων κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία. Οι ανωτέρω υποχρεώσεις αποζημίωσης λόγω εξόδου από την υπηρεσία συνήθως εκθέτουν τον Όμιλο σε αναλογιστικούς κινδύνους, όπως ο κίνδυνος επιτοκίου και ο κίνδυνος μεταβολής των μισθών. Ως εκ τούτου, μια μείωση στο προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών ή μια αύξηση στους μελλοντικούς μισθούς, θα αυξήσουν την υποχρέωση του Ομίλου.

Η μεταβολή της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία παρουσιάζεται παρακάτω:

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	27	33
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	2	3
Τόκος στην υποχρέωση	1	2
Κόστος προϋπηρεσίας και (κέρδη)/ζημιές διακανονισμών	12	86
Επαναμετρήσεις:		
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές λόγω μεταβολής των χρηματοοικονομικών παραδοχών	10	8
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές λόγω εμπειρικών αναπροσαρμογών	(1)	2
Αποζημιώσεις που πληρώθηκαν	(10)	(108)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	(0)
Υπόλοιπο από απόκτηση επιχειρήσεων	-	1
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	41	27

Το 2013, ο Όμιλος υλοποίησε ένα πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου για τους εργαζόμενους, στα πλαίσια του οποίου οι αποζημιώσεις που πληρώθηκαν ανήλθαν σε € 97,3 εκατ. Η πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία που είχε σχηματιστεί για τους υπαλλήλους που συμμετείχαν στο πρόγραμμα ανήλθε σε € 13,3 εκατ.

Οι πιο σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν (εκφρασμένες σε σταθμισμένους μέσους όρους) παρουσιάζονται παρακάτω:

	2014 %	2013 %
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,7	3,9
Μελλοντική αύξηση μισθών	1,9	1,8

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η μέση διάρκεια της υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία ήταν 19 έτη (2013: 19 έτη).

Η ανάλυση ευαισθησίας των σημαντικότερων παραδοχών, με βάση μια εύλογη μεταβολή αυτών, που χρησιμοποιήθηκαν την 31 Δεκεμβρίου 2014 παρουσιάζεται παρακάτω:

Η αύξηση/(μείωση) του προεξοφλητικού επιτοκίου κατά 50 μονάδες βάσης/(50 μονάδες βάσης), θα είχε ως αποτέλεσμα τη (μείωση)/αύξηση της υποχρέωσης κατά (2,9 εκατ.)/ 3,2 εκατ.

Η αύξηση/(μείωση) των μελλοντικών μισθών κατά 0,5%/(0,5%), θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση/(μείωση) της υποχρέωσης κατά € 4,6 εκατ./(€ 4,1 εκατ.).

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην αλλαγή μιας παραδοχής διατηρώντας τις υπόλοιπες σταθερές. Στην πράξη αυτό δεν είναι σύνηθες να συμβεί και οι μεταβολές σε κάποιες από τις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται.

Οι μέθοδοι και οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την προετοιμασία της παραπάνω ανάλυσης ευαισθησίας είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών και δεν μεταβλήθηκαν συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση.

40. Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές

Η ονομαστική αξία των μετοχών της Τράπεζας είναι € 0,30 ανά μετοχή (2013: € 0,30). Το κοινό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου-κοινών μετοχών, της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και των ιδίων μετοχών παρουσιάζεται παρακάτω:

	Μετοχικό κεφάλαιο - κοινές μετοχές			Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		
	€ εκατ.	€ εκατ.	Καθαρό ποσό € εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	Καθαρό ποσό € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	1.228	(6)	1.222	1.448	3	1.451
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας των κοινών μετοχών	(1.211)	-	(1.211)	-	-	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης, μετά από έξοδα	1.136	-	1.136	4.537	-	4.537
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του προγράμματος διαχείρισης παθητικού, μετά από έξοδα	62	-	62	254	-	254
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της απόκτησης του Νέου ΤΤ, μετά από έξοδα	426	-	426	430	-	430
Αγορά ιδίων μετοχών	-	0	0	-	0	0
Πώληση ιδίων μετοχών	-	6	6	-	(3)	(3)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2013	1.641	-	1.641	6.669	-	6.669
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2014	1.641	-	1.641	6.669	-	6.669
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου μετά από έξοδα	2.771	-	2.771	13	-	13
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(2)	(2)	-	(0)	(0)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	2	2	-	0	0
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014	4.412	(0)	4.412	6.682	0	6.682

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η μεταβολή του αριθμού των μετοχών της Τράπεζας παρουσιάζεται παρακάτω:

	Αριθμός μετοχών		
	Έκδοθείσες κοινές μετοχές	Ίδιες μετοχές	Καθαρό ποσό
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2013	552.948.427	(2.587.872)	550.360.555
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου μέσω συνένωσης των κοινών μετοχών με αναλογία 10 προς 1 (reverse split)	(497.653.584)	-	(497.653.584)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης	3.789.317.358	-	3.789.317.358
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του προγράμματος διαχείρισης παθητικού	205.804.664	-	205.804.664
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της απόκτησης του Νέου ΤΤ	1.418.750.000	-	1.418.750.000
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(300.639)	(300.639)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	2.714.911	2.714.911
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2013	<u>5.469.166.865</u>	<u>(173.600)</u>	<u>5.468.993.265</u>
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2014	5.469.166.865	(173.600)	5.468.993.265
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	9.238.709.677	-	9.238.709.677
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(7.310.106)	(7.310.106)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	6.242.077	6.242.077
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014	<u>14.707.876.542</u>	<u>(1.241.629)</u>	<u>14.706.634.913</u>

Τη 12 Απριλίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων:

(α) ενέκρινε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας έως του ποσού των κεφαλαιακών αναγκών της, όπως αυτές είχαν προσδιοριστεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, ήτοι μέχρι του ποσού των € 2.864 εκατ., μέσω της καταβολής μετρητών ή/και μέσω της εισφοράς σε είδος, την ακύρωση των δικαιωμάτων προτίμησης των κατόχων κοινών μετοχών της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένου και του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) και του μοναδικού κατόχου προνομioύχων μετοχών, ήτοι του Ελληνικού Δημοσίου, και την έκδοση έως και 9.546.666.667 νέων κοινών μετοχών, ονομαστικής αξίας € 0,30 η κάθε μια, με τιμή προσφοράς όχι μικρότερη από την ονομαστική αξία και ελάχιστη τιμή εκείνη που θα καθόριζε το Γενικό Συμβούλιο του ΤΧΣ, σύμφωνα με τον νόμο 3864/2010.

(β) ενέκρινε οι νέες μετοχές να διατεθούν εκτός Ελλάδος μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης (Διεθνής Προσφορά) και μέσω δημόσιας προσφοράς στην Ελλάδα (Δημόσια Προσφορά).

(γ) εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να καθορίσει την τιμή προσφοράς, το ποσό της αύξησης και τον αριθμό των μετοχών, να προσδιορίσει περαιτέρω και να οριστικοποιήσει τη δομή και τους όρους της αύξησης και της διάθεσης των νέων μετοχών, να προσαρμόσει, με την απόφασή του για την πιστοποίηση της καταβολής της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, τα άρθρα 5 και 6 του Καταστατικού της Τράπεζας και γενικά να πραγματοποιήσει κατά την κρίση του οποιαδήποτε πράξη ή ενέργεια, αναγκαία ή σκόπιμη για να εφαρμοστούν οι αποφάσεις της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης και για την ολοκλήρωση της αύξησης.

Σύμφωνα με τις προαναφερθείσες αποφάσεις της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, καθώς και με τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της 29 Απριλίου και 6 Μαΐου 2014:

(i) το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας αυξήθηκε κατά € 2.771,6 εκατ. με την έκδοση 9.238.709.677 νέων μετοχών, εκ των οποίων 8.314.838.710 αντιστοιχούν σε επενδυτές που συμμετείχαν στην Διεθνή Προσφορά και 923.870.967 σε επενδυτές που συμμετείχαν στη Δημόσια Προσφορά, με ονομαστική αξία € 0,30 ανά μετοχή και

(ii) η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο αυξήθηκε κατά € 92 εκατ.

Τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την προαναφερθείσα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 2.864 εκατ. ανήλθαν σε € 79 εκατ., μετά από φόρους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ίδιες μετοχές

Με βάση το Νόμο 3756/2009, οι τράπεζες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Ενίσχυσης Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας δεν επιτρέπεται να αποκτήσουν ίδιες μετοχές, σύμφωνα με το άρθρο 16 του νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών.

Στα συνήθη πλαίσια των εργασιών τους, οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ενδέχεται να πραγματοποιήσουν αγορές και πωλήσεις ιδίων μετοχών.

41. Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές

Μετοχικό κεφάλαιο - προνομιούχες μετοχές		
Αριθμός μετοχών	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	345.500.000	950
	950	950

Τη 12 Ιανουαρίου 2009, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την έκδοση 345.500.000 προνομιούχων μετοχών χωρίς δικαίωμα ψήφου, μη διαπραγματεύσιμων, μη μεταβιβάσιμων, μη σωρευτικής σταθερής απόδοσης 10% φορολογικά εκπιπτόμενης, με ονομαστική αξία € 2,75 έκαστη, σύμφωνα με το Νόμο 3723/2008 «Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας», οι οποίες καλύφθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο με ομόλογα ίσης αξίας. Η έκδοση ανήλθε σε € 940 εκατ., μετά από έσοδα, και ολοκληρώθηκε την 21 Μαΐου 2009. Σύμφωνα με το τρέχον νομικό και εποπτικό πλαίσιο, οι εκδοθείσες μετοχές περιλαμβάνονται για εποπτικούς σκοπούς στα μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 του Ομίλου (Common Equity Tier I Capital).

Οι προνομιούχες μετοχές παρέχουν δικαίωμα σταθερής μη σωρευτικής απόδοσης 10% υπό τις προϋποθέσεις διατήρησης του ελάχιστου ορίου των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας, που θέτει η Τράπεζα της Ελλάδος, της ύπαρξης αποθεματικών που δύναται να διανεμηθούν κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 44α του Νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών 2190/1920, και της έγκρισης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Σύμφωνα με το Νόμο 3723/2008, όπως ισχύει, μετά την πάροδο πέντε ετών από την έκδοση των προνομιούχων μετοχών ή νωρίτερα, κατόπιν σχετικής έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος, η Τράπεζα μπορεί να αποπληρώσει τις προνομιούχες μετοχές στην ονομαστική τους αξία. Σε περίπτωση μη αποπληρωμής των προνομιούχων μετοχών έως τη λήξη των πέντε ετών, η απόδοση αυξάνει κατά 2% ανά έτος.

Βάσει των αποτελεσμάτων του 2014 και του Νόμου 3723/2008 σε συνδυασμό με το άρθρο 44α του Νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών 2190/1920, δεν επιτρέπεται η διανομή μερίσματος τόσο στους κατόχους κοινών όσο και στους κατόχους προνομιούχων μετοχών.

42. Προνομιούχοι τίτλοι

Τη 18 Μαρτίου 2005, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε προνομιούχους τίτλους ποσού € 200 εκατ. οι οποίοι αποτελούν πρόσθετα εποπτικά κεφάλαια (Lower Tier I Σειρά Α) για τον Όμιλο. Τον Δεκέμβριο του 2014, ποσό € 126,8 εκατ. το οποίο κατεχόταν από τη Τράπεζα ακυρώθηκε. Οι προνομιούχοι τίτλοι δεν έχουν προκαθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής και δίνουν στον εκδότη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής τους στην ονομαστική τους αξία στις 18 Μαρτίου 2010, και ετησίως από τότε και στο εξής. Όλες οι υποχρεώσεις του εκδότη αναφορικά με τους προνομιούχους τίτλους καλύπτονται από εγγυήσεις μειωμένης εξασφάλισης από την Τράπεζα. Οι τίτλοι πληρώνουν σταθερό μη-σωρευτικό ετήσιο μέρισμα 6,75% για τα πρώτα δύο έτη και στη συνέχεια μη-σωρευτικό ετήσιο μέρισμα το οποίο θα καθορίζεται από το δεκαετές επιτόκιο Euro Swap πλέον 0,125% με ανώτατο όριο το 8%. Η απόδοση των τίτλων έχει οριστεί σε 1,909% για την περίοδο από 18 Μαρτίου 2014 έως 17 Μαρτίου 2015. Το μέρισμα των προνομιούχων τίτλων πρέπει να δηλωθεί και να πληρωθεί στην περίπτωση που η Τράπεζα διανείμει μέρισμα. Οι προνομιούχοι τίτλοι είναι εισηγμένοι στα Χρηματιστήρια του Λουξεμβούργου και της Φρανκφούρτης.

Τη 2 Νοεμβρίου 2005, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε προνομιούχους τίτλους ποσού € 400 εκατ. οι οποίοι αποτελούν πρόσθετα εποπτικά κεφάλαια (Lower Tier I Σειρά Β) για τον Όμιλο. Τον Δεκέμβριο του 2014, ποσό € 248,6 εκατ. το οποίο κατεχόταν από τη Τράπεζα ακυρώθηκε. Οι προνομιούχοι τίτλοι δεν έχουν προκαθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής και δίνουν στον εκδότη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής τους στην ονομαστική τους αξία στις 2 Νοεμβρίου 2015, και σε τριμηνιαία βάση από τότε και στο εξής. Όλες οι υποχρεώσεις του εκδότη αναφορικά με τους προνομιούχους τίτλους καλύπτονται από εγγυήσεις μειωμένης εξασφάλισης από την Τράπεζα. Οι τίτλοι πληρώνουν σταθερό μη-

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

σωρευτικό ετήσιο μέρισμα 4,57% για τα πρώτα δέκα έτη και στη συνέχεια μη-σωρευτικό ετήσιο μέρισμα το οποίο θα καθορίζεται από το 3μηνο Euribor πλέον 2,22%. Το μέρισμα των προνομιούχων τίτλων πρέπει να δηλωθεί και να πληρωθεί στην περίπτωση που η Τράπεζα διανείμει μέρισμα. Οι προνομιούχοι τίτλοι είναι εισηγμένοι στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου.

Την 9 Νοεμβρίου 2005, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε προνομιούχους τίτλους ποσού € 150 εκατ. οι οποίοι αποτελούν πρόσθετα εποπτικά κεφάλαια (Lower Tier I Σειρά Γ) για τον Όμιλο. Οι προνομιούχοι τίτλοι δεν έχουν προκαθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής και δίνουν στον εκδότη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής τους στην ονομαστική τους αξία στις 9 Ιανουαρίου 2011, και σε τριμηνιαία βάση από τότε και στο εξής. Όλες οι υποχρεώσεις του εκδότη αναφορικά με τους προνομιούχους τίτλους καλύπτονται από εγγυήσεις μειωμένης εξασφάλισης από την Τράπεζα. Οι τίτλοι πληρώνουν σταθερό μη-σωρευτικό μέρισμα που υπολογίζεται με ποσοστό 6% ετησίως και καταβάλλεται κάθε τρίμηνο. Το μέρισμα των προνομιούχων τίτλων πρέπει να δηλωθεί και να πληρωθεί στην περίπτωση που η Τράπεζα διανείμει μέρισμα. Οι προνομιούχοι τίτλοι είναι εισηγμένοι στα Χρηματιστήρια του Λονδίνου, της Φρανκφούρτης και του Euronext Αμστερνταμ.

Την 21 Δεκεμβρίου 2005, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε προνομιούχους τίτλους ποσού € 50 εκατ. οι οποίοι αποτελούν μια ενιαία έκδοση με την ήδη υπάρχουσα έκδοση ποσού € 150 εκατ. της 9 Νοεμβρίου 2005. Τον Δεκέμβριο του 2014, ποσό € 42,6 εκατ. το οποίο κατεχόταν από τη Τράπεζα ακυρώθηκε.

Την 29 Ιουλίου 2009, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε € 300 εκατ. προνομιούχων τίτλων οι οποίοι αποτελούν εποπτικά κεφάλαια (Tier I Σειρά Δ) για τον Όμιλο. Η έκδοση αυτή έγινε σε συνέχεια της από 30 Ιουνίου 2009 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας, βάσει της οποίας επιτρέπεται η τμηματική έκδοση αντίστοιχων τίτλων μέχρι του ποσού των € 500 εκατ. Το Δεκέμβριο του 2014, ποσό € 279 εκατ. το οποίο κατεχόταν από τη Τράπεζα ακυρώθηκε. Οι προνομιούχοι τίτλοι δεν έχουν προκαθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής και παρέχουν στον εκδότη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής πέντε χρόνια μετά την ημερομηνία έκδοσης και σε ετήσια βάση από τότε εφεξής. Επιπρόσθετα, οι τίτλοι μετά τον Οκτώβριο του 2014 είναι μετατρέψιμοι, κατόπιν άσκησης του δικαιώματος μετατροπής είτε από τον εκδότη είτε από τον ομολογιούχο και υπό ορισμένες συνθήκες, σε κοινές μετοχές Eurobank στο χαμηλότερο συντελεστή μετατροπής βάσει: α) 12% μείωσης της τρέχουσας τιμής της μετοχής κατά το τελευταίο διάστημα που θα προηγηθεί της ανταλλαγής και β) της ονομαστικής αξίας της κοινής μετοχής της Τράπεζας. Όλες οι υποχρεώσεις του εκδότη αναφορικά με τους προνομιούχους τίτλους καλύπτονται από εγγυήσεις μειωμένης εξασφάλισης από την Τράπεζα. Οι τίτλοι πληρώνουν σταθερό μη-σωρευτικό μέρισμα που υπολογίζεται με ποσοστό 8,25% ετησίως και καταβάλλεται κάθε τρίμηνο. Το μέρισμα των προνομιούχων τίτλων πρέπει να δηλωθεί και να πληρωθεί στην περίπτωση που η Τράπεζα διανείμει μέρισμα. Οι προνομιούχοι τίτλοι είναι εισηγμένοι στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου.

Την 30 Νοεμβρίου 2009, ο Όμιλος, μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, εξέδωσε € 100 εκατ. προνομιούχων τίτλων οι οποίοι αποτελούν εποπτικά κεφάλαια (Tier I Σειρά Ε) για τον Όμιλο. Το Δεκέμβριο 2014, το συνολικό ποσό της Σειράς Ε που κατεχόταν από την Τράπεζα ακυρώθηκε.

Το υπόλοιπο των προνομιούχων τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited την 31 Δεκεμβρίου 2014, παρουσιάζεται παρακάτω:

	Έκδοση Α € εκατ.	Έκδοση Β € εκατ.	Έκδοση Γ € εκατ.	Έκδοση Δ € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014	2	5	49	21	77

Την 23 Δεκεμβρίου 2013, η ERB Hellas Funding Ltd ανακοίνωσε τη μη καταβολή του μη σωρευτικού μερίσματος για τους προνομιούχους τίτλους της Σειράς Α, Σειράς Γ και Σειράς Δ, το οποίο διαφορετικά θα ήταν πληρωτέο την 18 Μαρτίου 2014, 9 Ιανουαρίου 2014 και 29 Ιανουαρίου 2014, αντίστοιχα.

Την 26 Μαρτίου 2014, η ERB Hellas Funding Ltd ανακοίνωσε τη μη καταβολή του μη σωρευτικού μερίσματος για τους προνομιούχους τίτλους της Σειράς Γ και Σειράς Δ, το οποίο διαφορετικά θα ήταν πληρωτέο την 9 Απριλίου 2014 και 29 Απριλίου 2014, αντίστοιχα.

Την 23 Ιουνίου 2014, η ERB Hellas Funding Ltd ανακοίνωσε τη μη καταβολή του μη σωρευτικού μερίσματος για τους προνομιούχους τίτλους της Σειράς Γ και Σειράς Δ, το οποίο διαφορετικά θα ήταν πληρωτέο την 9 Ιουλίου 2014 και 29 Ιουλίου 2014, αντίστοιχα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Την 22 Σεπτεμβρίου 2014, η ERB Hellas Funding Ltd ανακοίνωσε τη μη καταβολή του μη σωρευτικού μερίσματος για τους προνομιούχους τίτλους της Σειράς Β, Σειράς Γ και Σειράς Δ, το οποίο διαφορετικά θα ήταν πληρωτέο την 2 Νοεμβρίου 2014, 9 Οκτωβρίου 2014 και 29 Οκτωβρίου 2014, αντίστοιχα.

Την 30 Δεκεμβρίου 2014, η ERB Hellas Funding Ltd ανακοίνωσε τη μη καταβολή του μη σωρευτικού μερίσματος για τους προνομιούχους τίτλους της Σειράς Α, Σειράς Γ και Σειράς Δ, το οποίο διαφορετικά θα ήταν πληρωτέο την 18 Μαρτίου 2015, 9 Ιανουαρίου 2015 και 29 Ιανουαρίου 2015, αντίστοιχα.

43. Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους

Ο Όμιλος παρέχει δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών στα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τη διοίκηση και τα μέλη του προσωπικού του. Τα δικαιώματα δύνανται να ασκηθούν, με απόφαση των κατόχων τους, ολικώς ή μερικώς, και να μετατραπούν σε μετοχές υπό την προϋπόθεση ότι τα κριτήρια θεμελίωσης του δικαιώματος έχουν ικανοποιηθεί.

Τον Απρίλιο του 2006, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, ενέκρινε τη θέσπιση προγράμματος δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, το οποίο επέτρεπε στο Διοικητικό Συμβούλιο (μέσω της Επιτροπής Ανταμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου) να εκδίδει δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών για τα επόμενα 5 έτη, ο ανώτατος αριθμός των οποίων θα ανερχόταν σε 3% του συνολικού αριθμού των μετοχών της Τράπεζας και εντός του καθορισμένου πλαισίου των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών που είχαν εκδοθεί στο παρελθόν. Το πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών έληξε εντός του 2011. Η επαναληπτική Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων, την 21 Νοεμβρίου 2007 τροποποίησε τους όρους του προγράμματος έτσι ώστε καθ' όλη τη διάρκειά του η περίοδος θεμελίωσης και οι ημερομηνίες εξάσκησης να καθορίζονταν κατά την ευχέρεια του Διοικητικού Συμβουλίου κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ανταμοιβών. Το πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014.

Ο αριθμός των μη ασκηθέντων δικαιωμάτων προαίρεσης και οι σταθμισμένες μέσες τιμές άσκησης μεταβλήθηκαν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2014		31 Δεκεμβρίου 2013	
	Τιμή άσκησης σε € ανά μετοχή	Αριθμός δικαιωμάτων προαιρέσεως	Τιμή άσκησης σε € ανά μετοχή	Αριθμός δικαιωμάτων προαιρέσεως
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	9,90	906.896	11,38	3.015.066
Ληξιπρόθεσμα ή/και ακυρωθέντα	9,90	(906.896)	12,02	(2.108.170)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου και μέση τιμή άσκησης ανά μετοχή	-	-	9,90	906.896

Κατά τη διάρκεια του 2014, η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου GRIVALIA PROPERTIES A.E.E.A.Π. χορήγησε σε βασικά διοικητικά στελέχη του Ομίλου παροχές που διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους της εταιρείας. Την 31 Δεκεμβρίου 2014 το κόστος των παροχών αυτών ανήλθε σε € 0,8 εκατ. Το κόστος αυτό προσδιορίζεται βάσει της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων κατά την ημερομηνία που παρέχονται και αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο, με έναρξη την ημερομηνία που παρέχονται μέχρι την ημερομηνία λήξης των σχετικών δικαιωμάτων, με ισόποση αύξηση των ιδίων κεφαλαίων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

44. Ειδικά αποθεματικά

	31 Δεκεμβρίου 2013				
	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Αποθεματικό ΔΛΠ 39	Λοιπά Αποθεματικά	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	433	1.269	(175)	(315)	1.212
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας των κοινών μετοχών	-	-	-	1.211	1.211
Απόκτηση θυγατρικών εταιρειών	1	-	-	910	911
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	3	(72)	-	302	233
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων					
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	-	-	60	-	60
- απόκτηση αποθεματικού του ομίλου Νέου ΤΤ και της Νέας Προτοπ, μετά από φόρους	-	-	2	-	2
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων μετά από φόρους	-	-	(4)	-	(4)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών					
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	-	-	19	-	19
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	-	-	52	-	52
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από αντιστάθμιση	-	-	-	(22)	(22)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	-	-	-	(8)	(8)
Αξία παρεχόμενων υπηρεσιών από το προσωπικό	-	-	-	(8)	(8)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	437	1.197	(46)	2.070	3.658

	31 Δεκεμβρίου 2014				
	Τακτικό αποθεματικό	Αφορολόγητα αποθεματικά	Αποθεματικό ΔΛΠ 39	Λοιπά Αποθεματικά	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	437	1.197	(46)	2.070	3.658
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	8	(237)	-	1	(228)
Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων					
- μεταβολή στην εύλογη αξία μετά από φόρους	-	-	(31)	-	(31)
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	-	-	(55)	-	(55)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών					
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	-	-	(28)	-	(28)
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων μετά από φόρους	-	-	18	-	18
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από αντιστάθμιση	-	-	-	(34)	(34)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) υποχρέωσης αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μετά από φόρους	-	-	-	(7)	(7)
Αξία παρεχόμενων υπηρεσιών από το προσωπικό	-	-	-	(0)	(0)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	445	960	(142)	2.030	3.293

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα αφορολόγητα αποθεματικά φορολογούνται κατά την διανομή τους. Τα αφορολόγητα αποθεματικά της Τράπεζας μειώθηκαν κατά € 235 εκατ. λόγω του συμψηφισμού τους με φορολογικές ζημιές της Τράπεζας σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία και το αποτέλεσμα του Εφετείου σχετικά με την εφάπαξ φορολόγηση που επιβλήθηκε από το Νόμο 3513/2006.

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, το αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών που περιλαμβάνεται στο αποθεματικό Δ.Λ.Π. 39 ήταν € 107 εκατ. ζημιά (2013: € 97 εκατ. ζημιά).

Το τακτικό αποθεματικό και το αποθεματικό Δ.Λ.Π. 39 δεν μπορούν να διανεμηθούν. Επιπροσθέτως, την 31 Δεκεμβρίου 2014 στα λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνονταν α) μη διανεμόμενα αποθεματικά της Τράπεζας ποσού € 1.788 εκατ. (2013: 1.788 εκατ.) και β) ζημιά € 271 εκατ. (2013: € 236 εκατ. ζημιά) που αφορά αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών μετά από αντιστάθμιση.

45. Μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος διενεργεί συναλλαγές με τις οποίες μεταβιβάζει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχει αναγνωρίσει, απευθείας σε τρίτους ή σε εταιρείες ειδικού σκοπού.

α) Ο Όμιλος πωλεί χρεόγραφα με αντάλλαγμα μετρητά στο πλαίσιο συμφωνιών επαναγοράς χρεογράφων («geros») και αναλαμβάνει την υποχρέωση να επιστρέψει στον αντισυμβαλλόμενο τα χρήματα που εισέπραξε. Επιπλέον, ο Όμιλος ενεχυριάζει με αντάλλαγμα μετρητά τίτλους και δάνεια και απαιτήσεις πελατών και αναλαμβάνει την υποχρέωση να επιστρέψει στον αντισυμβαλλόμενο τα χρήματα που εισέπραξε. Ο Όμιλος εκτιμά ότι διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων του σχετικού πιστωτικού και επιτοκιακού κινδύνου, και τις αποδόσεις αυτών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και ως εκ τούτου δεν τα έχει αποαναγνωρίσει. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω συναλλαγών, ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει, πουλήσει ή να ενεχυριάσει τα μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία για τη διάρκεια της συναλλαγής. Η σχετική υποχρέωση αναγνωρίζεται ανάλογα στις Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (σημ. 34 και 35) και τις Υποχρεώσεις προς πελάτες (σημ. 36), ως ενδείκνυται.

Ο Όμιλος έχει προχωρήσει σε τιτλοποιήσεις διαφόρων κατηγοριών δανείων (στεγαστικών, ομολογιακών, πιστωτικών καρτών και καταναλωτικών δανείων), σύμφωνα με τις οποίες αναλαμβάνει την υποχρέωση να μεταβιβάσει τις ταμειακές ροές από τα δάνεια στους κατόχους των ομολογιών. Ο Όμιλος εκτιμά ότι διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων του σχετικού πιστωτικού και επιτοκιακού κινδύνου, και τις αποδόσεις αυτών των δανείων και ως εκ τούτου δεν τα έχει αποαναγνωρίσει. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω συναλλαγών, ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει, πουλήσει ή να ενεχυριάσει τα μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία για τη διάρκεια που διακρατούνται από τις εταιρείες ειδικού σκοπού. Επιπλέον, η δυνατότητα προσφυγής των κατόχων των ομολογιών περιορίζεται μόνο στα δάνεια που έχουν μεταβιβαστεί. Η σχετική υποχρέωση αναγνωρίζεται στους Πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις (σημ. 37).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου που έχουν πωληθεί ή μεταβιβαστεί, τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για την παύση της αναγνώρισής τους από το ενεργητικό του Ομίλου:

	Λογιστική Αξία	
	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	6	18
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	11.037	12.782
- τιτλοποιημένα δάνεια	2.447	2.798
-ενεχυριασμένα δάνεια στο πλαίσιο προγράμματος έκδοσης καλυμμένων ομολογιών	4.066	4.380
-ενεχυριασμένα δάνεια σε κεντρικές τράπεζες	4.281	5.388
-λοιπά ενεχυριασμένα δάνεια	243	216
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	11.633	14.910
	22.676	27.710

β) Την 31 Δεκεμβρίου 2014, στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας (σημ. 4), ο Όμιλος εξέδωσε ομόλογα εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου συνολικής ονομαστικής αξίας € 13.717 εκατ. Από τις αναφερθείσες εκδόσεις τις οποίες ο Όμιλος έχει διακρατήσει, με εξαίρεση ομόλογα ονομαστικής αξίας € 50 εκατ., €

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

10.966 εκατ. (ρυστοποιήσιμη αξία € 9.249 εκατ.) έχουν ενεχυριαστεί σε κεντρικές τράπεζες και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (2013: ονομαστική αξία € 13.932 εκατ. και ρυστοποιήσιμη αξία € 8.650 εκατ.).

γ) Επιπλέον, ο Όμιλος ενδέχεται να πωλήσει ή να ενεχυριάσει εκ νέου τίτλους που έχει δανειστεί ή αποκτήσει μέσω συμφωνιών επαναπώλησης τίτλων («reverse repos»), τους οποίους έχει την υποχρέωση να επιστρέψει. Ο αντισυμβαλλόμενος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και αποδόσεις των τίτλων αυτών και ως εκ τούτου δεν αναγνωρίζονται από τον Όμιλο. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, ο Όμιλος είχε δανειστεί ή αποκτήσει μέσω συμφωνιών επαναπώλησης τίτλων («reverse repos») τίτλους με εύλογη αξία € 180 εκατ. (2013: € 121 εκατ.), η πλειοψηφία των οποίων είχε ενεχυριαστεί σε κεντρικές τράπεζες. Επιπροσθέτως, στα πλαίσια του τρίτου πυλώνα στήριξης του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας, ο Όμιλος είχε δανειστεί ειδικά ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου ονομαστικής αξίας € 1.918 εκατ (ρυστοποιήσιμη αξία € 1.456 εκατ.), τα οποία είχαν ενεχυριαστεί σε κεντρικές τράπεζες.

Την 31 Δεκεμβρίου 2014, η ρυστοποιήσιμη αξία των περιουσιακών στοιχείων που έχουν μεταβιβαστεί ή δανειστεί από τον Όμιλο μέσω συμφωνιών δανεισμού τίτλων, επαναπώλησης τίτλων και λοιπών συμφωνιών (σημεία α, β και γ) ανήλθε σε € 24.169 εκατ., ενώ η σχετική υποχρέωση από τις ανωτέρω συναλλαγές ανήλθε σε € 23.241 εκατ. (σημ. 34, 35, 36 και 37) (2013: ρυστοποιήσιμη αξία € 29.922 εκατ. και η σχετική υποχρέωση € 28.262 εκατ.).

Επιπρόσθετα, τα λοιπά ενεχυριασμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου, πέραν αυτών που παρουσιάζονται ανωτέρω, ως εγγυήσεις για συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων, παράγωγα, τιτλοποιήσεις και λοιπές συναλλαγές αναφέρονται στις σημειώσεις 22 και 33.

46. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιπές δεσμεύσεις

	2014 € εκατ.	2013 € εκατ.
Εγγυήσεις και πιστωτικές επιστολές σε αναμονή	605	679
Λοιπές εγγυήσεις και ανέκκλητες δεσμεύσεις πιστωτικών ορίων	880	1.007
Ενέγγυες πιστώσεις	88	62
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	9	8
	1.582	1.756

Επίδικες υποθέσεις

Την 31 Δεκεμβρίου 2014 εκκρεμούσε, ενώπιον των δικαστηρίων, μια σειρά υποθέσεων έναντι του Ομίλου για τις οποίες έχει σχηματισθεί πρόβλεψη ποσού € 60 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2013: € 154 εκατ.). Την 31 Μαρτίου 2014, ο Όμιλος προχώρησε σε αντιλογισμό πρόβλεψης ποσού € 103 εκατ., η οποία είχε αναγνωρισθεί το 2013 με βάση τις εκτιμήσεις της Διοίκησης αναφορικά με το τελικό ποσό του τιμήματος το οποίο θα εισέπραττε ο Όμιλος από την πώληση των δραστηριοτήτων του στην Πολωνία (σημ. 18).

47. Λειτουργικές μισθώσεις

Τα πληρωτέα μισθώματα από μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις στις οποίες οι εταιρείες του Ομίλου λειτουργούν ως μισθωτής παρουσιάζονται παρακάτω::

	31 Δεκεμβρίου 2014		31 Δεκεμβρίου 2013	
	Γήπεδα και κτίρια € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.	Γήπεδα και κτίρια € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.
Εντός ενός έτους	22	0	23	-
Από ένα έως πέντε έτη	17	1	13	-
Άνω των πέντε ετών	8	-	3	1
	47	1	39	1

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών εισπρακτέων μισθωμάτων από μη ακυρώσιμες υπενοικιάσεις δεν είναι σημαντικό.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τα εισπρακτέα μισθώματα από μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις στις οποίες οι εταιρείες του Ομίλου λειτουργούν ως εκμισθωτής παρουσιάζονται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2014		31 Δεκεμβρίου 2013	
	Γήπεδα και κτίρια € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.	Γήπεδα και κτίρια € εκατ.	Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα € εκατ.
Εντός ενός έτους	35	1	11	1
Από ένα έως πέντε έτη	110	0	23	0
Άνω των πέντε ετών	200	-	-	-
	345	1	34	1

48. Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα

Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους επιχειρηματικούς τομείς με βάση τις εσωτερικές αναφορές που επισκοπούνται από τη Διοικητική Επιτροπή (Executive Board). Οι ανωτέρω αναφορές χρησιμοποιούνται για τη διάθεση των πόρων και την αξιολόγηση της απόδοσης κάθε τομέα, προκειμένου να ληφθούν οι στρατηγικές αποφάσεις. Η Διοικητική Επιτροπή εξετάζει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες τόσο με βάση τους επιχειρηματικούς τομείς όσο και με γεωγραφικά κριτήρια. Γεωγραφικά, η διοίκηση εξετάζει την απόδοση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες της Ευρώπης (Διεθνείς Δραστηριότητες). Η Ελλάδα διαχωρίζεται περαιτέρω σε λιανική τραπεζική, τραπεζική επιχειρήσεων, διαχείριση επενδύσεων, επενδυτική τραπεζική και προϊόντα κεφαλαιαγοράς. Κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου 2014, ορισμένες βασικές δραστηριότητες του Νέου ΤΤ είχαν ήδη ενσωματωθεί στις δραστηριότητες της Τράπεζας και ως εκ τούτου, τα λειτουργικά αποτελέσματα για την ανωτέρω περίοδο, καθώς και τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Νέου ΤΤ περιλαμβάνονται στους λοιπούς επιχειρηματικούς τομείς του Ομίλου στην Ελλάδα. Οι Διεθνείς Δραστηριότητες παρακολουθούνται και αξιολογούνται σε επίπεδο χώρας. Ο Όμιλος ενοποιεί τους επιχειρηματικούς τομείς με κοινά οικονομικά χαρακτηριστικά, οι οποίοι αναμένεται να έχουν παρόμοια οικονομική ανάπτυξη μακροπρόθεσμα.

Ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

- Λιανική Τραπεζική: περιλαμβάνει λογαριασμούς όψεως πελατών, ταμειυτηρίου, καταθέσεις και καταθετικά-επενδυτικά προϊόντα, πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια, χορηγήσεις μικρών επιχειρήσεων και στεγαστικά δάνεια.
- Τραπεζική Επιχειρήσεων: περιλαμβάνει υπηρεσίες άμεσων χρεώσεων, λογαριασμούς όψεως, καταθέσεις, ανοιχτούς αλληλόχρεους λογαριασμούς, δάνεια και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις, προϊόντα συναλλάγματος και παράγωγα προϊόντα για εταιρείες.
- Διαχείριση Επενδύσεων (Wealth Management): περιλαμβάνει υπηρεσίες Private Banking, συμπεριλαμβανομένης και της διαχείρισης ιδιωτικής και προσωπικής περιουσίας, σε μεσαίου και υψηλού εισοδήματος ιδιώτες, ασφαλιστικές υπηρεσίες, προϊόντα αμοιβαίων κεφαλαίων και καταθετικά-επενδυτικά, καθώς επίσης και χρηματοοικονομική διαχείριση περιουσιακών στοιχείων θεσμικών πελατών.
- Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς: περιλαμβάνει υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής, συμπεριλαμβανομένων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε εταιρείες, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα συγχωνεύσεων και εξαγορών, θεματοφυλακής, χρηματιστηριακών υπηρεσιών, διαπραγμάτευσης χρηματοοικονομικών μέσων, χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων και θεσμικών επενδυτών όπως επίσης και ειδικών χρηματοοικονομικών συμβουλών και διαμεσολαβήσεων τόσο σε ιδιώτες όσο και σε μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις.
- Διεθνείς Δραστηριότητες: περιλαμβάνει τις δραστηριότητες σε Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρο, Ουκρανία και Λουξεμβούργο.

Οι λοιπές δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως επενδυτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και των επενδύσεων σε ακίνητα, και τη διαχείριση μη-κατανεμημένου κεφαλαίου.

Οι αναφορές προς τη διοίκηση του Ομίλου βασίζονται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.). Οι λογιστικές αρχές των επιχειρηματικών τομέων του Ομίλου είναι οι ίδιες με αυτές που περιγράφονται στις βασικές λογιστικές αρχές.

Τα έσοδα που προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων κατανέμονται με βάση αμοιβαίως συμφωνημένους όρους που προσεγγίζουν τις τιμές της αγοράς.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

48.1 Επιχειρηματικοί τομείς

	31 Δεκεμβρίου 2014						
	Λιανική Τραπεζική € εκατ.	Τραπεζική Επιχειρήσεων € εκατ.	Διαχείριση Επενδύσεων € εκατ.	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς € εκατ.	Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	544	336	44	197	409	(15)	1.515
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	29	57	30	(4)	89	(1)	200
Λοιπά καθαρά έσοδα	2	5	81	(8)	30	64	174
Έσοδα από τρίτους	575	398	155	185	528	48	1.889
Έσοδα μεταξύ τομέων	73	21	(53)	(19)	(1)	(21)	-
Συνολικά έσοδα	648	419	102	166	527	27	1.889
Λειτουργικά έξοδα	(493)	(98)	(58)	(91)	(282)	(33)	(1.055)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	(1.172)	(683)	(16)	0	(393)	-	(2.264)
Λοιπές ζημιές απομείωσης	(1)	(84)	(8)	(31)	(51)	(30)	(205)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρων και έκτακτων αποτελεσμάτων	(1.018)	(446)	20	44	(199)	(36)	(1.635)
Έκτακτα αποτελέσματα ⁽⁴⁾ (σημ. 15 και 32)	(10)	(7)	(1)	(3)	(18)	(4)	(43)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου ⁽¹⁾	(1.028)	(453)	19	41	(217)	(40)	(1.678)
Κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	-	-	-	-	(189)	(69)	(258)
Δικαιώματα τρίτων	-	-	0	-	(1)	(25)	(26)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	(1.028)	(453)	19	41	(407)	(134)	(1.962)
Ενεργητικό ανά τομέα	24.107	12.367	2.166	13.019	13.106	10.753	75.518
Υποχρεώσεις ανά τομέα	23.508	2.903	4.240	26.277	11.667	619	69.214

Ο τομέας των Διεθνών Δραστηριοτήτων αναλύεται περαιτέρω ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2014						
	Ρουμανία € εκατ.	Βουλγαρία € εκατ.	Σερβία € εκατ.	Κύπρος € εκατ.	Ουκρανία € εκατ.	Λουξεμβούργο € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	129	128	74	61	-	17	409
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	23	31	13	17	-	5	89
Λοιπά καθαρά έσοδα	24	5	1	0	-	0	30
Έσοδα από τρίτους	176	164	88	78	-	22	528
Έσοδα μεταξύ τομέων	0	0	0	0	-	(1)	(1)
Συνολικά έσοδα	176	164	88	78	-	21	527
Λειτουργικά έξοδα	(113)	(81)	(51)	(25)	-	(12)	(282)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	(208)	(119)	(48)	(18)	-	0	(393)
Λοιπές ζημιές απομείωσης	(30)	(21)	0	0	-	0	(51)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρων και έκτακτων αποτελεσμάτων	(175)	(57)	(11)	35	-	9	(199)
Έκτακτα αποτελέσματα	(10)	(6)	(2)	0	-	0	(18)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου ⁽¹⁾	(185)	(63)	(13)	35	-	9	(217)
Κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	-	-	-	-	(189)	-	(189)
Δικαιώματα τρίτων	(1)	0	0	0	-	0	(1)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	(186)	(63)	(13)	35	(189)	9	(407)
	31 Δεκεμβρίου 2014						
	Ρουμανία € εκατ.	Βουλγαρία € εκατ.	Σερβία € εκατ.	Κύπρος € εκατ.	Ουκρανία € εκατ.	Λουξεμβούργο € εκατ.	Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα ⁽²⁾	3.257	2.998	1.355	3.915	270	1.458	13.106
Υποχρεώσεις ανά τομέα ⁽²⁾	2.986	2.677	975	3.487	305	1.229	11.667

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	31 Δεκεμβρίου 2013							Σύνολο € εκατ.
	Λιανική Τραπεζική € εκατ.	Τραπεζική Επιχειρήσεων € εκατ.	Διαχείριση Επενδύσεων € εκατ.	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς € εκατ.	Όμιλος Νέου ΤΤ και Νέα Προτόπ € εκατ.	Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής € εκατ.	
Καθαρά έσοδα από τόκους	499	373	55	(64)	43	398	(34)	1.270
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	26	59	26	(2)	1	91	(2)	199
Λοιπά καθαρά έσοδα	1	6	73	(13)	2	23	(3)	89
Έσοδα από τρίτους	526	438	154	(79)	46	512	(39)	1.558
Έσοδα μεταξύ τομέων	78	23	(55)	(34)	0	1	(13)	-
Συνολικά έσοδα	604	461	99	(113)	46	513	(52)	1.558
Λειτουργικά έξοδα	(427)	(100)	(55)	(83)	(51)	(304)	(17)	(1.037)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κίνδυνους από δάνεια και απαιτήσεις	(990)	(646)	(15)	0	(0)	(249)	0	(1.900)
Λοιπές ζημιές απομείωσης ⁽³⁾	0	(42)	(8)	71	0	(61)	(74)	(114)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρων και έκτακτων αποτελεσμάτων	(813)	(327)	21	(125)	(5)	(101)	(143)	(1.493)
Έκτακτα αποτελέσματα ⁽⁴⁾ (σημ. 15 και 32)	(73)	(11)	(3)	(38)	(1)	(5)	(275)	(406)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου ⁽¹⁾	(886)	(338)	18	(163)	(6)	(106)	(420)	(1.901)
Κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	-	-	-	-	-	(25)	(17)	(42)
Δικαιώματα τρίτων	-	-	0	-	(0)	0	1	1
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	(886)	(338)	18	(163)	(6)	(131)	(436)	(1.942)
Ενεργητικό ανά τομέα	19.923	12.776	1.494	8.523	6.575	12.987	15.308	77.586
Υποχρεώσεις ανά τομέα	14.437	2.795	4.336	29.306	10.390	11.152	647	73.063
	31 Δεκεμβρίου 2013							
	Ρουμανία	Βουλγαρία	Σερβία	Κύπρος	Ουκρανία	Λουξεμβούργο	Σύνολο	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους		158	123	47	50	-	20	398
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες		29	29	12	17	-	4	91
Λοιπά καθαρά έσοδα		13	0	2	0	-	8	23
Έσοδα από τρίτους		200	152	61	67	-	32	512
Έσοδα μεταξύ τομέων		0	0	0	0	-	1	1
Συνολικά έσοδα		200	152	61	67	-	33	513
Λειτουργικά έξοδα		(132)	(87)	(50)	(23)	-	(12)	(304)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κίνδυνους από δάνεια και απαιτήσεις		(124)	(76)	(30)	(17)	-	(2)	(249)
Λοιπές ζημιές απομείωσης		(25)	(36)	0	0	-	0	(61)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρων και έκτακτων αποτελεσμάτων		(81)	(47)	(19)	27	-	19	(101)
Έκτακτα αποτελέσματα		(5)	0	0	0	-	0	(5)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ⁽¹⁾		(86)	(47)	(19)	27	-	19	(106)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		-	-	-	-	(25)	-	(25)
Δικαιώματα τρίτων		0	0	0	0	0	-	0
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους		(86)	(47)	(19)	27	(25)	19	(131)
	31 Δεκεμβρίου 2013							
	Ρουμανία	Βουλγαρία	Σερβία	Κύπρος	Ουκρανία	Λουξεμβούργο	Διεθνείς Δραστηριότητες	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα ⁽²⁾	3.853	3.068	1.591	2.955	665	1.106	12.987	
Υποχρεώσεις ανά τομέα ⁽²⁾	3.425	2.688	1.178	2.556	671	884	11.152	

⁽¹⁾ Περιλαμβάνεται αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

⁽²⁾ Τα διατακτικά υπόλοιπα μεταξύ των Χωρών έχουν εξαιρεθεί από το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων.

⁽³⁾ Οι λοιπές ζημιές απομείωσης περιλαμβάνουν τον αντιλογισμό ζημιών απομείωσης € 75 εκατ. για Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο δεν ανταλλάχθηκε στο πρόγραμμα PSI+ (σημ.15)

⁽⁴⁾ Τα έκτακτα αποτελέσματα περιλαμβάνουν απομείωση άυλων στοιχείων ενεργητικού.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

48.2 Γνωστοποιήσεις όσον αφορά στο σύνολο του Ομίλου

Η ανάλυση των εσόδων του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για κάθε κατηγορία προϊόντων και υπηρεσιών με παρόμοια χαρακτηριστικά παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	2014	2013
	€ εκατ.	€ εκατ.
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	2.218	2.376
Καταθέσεις και υπηρεσίες διαχείρισης επενδύσεων	(590)	(727)
Κεφαλαιαγορές	170	(152)
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	36	36
Μη τραπεζικές και λοιπές εργασίες	55	25
	1.889	1.558

49. Απόκτηση θυγατρικών

Απόκτηση των εταιρειών Herald Greece 1 και Herald Greece 2

Το Σεπτέμβριο του 2014 ο Όμιλος απέκτησε το 100% των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου των εταιρειών Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 1 (Herald Greece 1) και Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακίνητων και Υπηρεσιών 2 (Herald Greece 2), έναντι συνολικού τιμήματος € 1. Η απόκτηση των εταιρειών πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της δραστηριότητας χορηγήσεων του Ομίλου, σε εφαρμογή σχετικής συμφωνίας με τους προηγούμενους μετόχους για την απόκτηση των μετοχών τους που προέκυψαν από την κεφαλαιοποίηση χρέους των ανωτέρω εταιρειών. Η Herald Greece 1 διαχειρίζεται το εμπορικό κέντρο «Escape» στο Ίλιον, ενώ η Herald Greece 2 είναι η ιδιοκτήτρια του εμπορικού κέντρου «Veso Mare» στη Πάτρα.

Η απόκτηση των ανωτέρω θυγατρικών εταιρειών λογιστικοποιήθηκε με τη μέθοδο εξαγοράς. Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων δεν έχει οριστικοποιηθεί εξαιτίας του μικρού χρονικού διαστήματος μεταξύ της ολοκλήρωσης της συναλλαγής και της δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, το σύνολο του ενεργητικού των δύο εταιρειών βάσει προσωρινών αξιών ήταν € 28 εκατ. (εκ των οποίων τα € 21 εκατ. αφορούν τα ακίνητα που αναφέρονται ανωτέρω) ενώ το σύνολο των υποχρεώσεων βάσει προσωρινών αξιών ήταν € 32 εκατ. (εκ των οποίων € 29 εκατ. αφορούν διεταιρικά υπόλοιπα με την Τράπεζα). Οι αποκτηθείσες απαιτήσεις από μισθώσεις των δύο εταιρειών ανήλθαν σε € 5 εκατ., ενώ η πρόβλεψη που έχει αναγνωρισθεί για τις απαιτήσεις αυτές ανήλθε σε € 0,7 εκατ. Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, σύμφωνα με τις σχετικές πολιτικές του Ομίλου δεν είχε ολοκληρωθεί την 31 Δεκεμβρίου 2014.

Βάσει των προσωρινών αξιών που αναφέρθηκαν παραπάνω, αναγνωρίστηκε κατά την απόκτηση υπεραξία € 4 εκατ., η οποία στη συνέχεια ελέγχθηκε για απομείωση. Ως αποτέλεσμα του ελέγχου απομείωσης, το ποσό της υπεραξίας απομειώθηκε πλήρως. Λεπτομέρειες για τον έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας παρέχονται στη σημ. 32.

50. Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Πληροφορίες σχετικά με τα σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού αναφέρονται στην εξής σημείωση:

Σημείωση 4- Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας

Σημείωση 7.2.3- Κίνδυνος ρευστότητας

Σημείωση 28- Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Σημείωση 33- Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Σημείωση 37- Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Σημείωση 52-Διοικητικό Συμβούλιο

51. Συνδεόμενα μέρη

Το Μάιο του 2013, μετά την πλήρη κάλυψη της ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας αξίας € 5.839 εκατ., το ΤΧΣ κατέστη ο ελέγχων μέτοχος καθώς και συνδεόμενο μέρος της Τράπεζας. Τη 19 Ιουνίου 2013, το ΤΧΣ απέκτησε 3.789.317.358 κοινές μετοχές της Τράπεζας, με δικαίωμα ψήφου, που αντιπροσώπευαν το 98,56% του κοινού μετοχικού κεφαλαίου της. Μετά την έκδοση 205.804.664 νέων κοινών μετοχών τον Ιούλιο, όπως αποφασίσθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση της 27 Ιουνίου 2013, το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που κατείχε το ΤΧΣ στην Eurobank μειώθηκε σε 93,55%. Μετά την αύξηση του μετοχικού

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

κεφαλαίου που εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 26 Αυγούστου 2013, το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου του ΤΧΣ αυξήθηκε σε 95,23%.

Τη 12 Ιουλίου 2013, η Eurobank υπέγραψε με το ΤΧΣ μία σύμβαση πλαισίου συνεργασίας (Relationship Framework Agreement-RFA), που καθόριζε τους όρους συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ και τα θέματα που σχετιζονταν, μεταξύ άλλων, με την εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας και την κατάρτιση και έγκριση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης. Την 26 Αυγούστου 2013, η σύμβαση πλαισίου συνεργασίας εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με το άρθρο 23α του Νόμου 2190/1920.

Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας (σημ. 40), η οποία καλύφθηκε εξ' ολοκλήρου από ιδιώτες, θεσμικούς και λοιπούς επενδυτές, το ποσοστό των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου που κατείχε το ΤΧΣ μειώθηκε από 95,23% σε 35,41%. Επιπλέον, στο πλαίσιο του Νόμου 3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο 4254/2014, τα δικαιώματα ψήφου του ΤΧΣ στις Γενικές Συνελεύσεις της Τράπεζας είναι πλέον περιορισμένα (σημ. 6). Ως εκ τούτου, από τις αρχές του Μαΐου, το ΤΧΣ δεν είναι πλέον ο ελέγχων μέτοχος της Ομίλου, αλλά θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή. Κατά συνέπεια, το ΤΧΣ θεωρείται συνδεδεμένο μέρος, ενώ οι ελληνικές τράπεζες που επηρεάζονται σημαντικά από το ΤΧΣ στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησής τους δεν θεωρούνται συνδεδεμένα μέρη.

Για την περίοδο κατά την οποία το ΤΧΣ ήταν ο ελέγχων μέτοχος της Τράπεζας, οι συναλλαγές του Ομίλου με τις Ελληνικές Τράπεζες, στις οποίες το ΤΧΣ ασκεί ουσιώδη επιρροή, δεν ήταν σημαντικές.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του τροποποιημένου Νόμου ΤΧΣ, το ΤΧΣ ανέλαβε (α) να προχωρήσει σε νέα σύμβαση πλαισίου συνεργασίας με τη Eurobank και (β) να μην πωλήσει τις μετοχές που κατέχει στη Eurobank για χρονικό διάστημα έξι μηνών μετά την προσφορά. Σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, την 28 Αυγούστου 2014 το ΤΧΣ υπέγραψε με την Eurobank μία νέα σύμβαση πλαισίου συνεργασίας παρόμοια με αυτή των άλλων συστημικών τραπεζών.

Ο Όμιλος πραγματοποιεί τραπεζικές συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και σε καθαρά εμπορική βάση. Οι συναλλαγές αυτές περιλαμβάνουν δάνεια, καταθέσεις και εγγυήσεις. Επιπλέον, μέσα στα συνήθη πλαίσια των επενδυτικών τραπεζικών του εργασιών, ο Όμιλος ενδέχεται να κατέχει χρεωστικούς και συμμετοχικούς τίτλους των συνδεδεμένων μερών.

Τα υπόλοιπα των συναλλαγών με τα συνδεδεμένα μέρη και τα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα παρουσιάζονται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2014			31 Δεκεμβρίου 2013		
	Εταιρείες υπό τον έλεγχο ή από κοινού έλεγχο των ΒΜΔ, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες			Εταιρείες υπό τον έλεγχο ή από κοινού έλεγχο των ΒΜΔ, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες		
	Βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΔΜ) ⁽¹⁾	ΤΧΣ		Βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΔΜ) ⁽¹⁾	ΤΧΣ	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, μετά από προβλέψεις	6	4	0	3	16	0
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽²⁾	0	-	3	0	-	2
Υποχρεώσεις προς πελάτες	5	9	0	7	8	0
Λοιπές υποχρεώσεις ⁽²⁾	0	-	9	1	-	-
Καθαρά έσοδα από τόκους	(0)	(1)	0	(0)	0	(0)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	0	-	-	0	-	-
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	-	(8)	-	-	(9)	-
Λοιπά λειτουργικά έσοδα/ (έξοδα)	(0)	(0)	1	(0)	(0)	-
Εγγυητικές που ελήφθησαν	0	-	-	0	-	-

⁽¹⁾ Στα βασικά μέλη της Διοίκησης περιλαμβάνονται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα μέλη της Διοίκησης του Ομίλου και του ΤΧΣ (ως τις αρχές Μαΐου 2014) και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα. Για την περίοδο έως τις αρχές Μαΐου 2014, τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με συναλλαγές με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα βασικά μέλη της διοίκησης του ΤΧΣ, καθώς και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα δεν ήταν σημαντικά.

⁽²⁾ Απαίτηση/υποχρέωση από το ΤΧΣ βάσει των όρων της σχετικής δεσμευτικής συμφωνίας για την απόκτηση του Νέου ΤΤ

Σημείωση: Επιπροσθέτως, την 31 Δεκεμβρίου 2014 τα δάνεια, μετά από προβλέψεις, που δόθηκαν σε μη ενοποιούμενες εταιρείες οι οποίες ελέγχονται από τον Όμιλο βάσει σχετικού συμφωνητικού ενεχυρίασης των μετοχών της εταιρείας (σημ. 28) ήταν € 3 εκατ.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014, αναγνωρίστηκε πρόβλεψη απομείωσης ποσού € 8,3 εκατ. (2013: € 8,5 εκατ.) για δάνεια σε κοινοπραξία του Ομίλου, αυξάνοντας τη σχετική συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης σε € 16,8 εκατ. (2013: € 8,5 εκατ.).

Παροχές προς τα βασικά μέλη της Διοίκησης (μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπά βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου)

Οι αμοιβές των βασικών μελών της Διοίκησης που έχουν τη μορφή βραχυπρόθεσμων παροχών ανέρχονται σε € 6,19 εκατ. (2013: € 6,7 εκατ.), και μακροπρόθεσμων παροχών (εξαιρουμένων των παροχών σε συμμετοχικούς τίτλους) σε € 0,67 εκατ. (2013: € 0,6 εκατ.). Επιπρόσθετα, την 31 Δεκεμβρίου 2014 ο Όμιλος αναγνώρισε α) € 0,1 εκατ. έσοδο από την ακύρωση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών (2013: € 3,7 εκατ. έσοδο) και β) € 0,8 εκατ. έξοδο σχετικά με παροχές που διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους (σημ. 43).

52. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο ορίστηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση της 27 Ιουνίου 2013, η θητεία του οποίου είναι για 3 έτη, και λήγει στην Ετήσια Γενική Συνέλευση που θα πραγματοποιηθεί το 2016. Την 28 Ιουνίου 2014, η Γενική Συνέλευση εξέλεξε επτά νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Την ίδια ημερομηνία, κατόπιν σχετικής επιθυμίας τους, περαιώθηκε η θητεία 4 μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Την 1 Φεβρουαρίου 2015, κατόπιν της παραίτησης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Παναγιώτη – Αριστείδη Θωμόπουλου και του Διευθύνοντος Συμβούλου κ. Χρήστου Ι. Μεγάλου, το Διοικητικό Συμβούλιο όρισε τον κ. Νικόλαο Β. Καραμούζη ως νέο Μέλος και Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και τον κ. Φωκίωνα Χ. Καραβία ως Διευθύνοντα Σύμβουλο, ο οποίος κατείχε μέχρι τότε τη θέση του εκτελεστικού μέλους. Η θητεία των νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου λήγει ταυτόχρονα με την θητεία των υπολοίπων μελών, δηλαδή στην ετήσια Γενική Συνέλευση που θα πραγματοποιηθεί το 2016. Τέλος, κατόπιν της παραίτησης του κ. Δημητρίου Γεωργούτσου από τη θέση του εκπροσώπου του Ελληνικού Δημοσίου, ο Υπουργός Οικονομικών αποφάσισε τον ορισμό της κ. Χριστίνας Γ. Ανδρέου ως εκπροσώπου του Ελληνικού Δημοσίου στο Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank, η θητεία της οποίας άρχισε την 6 Μαρτίου 2015 και λήγει με τη λήξη της συμμετοχής της Τράπεζας στις διατάξεις του Νόμου 3723/2008. Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρίαση του της 10 Μαρτίου 2015 ενσωμάτωσε την νέα εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου κ. Χ. Ανδρέου ως πρόσθετο μη εκτελεστικό μέλος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 3723/2008.

N. Καραμούζης	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος (ορίστηκε Πρόεδρος την 1 Φεβρουαρίου 2015)
Π.Α. Θωμόπουλος	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος (ως 1 Φεβρουαρίου 2015)
Γ. Δαυίδ	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος (ως 28 Ιουνίου 2014)
Γ. Γόντικας	Επίτιμος Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος (ως 28 Ιουνίου 2014)
Σ. Λορεντζιάδης	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος (ορίστηκε Αντιπρόεδρος την 28 Ιουνίου 2014)
Ε. Γ. Αράπογλου	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος (ως 28 Ιουνίου 2014)
Χ. Μεγάλου	Διευθύνων Σύμβουλος (ως 1 Φεβρουαρίου 2015)
Φ. Καραβίας	Διευθύνων Σύμβουλος (ορίστηκε ως Διευθύνων Σύμβουλος την 1 Φεβρουαρίου 2015. Προηγούμενως κατείχε τη θέση του Εκτελεστικού Μέλους από 28 Ιουνίου 2014 έως 1 Φεβρουαρίου 2015)
W. S. Burton	Μη Εκτελεστικό μέλος (από 28 Ιουνίου 2014)
Γ. Χρυσικός	Μη Εκτελεστικό μέλος (από 28 Ιουνίου 2014)
J. S. Haick	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος (από 28 Ιουνίου 2014)
B. P. Martin	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος (από 28 Ιουνίου 2014)
J. Seegoraul	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος (από 28 Ιουνίου 2014)
Δ. Παπαλεξόπουλος	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος (ως 28 Ιουνίου 2014)
Χ. Ανδρέου	Μη Εκτελεστικό μέλος (εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3723/2008 από 6 Μαρτίου 2015)
Δ. Γεωργούτσος	Μη Εκτελεστικό μέλος (εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3723/2008 έως 6 Μαρτίου 2015)
K. H. Prince – Wright	Μη Εκτελεστικό μέλος (εκπρόσωπος του ΤΧΣ σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010)

53. Μερίσματα

Τα μερίσματα λογιστικοποιούνται μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Βάσει του Νόμου 3756/2009 όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 3844/2010 και συμπληρώθηκε με τους Νόμους 3965/2011, 4063/2012, 4144/2013 και 4261/2014, οποιαδήποτε διανομή κερδών στους κατόχους κοινών μετοχών των τραπεζών που συμμετέχουν στον Πρώτο Πυλώνα του Προγράμματος Ενίσχυσης Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας για τις χρήσεις 2008 έως 2013 θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο με τη μορφή κοινών μετοχών, εκτός από ίδιες μετοχές. Βάσει των αποτελεσμάτων του 2014 και του άρθρου 1, παρ.3 του Νόμου 3723/2008 (όπως ισχύει) σε συνδυασμό με το άρθρο 44α του Νόμου περί Ανωνύμων Εταιρειών 2190/1920, δεν επιτρέπεται η διανομή μερίσματος τόσο στους κατόχους κοινών όσο και στους κατόχους προνομιούχων μετοχών (σημ. 41).

Αθήνα, 10 Μαρτίου 2015

Νικόλαος Β. Καραμούζης
Α.Δ.Τ. ΑΒ – 336562
ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Φωκίων Χ. Καραβίας
Α.Δ.Τ. ΑΙ - 677962
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Χάρης Β. Κοκολογιάννης
Α.Δ.Τ. ΑΚ-021124
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
GROUP FINANCE & CONTROL
(CHIEF FINANCIAL OFFICER)